

Milko Valent

ZERO

BALKANSKI KNJIŽEVNI GLASNIK
MMVIII

Z E R O

dramska trilogija

onima koji pate od svakodnevnih grčeva banalnosti

SADRŽAJ

Boris Senker: Uz trilogiju *Zero* Milka Valenta ili Oštra igra na terenu morbidnoga estetičkoga užitka

Zero 1 GOLA EUROPA

Zero 2 GROUND ZERO ALEKSANDRA

Zero 3 PLAIDOYER PO PIČKI

Radni Zero (Uvod u trilogiju, infrastruktura)

Bilješka o autoru

**UZ TRILOGIJU
ZERO
MILKA VALENTA
ili
OŠTRA IGRA NA TERENU
MORBIDNOGA ESTETIČKOG UŽITKA**

O kazališnim tekstovima Milka Valenta valjalo bi zapravo pisati načinom sportskoga novinara, i to samoukoga novinara staroga kova. Jednoga od onih iz vremena legendarnoga Hrvoja Macanovića i njegovih sljedbenika, iz vremena kad su reporteri, bez obzira na žegu, kišu, sparinu, mraz ili snijeg, usredotočeno i netremice pratili igru na nogometnim, košarkaškim i teniskima terenima i u bazenima, vježbe na konju s hvataljkama, ručama i vratilu, trke, skokove i bacanja koplja, diska, kugle i kladiva po atletskim stadionima, mečeve na boksačkim ringovima i skijaške letove na *velikankama*, te sve ono što se tamo zbivalo izravno pretvarali u kratke rafale riječi što su ih ispaljivali u radijske mikrofone ili telefone, dok su ih na drugom kraju jednako usredotočeno upijali uglavnom muški članovi obitelji skupljeni oko prijamnika s pregrijanim lampama i jednim krčavim zvučnikom, odnosno slagari s obvezatnom staklenkom mlijeka na stroju, ruku, pluća i jetre crnih od olovnih slova iz one kutije koja je čovjeku dvadesetoga stoljeća, prema Krleži, ostala kao posljednje sredstvo za obranu ljudskoga dostojanstva. Načinom takvih sportskih reportera, koji su svojim izvješćima s *lica mjesta* nevidljiva njihovu slušateljstvu i čitateljstvu znatno pridonijeli stvaranju skupne predodžbe o sportu ne kao velikom i unosnom, dobro vođenom poslu, niti velikoj uzbudljivoj i sjajno režiranoj predstavi u jednoj od disciplina svjetskoga cirkusa, nego velikom i časnom obračunu junaka, *zatočnika* svojega grada, pokrajine, nacije, plemena ili neke druge zajednice valjalo bi pisati o Valentovim tekstovima, koji svojim strasnim i preciznim predočenjem (tek mogućih i poželjnih) dinamičnih *živih slika* – u koje su, recimo odmah, ugrađeni i *videozidovi* kao posljedica (ujedno i učinkovito sredstvo) procesa *medijacije* svijeta i kazališta – na mnogim mjestima čitatelja mogu podsjetiti na izravno izvješće s borilišta ili igrališta zvanog kazališna pozornica. Valent sva brza, žestoka, usporedna dramska zbivanja posve jasno vidi na sceni svojega *unutarnjeg teatra* i pisanim ih tekstom *prenosi* prije svega kazalištu, kao poziv na uprizorenje, a tek uzgred čitateljima izvan kazališta.

U redu, OK. Pitam se samo, bogamu, hoće li itko ikada napraviti predstavu onako kako sam je ja napisao? To su riječi njegova scenskog zastupnika, Autora iz prvog dijela trilogije. I dalje, isti lik: *Htio bih vidjeti samo jednu svoju viziju. Zar stvarno moram postati još i redatelj? Pa zar puno tražim od života ako želim vidjeti svoju viziju?*

Posljednje je pitanje upućeno na dvije adrese, od kojih je samo jedna kazališna. Ali o tom poslije.

Zbog takvih bi replika, a njima trilogija obiluje, i ovaj uvodni osvrt na trilogiju *Zero* i njezin kontekst valjalo pisati načinom onih sportskih novinara i reportera koji su nestali zajedno s cijelim jednim svijetom – ili, reći će drugi, zajedno sa zabludom o postojanju bilo kakva pa i takva svijeta – o kojem ne-

stanku govori i trilogija *Zero*. Valjalo bi pisati načinom njoj bliskim i primjerenim, naravno, a ne načinom sofisticiranih i hladnih komentatora sportskoga *showbusinessa* iz današnjeg naraštaja visokoobrazovanih iznajmljivača intelektualnih usluga koji, pokatkad i u društvu isluženi sportskih zvijezda, odsutni i daleki zure u monitore s ponovljenim i usporenim snimkama nekog isječka cjelovita zbivanja, ili pak kompjutorskim statistikama. Čak i kad su u kabini nad terenom ili bazenom, uz ring ili vježbalište, a ne u televizijskom studiju, današnji komentatori jedva da i svrnu pogled na zbilju, na pravi, neponovljivi događaj, pa, kao hipnotizirani njegovom ponovljivom i promjenljivom slikom, poput govornih automata ponavljaju nekakve fraze o strategijama i taktikama, koncepcijama igre, visinama nagrada i cijenama sportaša, statistici, postotcima, brojevima ubačaja, prebačaja, asistencija, a ne znaju izgovoriti ni jednu jedinu suvislu rečenicu o bolje ili lošije uvježbanom gibanju živih, košćatih i mišićavih, zadihanih i preznojenih ljudskih tijela prostorom, s nekim rekvizitom ili bez njega. A o tom se, o gibanju tijela prostorom, u sportu napokon i radi. Radi se o tom i u kazalištu. Bar dijelom se i o tom radi. Bar dio ljudi u kazalištu i oko njega tako sudi. Milko Valent jedan je od njih.

Naša se nada zasniva na sportskoj publici, pisao je Bertolt Brecht prije devedesetak godina, na samom početku svojega kazališnog poslanja. *Naše oko gleda iz prikrajka, nećemo tajiti*, nastavlja on u kritici onodobnoga teatra – *mrtvačkog*, reći će pola stoljeća nakon njega Peter Brook – *u one ogromne cementne zdjele ispunjene s 15.000 ljudi svih klasa i crta lica, najpametnijom i najnepripranijom publikom svijeta. Naći ćete ovdje 15.000 ljudi koji plaćaju visoke cijene i koji pri tom dolaze na svoj račun... U sportskim dvoranama ljudi kad nabavljaju karte točno znaju što će se zbiti; i upravo se to zbiva kad sjednu na svoja mjesta; naime da istrenirani ljudi s najfinijim osjećajem dužnosti na sebi najugodniji način razvijaju svoje posebne snage, no tako da se mora pomisliti kako to uglavnom rade zbog vlastite zabave.*

Brecht je, dakle, *iz prikrajka* – a mi bismo danas rekli: s ruba, s margine, *iz offa* – gledao na sportske terene te zagovarao kazalište u kojem će, za razliku od neodlučne, bezlične, ziheraške, *kulinarske* ponude inertnih kazališnih institucija u prvom poraću biti *više dobrog sporta*, više radnje, više igre, više strasti i zabave. Kao mladi kritičar, zagovarao je kazalište koje će znati što hoće i za koga to hoće, koje će to svoje htijenje znati i usuditi se ostvariti, pa ga je, kao dramatičar, redatelj i teoretičar, počeo i stvarati. Brook je to njegovo *sportsko* kazalište, kazalište koje zainteresiranom puku želi ponuditi poštenu i oštru igru, nazvao *grubim*, i taj mu naziv posve dobro pristaje. *Epsko* ga, dakako, točnije određuje, ali *grubo* mu nekako bolje pristaje.

Naziv *grubo kazalište* pristajao bi i pisanom teatru Milka Valenta, jer i on iz svojega *prikrajka* dramatičara izvan vladajućih struja, krugova i institucija, sa svoje margine, s rubnog položaja – kojim se, uzgred rečeno, redovito plaćaju i bolji uvid u stanje stvari i veća sloboda djelovanja – pogledava preko onoga što mu se neprijeporno ukazuje kao široka pustinja suvremenoga *mrtvačkog* kazališta, preko onoga što samo sebe naziva našom središnjom kazališnom strujom, maticom ili, otmjenije, *mainstreamom*, te nadu polaže u neko drukčije, življe, neizvjesnije i uzbudljivije kazalište, kazalište u kojem će, kako reče malo prije citirani Brecht, biti *više dobrog sporta*.

Danas i ovdje, vjerujem, usporedba kazališta i sporta zahtijeva nekoliko riječi isprike i potpore. Za njemačkoga *Theatermachera* ona zacijelo nije bila ni proizvoljna ni plitka dosjetka, nego nešto samo po sebi razumljivo. Prve velike sportske igre i prve velike kazališne igre zapadne civilizacije – obje takmičarske, obje masovne, obje iznimno važne svima, i izabranim sudionicima i tisućama gledatelja, obje u stanovitom *kontaktu* s božanskim sferama, obje vremenski i prostorno izdvojene iz svakodnevnoga i profanog – nastale su u helenskoj kulturi. Brecht je, kao i svaki srednjoškolac ili student njegova doba uostalom, tu kulturu držao kolijevkom ili, točnije, djetinjstvom svekolike zapadne kulture. Stoga je, reklo bi se, kao dramatičar i teoretičar, odlučio napasti autoritet nikoga drugoga do li Aristotela; stoga je iz niza njegovih tekstova, a ne samo ovdje spomenute kritike *Više dobrog sporta!*, posve bjelodano da je i kazalište i sport držao nadasve ozbiljnim ljudskim djelatnostima, premda je od njih i u prvim svojim rasutim spisima i u teorijskoj sintezi iz posljednjih godina ne baš duga života, naime u *Malom organonu*, zahtijevao prije svega zabavu, užitak. Ali ne bilo kakvu, prolaznu i plitku zabavu, ne bilo kakav, frivolni užitak. Tražio je od kazališta i u kazalištu zabavu i užitak kritičkoga gledanja na svijet, odnosno sliku svijeta – a takvo se gledanje u njega itekako razlikuje od nekritičkoga, polusvjesnog zurenja ili buljenja, kao što se i gurmanski užitak u jelu i piću razlikuje od halapljivoga žderanja i lokanja, kao što se i ljubavni čin razlikuje od silovanja – tražio je od kazališta, svojega i tuđeg, da se posveti *zabavljanju djece znanstvenoga razdoblja, i to radosnom i čulnom zabavljanju*.

Na radosti i čulnosti Brecht je ustrajavao, kako kaže u *Organonu*, zbog toga što u Nijemaca *sve veoma lako otklizi u netjelesno i nezorno... Čak ni materijalizam kod nas nije mnogo više od ideje. Od spolnog užitka – i tu se polako vraćamo Valentu i njegovu gledanju na kazalište iz prikrajka – kod nas nastaju bračne dužnosti, umjetnički užitak služi obrazovanju, a pod učenjem ne razumijevamo veselo upoznavanje, već ulijevanje u glavu*.

Hrvatskom je profesionalnom, institucionalnom glumištu već poldrug stoljeća glavni uzor, ali istodobno i glavni protivnik, podosta stariji njemački brat, kojemu je s našega stajališta najvažnija rezidencija bio i ostao bečki Burgtheater, prva kazališna ustanova njemačkoga jezičnog izraza i neostvarena čežnja, sve do Šnajdera i njegova *Hrvatskog Fausta*, niza naših dramatičara, od Vojnovića, preko Ogrizovića, Begovića i Krleže, do Matkovića i Marinkovića. (Točnu dijagnozu *čudno kompliciranih savezničko-neprijateljskih odnosa* Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu kao središta hrvatskoga kazališnog života spram bečkoga Burga daje Branko Gavella u knjizi *Hrvatsko glumište*.) Nije stoga nimalo neobično što smo podosta toga, i dobrog, ali i lošeg, najlošijeg, naslijedili od tog brata. Nije stoga nimalo neobično što se Brechtove kritičke opaske – napose ona o sklonosti da se na pozornici *lako otklizi u netjelesno i nezorno* – odnose na naše kazalište jednako koliko i na njemačko. Da nije tako, razumije se, ne bi im ni bilo mjesta ovdje, u predgovoru trilogiji koja je izazov hrvatskom kazalištu dvadesetprvoga stoljeća i njegova kritika.

Nego, nije ta primjenljivost Brechtovih prigovora onodobnom njemačkom kazalištu na današnje hrvatsko kazalište jedini razlog spominjanju i citiranju Bertolta Brechta u tekstu posvećenom našem autoru, u kojega naoko

nema previše izravnih tragova Nijemčeve dramatike i dramaturgije. Barem ne tragova, recimo tako, staroga Brechta, autora *Kavaskoga kruga kredom*, *Majke Courage* i *Života Galilejeva*. Ili, nešto točnije rečeno, ima ih onoliko koliko ih ima i u svekolikoj suvremenoj kazališnoj literaturi, naklonjenoj ne toliko *dramatiziranju* koliko *epiziranju*. O izravnim ili posrednim tragovima mladoga Brechta, autora *Baal*, *Pira malograđanina*, *Bubnjeva u noći* i *Opere za tri groša*, pa i novinskoga članka *Više dobrog sporta!*, moglo bi se, međutim, razgovarati. I mladi se Brecht, naime, odlukom da zapliva protiv središnje kazališne struje u dvadesetim godinama dvadesetoga stoljeća priključio kazališnoj sekci štovatelja onoga *Divljeg Boga* čiju je vladavinu nakon burne praizvedbe Jarryjeva *Kralja Ubua* u posljednjem desetljeću devetnaestoga stoljeća rezignirano navijestio William Butler Yeats. Ne zgrožen, nego tužan nakon šoka i skandala izazvanog prvom riječju toga drskog igrokaza – *merdre* – i pojavom naslovnog lika – kralja s četkom za ispiranje zahoda umjesto žezla u ruci – irski je simbolistički pjesnik i dramatičar zapisao: *Nakon Stéphanea Mallarméa, nakon Paula Verlainea, nakon Gustava Moreaua, nakon Puvisa de Chavannesa, nakon naših vlastitih stihova, nakon svih naših tankočutnih boja i uzbuđenoga ritma... što je još moguće? Nakon nas Divlji Bog*. Bojazan mu se pokazala više nego opravdanom. Štovatelji toga *Divljeg Boga* – boga pobune, gnjeva, izazova, šoka, razbijanja oblika, nepoštivanja tabua, odbacivanja pravila, šamaranja javnog ukusa – već sto i nešto godina svojim alternativnim, avangardnim, rubnim, gerilskim, drugim, novim ili kakvim hoćete kazalištem vode svojevrsni rat na dvije bojišnice: kazališnoj, gdje im je antagonist *mrtvački* teatar u svim svojim začuđujuće prilagodljivim i izdržljivim oblicima, i društvenoj, gdje se tuku uglavnom s jednako prilagodljivim i izdržljivim (malo)građaninom. Tom se nizu kazalištaraca, kojemu, prema koliko-toliko usklađenim sudovima povjesničara i analitičara novovjekoga kazališta, pripadaju Jarry, futuristi, dadaisti, nadrealisti, ekspresionisti, Artaud i njegovi nasljednici, livingovci i drugi kazališni gerilci, radikalniji izvođači happeninga i performansa, akcionisti, kazališni punkeri, pisci i redatelji kazališta *in-yer-face*, da dalje ne nabrajam, tom se nizu priključio i mladi Brecht odlukom da snažnim, gnjevnim zamasma zapliva protiv onodobne kazališne matice te istodobno napadne ono društveno, političko i gospodarsko uređenje što se njim i milijunima njegovih vršnjaka koristilo kao jeftinim *kanonenfuterom*. Istina, poslije je okrenuo leđa *Gnjevnom Bogu*; kritika kazališta i društva postala mu je malo previše *konstruktivnom*, ali to što se poslije zbivalo s Brechtom više nije važno. Važno je to da se i Milko Valent, i kao pripovjedač, i kao pjesnik, i kao esejist i kazališni kritičar – napose vjerni pratilac i kroničar Eurokaza, festivala novog kazališta – i kao dramatičar, priključio tom nizu, da se i on svojom dramskom trilogijom *Zero* upušta u okršaje na dvije netom spomenute bojišnice, kazališnoj i društvenoj.

O ozbiljnosti Valentovih autorskih nakana, o važnosti koju za njega osobno imaju dramska književnost i kazalište, o ozbiljnosti kazališta kao umjetnosti i djelatnosti te mjestu koje bi ono, prema njegovu sudu, moglo i moralo imati u društvu i životu svakog čovjeka, ponešto govori već i odluka za formu dramske trilogije. Književna forma nije značenjski prazna. Nije to, naravno, uz jedan bitan uvjet, a taj je da se *pod terminom* oblik ili forma (*podrazumijeva*) *ne samo sintaktička (izražajna) već i semantička (sadržajna) stra-*

na, kako je taj uvjet u knjizi *Tumačenje romana* formulirao Gajo Peleš. Romanima je, nastavlja on, *zajednički osnovni izražajni ustroj (sintaktička sub-struktura): pripovjedač, fabula, pojedine pripovjedne tehnike (opis, tipovi govora i dr.), ali i sveobuhvatno postavljen svijet, bilo iz unutarnje (Sterne, Joyce) ili vanjske perspektive (Balzac, Tolstoj).*

Slično bi se moglo reći i o dramskim trilogijama. Ostavljajući po strani njihov *izražajni ustroj*, dakle fabulu, lik, dijalog, monolog i didaskalije, i kod dramske trilogije možemo govoriti o *sveobuhvatno* ili, barem, *zaokruženo postavljenom svijetu*. Njezina trodijelnost s jedne strane sugerira dramatičnost, a s druge potpunost, cjelovitost. Što se dramatičnosti tiče, prisjetimo se samo brojnih analiza dramske radnje ili priručnika za *dobro građene komade* u kojima se govori o trodijelnoj strukturi: uspon, vrhunac, pad. Što se pak potpunosti tiče, tu su Aristotel i njegovo određenje *potpunosti* radnje u tragediji: *potpuno je ono što ima početak, sredinu i kraj*, dakle ponovno tri dijela. Ni više, ni manje.

A kad se već ponovno – i nikako ne bez poticaja u Valentovoj trilogiji, napose u njezinu trećem dijelu, s *plodnim proizvođačem potomaka Prijapom* i *proslavljenom, pametnom, potajnom panhelenskom prostitutkom Penelopom* kao protagonističkim parom – vraćamo svijetu prvih zapadnih kazališnih i prvih sportskih igara, svijetu Dionizija i Olimpijada, nije zгорега prisjetiti se i toga da su se svake godine po tri tragičara nadmetala u pisanju i izvođenju trilogija, dok je jednom od petorice komediografa za pobjedu bio dostatan samo jedan uradak.

Ako se Milko Valent, kao što je već spomenuto, ali ne i dokraja rečeno, svojom nesputanošću, pokatkad i razbarušenošću, buntovnošću i izazovnošću, svojim angažmanom, opredjeljenjem za šok i skandal u kazalištu, odbacivanjem svakog oblika unutarnje i vanjske cenzure, svojom željom da proširi prostor kazališne slobode koristeći se rječnikom bez nedopuštenih, nedolichnih riječi, (ne)karakternim osobinama dramskih likova, razgoličavanjem ljudskih tijela i odnosa, glasnim i javnim izgovaranjem onoga o čemu se ponajčešće ni ne šapće u četiri oka, eksplicitnim prikazivanjem seksualnoga odnosa, ali daleko od pornografije ili golicanja voajerskih nagona – na kojima, reći će mnogi, zapravo i počiva takozvano građansko kazalište, kazalište virkanja (iz sigurne tame gledališta) u tuđe kuhinje, dnevne sobe iliti salone, spavaonice, kupaonice pa i zahode (izložene i osvjetljene na pozornici) – i drugim sredstvima, ako se svim tim Milko Valent priključio onom impresivnom nizu štovatelja *Divljega Boga*, onda se opredjeljenjem za dramsku trilogiju, koja poput romana ili romanesknog ciklusa publici nudi *sveobuhvatno postavljen svijet*, priključio i podjednako impresivnom nizu autora trilogija, koje su ponajčešće društvene i povijesne *panorame* što teže potpunosti, zaokruženošću, cjelovitosti.

Radi točnijeg određenja Valentova mjesta u tom nizu, dostatno je spomenuti tri-četiri primjera trilogija iz hrvatske dramske književnosti prošloga stoljeća i samo jedan primjer iz suvremenoga svjetskog teatra.

Prema zaista jednodušnom sudu povjesničara hrvatske dramske književnosti i hrvatskoga kazališta prvi je njihov zajednički prošlostoljetni vrhunac bila Vojnovičeva *Dubrovačka trilogija*, a drugi Krležina trilogija o Glembejevima. Bjelodane su analogije između tih dviju dramskih trilogija pa se sto-

ga *Glembajevi* mogu čitati i kao Krležin polemički odgovor na *Konteovu* patetičnu kronologiju umiranja dubrovačke vlastele. *Bila je da ora da su pošli spat*, napisao je u jednom tekstu protiv Vojnovića, koji, slijep, umire u Beogradu upravo u vrijeme nastanka i praižvedbe prvih dviju drama Krležine trilogije. Ovdje tek koja riječ o netom spomenutim analogijama, od kojih se neke, vidjet ćemo, mogu protegnuti, i to bez pretjerana natezanja, i na trilogiju *Zero*. Oba su autora prvo napisala središnji tekst – Vojnović *Suton*, Krleža *U agoniji* – zatim dramu o zbivanjima koja su prethodila tamo prikazanim – Vojnović *Allons enfants!*, Krleža *Gospodu Glembajeve* – te na kraju svojevrsni epilog – Vojnović *Na taraci*, Krleža *Ledu*. U obje trilogije prvi (prema kronologiji prikazanih zbivanja) tekst problematizira pad jedne zajednice – u Vojnovića je to mitski, *numinozni* Grad, u Krleže građanska klasa, *agramerska patricijska obitelj* – drugi tekst govori o pokušaju održavanja starih *formi* u životu poslije tog pada – u Vojnovića tu *formu*, koja je zapravo nepriznavanje povijesne promjene i nepristajanje na nju, pokušavaju održati žene iz obitelji Beneša, u Krleže se oko toga, s istim razlozima, trude Lenbachovi i Križovec – a treći je, završni tekst *vedra apokalipsa*, zaborav identiteta u promiskuitetu i orgijanju (s Valentova stajališta, dakako, riječ je o posve nedužnim igricama), opereti i karnevalu te, napokon, snu i ništavilu. U prvim tekstovima zahvaćena je široka društvena i politička scena, a protagonist je pobunjeni muškarac – Orsat, odnosno Leone – koji pokušava spriječiti katastrofu, ili se od nje distancirati, bez uspjeha, naravno; u središnjem je tekstu glavni lik zaljubljena žena – Pavle, odnosno Laura – ujedno i žrtva tradicije, žrtva one opresivne *forme*, koja je ukalupljuje, a mjesto je radnje osiromašen aristokratski dom; završni je tekst slika rasapa i početak zaborava, s inteligentnim cinikom – Gospar Lukša, odnosno Vitez Oliver Urban – kao protagonistom.

Svoj odgovor na *Dubrovačku trilogiju*, i to podosta izravan, ponudio je Slobodan Šnajder trodijelnim *Dumanskim tišinama*, gdje kroz tri jednočinke – ili tri čina, ovisno o čitanju – pod naslovima *Cold pastoral*, *Historija* i *Quasimodonongeniti* vodi lik pobunjene žene Agneze Beneša (!) od dubrovačkoga gaja na početku sedamnaestoga stoljeća, preko dubrovačkoga salona *oko 1780... uoči Velike revolucije do Peep-showa u Eros-centru negdje u Europi* i *betonske garaže u Baaderovoj Njemačkoj*. Na Krležinu tragu i s podosta velikim pretenzijama, rekao bih, nastala je pak Matkovićeva trilogija *I bogovi pate*, ali književna kritika i kazalište nisu je prihvatili kao cjelinu te su iz nje isjekli samo središnju dramu *Heraklo. Prometej* i *Ahilova baština* zasad su gurnuti u zaborav. Istodobno s Valentom za trilogiju se odlučio i Mate Matišić. Piše je, istina, u posve drukčijem dramskom i kazališnom ključu, s mnogo uže postavljenom povijesnom i kazališnom scenom, ali to je ne čini ni većom ni manjom, ni boljom ni lošijom, tek drukčijom.

Što se svjetskoga kazališta tiče, rekoh, samo jedan primjer. Dobro nam znani Tom Stoppard – čiji je dramski rad naše kazalište, s iznimkom riječkoga, ako se ne varam, najedanput i bez ikakva dobrog razloga prestalo pratiti – također se odlučio potvrditi kao dramatičar širokoga zamaha te je godine 2002. Nacionalnom kazalištu u Londonu dao na izvođenje tekst *The Coast of Utopia*, s dijelovima *Voyage*, *Shipwreck* i *Salvage*. Izvedba, u režiji Trevora Nunna, trajala je tri puta po tri sata *čiste igre*, i ocijenjena je predugom, zamornom, na trenutke praznom, na trenutke docirajućom, ali na trenutke i

briljantnom. Tema je Stoppardove *Utopije*, naravno, povijesna, velika, važna i, ponad svega, aktualna. Građeci svoj dramski svijet oko личности i likova Aleksandra Gercena (Hercena) i Mihaila Bakunjinina, engleski dramatičar češkoga podrijetla problematizira proturječja oko nastanka i prijedloga realizacije utopijskoga projekta harmoničnoga društva u krugu ruskih intelektualaca, prevratnika i prognanika sredinom devetnaestoga stoljeća, dakle onoga projekta koji je najjače obilježio, pa i oblikovao dvadeseto stoljeće, s burnim, krvavim pokušajima realizacije na početku i sredini te gotovo jednako tako burnim i krvavim njegovim krahom u posljednjem desetljeću. Burnim i krvavim napose za dio Europe u koji su davne migracije odgurnule i naše nespregnute pretke.

Trilogija *Zero* Milka Valenta bavi se, između ostaloga, i slomom utopije, odnosno svijeta oblikovana u navodnom skladu s njom, o čemu govori i Tom Stoppard, ali posve neovisno od njega i njegove *Obale Utopije*, kojoj, napokon, veći dio Valentova teksta i prethodi. Stoppard ulazi u priču o kontekstu Valentove trilogije samo kao dramatičar koji je nekako istodobno i sa sličnim motivima posegnuo za onim što je na mijeni stoljeća, čini se, *bilo u zraku*. Sjajno bi se u tu priču uklopio i Tony Kushner da je umjesto duologije *Angels in America* napisao trilogiju. Ali i za njega ima vremena. Na Mreži se, naime, već neko vrijeme navješćuje njegov *najambiciozniji projekt dosad: trilogija o novcu*. Prvoj je drami naslov *Henry Box Brown or The Mirror of Slavery*.

Veze trilogije *Zero* s dvjema znatno starijim hrvatskim dramskim trilogijama, Vojnovićevom i Krležinom, ne mogu se, međutim, previdjeti. Istina, proces njezina nastanka ide obratnim smjerom, ali i u tom ima neke znakovitosti. Najstariji je posljednji dio trilogije, *Plaidoyer po pički* iz osamdesetih godina već prošloga stoljeća, emitiran na Radiju Novi Sad 1988. Slijedi potom prvi dio, *Gola Europa* iz godine 2000, praižveden na Sceni Habunek Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu 2003. Najmlađi je pak središnji dio, *Ground Zero Aleksandra* iz godine 2002, javno pročitan na Sceni 55 u sklopu Marulićevih dana u Splitu 2003. Budući da Valent svoju trilogiju oblikuje ne oko središnjega dijela, kao što su to učinili Vojnović i Krleža, nego s pomoću središnjega dijela, spajajući na taj način dvije dotad samostalne, razdvojene drame, može se pretpostaviti da mu se i ideja o trilogiji javila naknadno, možda čak i uočavanjem stanovitih tematskih i formalnih preklapanja *Gole Europe* s jednočinkom *'Allons enfants...!'* i dramom *Gospoda Glembajevi*, a *Plaidoyera po pički* s jednočinkom *Na taraci* i komedijom *Leda*, s jedne strane, te, s druge strane, mogućnošću oblikovanja *sveobuhvatno postavljena svijeta*, i to svijeta na kraju, razorena svijeta, svijeta poslije pada, koju su mogućnost svaki na svoj način iskoristili njegovi prethodnici. Bez obzira na to je li ta pretpostavka točna ili nije, *Ground Zero Aleksandra* u dogotovljenoj trilogiji funkcionira kao njezina (naknadna, a ne početna) jezgra, kao čvrsta veza između prvoga i posljednjega dijela, kao ona nužna *sredina* između *početka* i *kraja*. A ta sredina, jednako kao i početak i kraj – dakle *potpuna* trilogija sa svojim *sveobuhvatno postavljenim svijetom* – podsjeća na one dvije nama primjerne trilogije. Evo samo ovlaš nabačene skice, koja će, nadati se, jednoga dana biti i pomnije razrađena. Bilo čijom rukom.

Vojnović, kako je rečeno, u svojoj trilogiji uprizoruje pad mitskoga Grada, a Krleža pad građanskoga staleža, ali i silazak s povijesne pozornice ono-

ga srednjoeuropskoga svijeta kojega se prisjeća i Stefan Zweig u autobiografiji *Die Welt von gestern*. Valentova je tema također kraj, i to kraj, *propast Zapada*. Trilogija *Zero* je, prema njegovu određenju, *triptih dekadencije zapadne civilizacije*, koja ima gotovo dimenziju epa. Ako Vojnović i Krleža svojim trilogijama i nisu pridavali dimenziju epa, dimenziju romana zacijelo jesu. Nadalje, najširim se planom, svojevrsnim totalom, da tako kažem, sva trojica dramatičara koriste u prvim, uvodnim dijelovima svojih trilogija. Prijeteći glas Drugoga, koji će biti ne toliko uzrokom propasti – jer uzrok je dubinski i unutarnji, u temeljima *dekadentnoga* Grada, u temeljima *dekadentnih* Patricija, u temeljima *dekadentnoga* Zapada – koliko silom što će izvući onu posljednju i odlučujuću kartu iz već olabavljene kule, dopire izvana: kroz prozor, iz pisama i memoara (u Vojnovića), iz novina i telefona (u modernijega Krleže), s videozida (u postmodernoga Valenta). Valent, međutim, u širenju i sučeljavanju dramskoga svijeta odlazi još jedan korak dalje. Postupkom pirandelovskoga *teatra u teatru* i, recimo tako, *videa u teatru*, on u *Goloj Europi* ne samo da širi spomenute granice, pa dramu o Urbanoj djevojci, njezinu mrtvom zaručniku, Ratnom veteranu i Velikoj Mami stavlja u dva prezentirana i pomno izrađena okvira, kazališni i društveno-povijesni, nego dobiva i mogućnost neprekidnog zrcaljenja triju ontoloških razina, one koju konvencijom prihvaćamo kao *zbilju*, one koju prihvaćamo kao *kazalište* i one koju prihvaćamo kao *medijsku sliku*. Odnosi među njima, napose oni između *kazališta* i *zbilje*, kreću se u najširem mogućem rasponu: od uzajamnog osnaživanja i potvrđivanja do ironiziranja, potkopavanja i nijekanja. (Pozornost bih vam ovdje skrenuo na jedan posebno dosjetljiv prizor. Riječ je o dijalogu Autora i Velike Mame, koji pokazuje da se i starim dobrim *teatrom u teatru* mogu ipak reći nove stvari, a izveden je, što se logike tiče, kao dijalog kokoši i jajeta. Kao dijalog kokoši i jajeta, ponavljam, a ne dijalog o jajetu i kokoši. Provjerite, uostalom.) Ako je u Vojnovića i Krleže središnji lik prvoga dijela pobunjeni muškarac, ovdje je to, na jednoj razini, pobunjeni dramatičar, Autor koji ne pristaje na *mrtvačko* kazalište te se posredno deklarira kao štovatelj već više puta spomenutoga *Divljeg Boga* europske avangarde, a na drugoj Urbana djevojka, koja svoje ponašanje odbija oblikovati prema poželjnom modelu. Ili modelu poželjnosti?

Valentova igra tu ne staje jer on dobar dio svojega teksta razlaže na namjerno nepovezane dijelove, ponuđene u posebnom i povelikom odjeljku pod naslovom *Mjesečina* (Gola Europa, dodatni izvor) te ostavlja *redatelj* ili *redateljici* da ih *slobodno koriste u skladu sa svojom vizijom dekadencije zapadne civilizacije*. Rijedak primjer odustajanja teksta (muškarca) od dominacije predstavom (ženom), unatoč tomu što se u prikazanom *kazalištu* kao, barem povremeni, antagonisti javljaju Autor i Redateljica, muškarac i žena. Toliko, ukratko, o prvim dijelovima naših trilogija.

Na taraci i *Leda* odvede nas u promiskuitet, operetu/karneval, san i ništavilo. *Plaidoyer po pički* također završava u seksualnoj iscrpljenosti Prija-pa i Penelope, koji u završnom prizoru *presamićeni prosanjavaju proteklo parenje*, dok svi ostali sudionici oko njih, nakon petominutnog pjevanja buntovničke pjesme (bez odjeka), postupno tonu u podsmijeh, rezignaciju, odustajanje:

...počinje poodasvuda prezirni podsmijeh posve praiskonski pokvarene, promašene, psihotično plutajuće planete, plivajućeg planeta... Posvuda podsmijeh, polusmijeh promašene planete, posvuda podsmješljiva poruga profučkanog, poraženog, propalog, profukanog planeta.

pada pokrpana prašnjava ponjava...

pada priznata, polupriznata psihijatrija

I to je kraj. Za razliku od Vojnovičeve operete i Krležina karnevala, u kojima likovi privremeno mijenjaju identitet, Valent svoje likove, potaknut poprilično izravno jednim od najboljih dramskih tekstova dvadesetoga stoljeća, naime artoovsko-brehtovskom dramom *Marat/Sade* Petera Weissa iz druge polovice *onih* šezdesetih godina, odvodi u ludnicu, gdje se u najmanju ruku može govoriti o trajnoj *krizi identiteta*. Ludnica je pak, jedva da to treba i reći, metafora stanja svijeta u kojem živimo. Govori se u *Plaidoyeru*, razumije se, i o nasilju koje na tematskoj razini provodi psihijatrija, a na formalnoj sam autor, Valent, uporabom *pangramatskog načina pisanja*. Taj se način, kako ga određuje Ernst Robert Curtius, *sastoji u tome da što veći broj riječi, koje slijede jedna iza druge, počinje istim slovom*, a poznavalo ga je, ali ne i dopuštalo, već i *Ciceronovo doba*, držeći ga za *neki barbarsko-naivni ukrasni oblik*. U *Plaidoyeru po pički*, s alternativnim naslovom *Piknuti piknjicu pisaljkom po piknji*, sve, baš sve riječi – i dijaloga i didaskalija, uključujući i imena likova – počinju istim slovom, što je, koliko znam, dosad neviđeno nasilje nad jezikom i slušateljem i zasigurno neprovedivo u kazalištu što scenski govor ne razlikuje od svakodnevnog razgovora. Uloga inteligentnog cinika ovdje pripada Piscu, dramatičarovu dvojniku.

I, napokon, središnje drame, jezgre trilogija. *Ground Zero Aleksandra*, ponovno – i namjerno – podsjeća na *Suton* i *Agoniju*, ali se kroz to podsjećanje od njih najjače – i kazališno i ideološki – distancira. Valent podsjeća na svoje prethodnike dovođenjem u središte pozornosti jedne obitelji, jednoga nesvakidašnjeg ljubavnog četverokuta sa *skandaloznim* razrješenjem (*Aleksandra*), koji nastaje i rastvara se doslovno uokviren tinjajućim ruševinama njujorških *Blizanaca* i političkom farsom s nekompetentnim a premoćnim Predsjednikom Sjedinjenih Država i Prvom damom u glavnim ulogama (*Ground Zero*). Podsjeća Valent na svoje prethodnike i oblikovanjem obiteljske drame u *ružičastoj zoni* oko lika zaljubljene žene, koja se na kraju, međutim, ne povlači u samostan ni ne puca u sebe, nego, otriježnjena i osviještena, odlazi iz (muškoga, patrijarhalnog) društva koje je ustrajno pokušava *dizajnirati* – a to je jedna od stvari protiv kojih govore svi Valentovi tekstovi – u skladu sa svojim potrebama i žudnjama. Istodobno se, ponavljam, tim dijelom i cijelom svojom trilogijom distancira od svojih prethodnika. Ako se o Vojnoviću govori da je patetičan i melodramatičan, a o Krleži da je analitičan i kritičan, o Valentu bi se onda moglo reći da je blasfemičan i šokantan. Pokatkad se, uglavnom na prvi pogled, čini da mu ništa nije sveto, da ne priznaje nikakve tabue, ni društvene ni kazališne. Nema riječi koju neće napisati, pa onda i zatražiti od glumice i/li glumca da je glasno izgovore pred desecima i desecima nenaviklih slušatelja. Nema radnje koju neće opisati, pa onda i zatražiti od glumice i/li glumca da je javno i *eksplicitno* izvedu pred desecima i desecima nenaviklih gledatelja. Šok je neminovan, i poželjan. Riječ je, uostalom, o kazalištu koje želi provesti svojevrsnu *šok-terapiju* nad publikom osjetlji-

vom na nebitno, neosjetljivom na bitno. Zato je o Valentu bolje reći da mu ništa neljudsko ili protuljudsko nije sveto, a ništa ljudsko strano; da je čovjek – onaj koji će s njegovom Aleksandrom reći: *Ja sam sloboda* – jedina autentična vrijednost, i jedina svetost u njegovu pisanom teatru, a nimalo razumijevanja, poštovanja ni obzira taj teatar nema za nasilje nad čovjekom, za sve oblike njegova iskorištavanja, za trgovanje sobom i drugima, za (samo)oblikovanje – *dizajniranje*, rečeno je malo prije – u skladu s potrebama i žudnjama ove ili one vladajuće elite, za (samo)porobljavanje i sve oblike (auto)cenzure.

Zato je za njega kazalište mjesto *dijagnosticiranja bolesti, zdravlja i užitka*; scenska skica *onih mjesta na kojima se zbio ili se zbiva zločin prema tijelu ili zločin prema duši, ili to oboje odjednom*. Paradoksalno, nastavlja on, *ta mjesta istodobno su i mjesta nekog morbidnog estetičkog užitka sličnog onome koji se zbiva kada se ljudi okupe oko mjesta saobraćajne nesreće s puno mrtvih ljudi*.

U tom kazalištu, kazalištu za oslobođenu zajednicu glumaca i gledatelja, posebno mjesto pripada tijelu. Tijelo je, da povučemo posljednji potez ove ovlaš nabačene skice, ujedno i točka u kojoj se Valent ponajviše udaljuje od Vojnovića, Krleže i svih njihovih sljedbenika za koje su pozornica i gledalište dramskoga teatra prostor najsljedniji građanskom ili aristokratskom salonu, crkvenoj propovjedaonici, konferencijskoj *sali* ili školskoj učionici gdje se pasivnom *đaštvu* znanje *ulijeva u glavu*. Pak na toj pozornici, konzekventno, dame i gospoda, braća i sestre, ili drugarice i drugovi u prikladnoj odjeći sjede, puše, pijuckaju, ponešto i prigrizu, pokatkad se nasmiju, zaplaču ili viknu, pokatkad se i dodirnu, poljube, udare ili zagrlje, čak i probodu ili ustrijele u trenucima dramskoga *paroksizma*, ali uglavnom vode beskrajne *debate*, jako, jako *živim* dijalektom, ili jako, jako *poetičnim/misaonim* diskursom. I za Vojnovića, i za Krležu, i za njihove sljedbenike tijelo je – u životu, kakvim su ga drugima prikazivali na pozornici, i u kazalištu, kakvo su tim prikazivanjem stvarali – sobom nosilo nešto bolesno, nešto sramotno, nešto prljavo. Bilo je tvar koja sputava čovjekov duh. Valentu je, naprotiv, ljudsko tijelo i u životu, kakvim ga prikazuje, i na pozornici, na kakvoj ga želi prikazati, životno, zdravo, slobodno i lijepo. Organizam nad organizmima od kojih je život i sazdan.

Pozivajući se na danas poprilično utjecajna Brechtova sunarodnjaka, teatrologa Hansa-Thiesa Lehmana, i njegovu tvrdnju da *ni u jednoj drugoj umjetničkoj formi ljudsko tijelo, njegova ranjiva, nasilna, erotska ili 'sveta' zbilja nije toliko u središtu kao što je to u kazalištu*, ne možemo stoga o Valentu suditi drukčije doli kao o autentičnom kazališnom piscu.

Boris Senker

Zero 1

GOLA EUROPA

Drama **Gola Europa**, prvi dio dramske trilogije **Zero**, nagrađena je trećom nagradom 'Marin Držić' na Natječaju za dramsko djelo Ministarstva kulture Republike Hrvatske 2000. Nagrađena verzija drame objavljena je u časopisu *Dubrovnik 3*, Dubrovnik, 2002., djelomično i u časopisu *Aleph 10-11*, Osijek, 2003., a u dramskoj trilogiji **Zero** pojavljuje se po prvi put integralna verzija. **Gola Europa** praizvedena je u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu, *Scena Habunek*, 21. 2. 2003., a odigrana je jedanaest puta do iznenadne bolesti glavnoga glumca krajem 2003. Zagrebački HNK gostovao je s **Golom Europom** na 28. Internacionalnom kazališnom festivalu MOT u Skopju, Makedonija, 30. 9. 2003., postigavši iznimno veliki uspjeh.

OSOBE

URBANA DJEVOJKA
VELIKA MAMA
RATNI VETERAN
REDATELJICA
AUTOR
PRVA MAŽORETKINJA
DRUGA MAŽORETKINJA
TREĆA MAŽORETKINJA

Napomena

U sva tri dijela dramske trilogije namjerno je ostavljeno dovoljno prostora za glazbene aplikacije po želji redatelja ili redateljice. Ja sam pružio samo osnovne natuknice. U prvom dijelu, u **Golj Europi**, moguć je također i mali glazbeni *band* smješten u dnu desnog kuta pozornice ispod videozida koji može izvesti bilo što iz europskog glazbenog naslijeđa. U suprotnom glazba se emitira s trake, ploča ili CD-a, a moguć je i *mix* pa i mjestimični *soundtrack*. Redatelj ili redateljica mogu koristiti himne po vlastitom nahođenju osim u onom slučaju kada sam definirao mjesto i vrijeme izvođenja neke himne. Isto tako ostavljeno je dovoljno prostora za dodatni raspored te izbor filmskog i videomaterijala na velikom videozidu (*video screen*) ili velikom bijelom platnu koje može poslužiti za projekcije, a koje je prozirno pa se radnja može vidjeti kroz njega. Ukoliko se redatelj ili redateljica ne žele koristiti spomenutom slobodom, neka ostave onako kako sam napisao.

*U tišini i u polumraku na videozidu u dnu pozornice piše velikim crvenim slovima: SVE PRIČE SU ISTINITE. Na sredini scene samo je običan drveni lijes položen vodoravno prema publici. Na crnom lijesu sjedi **Urbana djevojka**. U lijevom kutu pozornice, više prema prosceniju, za malim pisaćim stolom sjedi **Autor**. Na stolu je kompjutor, a pokraj njega neki papiri u koje **Autor** s vremena na vrijeme nešto zapisuje. U prvom redu gledališta sjedi **Redateljica**, a sasvim na desnoj strani pozornice pokraj stolca stoji **Ratni veteran**.*

REDATELJICA *diže se sa stolice u prvom redu*

Molim malo ružičastog svjetla na **Urbanu djevojku**. Može i malo zelenog. Na **Autora** bacite malo plavog svjetla. Ja sam žena, ja sam sloboda i želim da se u ovoj kući konačno vidi ženska ruka. Malo urednosti ne može škoditi, zar ne, gospodine autore?

AUTOR *dižući glavu usred plavog svjetla*

Gospođo Agata, ja ću se onesvijestiti, doživjet ću infarkt. Prvi put da me u ovih nekoliko stotina godina neka redateljica nešto pita. Naravno, slažem se. Pa ja sam osobno napisao na svima razumljivom jeziku da malo urednosti ne može škoditi. Upravo zbog toga sam predložio da **Golu Europu** režira žena. Čujte, ja sam osjećajan čovjek. Pišem za kazalište kako bih shvatio svijet u sebi. Mama je bila protiv toga, ali ja sam joj rekao da i to netko mora raditi. Ona je rekla da je i moj tata uvijek naginjao cirkusu, jadan, te je nastavila pripremati paradajz salatu. *(Na videozidu žena, paradajz i nož.)*

REDATELJICA

Zahvaljujem na informacijama, gospodine autore. *(Zatim se okrene djevojci.)* Hajde, kreni **Urbana djevojko!** I upamti, sve priče su istinite. *(Sjedne.)*

URBANA DJEVOJKA

Ja sam stvarno sretna urbana djevojka. Globalno selo samo je moja isprika. Ne volim odlaziti u globalno. Volim istinu i asfalt. U djetinjstvu sam obožavala istinite priče, Tarzana, čokoladu i Micka Jaggera. *(Na videozidu Tarzan, čokolada i Mick Jagger.)* Nikada se nisam razumjela u depresiju, iako sam često bila potištena. Osobito u gimnaziji za vrijeme punog Mjeseca *(Na videozidu pun Mjesec.)* i za vrijeme, eto, sve popularnijeg PMS-a. *(Na videozidu **Urbana djevojka** više na pun Mjesec: "PE-EM-ES, PE-EM-ES!", a zatim: "Volim predmenstrualni sindrom.")* Tu i tamo pišem poeziju. Ništa specijalno, samo urbane elegije. Sada sam polusretna. Zbog toga i pijuckam iz ove boce. Malo konjaka uvijek je bolje nego puno sedativa. Moj mladić, da kucnem o drvo *(Slobodnom rukom kucne tri puta o lijes.)*, uvijek me je volio strasno i vidljivo beskompromisno. Prije odlaska u rat rekao mi je da će me voljeti pa čak i onda ako pogine. To se obistinilo. On je poginuo i evo ga ovdje u lijesu i znam da me voli. Sutra je pogreb. Imam osjećaj da je stalno noć i da sa mnom bdije cijeli kontinent. On je poginuo, a dva dana prije smrti dobila sam njegovo pismo. *(Iz džepa na svojoj kariranoj kaubojskoj košulji vadi zgužvano pismo. Povuče dobar gutljaj konjaka i čita.)* "Draga moja Elizabeta. Dan kao i svaki drugi. Granate padaju, a mrtvih je sve više. Pokapaju ih na nogometnom igralištu, jer na grobljima više nema mjesta. *(Na videozidu filmski*

materijal ili fotografije ratnog Sarajeva, osobito spomenuto groblje na nogometnom igralištu.) Moj prijatelj iz Holandije, zovemo ga Debeli jer je stvarno debeli, kaže da to nije ništa. Kaže da će i to proći kao i svi ratovi, i da ćemo mi opet biti doma i jesti debele masne štrudle od jabuka i ljubiti naše punašne zaručnice. Još je rekao da najviše voli **Sarajevo Blues**, tužnu pjesmu o ljubavi. (*Folk glazba, bosanska sevdalinka.*) On je inače profesor glazbe i ja mu vjerujem. Draga Elizabeta, puno mislim na tebe i na disko klub *Aquarius* u kojem smo zadnji put plesali do jutra. Kad se vratim, a to bi moglo biti za mjesec ili dva, cijelu noć ćemo plesati. *Sorry*, ali sad moram u obilazak. Moja oklopna kola zovu se *Elza*. Volim te i mislim na tebe i tvoje štrudle od trešanja. Tvoj Robert." (*Djevojka spremi pisamce u džepić, povuče veliki gutljaj iz boce i uzme svijećnjak sa svijećom koji je na lijesu.*) Eh, dragi Robert. Da, ja sam urbana djevojka i tugujem za svojim dečkom na svoj način. Volim dobar rock'n'roll, najviše *etno* i *New Age*. Sada ću zapaliti ovu svijeću i držati je malo u ruci za Roberta, slušati glazbu i povremeno gucnuti malo konjaka. Sigurna sam da bi i on tako učinio da je na mom mjestu, a ja na njegovom. Sutra ću ga pokopati, a prekosutra krenuti na posao. (*Na videozidu slike pogreba. Urbana djevojka u crnini. Pridržava je majka.*) Ja sam urbana djevojka, ali ujedno i bankovna službenica na šalteru. Ako neki ljudi i poginu, posao mora ići dalje, kako to kaže jedna europska poslovice. Robert je zauvijek u meni i ja sam tužna, ali prekjučer smo iz Ženeve dobili *fax* da sve šaltere moramo obojiti u crveno. Pa dobro, pa gdje je onda taj rock'n'roll? Dobro bi mi došao barem neki dobar *New Age*.

REDATELJICA *više*

Rock 'n' roll, *New Age*. Može Enya, ona je dobra. Stavite **The Memory of the Trees**. Pojačajte basove. Vesele dionice utišajte, ako ih ima. Meni se čini da ih nema. (*Glazba ispuni scenu. Na videozidu disko klub Aquarius. Mladi iz cijele Europe plešu.*)

AUTOR *više*

Gospođo Agata, napisao sam da prije rock 'n' rolla bude jedna dionica iz Mozartovog **Requiem**a, a zatim da **Ratni veteran** recitira onu tužnu pjesmu **Ludilo u Amsterdamu**. Sjećate se? Ako ne, pogledajte u rukopis koji vam leži u krilu.

RATNI VETERAN *u vojničkoj uniformi iz desnog kuta u stavu mirno*
Pa mogu ja to i poslije, gospodo.

REDATELJICA *mirno, ali autoritativno*

Gospodine autore, ja sam redateljica i ovo je redateljsko kazalište, a ne autorsko. OK?! (*Kratka stanka.*) No, hajde, učinit ću mali kompromis. **Ratni veteran** neka recitira tu pjesmu, ali uz Enyu. Enya ostaje i šlus (*Schluss*). Osim toga ona je tako tiha, a **Ratni veteran** ima podrapani duboki glas kao Tom Waits.

AUTOR *uzdahne*

U redu, OK. Pitam se samo, bogamu, hoće li itko ikada napraviti predstavu onako kako sam je napisao? Htio bih vidjeti samo jednu svoju viziju. Zar stvarno moram postati još i redatelj? Pa zar puno tražim od života ako želim vidjeti svoju viziju?

REDATELJICA *ne obazirući se na njegove riječi*

Hajde, krenite. Vi ste **Ratni veteran** i očekujem brzu poslušnost. Recitirajte ipak to **Ludilo u Amsterdamu**.

RATNI VETERAN *čvrstim iskusnim glasom subordinacije recitira*

Ludilo u Amsterdam dolazi
iz južnih krajeva. Noć je
kao stvorena za Amsterdam.
Ljudi leže na aerodromu Schiphol
i piju hladno pivo *Heineken*.

(Na videozidu slike Amsterdama.)

Ljubavi se zbivaju u muzejima.
Najbolji je VINCENT VAN GOGH
za brzu romantiku bez budućnosti.
Skinheads s lijepim žutim tulipanima
tuku homoseksualce,
jer su i oni to isto
samo malo drugačije. Kompenzacija
je majka povijesti.

*(Na videozidu Skinheads žutim tulipanima
nježno lupkaju po glavama homoseksualaca
koji im samozatajno izvode fellatio. Zatvorenih
očiju svi izgledaju sretni, zaneseni.)*

Oh, *boy*, moraš jednom doživjeti
ludilo Amsterdama.
Noć je kao stvorena za Amsterdam.
Zvijezde padaju po fakultetima,
roditelji gledaju televiziju, a krave
bez iznimke daju mlijeko.

(Na videozidu krave pasu travu.)

Oh, *girl*, moraš jednom doživjeti
ludilo Amsterdama.
To je grad u kojem mlijeko
nikada ne umire.
Svaka bijela kapljica je mlada.

(Na videozidu bijele kapljice lagano klize po licima iscrpljenih djevojaka.)

Živjelo ludilo Amsterdama!

(Ratni veteran lagano se nakloni.)

REDATELJICA *mirno objašnjava*

Izbacila sam tu vašu pjesmu, gospodine autore, jer usporava radnju. **Gola Europa** mora stvarno biti gola, a ne obavijena poezijom, lažima, maglom, videovrpcama i tako dalje. Zar nije tako? *(Stanka.)* No, sada vidim da to ipak dobro funkcionira. Odličan posao, gospodine, priznajem.

AUTOR *dobrohotno*

Hvala Vam, gospođo Agata. Doista ste kooperativni.

URBANA DJEVOJKA

A ja doista volim *Aquarius*. Osjećam se nježno, pijuckam konjak, nisam pijana, traperice me lagano stežu u međunožju, svijeća lagano gori u spomen na Roberta dok mislim o njemu. *(Odloži svijeću, otkopča crne traperice, zavuče ruku u gaćice i koncentrirano miluje međunožje.)* Mirno čekam pogreb i masturbiram koliko je potrebno. Sutra u 11 sati ujutro pokopat ću ga sa svim počastima. *(Na videozidu scene s pogreba. Vod vojnika izvodi počasni plotun.)* Novog dečka sigurno neću imati najmanje tri mjeseca. Da ga imam prije, bilo bi to morbidno. Svima koji će mi na šalteru udvarati reći ću da sam u žalosti i da pričekaju tri mjeseca. Roditelji kažu da je dobro da se djevojka uda najkasnije do 26. godine. Slažem se s time, već i zbog toga što želim imati djecu. *(Na videozidu djeca se igraju u pijesku dječjeg vrtića.)* A kako ću imati djecu ako se ne udam? Uh, kako sam glupa, pa i ne moram se zbog toga udati. Ja sam urbana djevojka, zovu me Elza. U banci imam prijateljicu, lijepu djevojku Ružu. Ona će mi pomoći da prebrodim ta tri mjeseca. Ružo, Ružice... *(Na videozidu Elza i Ruža u prisnom zagrljaju. Nježno milovanje uniformiranih činovnica neke poznate europske banke.)*

RATNI VETERAN

Lijepo zboriš, urbana djevojko zvana Elza. Mirisi asfalta i televizije u tebi izazivaju kaos. Krivo misliš da je Robert samo tebe volio, o Elizabeta. Robert je također volio svoje ratne drugove, išao je i u bordele i nije neprekidno mislio na tebe. *(Na videozidu Robert na tuširanju s kolegama ratnicima, raskalašene scene veselih mladića. Robert zatim među prostitutkama, raskalašena scena. Jedna od njih ljubi mu spolovilo, a on visoko diže ruke pokazujući prstima znak pobjede.)* Znam ja što govorim. Ratujem cijelo stoljeće i prošao sam sve ratove. Ruske prostitutke su najbolje. Plesale su trbušne plesove u centru Berlina, Pariza, Zagreba, Sarajeva, Beograda... *(Na videozidu slike bordela i spomenutih gradova.)* U pariškom predgrađu Saint-Denis vidio sam jednu koja je mogla u ležećem položaju kontrakcijama trbušnih mišića pretočiti šampanjac iz pune u praznu čašu. *(Na videozidu gola žena s dvije čaše na truhu.)* Svi smo pljeskali i platili dodatnih 200 franaka da to još jednom vidimo. Za-

tim smo i mi plesali s njima i ljubili ih za dodatnih 500 franaka. To su bile i umjetnice, a ne samo prostitutke. Znam to, cijelo stoljeće proveo sam u ratovima koji onima koji su preživjeli omogućuju miran život i dobre penzije, a onima koji to žele mogućnost novih ratovanja. *(Na videozidu novčanice zalijepljene selotejpom na cijevi jednog topa.)* A ja volim ratove. Jako je uzbudljivo. Ne toliko ubijanje, koliko sve ono oko toga. Sada, dok čekam novi poziv u neki rat koji je u tijeku, svaki dan idem u ribolov. Vidiš ovaj pečački štap. *(Uzima pečački štap oslonjen o stolac.)* Jučer sam njime ulovio veliku ribu za cijelu obitelj. Svi smo jeli tu ribu i uz nju pili rizling *(Riesling)*. To je fino vino. Poslije je moj sin pričao viceve koje inače skida s Interneta. Žena i ja smo umirali od smijeha. Naročito mi se svidio jedan. Ispričat ću ti ga, urbana djevojko, pa da malo osjetiš atmosferu u mojemu domu. Vic se zove **What are WIFE and BITCH**. Evo, ide ovako. *(Priča vic koji se istovremeno cijeli pojavljuje na videozidu.)* "Three guys and a lady were sitting at the bar talking about their professions. The first guy says, "I'm a Y.U.P.P.I.E, you know... Young, Urban, Professional, Peaceful, Intelligent, Ecologist". The second guy says, "I'm a D.I.N.K., you know... Double Income. No Kids". The third guy says, "I'm a R.U.B., you know... Rich, Urban, Biker". They turn to the woman and ask her, "What are you?" She replies, "I'm a WIFE, you know... Wash, Iron, Fuck, Etc." **(Ratni veteran se smije hvatajući se za trbuh. Urbana djevojka poteže gutljaj i dalje masturbirajući.)** A sad čuj dalje, stvarno je dobro. Moja žena je slavila, ja sam bio malo tužan. "So, just exactly what is a BITCH? **B-BABE, I-IN, T-TOTAL, C-CONTROL of, H-HERSELF.**" Ha, Elza, što kažeš? **(Urbana djevojka privodi kraju masturbaciju. Sve brže i isprekidanije diše, pri kraju ispušta mali krik. Zatim vadi ruku iz traperica, popravlja kosu i opet ispije gutljaj.)** Onda smo gledali nogometnu utakmicu Arsenal:Real Madrid. 2:2. *(Na videozidu igra i golovi.)* Volim nogomet. Navijam uvijek za pobjednike. Ali kakva je to buka?

Glazbu Enye, **The Memory of the Trees**, kao iz daljine smjenjuje glazba nekog marša, može i **Radetzky-marš**. Glazba je sve bliža. Kako jača glazba, na pozornici se pojavljuju tri mažoretkinje u formaciji jedna naprijed, dvije iza nje, jedna pokraj druge. Propisno stupaju vrteći svojim palicama. Odjevene su u kratke, dekoltirane, crne večernje haljine. Stupaju prema **Urbanoj djevojci** koja opet opušteno sjedi na lijesu s bocom konjaka u jednoj ruci dok s drugom dodiruje svijećnjak. Svijeća mirno gori. Iza mažoretkinja dostojanstvenim korakom dolazi **Velika Mama**, žena u visokom stupnju trudnoće, takoreći pred porod. Nakon marša mažoretkinje, ritmički se njišući na mjestu, pjevaju njemačku, englesku, francusku i hrvatsku himnu. Od svake himne otpjevaju samo po jednu kiticu.

TRI MAŽORETKINJE ponosno pjevaju

Deutschlandlied

Einigkeit und Recht und Freiheit,
Für das deutsche Vaterland!

Danach lasst uns alle streben,
 Brüederlich mit Herz und Hand!
 Einigkeit und Recht und Freiheit
 Sind des Glückes Unterpfand.
 Blüh' im Glanze dieses Glückes,
 Blühe deutsches Vaterland!

***

God Save the Queen

God save our gracious Queen,
 Long live our noble Queen,
 God save the Queen!
 Send her victorious,
 Happy and glorious,
 Long to reign over us;
 God save the Queen!

***

La Marseillaise

Allons enfants de la Patrie,
 Le jour de gloire est arrivé!
 Contre nous de la tyrannie
 L'étendard sanglant est levé!

(repeat)

***

Lijepa naša domovino

Lijepa naša domovino,
 Oj junačka zemljo mila,
 Stare slave djedovino,
 Da bi vazda sretna bila!

SVI oduševljeno plješču i uzvikuju osim **Redateljice**.

REDATELJICA odlaže tekst tragedije, čupa kosu i viče ljutito
 Stanite točno iza **Urbane djevojke**! To sam vam već stoput rekla na proba-
 ma.

VELIKA MAMA I TRI MAŽORETKINJE u stavu mirno, uglas
 Yes, sir!

AUTOR *s negodovanjem*

Ali, gospođo Agata, ja sam u tekstu napisao "Yes, sir, that's my baby." Ovo "that's my baby" jest izuzetno važno za razumijevanje europske tragedije. Podrazumijeva i odljev mozgova u Ameriku, odlazak mladih intelektualaca preko Atlantika. Zašto vam to toliko smeta?

REDATELJICA *strogo*

Štrihala sam, jer usporava radnju ove vesele tragedije. Tragedija ne smije biti tužna. Barem ne za one koji je gledaju iz fotelje. Za takve stvari služi melodrama. (**Velikoj Mami.**) Počnite, Kristina! Znaite onaj ton, vrlo grandiozan, sto-postotno uvjerljiv.

VELIKA MAMA *grandiozno*

Ja sam Velika Mama. Sve vas (*Širokom gestom pokazuje i na ansambl i na publiku.*), sve vas ja sam rodila u teškim trudovima (*Na videozidu scene s ginekološkog odjela.*), othranila i na noge postavila. Svako jutro za doručak jeli ste kroasan i pili bijelu kavu. (*Slike doručka.*) A pogledajte kako sada izgledate! Bijedno i građanski. I to mi je hvala za svu moju muku, hulje jedne! (*Nabrajajući teatralno te prezrivo pokazuje rukom na spomenute.*) Ovaj ovdje, Milk, s lijepim imenom mlijeka, žalibože je postao pisac s titulom autora, eh. To sam mu i rekla kada sam jednog dana pripremala paradajz salatu. Agata je postala redateljica i još se time hvali. Elizabeta je postala bankovna službenica s jakom tendencijom prema alkoholizmu, razvratu i svijećama (**Urbana djevojka** *potegne dobar gutljaj. Na videozidu nižu se slike u skladu s monologom.*), a Robert je postao mrtvac kao i mnogi drugi. Eh, a imao je lijepo radno mjesto u tvornici kvalitetnih automobila. A ove ovdje postale su najobičnije mažoretkinje visoke klase. Tko god da je na vlasti, liberali, diktatori ili demokrati, one marširaju u ovim svojim crnim erotskim uniformama. Politika i večernje haljine oduvijek idu zajedno. (*Na videozidu večernje haljine i političari.*) Kad ih pitam čemu im služe palice, one kažu da je to zbog vlastitog i sveopćeg užitka. Fuj! A vi, vi ste postali publika, puki voajeri vlastite nesreće. Mislite da ako imate tri milijuna dolara u švicarskim bankama da ste veliki ljudi. Albert Einstein u Zürichu nije nikada odjednom u džepu imao više od 10.000 franaka, a bio je jači, pametniji i ljepši od svih vas. A tek ovaj! (*Pokazuje na Ratnog veterana.*) I njega sam rodila, a pogledajte ga! On je postao moj muž, bože moj! Zar to nije bogohulno? Dok sam ja rađala, on se je provodio po ratovima. Ili je bio u ratovima, ili je dolazio iz ratova ili je po cijele dane radio u tvornici oružja. Uvijek sam bila sama s djecom, osim za Uskrs, Božić i Novu godinu. U te dane s njime sam dijelila postelju i pravila djecu, a u ostale dane prala sam i peglala do iznemoglosti. I tako dalje. You know...Wash, Iron, Fuck, Etc. U te rijetke dane kada smo bili u krevetu, dakle za vrijeme blagdana, on je smrdio na barut, pivo i nepismene kurve.

RATNI VETERAN *s indignacijom*

To nisu obične kurve. One su prostitutke, umjetnice u struci. One su mogle punu čašu pretočiti u praznu na istom, vlastitom, i to golom trbuhu. Aha! Daj ti to pokušaj, draga moja, pa da te vidimo!

VELIKA MAMA

Šuti, nesretniče! Samo su ti na pameti oružje, metak i kurve. (*Velika Mama širi ruke.*) Oh, Bože, što sam ti ja skrivila da si na mene spustio tako veliki križ, čak cijelu kapelicu?! (*Pomirljivo i s relativnom blagošću majke.*) No, dobro, ja svima vama opraštam, jer ja sam Velika Mama i imam veliko srce. (*Na videozidu veliko srce otkucava vrijeme. Na njemu su kazaljke. Sada je pet minuta do dvanaest.*) Imam veliko srce i opraštam vam svima. Ja sam slobodna velika žena, majka s ukusom, osoba sa smislom za sporo ujedinjenje, cvjetne aranžmane i impresivne goblene. Osim toga, obožavam vrtnu arhitekturu i poštenu feminizam. Borim se protiv muške i ženske dominacije u kući i na poslu. Ja sam za ujedinjenje i dominaciju ukusa. Ljudi moji, neka cvate stotinu biljaka! E, a sada ćete, svaki od vas, nešto reći Velikoj Mami. (*Na videozidu učionica večernje škole s odraslim učenicima. Ispred katedre stoji profesor vrlo sličan Freudu i nešto objašnjava, u isti mah i blago i strogo.*) Postavit ću svakome po jedno ili više pitanja, a vi ćete odgovarati. Zatim ćemo uz tihu ili bučnu glazbu razgovarati, piti, plesati, ujedinjavati se i spajati. Sutra je pogreb mojega sina i nekada budućeg zeta, neka mu je laka naša europska zemlja, te stoga želim malo sofisticirane, ali iskrene tuge. Jasno! A sada idemo s pitanjima. (*Stanka.*) Ti, dragi moj Milk, autore moj, reci mi jesi li imao teško djetinjstvo pa sada ponovno proživljavaš te traume iz djetinjstva? Imaš li noćne more? Sanjaš li tendenciozno poput doktora Freuda?

AUTOR spremno

Ne, majko, na sva tvoja pitanja imam negativan odgovor. Imao sam lijepo djetinjstvo s puno kolača. Istukla si me samo jednom u proljeće, prije prve pričesti, i to zato jer sam pao ispred kuće u blato i isprljao bijele kratke hlačice. Svećenik me je poslije upitao zašto imam modricu ispod oka. Odgovorio sam da sam bio zločest i da me je Bog kaznio. Samo je rekao: "E, Milk, Milk, uvijek problemi s tobom. Sjećaš li se kada si jednom na vjeronauku bogohulio rekavši da nije moguće da bi Jona mogao živjeti u kitu duže od minute? Eh, Milk, Milk. Ali Bog voli crne ovce. Vraćen si u stado, sinko." Zatim je pružio hostiju na moj blago isplaženi jezik i rekao: "*Corpus Christi*". Ja sam odgovorio: "*Amen*." (*Na videozidu svećenik daje hostiju dječaku na prvoj pričesti.*) Od uzbuđenja što sam opet u ljudskoj i božanskoj zajednici pregrizao sam hostiju umjesto da pustim da se Isus, odnosno njegovo tijelo, polako rastopi ili utopi u meni. Eto, zbog toga nikada nisam imao teške traume koje uzrok imaju u teškom djetinjstvu. I na drugo pitanje moj odgovor je *ne*. Ne, nemam noćne more. (*Na videozidu samo plavo more, sunčana plaža i lijepe djevojke u minijaturnim kupaćim kostimima.*) I ne sanjam tendenciozno. Sanjam samo jednostavne stvari kao što su kruh, mlijeko, poštena djevojka u svilenoj spavaćici i gola Europa bez granica, pasoša, automobila i radioaktivnog otpada u prigradskim naseljima. (*Na videozidu Europa bez granica. U desnom uglu prekriveni pasoš, u lijevom uglu prekriveni automobil, a u sredini na vrhu prekriveni simbol urana.*) I ako baš želiš znati tko je zaslužan za tako lijepe snove, mogu ti reći da si na prvom mjestu ti, majko, a zatim (*Na videozidu fotografije ili portreti majke i spomenutih ljudi.*) Hugo, Hegel, Hölderlin, Hofmannsthal, Heine, mali zeleni Heinrich, Hemingway, Hašek, Hardy, Huxley, Huges, Ho-

mer, Hamsun, Herodot, Herder, Hoffmann, Horacije, Hauptmann, Hesse, Hesiod, mala Helena iz Cvjetne ulice, a također i...

(Sada na videozidu piše ružičastim slovima: DO YOU SUFFER FROM A BORDERLINE SYNDROME?)

VELIKA MAMA *prekidajući ga ljutito*

Dosta, idiote! Ti zaista ne znaš stati. Zbog toga ti danas neću dati džeparac. Za sladoled od vanilije užicaj od one svoje debele žene s proširenim venama. *(Na videozidu veliki kornet sladoleda od vanilije i debela žena.)* Nije ni čudo što si postao to što si postao. Pih, pisci i pjesnici. Bolje da si postao poštenu političar, što je nemoguće, ali možda dostižno u lijepim snovima kojima se toliko hvališ. *(Okreće se Prvoj mažoretkinji.)* A ti, kćeri moja, jesi li OK? Ideš li redovito u školu i jesi li zadovoljna općim stanjem u društvu?

PRVA MAŽORETKINJA *spremno*

Majko, ja sam OK. Sve mi je super. Škola je gud. Vrlo sam zadovoljna općim stanjem u društvu u kojem se krećem. Baš me briga za Bosnu i Hercegovinu. *(Na videozidu ratne slike Sarajeva.)* Hrana kod tebe je dobra, a ni glazba nije loša. Volim *Laibach* i *Iron Maiden*, a navijam za socijaldemokrate u sjeni. *(Na videozidu spomenute grupe i grupa socijaldemokrata u sjeni velikih lipa u vrtu jednog restorana.)* Mislim da su, ono, da su opako cool, kužiš!

VELIKA MAMA *zadovoljno*

Dobro je, dušo. Nisi loša, mislila sam da si gora. *(Vadi novčanik iz džepa velikog šlafroka posutog velikim cvjetnim uzorcima.)* Evo ti nešto novaca pa si kupi one tenisice, *Nike*, koje toliko želiš već dva tjedna. Još će ti ostati i za tortu. *(Na videozidu tenisice i torta. Velika Mama okreće se Drugoj mažoretkinji.)* A ti, kćeri, reci mi jesi li imala seksualne odnose prije Nove godine?

DRUGA MAŽORETKINJA *s indignacijom*

Ali, majko! No, dobro, Albert je pokušavao. Na Silvestrovo, na tulumu kod Marije *(Na videozidu tulum kod Marije.)* dopustila sam mu samo da me žestoko ljubi i, nakon dvije *Coca-Cole* i tri *Jägermeistera*, da mi dodiruje i malo masira grudi. I to je sve. Rekla sam mu da prvo završi fakultet i nađe posao. Albert je plakao, klečao i molio, ali ja sam stiskala noge dok mi se srce kidalo od želje da mu pomognem. Vikala sam "Ništa prije braka, ništa prije braka!", a sve djevojke, čak i Marija, smijale su se mojoj zreloj čednosti. To je i razumljivo, jer ni jedna od njih više nije nevina iako imaju tek petnaest i pol godina. One su rekly da mnoge djevojke već rađaju sa petnaest i pol, a ja sam im rekla da bi ti bila jako nezadovoljna ako bih ja stupila u seksualne odnose prije Nove godine.

VELIKA MAMA *zadovoljno*

Dobro si učinila, kćeri moja. *(Ponovno vadi novčanik.)* Evo ti nešto novaca i odmah, još danas, kupi dvadeset-trideset-četrdeset paketića prezervativa, najbolje *Durex* ili plavi *Lifestyle*. *(Na videozidu hrpa prezervativa iznad koje je transparent na kojem piše: AIDS - NO PASARAN.)* Nova godina je prošla i mo-

žeš Albertu dati svoje neokaljano djevičanstvo, ali za početak samo uz upotrebu prezervativa. Daj mu i on će biti jako sretan. Možda brže završi fakultet. Sjećam se da je i meni brže išlo kad nisam apstinirala. *(Na videozidu na zidu zgrade nekog fakulteta nalazi se grafit napisan bijelom kredom: FUCK IS GOOD, FUCK IS FUNNY, ALL THE PEOPLE FUCK FOR MONEY.)* Ali, pazi se! Ako vas ne vidim na misi svake nedjelje, dobivate kaznene bodove. Ljubav mora znati za granice, iako je možda bezgranična. Barem u prva tri mjeseca. *(Okreće se **Trećoj mažoretkinji.**)* A ti, kćeri, kako je s tobom? Ima li nekih novosti?

TREĆA MAŽORETKINJA *ležerno*

Ha, čuj, mama, mislim da nema. Kao i obično vozim bicikl svaki dan i tuširam se triput dnevno i to dugo i temeljito, ako me razumiješ. *(Na videozidu djevojka vozi bicikl, a zatim se dugo i temeljito tušira. Prskajući mlaz tuša usmjerava na osobito provokativno mjesto svakog ženskog bića.)* To mi pruža veliki užitak. Navečer idem na probe, puno plešem i vježbam. Jučer smo uvježbavali **Radetzky-marš**, a potom englesku, njemačku, francusku i hrvatsku himnu. Također smo uvježbavali i američku himnu, zlu ne trebalo ili za svaki slučaj, kako kaže naš šef i dirigent. *(Na videozidu zastave spomenutih država.)* Znaš, mi moramo naučiti i mirno stajati i mirno stupati uz sve europske himne, a evo sad i uz američku, a marševi nam puno pomažu da uvježbamo disciplinu ravnomjernih pokreta. U slobodno vrijeme studiram strojarstvo. To je vrlo zahtjevan fakultet i ja sam jako sretna. Dečki s faksa su ljubomorni, jer redovito polažem ispite, čak i one najteže.

VELIKA MAMA *zadovoljno*

Izvršno, draga, izvršno. Mislim da ćeš postati najbolja inženjerka strojarstva u Europi. *(Opet vadi novčanik.)* Evo ti nešto novaca pa si kupi novi tuš. Bicikl je još OK, ali tuš je već u komi od silne upotrebe. Ta i ja se tuširam triput dnevno. *(Na videozidu **Velika Mama** prilikom tuširanja. Blaženo lice majke dok manipulira tušem.)* Katkada i više, jer sam starija pa mi je to dobro za cirkulaciju. *(Smije se razbludno, pohotljivo. Zatim se okreće **Ratnom veteranu.**)* A ti, sine moj, mužu moj, moj ratni veteranu, družo moj, reci mi što radiš kada ne ratuješ ili kada nisi u tvornici oružja ili u ribolovu?

RATNI VETERAN *hladnokrvno vojnički*

Hja, majko, ženo i suprugo, družice moja, pa znaš, čekam novi poziv u rat. Na Balkanu je uvijek zanimljivo. Kosovo se ne smiruje, a i Crna Gora, odnosno Montenegro, želi slobodu. Jugoslavija, odnosno Srbija, ne želi dati slobodu, ili to čini preko volje, toj simpatičnoj državici koja ima izlaz na Jadransko more. Taj izlaz na more im jako treba. A ja volim Crnu Goru. Pa tamo smo ljetovali 1977., sjećaš se! Možda im i ja malo pomognem. Ali tek poslije Božića. Za tjedan dana ćeš roditi i moram biti prisutan. No, odmah nakon kraćeg oporavka od mjesec-dva, tek da se malo pribereš, moram ti napraviti još jedno dijete prije nego odem osloboditi Montenegro. *(Na videozidu pravljenje djeteta.)* Do Uskrsa ili do Božića smo gotovi i ja se vraćam. Naravno, ako ne poginem. Ako i poginem, ipak se vraćam kao i ovaj ovdje. *(Pokazuje na lijes.)* Ali ne brinem se puno za tebe. Vidim da naš stari kućni prijatelj, gospo-

din Rudi, već duže vrijeme baca oko na tvoju bujnu ljepotu. A ako ostanem na životu, što je također jedna od mogućnosti, za Božić ponovno pravimo dijete. No, već poslije Božića opet će me pozvati. U Srbiji će biti najteže, kao i obično. Radio-Beograd opet će emitirati neku divnu pjesmu poput **Lili Marlen**, ali diktatura će ipak pasti. (*Čuje se spomenuta pjesma, a na videozidu odigrava se pad diktature koji podsjeća na pad diktature u Rumunjskoj.*) Čak ni najljepša pjesma ne može spasiti diktaturu i evo me opet do sljedećeg Božića doma. Opet ćemo ići na polnočku, puno jesti i piti i praviti dijete do jutra. (*Na videozidu polnočka i njih dvoje u crkvi. Zatim puno jedu i piju pa prave dijete do jutra.*) Ako od prethodnog Božića bude muško neka se zove Božidar, a ako bude žensko neka se zove Božidarka. A neka od buduće djece neka se zovu Ivan ili Ivana. A ako budu blizanci već ćemo se nekako dogovoriti. Slažeš se?

VELIKA MAMA *zadovoljno*

Slažem se itekako. Ovo s pravljjenjem djece mi se sviđa. To je legalna djelatnost. E, ali ratovi su čudni. To jedva razumijem. Politiku rađanja razumijem, ali politiku ubijanja puno teže. No, evo ti nešto novaca pa si kupi pet novih gaćica, znaš one bokserice. One mi se jako sviđaju. One na tebi, a osobito kada ih skidaš, uzbuđuju moj mali erotski ego. Ostatak novaca potroši na *Oktoberfestu*, kao što će to učiniti i mnogi Hrvati te ostali narodi na radu u Njemačkoj. (*Na videozidu Oktoberfest.*) Malo se provešeli i misli na svoju ženu dok gledaš one sisate pipničarke iz Bavarske koje u jednoj ruci mogu nositi pet krigli piva od litre. (*Zatim se okrene **Redateljici.***) A ti, Agato moja, kako posao? Mislim na daske što život znače, mislim na kazalište kao takvo.

REDATELJICA *ljutito*

Kao prvo, rekla sam ti jučer na probi da ovu zadnju rečenicu kažeš povišenim tonom, pomalo teatralno, uznosito svakako. A kao drugo, mora se vidjeti da si se odmakla od uloge, da si ti poznata zvijezda Kristina koja igra **Veliku Mamu**. To mora biti potpuno vidljivo, savršeno vidljivo. Jasno!

VELIKA MAMA

No, nemoj se toliko ljutiti. Evo, odmah ću pokušati kako si rekla: "A ti, Agato moja, kako posao? Mislim na daske što život znače, mislim na kazalište kao takvo".

REDATELJICA *umorno, iscrpljeno*

Ma pusti, puno radim. Uglavnom režiram klasični repertoar. **Groficu Mariću, Hamletmašinu**, Shakespearea, komedije općenito. (*Na videozidu klasični repertoar.*) Nije loše, ali nigdje prave tragedije po mojem ukusu. Do sada. Ova predstava me izuzetno zadovoljava. Kad mi je Milk ponudio **Golu Europu** uzdrhtala sam od želje za režiranjem. To je prva prava tragedija od antike do danas.

AUTOR *skromno*

Druga. Prva je **Šest lica traže autora**. (*Na videozidu šest ljudi nešto traži.*)

REDATELJICA

Ne slažem se. Taj komad je istovremeno i tragedija i tragikomedija s primjesom farse na rubovima. **Gola Europa** ima ujedno i onaj pravi tragički intenzitet, jer junaci, a to smo svi mi, na kraju umiru izvan kazališta, a ne mogu si nikako pomoći ili promijeniti tu sudbinsku činjenicu. (*Na videozidu štrajkovi, masa ljudi s puno transparenta viče, protestira, nešto zahtijeva, vjerojatno povišicu plaće.*) Smrt je njihova sudbina i oni joj neumitno srljaju u susret.

AUTOR se nakašljava, kao da negoduje

VELIKA MAMA umiruje djecu

Bez svađe, djeco, molim lijepo. Poslije predstave možemo o tome u kazališnom klubu. (*Opet vadi novčanik okrećući se **Redateljici.***) Evo ti nešto novaca pa si kupi malo kivija. Redatelji i redateljice trebaju puno vitamina. Baš kao i svi oni koji rade s ljudima. Vitamini jačaju živce. (*Okreće se **Urbanoj djevojci.***) A ti, dušo, nesretnice, što ćeš bez dečka, bez nekada budućeg muža Roberta? Sutra je pogreb i molim te budi pristojnije odjevena. Ne možeš na pogreb u trapericama. (*Stanka.*) Reci mi, draga, pišeš li još poeziju u teškim trenucima?

URBANA DJEVOJKA lagano omamljena alkoholom, masturbacijom i dimom svijeće

Majko, teško je, priznajem, ali život mora ići dalje. Strojevi za rublje i dalje moraju prati naše nečisto rublje, a aparati za sušenje kose moraju raznositi prhut po našim plavim morima kao bijeli pepeo smrti. Moja prhut, na primjer, obožava Jadransko more. (*Na videozidu karta Jadranskog mora.*) Osobito onaj dio kod Opatije i oko otoka Brača i Hvara te Dubrovnika. (*Ponovno dodiruje svijeću, potegne gutljaj konjaka, malo se uspravi na lijesu i ozbiljno pogleda u **Veliku Mamu.***) Kada je gorio Dubrovnik 1991. ja sam izašla na ulicu i protestirala protiv rata u Hrvatskoj. (*Na videozidu videozapis bombardiranja Dubrovnika.*) U Zagrebu sam 59 puta trčala u sklonište za vrijeme uzbuna. Ti si me pokrivala dekom da mi ne bude zima. Jedna gospođa sa psićem, svojim najdražim ljubimcem, nije odlazila u sklonište. Nisu puštali pse i ona je radije ostajala vani. (*Na videozidu gospođa sa psom dok zavijaju sirene.*) Ali to je, hvala Bogu, prošlo. (*Stanka.*) Žao mi je Roberta. Da je živ sada bismo plesali u *Aquariusu*. A ovako, eto, sada ću njemu u spomen recitirati dvije pjesme koje sam napisala jutros na lijesu. Da, pišem poeziju u teškim trenucima. Mislím da to svi rade, samo što toga možda nisu svjesni. Ja sam urbana djevojka i pišem urbane elegije. (*Ustaje i iz stražnjeg džepa na trapericama vadi notes. Potegne gutljaj konjaka, odloži bocu na lijes, nadlanicom slobodne ruke obriše usta i počinje recitirati.*) Slušaj ovo, majko! Možda nije bolje od Rilkea, ali meni se sviđa. Prva urbana elegija zove se **Autobusi su nesigurni**, a druga **Pomrčina tikvice**.

*Na jednom dijelu videozida dvije djevojke sviraju na ulici flaute. Prolaznici ubacuju sitan novac u malu kutijicu ispred njih. Glazba za vrijeme recitacije. Na sceni svi napeto slušaju **Urbanu djevojku**. Svjetlo prigušeno, crveni mlaz na*

nju. Na drugom dijelu videozida preporuča se praćenje pjesme videomaterijalom.

URBANA DJEVOJKA *nakašljava se i zatim lagano, tiho ali snažno, bez patosa recitira*

Autobusi su nesigurni

poznanici me razlikuju od noći
jer sam pokretna.
teško je izbjeći metafori
i ostati živ.
nosim crne hlače, crne cipele,
crnu torbu, crnu majicu,
crne gaćice, crne čarape
i crni pojas bez milosti.
na zraku dana ja sam
neizbrisiva mrlja opomene.
neukusno je biti nesretan.
ali o ukusima se ne raspravlja.
hipokrizija je zahvatila
čak i seoske prostitutke
u strogom centru Zagreba.

nisam tužna.
nemam vremena.
stignem samo na samoći
podgrijati svakodnevni obrok tame.
primjećujem da ravnodušnost
najljepše cvate u veselom društvu.
vanjski dio sebe,
crni koraljni greben,
ukrasim svojom dugom kosom
boje svježeg asfalta.
ako se itko usudi,
brodolom je neizbježan.
mogu li ja uopće
izbjeći razmak
i otopiti led na površini
svojeg urbaniziranog mesa?

danas sjednem u autobus.
nitko me ne gleda
duže od sekunde.
svi se boje mraka,
moje ukrašene Afrike,
moje porozne divljine.
mislim: pa i ja imam pravo

na prozu, dramu i poeziju,
na sunce koje izlazi.
na molitvu i kletvu protiv neba.
u mojem uhu netko je šapnuo:
nitko ne može spriječiti
nevinost anđela
ako se napokon pojavi.
i stvarno, na sedmoj stanici
ulazi ludo biće u bijeloj košulji.
bogovi ga prate na odstojanju.
sa dužnim poštovanjem
pripaljuju mu zjenice.
ide ravno prema meni.
slutim da je on čuđenje u svijetu
koje se bori za opstanak.
sagne se u moju noć i kaže:
zaveži mi oko zgloba lijeve ruke
ovu usku šarenu trakicu.
učinim to, ja sestra milosrđa
puna unutrašnje emigracije.
on sjedne iza mene
obavijen tajnom i šutnjom.
odmah je znao da volim
zlato i mudrost, simbole praznine.
prvi put u sto godina samoće
da me je netko tako brzo shvatio.
pa ja sam se raznježila!
zar postajem blaga?
ni autobusi više nisu sigurni.
avioni su ipak bolji.
nitko se ne može švercati,
naročito ne anđeli.
samo piloti i loši pjesnici
besplatno posjećuju nebo.
ali oni koji su platili kartu
bolje vide bjelinu i ta prokleta
zaigrana krila samosvjesnih
galebova koji lete izvan
zrakoplova.
ćutim, u meni je mazohizam
bijega. za nekoliko dana odlazim
prijateljici u London. Izbjegavat
ću autobuse, maknuti se od
svega koje je ništa.
iako unaprijed znam:
užitak bijega je skupocjen.
i uzaludan.

URBANA DJEVOJKA *se nakloni, svi plješču.*

URBANA DJEVOJKA *zahvaljujući smiješkom i naklonom*
A sada ću vam recitirati **Pomrčinu tikvice**....

VELIKA MAMA *prekidajući je*

Čekaj malo, dušo. Rekli smo da ćemo pomalo diskutirati, jesti, piti, možda i plesati spajajući se uz tihu ili bučnu glazbu, a tek onda možeš recitirati tu pjesmu. S depresijom i tugom ne treba pretjerivati. Dajte malo veselja. Nije čovjek svaki dan mrtav. A Robert je bio tako veseo čovjek. (*Užasna industrijska glazba ispuni scenu praćena tutnjavom topova.*)

REDATELJICA *više odlučno*

Diskusija uz tu glazbu i topove jest nemoguća. Utihnite malo tu glazbenu industrijsku diktaturu. Stavite nešto nježno, nešto ugodno. Recimo **Na lijepom plavom Dunavu**. (*Industrijsku glazbu, možda Kraftwerk ili Test Department, smijeni spomenuti vrlo ugodan valcer.*) E, a sada, neka **Velika Mama** započne diskusiju. Hej, gospodine **Autore**, a vi nam donesite puno hrane i pića. (**Autor** *odlazi u portal nekoliko puta i vraća se s dva-tri pladnja puna hrane i s košarom punom lijepih butelja raznog vina. Svi razulareno jedu i piju.*)

VELIKA MAMA *žvačući komad piletine, srdačno*

Hvala, gospođo Agata. Možemo, na primjer, prodiskutirati situaciju koja je pomalo egzibicionistička, mislim na *Hrvatske telekomunikacije*.

RATNI VETERAN *žvačući radosno oveći komad pečenja*

Nemojte da umrem od smijeha. Draga ženo, majko i suprugo, ti doista katkada znaš pretjerati. Pa znaš da je firma *Deutsche Telecom* preuzela doista puno dionica tih *Hrvatskih telekomunikacija*. Ili je to bila ona skandinavska firma.

PRVA MAŽORETKINJA *jedući i pijuckajući ležerno*

Kao da je to bitno. Kakve to veze ima sa mnom? Ja samo želim biti jedinstvena, organizirana i ljubljena. Meni je lijepo šetati ulicama Zagreba bez mobilnog telefona koji stalno nešto priča. (*Na videozidu ona šeće ulicama Zagreba. Glazba valcera. Čuje se i vergl.*)

DRUGA MAŽORETKINJA *ležerno žvače pečeno meso otkidajući zubima komade*

To si lijepo rekla. Ja sam svoj mobitel bacila u kantu za smeće. Mene zanima ujedinjena komunikacija između dva normalna bića. I ja volim šetati bez opterećenja. Osobito kada je nebo plavo i posuto s puno žutih zvjezdica. (*Na videozidu ona baca mobitel u kantu za smeće, a nebo je posuto žutim zvjezdicama.*)

TREĆA MAŽORETKINJA *jedući i pijujući veselo*

Kladim se da misliš na zastavu Europske zajednice u nastajanju. Ipak, bez uvrede, meni se više sviđa američka zastava. Osim toga, ima puno više zvje-

zdica. U njima stanuje dobra poezija. Baš kao ona koju piše naša **Urbana djevojka**... *(Na videozidu europska i američka zastava.)*

AUTOR *žvačući prekida je nestrpljivo*

Oprostite, ali ja sam napisao *lijepa*, a ne *dobra* poezija. (**Autor** *lupa po kompjutoru, a desnom rukom nešto zapisuje na papir.*)

VELIKA MAMA *ispije veliki gutljaj iz boce umirujući diskusiju*

Dobro je, djeco. Vidim da diskusija ide u pravom smjeru i ja sam zadovoljna. Možemo se malo odmoriti pa nastaviti sutra. Neka nam opet **Urbana djevojka** nešto recitira. Recimo onu, da, onu **Pomrčinu tikvice**. Ali neka se prvo skine gola da je bolje vidimo i bolje razumijemo dok recitira. *(Na videozidu slike europskih barova. Glazba sentimentalna, mjestimice prožeta industrijskim zvukovima čeličana i željezara.)*

URBANA DJEVOJKA *sramežljivo*

Osim ako nisam na nudističkoj plaži, mene je stid pokazati svoje zanimljivo tijelo. Zato ću za vrijeme recitacije skinuti samo traperice i košulju i ostati u svojim crnim gaćicama, crnom grudnjaku i crnim čarapama s crnim halterima koji su ponovno u modi. Neka ostane nekoliko znakova zdrave konfekcije. Pa barem mi u Hrvatskoj imamo dobro razvijenu tekstilnu industriju donjeg rublja. No, dobro, ako se ohrabrim skinut ću i te preostale znakove konfekcije. Iskreno rečeno, volim biti gola i slobodna. (**Urbana djevojka** *počinje zavodnički skidati traperice i košulju penjući se na lijes u kojem počiva njezin Robert. U isto vrijeme počinje polako recitirati Pomrčinu tikvice. Na videozidu disko klub i slike grada pred jutro. Glazba urbanih hip-hop šminkera, a zatim i rap manijaka. Tu su i reperi Bolesna braća iz Hrvatske. Poljevači jakim mlazovima peru ulice prepune svakojakog smeća sve do kraja njezine recitacije.*)

REDATELJICA *ohrabruje djevojku*

Bravo, bravo! Pokaži nam голу Europu! Pokaži nam istinu povijesti! Recitiraj nam **Pomrčinu tikvice**!

SVI *ohrabruju djevojku*

Pokaži nam голу Europu! Pokaži nam pomrčinu!

URBANA DJEVOJKA *polako skidajući preostalu odjeću, nježno recitira*

Pomrčina tikvice

(Na videozidu videomaterijal u skladu s pjesmom.)

Europa je gola i lijepa i ružna.

ali svakome se može desiti

sumračno stanje.

to je dobro za psihijatre.

oni žive od sumraka i za sumrak.

od pomrčine do pomrčine

na suncu pišu knjige o tome.

svakome se može desiti, velim.
tako postoji muškarac
koji je došao u srijedu.
donio je tikvice.
narušio je intimu
tvrdih crnih koralja.
svašta sam rekla
tom gradskom kauboju.
ljuta sam, govorili su
moji *amaro* podočnjaci.
nisam se htjela igrati.
ja sam koralj i bavim se
ljubavlju prema sebi.
rekla sam mu:
idi i ne griješi više.
u njegovim očima
blijedožutu tikvicu
prekrio je začuđeni mjesec.
znala sam,
s vremenom će se i on
naviknuti na pomrčinu.
shvatit će da koralji
nisu komunikativni i da
rijetko odlaze u samoposluživanje.
kruh, drogu i ljubav za sebe
nalaze u sebi.

noć opet kaplje.
pokvarena je božanska pipa.
opet ću staviti srebro na kapke.
ja sam urbana Saloma.
da sam barem afrička vuna.
opet ću plesati sama
u crnoj prozirnoj spavaćici.
odavno su pali svi velovi
s mojih očiju.
bože, to je zato jer sam morala
plesati s mravima.
da, opet ću staviti srebro na kapke.
ludog li dana!
muškarac s knjigama i tikvicama.
Čista komedija zabluda.
to ni Borges ne bi smislio.
idu li uopće knjige i tikvice zajedno?
pa nije mi danas rođendan.
ako možda i jest, za dar žudim
zvučno umjetničko djelo.
recimo priču koja će barem

naslutiti moje postojanje,
 koralje i alge u prostranoj
 ali tijesnoj sobi mojeg djetinjstva.
 ali ovo je urbano ognjište.
 ima li uopće ovaj grad muškarca
 koji ne poklanja prosječnost,
 rutinske darove kaosa
 prije odlaska na spavanje
 u malu i veliku smrt.
 ako ga ikada sretnem reći ću mu:
 dođi! ja sam sada veliko veselje.
 priđi! moje ime je grešnica.
 uđi! ja sam plesačica i grijeh.

Urbana djevojka uz lagani naklon počinje plesati. Svi na pozornici slijede njezin primjer. Svi plešu. New Age sa zvucima industrijske buke, bukom ratnih aviona, grmljavinom topova, krikovima ratnih žrtava i žrtava teškog rada za preživljavanje. Na sceni totalno rasulo, svaki akter pleše neki svoj ples. Cijeli videozid prekriven je plavom bojom neba, a na njemu nekoliko stotina žutih zvjezdica giba se u raznim pravcima poput mikročestica u subatomske svijetu suvremene fizike. Sve to traje nekoliko minuta, a zatim **Urbana djevojka** digne ruku i zaustavi ples i glazbu. Svi akteri su u "smrznutom" položaju. Na videozidu sve ostaje kao što je bilo, plavo nebo i žute zvjezdice u frenetičnom gibanju. U potpunoj tišini **Prva mažoretkinja** kaže nekoliko riječi, a zatim pjeva američku himnu. Nakon toga, također u potpunoj tišini, **Urbana djevojka** izgovara svoj završni monolog stojeći opet na lijesu svojeg pokojnog mladića.

PRVA MAŽORETKINJA

Nakon ove šokantne pjesme, ajmo se malo odmoriti. Zar ne vidite kako je **Urbana djevojka**, naša Elzica, iscrpljena? Evo vam malo mira, odmora i spokoja. Otpjevat ću vam američku himnu, zlu ne trebalo i za svaki slučaj, kako kaže naš šef i dirigent. A onda, uvjeren sam u to, onda će **Urbana djevojka** nešto lijepo svima nama ispričati. A zatim idemo na spavanje. Sutra je pogreb. Molim potpunu tišinu! Tišina je neophodna ako se želite dobro odmoriti. I Robert se želi odmoriti. (Pokazuje na lijes.) On je mrtav, ali to ne znači da nije umoran od svega. Slušajte me pažljivo! (Širi ruke, oči zanosno upravlja prema zamišljenom horizontu i pjeva američku himnu. Na videozidu videomaterijal prati himnu poznatim događajima te poznatim znakovima povijesti Novog kontinenta.)

The Star-Spangled Banner

O say, can you see, by the dawn's early light,
 What so proudly we hail'd at the twilight's last gleaming?
 Whose broad stripes and bright stars, thro' the perilous fight,
 O'er the ramparts we watch'd, were so gallantly streaming?
 And the rockets' red glare, the bombs bursting in air,
 Gave proof thro' the night that our flag was still there.

O say, does that star-spangled banner yet wave
O'er the land of the free and the home of the brave?

On the shore dimly seen thro' the mists of the deep,
Where the foe's haughty host in dread silence reposes,
What is that which the breeze, o'er the towering steep,
As it fitfully blows, half conceals, half discloses?
Now it catches the gleam of the morning's first beam,
In full glory reflected, now shines on the stream:
'Tis the star-spangled banner: O, long may it wave
O'er the land of the free and the home of the brave!

And where is that band who so vauntingly swore
That the havoc of war and the battle's confusion,
A home and a country should leave us no more?
Their blood has wash'd out their foul footsteps' pollution.
No refuge could save the hireling and slave
From the terror of flight or the gloom of the grave:
And the star-spangled banner in triumph doth wave
O'er the land of the free and the home of the brave.

O thus be it ever when free-men shall stand
Between their lov'd home and the war's desolation;
Blest with vict'ry and peace, may the heav'n-rescued land
Praise the Pow'r that hath made and preserv'd us a nation!
Then conquer we must, when our cause it is just,
And this be our motto: "In God is our trust!"
And the star-spangled banner in triumph shall wave
O'er the land of the free and the home of the brave!

SVI *plješću, a zatim skandiraju "Urbana djevojka, Urbana djevojka!", "Elizabeta, Elizabeta!" i "Elza, Elza!". Opet tišina.*

URBANA DJEVOJKA *opušteno stojeći na lijesu, mirno i sabrano, glasom punim tuge izgovara svoj završni monolog. Na videozidu videomaterijal prati monolog.*

Ja sam urbana djevojka. Osjećam se konstruktivno. Znam da postoji plavi kaos u kojem moj ego vibrira svoju kratkotrajnu glazbu. Znam da ću uskoro biti ponovno za šalterom banke i maštati o Robertu otprilike tri mjeseca. Hoće li se stvari promijeniti u našem svijetu, u Hrvatskoj, u Francuskoj, u Engleskoj, u Njemačkoj, u Veneciji, u Zagrebu? Hoće li Jadransko more još uvijek biti plavo? Ne znam. Rekla sam mami da ću se udati i imati djecu. Je li to prava odluka? Može li Europa podnijeti još dvoje djece? Ne znam. Ja sam bankovna službenica puna intenzivne mašte i mutnog pogleda na ovaj svijet. Kada sam bila u Švicarskoj primijetila sam da je i tamo trava jednako zelena kao i u Hrvatskoj. Kažu da je takva i u Americi. Ne znam. Ne razumijem se u travu. Ja sam urbana djevojka koja opaža smeće na ulicama mnogih gradova. Jedino je Dubrovnik sasvim čist. U njemu se osjećam kao potpuna žena.

Iako je uskoro pogreb mojega mladića koji je izgubio svoj život misleći na mene i moje štrudle od trešanja, ja ipak ne mogu dugo misliti o tome. Ja sam osjećajna osoba, ja sam prava žena i želim puno druženja, sjedinjenja. Želim se udružiti s plavim nebom i vibrirati svoje ženstvo, svoju tihu ali strasnu osjećajnost. Ja želim biti djevojka bez granica, ja želim biti plava i u svojim očima nositi sve zvijezde ovoga svijeta. Volim sve što je lijepo, osobito sebe. Osobito kad sam gola. Ja sam urbana gola djevojka i ja sebe volim. Volim i jabuke. I u njima vidim plavu boju zrelog neba. Da, ja volim jabuke. Da, ja volim jabuke...

Čuje se karakteristična pogrebna pjesma pa pogrebni marš. Traje nekoliko trenutaka, a zatim slabi i polako nestaje. Iz daljine začuje se zvonjava crkvenih zvona. Zvonjava je sve bliža. Naglo nestaje. Čuje se samo jedno zvono. Ono koje zvonu svakom Robertu i svakoj Roberti.

Zatim opet potpuna tišina. Zatamnjenje. Mrak. Jedino videozid svijetli u plavoj boji s puno žutih zvjezdica koje su sada u mirnom položaju stajačica. Nakon desetak sekundi na toj podlozi videozida pojavljuje se rečenica napisana velikim crvenim slovima: SVE PRIČE SU ISTINITE.

MJESEČINA

(Gola Europa, dodatni izvor)

Mjesečina je integralni dio **Gole Europe** i izvor korisnih mogućnosti. Redatelj ili redateljica mogu ga slobodno koristiti u skladu sa svojom vizijom dekadencije zapadne civilizacije. Dekadencija je uvijek prijateljski susretljiva. Upisana je u prirodu kao predivna noćna svjetlost koja svijetli za vrijeme umiranja. Za vrijeme umiranja u kojemu su sve priče istinite.

REDATELJICA I. (S AUTOROM)

uz scenu režiranja karmina (REDATELJICA II.)

REDATELJICA *popravi kosu i haljinu, ponosito uzdigne glavu, govori mirno, sugestivno, kao da se obraća pacijentima na umoru*

Ja sam redateljica. Zovem se Agata. Moj posao nije jednostavan. Moram urediti kuću i svaku predstavu tako da se vidi ženska ruka. Danas sam mužu rekla da me pusti na miru, jer se moram pripremiti za probu **Gole Europe**. Pravio se lud kao da ne shvaća poantu. Mrmljao je te mrmljao pa sam mu morala sve nacrtati. Slušaj, rekla sam mu, ništa od seksa deset dana prije premijere. To sam ti rekla još prije sto dvadeset godina na našoj svadbi u ponoć kada sam vjenčanicu zamijenila trikoom boje mesa i pregačom s crvenobijelim kockicama. **Koketno namjesti haljinu, rukom popravi frizuru.** Tada si me volio, ljubavi, a moraš i sada. Kad završim ovu veselu tragediju, onda ćemo se seksati dan i noć sve do ljetnog solsticija kad ponovno počijem režirati. Tako sam mu rekla. Sjeti se, dodala sam na kraju, sjeti se kad sam režirala **Patnje mladog Werthera**. Bila sam toliko osjećajna prije premijere da ti nisam mogla dati čak ni običnu ritualnu kućnu pusicu, a kamoli raširiti noge kako bih te primila u svoju toplu sluzavu školjčicu. Dušo moja, sjeti se kako sam režirala onu prekrasnu scenu kada Werther prvi put dotakne poštnu ženu, prijetvornu kurvicu Lotu, koja ga je na kraju odvela do samoubilačke smrti. **Zaneseno, zapaljeno, romantično do krajnjih granica ljudskih mogućnosti.** Da, da... Ach, wie mir das durch alle Adern läuft, wenn mein Finger unversehens den ihrigen berührt, wenn unsere Füße sich unter dem Tische begegnen! Ich ziehe zurück, wie vom Feuer, und eine geheime Kraft zieht mich wieder vorwärts – mir wird's so schwindlich vor allen Sinnen – Oh! und ihre Unschuld, ihre unbefangene Seele fühlt nicht, wie sehr mich die kleinen Vertraulichkeiten peinigen. – Wenn sie gar im Gespräch ihre Hand auf die meinige legt und im Interesse der Unterredung näher zu mir rückt, daß der himmlische Atem ihres Mundes meine Lippen erreichen kann. – Ich glaube zu versinken, wie vom Wetter gerührt. – Und, Wilhelm! Wenn ich mich jemals unterstehe, diesen Himmel, dieses Vertrauen –! Du verstehst mich. Nein, mein Hertz ist so verderbt nicht! Schwach! Schwach genug! – Und ist das nicht Verderben? - **Uzima dah i u zanosu pljučka te slini popravljajući kosu.** Sie ist mir heilig. Alle Begier

schweigt in ihrer Gegenwart. Ich weiß nie, wie mir ist, wenn ich bei ihr bin; es ist, als wenn die Seele sich mir in allen Nerven umkehrte. – Sie hat eine Melodie, die sie auf dem Klavier spielt mit der Kraft eines Engels, so simpel und so geistvoll! Es ist ihr Leiblied, und mich stellt es von aller Pein, Verwirrung und Grillen her, wenn sie nur die erste Note davon greift. O da, da, moj prijatelju. Kein Wort von der alten Zauberkraft der Musik ist mir unwahrscheinlich, wie mich der einfache Gesang angreift. Und wie sie ihn anzubringen weiß, oft zur Zeit, wo ich mir eine Kugel vor den Kopf schießen möchte! Die Irrung und Finsternis meiner Seele zerstreut sich, und ich atme wieder freier. **Ponosno, pomalo oholo i bahato, samosvjesno i neopozivo.** Da, da, ja sam redateljica s preko stotinu godina radnoga staža. Podržavam redateljsko kazalište i svoje kolege u sebi: Stanislavskog, Craiga i Reinhardta. Navijam i za redateljski film. Volim crno grožđe i redateljski apsolutizam. **Rukom pokaže na scenu, zaokruži očima po cijelom svijetu, po svim selima i gradovima.** Pozivam sve vas, osobito publiku, na zajedništvo i sudioništvo u veseloj propasti stare Europe. Volim militantni pristup paprikašu i kazalištu. Tko želi dobar kulinarski specijalitet i dobro umjetničko djelo na pozornici, mora biti diktator za vrijeme pripremanja tako iznimnih obroka. Je li tako, gospodine autore? Je li tako, gospodine Valent?

AUTOR *zamišljeno i borbeno*

Neka bude svjetlost, gospođo! I bi tako. Neka bude živo kazalište! I bi tako. Barem kada smo mi, radnici **Gole Europe**, u pitanju. Inače, mrtve reciklirane dramske lešine preplavile su kazališta diljem Europe. Zagreb je iznimka, jer ima nas. Mi smo totalno drukčiji od drugih. Pijemo vruću kadulju, grgljamo je u ustima i tako liječimo stoljetnu patologiju prehlade, zubobolje i ratova među zvijezdama na zvjezdanim stazama. Osim toga, radujemo se radu na predstavi. **Gola Europa** mora biti diktatorski gola. Drago mi je, Agato, da ste to shvatili.

REDATELJICA *ponosno zabaci glavu i nastavi pobjednički monolog prezrivo promatrajući nešto u daljini kao nešto "lost in space"*

Kada sam još bila nenadmašna Leni Riefenstahl režirala sam po Njemačkoj. **Na videozidu Leni režira neki film.** Hitler me je gledao onako ispod oka, ali s odobravanjem. Možete si misliti koliko je bio zadovoljan mojim režiranjem kada je moj rad koristio za nacističku propagandu. I danas mislim da svaka uspješna redateljica mora biti pomalo nacistički nastrojena u poslu režiranja. Zato se i danas osjećam snažna kao Gestapo. Imam sličnu moć kojom ću zaraziti glumice, glumce, sve ljude i sve životinje. Hej, ljudi, pa ja sam zakon ne samo kada na placu kupujem zeleni grincajg za krepku govedu juhu, nego i sada kada režiram u kazalištu. Ja sam multidimenzionalna domaćica. Došla sam na genijalnu ideju da zgusnem središnju scenu ovih sirotih karmina koje se tako glamurozno održavaju u čast poginulog Roberta. **Gola Europa** mora biti ljudi, zaigrani, raspjevani te opojni spektakl pun vesele tragedije. **Urbana djevojka** mora prsnuti od strasti prepune asfalta, masturbacije i menstruacije; **Velika Mama** mora pokazati nadmoć iznimno koncipirane roditelje i roditeljice ovoga svijeta; **Mažoretkinje** moraju slaviti stupanje nogama po svim ulicama svijeta i urnebesno pjevanje himni u slavu

seksa, a **Ratni veteran** mora biti monumentalan kao Treći Reich. Tako mi boga, ali do premijere ova paranoja od propasti zapadne civilizacije u plavom gradu Zagrebu mora biti dovedena do paroksizma očaja čitavog kontinenta koji je smješten u staračkom domu stare Europe i sve starije Amerike. Ja sam sloboda i snaga. Ja sam žena, ja sam redateljica čvrste ruke, ja sam željezna sloboda nužnosti, ja sam serijski ubojica svih ljudskih mana. Čovječe, ja sam čisti Gestapo i svi me moraju slušati. Na tome se temelji dobro kazalište. O, da... **Uznosito, ponosno, sablažnjivo lijepo i dojmljivo, divnim kontraaltom kojim sve jače divlja usred scene pokazujući na crni lijes.** Da, da, ljudi moji predragi, ja sam vam jaka kao tajna državna policija... Die Angehörigen der deutschen Geheimen Staatspolizei (Gestapo) haben an der Tötung von mehreren Millionen mitgewirkt. Die Praxis der Gestapo beschränkte sich nicht auf das deutsche Reichsgebiet. Deutsche geheimpolizeiliche Bedrohungen, Verfolgungen, Folterungen und Tötungen haben in fast allen europäischen Staaten die Alltagserfahrungen von Menschen und deren Erinnerung an die Deutschen geprägt. Da, da. To je tako i nikako drugačije. Slažem se s **Autorom** kada slikovito kaže da je Gestapo utjecao na sve poslijeratne redateljice i redatelje svijeta. Također se slažem s njegovom prokletu točnom konstatacijom da su karmine u čast mrtvog Roberta ključna scena nove dramaturgije. Jebeš kazalište koje ne pokazuje smrt u čistom obliku leša ili lijesa. Nakon svakog mrtvacu opet dolazi sunce. A sada, djeco... **pokazuje rukom na glumce okupljene oko lijesa...** a sada idemo spržiti ovaj užas od nesretne **Gole Europe**. Molim vas, ugasite mobitele! Ne želim slušati imbecilne telekomunikacijske melodije. Želim vidjeti kako frca glumački znoj na zemlji toj. Hajde, kreni **Urbana djevojko!** I upamti, sve priče su istinite. Također upamti da nitko ne može odglumiti tugu ako je doista tužan, kako je to jebeno dobro primijetio naš autor, naš novi Lope de Vega, čovjek iz Maksimira, čovjek koji je shvatio zoološki vrt Europe.

AUTOR *smiješeći se dobrostivo u pravcu redateljice*

Hvala na komplimentu, gospođo Agata. Kada sam još bio Lope de Vega svašta sam propatio zbog zavidljivaca. Inače, puno kasnije, Lope je bio moj uzor još iz osnovne škole. On je znao sa ženama i kazalištem. Tim redom. Bio je dobar i brižan radnik. Scenu je imao u malom prstu, a crnu kavu pio je u enormno ogromnim količinama. Pušio je monumentalno i svakodnevno. Čudno je da nije umro od raka na plućima. Možda je išao u šetnju sa psom. Oprostite, malo sam se zanio, narode moj. Hajde, krenite svi zajedno. Slušajte **Redateljicu** i dobro će vam biti na zemlji. Ljubite bližnjega svoga u usta. Bližnji su vaša scenografija koju ne možete izbjeći ukoliko se krećete u prirodi i društvu. Duboke misli su rijetke. Poplave su vlažne. Europa više nema prostora za čekanje. Godot je bio i jest naša iluzija nade, iluzija bez koje više ne možemo otići ni na WC. Svi misle kako će se sutra opet probuditi. Krivo. Pogrešno. Samo rijetki se bude. Njih možemo označiti kao preživjele. To su oni koji pakao gole Europe podnose uz pjesmu, razbibrigu i šalu. Pjevaju himne gromkim glasovima, jer u njima stanuju spasonosni orgazmi. Ostalo je tišina: sjaj i bijeda nepismenih. Nepismenih, a naoružanih. Užas, užas.

***

REDATELJICA II. (S AUTOROM)

ova scena prethodi onoj u kojoj **Redateljica** kaže **Urbanom djevojci** da krene ističući da su "sve priče istinite"

REDATELJICA *popravlja kosu, hoda kao mačka oko vruće kaše, dinamično režira karmine. Cijeli ansambl okupljen je oko lijesa.*

Ja, das ist ausgezeichnet! Noch einmal, bitte. Ali sad malo strasnije, s više topline. Molitva mora dirnuti ljude, prije svega one koji mole. Djeco, zapamtite, ovo su karmine. A karmine su gozba u počast pokojnika. Manje gozba duha, a više gozba hrane. No, ipak, prvo moramo odraditi duh. Poslije ćemo svi cugati i super se prežderavati. **Svi se blaženo i radosno smiješe.** I još nešto. Nakon svakog stiha molitve svi gledate u lijesa i zadržite pogled na njemu tri sekunde. Gledatelji moraju misliti da su karmine u počast Roberta iako mi znamo da su karmine i za Europu koja je praktički već u komi makar se pravi živa. A, naravno, karmine su pomalo i za Ameriku, mlađu sestru koja je na intenzivnoj njezi s puno nafte i zapravo je već pokojna iako živahno vodi ratove i proizvodi smrt. Ajmo sad! Ej, Danijela, uspravi se malo! Zaboravi svoju privatnu situaciju. Nisi ti jedina žena čiji je muž doživio saobraćajnu nesreću. Uspravi se! Ti si **Urbana djevojka**, zaboga! Nisi valjda Majka Tereza iz Kalkute. Ajmo svi! Čak i za vrijeme molitve **Gola Europa** mora biti ludi, opojni spektakl užasa. Užasa punog vesele tragedije. **Na videozidu prepuna crkva za nedjeljne mise i buka borbenih aviona.** Milko, pridruži se i ti. Mrzim kad me netko stalno nadgleda i špijunira. Ja sam redateljica. Ja sam bog novog poretka u ovom cirkusu. Ja sam nešto kao predsjednik Amerike i kvartovski svjetski policajac. Ajmo molitvu, gore srca!

Svi stoje kao u crkvi te sklopljenih ruku mole uz glazbeni odlomak iz Mozartovog Requijema. Autor i Redateljica također.

Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime Tvoje,
dođi kraljevstvo Tvoje,
budi volja Tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji.
Kruh naš svagdanji daj nam danas
i otpusti nam duge naše,
kako i mi otpuštamo dužnicima našim.
I ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od zla.
Amen.

Zdravo, Marijo, milosti puna, Gospodin s Tobom,
blagoslovljena Ti među ženama
i blagoslovljen plod utrobe Tvoje Isus.
Sveta Marijo, Majko Božja, moli za nas grešnike
sada i na času smrti naše.
Amen.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.
Kako bijaše na početku, tako i sada, i vazda, i u vijeke vjekova.
Amen.

Svi pojačaju glas. Sljedeće stihove izgovaraju na rubu zanesenog te zapjevanog vikanja u pravcu lijesa. Na videozidu slike ukazanja i raznih hodočašća.

Gospodine, Gospodine, ne ostavljaj nas nikada same na ulici, u tramvaju ili u supermarketu!
Gospodine, Gospodine, ne ostavljaj nas nikada same u Europi. Gospodine, plati naše račune za struju, vodu, Internet i telefon. Gospodine, učini tako i ozdravit će duša tvoja.

Gospodine, Gospodine, pozdravi Isusa i reci mu da opet malo svrati u ove vesele grešne krajeve, gdje cvatu ratovi, heroin i religijski turizam. Da, Gospodine, religijski turizam potaknut psihičkim bolesnicima kojima se ukazuju nepostojeće gospođe i potaknut svećenicima koji zdušno podržavaju te virtualne žene.
Gospodine, pozdravi maloga Isusa i reci mu da smo vidjeli njegovu mamu u vrletima Međuzemlja kako interaktivno komunicira sa siromašnom intelektualnom klasom i svim ljudima dobre volje.

Gospodine, Gospodine,
ne ostavljaj nas predugo s Robertom i ovim crnim lijesom.
Gospodine, Gospodine, blagoslovi Roberta i podaj mu kraljevstvo nebesko.
Neka mu je pokoj duši, počivao u miru i svjetlost vječna svijetlila mu zauvijek.
I svjetlost vječna neka i nama svijetli.
Počivao u miru.
Počivali u miru.
Amen.

REDATELJICA *zadovoljno popravlja kosu*
Bravo, bravo! Sehr gut. Onda, Milko, jeste li zadovoljni molitvom?

AUTOR *ponosno, odmjereno, zadovoljno provuče ruku kroz kosu*
Savršeno! Super! Bravo, Agata! Molitva krijepi Europu, staračke domove općenito. U svako zbivanje na kugli zemaljskoj trebalo bi uvesti neku okrutno jednostavnu molitvu kao ljekoviti ritual, kao mantru za idiote bez perspektive. Kriminal je svuda oko nas, kriminalci su uglavnom na slobodi. **Na videozidu zastupnici raspravljaju u parlamentu.** Labud s crvenim kljunom zaklan je u ZOO Maksimir. Intelektualno nepoštenje širi se u neonskim žaruljama javne rasvjete i prosvjete brzinom svjetlosti. Na političkoj pozornici nesretnici zapošljavaju sirotice njegovanih pičkica i prazna prozirna pogleda.

Mediokriteti igraju tenis s kretenima i još se smiju bez veze. **Na videozidu nasmijani ljudi igraju tenis.** Kvocijent inteligencije pao je na teško podnošljivih 23, 4%. Teletina je preskupa, a makrobiotičko meso nepoznato. Natječaji za misice su katastrofalni. Primjerice, svaki natječaj za Miss Pešćenice za Miss Zagreba za Miss Hrvatske za Miss Europe za Miss Svijeta za Miss Svemira, svaki taj natječaj za misice pati od propusta, depresije i nedostatka smisla za humor, da ne spominjem izdajnički celulit na unutrašnjoj strani bedara. Preuzimanje poduzeća, okrupnjavanje banaka te privatizacija INE zbiva se napeto kao pljačka poštanske kočije. **Na videozidu zgrada INE i poštanska kočija iz istoimenog filma.** Pučanstvo je u vječnom minusu. Kreditne i čekovne kartice oblivene su slanim suzama i smrdljivim znojem preživljavanja. **Na videozidu niz kreditne kartice cure suze.** Oni kojima je doista potrebna morska voda kupaju se u žutim zarđalim kadama. Ljudi jedu *McDonald's* napoj, piju *Coca-Colu* i blesavo se cerekaju. Brza prehrana proizvodi sporu smrt. Traje rak dojke. Muškarci se boje dodirivati sise ženki, a feministkinje ih optužuju za kukavičluk. Vladimir i Estragon zalijevaju drvo na kojem niču zgrbljeni epigoni njihova oca sa zelenim novčanicama u očima. Vladimir i Estragon su optimisti. Oni misle da će zalijevanje jednog drveta ljudi shvatiti kao metaforu pa će masovno početi zalijevati šume. Naravno da neće. Ljudi su glupi, oni od stabla ne vide šumu pa insistiraju samo na jednom drvetu. Okupacioni terapeuti sa psihijatrije vode pacijente u šetnju i pokazuju im prirodu. **Na videozidu ljudi u šetnji Maksimirom.** Svi se čude činjenici da trava još postoji izvan televizije. Situacija je kabaretska, procesi raspadanja su komični, a psihijatri su hit svake sezone. Agata, nastavite režirati taj kaos. Moramo dobiti kompaktnu sliku smrti. Ovo nije put svile, ovo je put okrutne i vesele dijagnoze. Možda se dogodi neko jebeno prosvjetljenje i u kazalištu, a ne samo u ekološkim udrugama. **Na videozidu vijori transparent na kojem piše "Greenpeace".** Agata, samo vi zapnite.

REDATELJICA *dostojanstveno, nadmoćno i energično*

Čuli ste **Autora**. Svi na pozicije. Želim maksimalnu koncentriranost. Ovo je generalka. Tomislave, pazi kako držiš štaku! Pušku držiš nehajno kao američki marinac s morem u očima. Ti si ipak **Ratni veteran**. Nadam se da znaš pjesmu napamet.

TOMISLAV *feminizirano ulazi u ulogu*

Joj, Agata, pa naravno da znam. Ja sam profesionalac, ne. Jedino mi je teško držati štaku i pušku istovremeno. Osim toga, pa to dobro znaš, mrzim oružje i uopće sukobe gdje krv se lije. Više volim bespoštedne ljubavne okršaje. Shvaćaš, ne!

REDATELJICA *žustro režira*

Sehr gut, micek. Ali mene ne interesira što ti voliš ili ne voliš izvan kazališta. Sada želim vidjeti **Ratnog veterana** u akciji i *Schluss*. **Okreće se Autoru.** A ti, Milko, znaš već, lagano obilaziš ovo groblje izgubljenih iluzija, mudro kli- maš glavom, češkaš kosu i tu i tamo nešto zapišeš.

AUTOR

Bez brige, Agata. Tako je zapisano već u Knjizi postanka. Svi, pa tako i ja, imaju opis radnog mjesta koji ne smiju zanemariti ako žele imati za džeparac. Istina, do pojave Gutenberga pišao sam krv. Sada je malo lakše.

REDATELJICA

A ti, Danijela, koncentriraj se na svijeće i traperice. **Urbana djevojka** tuguje pomalo fatalistički i bezosjećajno, ali s puno strasti koja izlazi iz njezina tijela.

DANIJELA *tužna lica, na rubu jecaja, ide na svoje mjesto*

OK, samo trenutak da zaboravim te njegove oči u bolnici na kraju grada i ja sam spremna. Pričala sam ti da je rekao da poljubim djevojčice ako on umre. Nije ni meni lako nakon što je moj vlastiti muž doživio saobraćajnu nesreću. Što ću ako ostanem udovica i postanem samohrana majka? Kako ću postati zvijezda u takvim okolnostima, kako ću...

REDATELJICA

Smiri se, dosta je kukanja. Od sada si **Urbana djevojka**, a ne samohrana urbana majka. Smjesta na svoje mjesto! OK!? **Okreće se Kristini.** Ajde, draga, da te vidim danas. Znaš onu dostojanstvenu figuru sveopće vječne trudnice. **Velika Mama** je roditeljica ovog svijeta.

KRISTINA *se drži za trbuh lagano idući prema svojem mjestu*

Budi spokojna, Agata. Znam ja svoj posao. Doma može prekipjeti mlijeko ili zagorjeti štrudl od jabuka, može se svašta desiti, ukućani mogu biti nezadovoljni mojim ulogama tete, ljubavnice, mame, supruge, bake, kuharice; vani mogu padati sjekire i razne vlade, ali ja sam uvijek spremna za ovaj sveti poziv kojem žrtvovah sve pa čak i odlazak na grudanje, skijanje i klizanje.

REDATELJICA

Znam, draga, znam da se mogu osloniti na tebe. Ti si dobri duh ovog kazališta. **Okreće se živahno mažoretkinjama.** Cure, na posao! Samo veselo i smjelo. Barem vi imate što pokazati. Feministkinje kažu da ste vi nepotkupljive, poštene i pune osobnosti. Kažu da ste vi pičke budućnosti.

BERNARDA *smrknuto*

Znam, misliš na one koje se zovu *Ambiciozne kučke* i *Odvratne cure*. Ja ne želim biti pička budućnosti. Mene zanima ovo Sada i Ovdje. Dobro, za ovu priliku ću se potruditi.

BLANKA *nervozno*

Ma daj, opet ističeš svoju krepost. Dođi u srijedu kod mene na tulum pa da te vidim u akciji. Inače mi se sviđaš, znaš. Još s Akademije. Pa što, a zašto mi ne bismo bile pičke budućnosti i izvan **Gole Europe**, ha!? Meni se sviđa biti mažoretkinja.

ZVJEZDANA *spremno*

I meni. Ja ću uspjeti i kao manekenka. Ovo mi je dobar trening. Ja ću uspjeti u životu. Gazit ću po leševima, po voću i povrću. Ja ću gaziti ako treba i prosjake. Ja sam definitivno zvijezda budućnosti. Moje spolovilo u tom kontekstu možda neće imati presudni značaj.

NIKOLINA

Ma nemoj. Draga moja, bez spolovila zaboravi na svaki veći uspjeh. Spolovilo je uključeno u veliki uspjeh. Kaj se praviš. Kao da nisi čula za holivudski kauč na kojem spavaju iscrpljene djevojke na putu do zvijezda, ha. Meni su feministice *cool*. Ove *Ambiciozne kučke* su mi najbolje. I imaju pravo kada kažu za mažoretkinje da su pičke budućnosti. Stvarno super. Čak i izvan ove uloge ja se tako osjećam. **Uzvikuje veselo i jednostavno.** Ja sam pička budućnosti, ja sam pička budućnosti, ja sam pička budućnosti.

REDATELJICA *požurujući mažoretkinje*

OK, to znamo. Zapravo, svi smo mi pičke budućnosti. No, sada je dosta priče, cure! Nismo na placu. Krenite prema onom portalu. Tamo se pritajite sve do vašeg ulaska na scenu. Ajmo svi! **Obraća se cijelom ansamblu.** Karmine se nastavljaju. Svi smo uključeni. Isprva je sve nekako tužno, a kad dođu na red mažoretkinje moramo biti radosniji, svi moramo malo poludjeti. Na kraju svršavamo predstavu u orgiji jela, pića i spajanja kao živi vulkan. Etna je naša sudbina. OK?! Idemo. Svi ste super. Ovo je najbolja generalka u zadnjih nekoliko stoljeća.

***

AUTOR

scenu je moguće staviti bilo gdje, možda na početak predstave

AUTOR *zaokruži mirnim pogledom pozornicu, svijet općenito, i svjestan velike odgovornosti prođe rukom kroz kosu*

Ja sam autor. Zovem se Valent. Milko Valent. Ja sam čovjek koji proizvodi radnju svijeta. Ja sam čovjek koji proizvodi živopisne akcije u kojima nitko nije nevin. Zapravo sam građevinski radnik u najboljem smislu te riječi. To je posao kao i svaki drugi i nije ga potrebno dodatno mistificirati. No, ipak, da bi se izdržao taj posao potrebna je količina narcizma sukladna količini nafte koja se dnevno troši u svijetu. Na primjer, gledam ovu голу Europu i treperim od gađenja. Danas kada sam kupovao životne namirnice u samoposluživanju, kruh, mlijeko, Apaurin, Valium, Xanax i cigarete, u jednom napetom trenutku odlučio sam govoriti istinu i samo istinu, tako mi bog pomogao. Odmah sam rekao blagajnici da mi se gadi njezino pretvaranje da je sve u redu i da njezino mišljenje kako je ovaj naš svijet najbolji od svih mogućih svjetova neću nikada podržati. Zatim sam joj rekao da, da **...sve uzbuđeni-je...** da povremeno recitiranje lirskih stihova u slobodno vrijeme ne može prikriti bijedu njezinog evidentno nekreativnoga posla; da povremeni nedjelj-

ni izleti u prirodu ne mogu prikriti trulež njezinoga dosadnog braka... **zaneseno**... da njezini frenetični pohodi nedjeljnim misama ne mogu prikriti činjenicu da poslije mise još mora napraviti ručak; da njezine molbe Svetome Antunu Padovanskom neće osvježiti sparušene poluorgazme koje dobiva od svog zakonskog kućnog idiota; da zagovor Djevici Mariji neće uskrsnuti njezin prvi doživljaj osvježavajućeg bitka *Coca Cole*. Da, da... **smirenije** ... da, da, tako vam je to danas, dame i gospodo. Sve sam joj rekao, a ona je i dalje ravnodušno preokretala novac, čekovne kartice, čekove, papire... Hoću reći, suvereno je baratala prazninom svijeta unatoč našem sukobu u okviru samoposluživanja. U dalekoj i staroj plavoj antici takav sukob nije bio moguć. Kada sam se još zvao Sofoklo neslobodni robovi šutke su radili u podrumima demokracije čisteći prašinu s prigodnih svakodnevnih bogova. Žene još nisu imale pravo glasa, a opće kupovanje kao potrošačka groznica još nije zahvatila pučanstvo. E, to su bila vremena za dramatičara! Pisao sam normalne tragedije i sve je bilo u redu. Žene su normalno rađale nenormalnu djecu Europe i nitko se nije bunio. Pojava kretena na Zemlji bila je, da tako kažem, masovna pojava i nitko od mudraca nije se ozbiljno uzrujavao. Eh, ali danas kada su se svi dokopali prava glasa,... **počinje vikati mašući rukama** ... majke, urbane djevojke, ratni veterani, mažoretkinje i ostali abortusi gole Europe, danas moram pisati vesele tragedije u kojima je individualizam sasvim prirodan. Ja sam autor i puno radim. Moj posao danas je riskantan. Sve se pokvarilo. Nekada je bilo bolje, autori su živjeli bezbrižno brojeći uspjehe i pijuću crnu kavu s vlastitom ženom u toplom kuhinjskom ozračju. Kada sam bio Shakespeare nisam morao paziti na političku korektnost. Mogao sam koristiti nebo, rajčicu, smokve i psovke bez ikakva zazora. Mogao sam normalno reći "Nabijem te nakurac!" i nastaviti dalje pisati krhke biografije tekućih tragičnih luđaka ili porazne dijagnoze razmaženih duhovnih invalida s kraljevskih dvorova kao što je to, primjerice, bio Hamlet. Pa i kasnije, kao Krleža, na primjer, mogao sam si dopustiti stanovito opuštanje uz francuski konjak. Pisao sam o hirovitosti srednje klase degenerika, malih malograđanskih tajkuna, i pijuckao alkohol u malim količinama. Tako je bilo nekada. Stvari su se danas zaoštrile do neprepoznatljivosti. Kaos danas ima boju beskrajnog neba posutog zbunjenim zvjezdicama. Kao Milko Valent danas moram paziti na najmanju sitnicu. Danas kada je jasno da je Europa otišla k vragu, moram pisati vesele tragedije. Moja učenica, kršna susjeda, studentica Anica, rekla mi je u petak da loše izgledam, da izgledam kao Prometej na kojem marljivo radi orao. Ja i jesam suvremeni Prometej. Prije nekoliko desetljeća kupio sam jetru u mesnici i krenuo u borbu protiv globalne nepismenosti. Bogovi su me odmah kaznili zbog uzaludne misije osudivši me na doživotno pisanje tragedija o zapadnoj civilizaciji. Lupao sam po računalu, proklinjao i proklinjao, pisao o mažoretkinjama uzavrele odlomke i proklinjao sudbinu europskog intelektualca kojemu sve ide na jetra, pa čak i nepismene kurve, pa čak i zloraba Ujevićeva stiha "Ne boj se, nisi sam, jer si Samsung." Proklinjao sam čak i reklame s pravopisnim pogreškama koje se mogu vidjeti po cijeloj Europi, a osobito u Hrvatskoj. Ja sam autor i time sam sve rekao. Moram podnositi degutantnu golotinju Europe koja se želi ujediniti na osnovi nekoliko žutih zvjezdica i jedinstvenih papirića na kojima su brojke i slova, na kojima je totalno sjebana mistika brojeva i ruinirana meta-

fizika riječi. A kao autor, kao građevinski radnik scene, sve što žudim to je malo ljudske topline kada lagano razodijevam голу Europu. Moja poruka čovječanstvu sasvim je jasna. **Uznosito raskriljuje ruke i deklamira.** Ljudi, publiko svih država, podanici administracije, vjerujte u bilo što, možete i u boga ako baš želite. Pravite se ludi i pjevajte zdušno sve moguće himne kao zvučnu podlogu tjelesne ljubavi. Jebite se na onaj krepki, starinski, ekološki način o kojem sam toliko pisao dok sam još bio Kamov ili zaustavljeno veliko spremanje hrvatske i svjetske književnosti. Ali pustimo reklamu. Uživajmo još malo prije definitivnog zagađenja zjenica. Pa ljudi, pala je noć. Ljubav je na sve strane. Snijeg pada. Termosice s čajem, topli sendviči i malo pametno dozirane istine mogu utjecati na porast adrenalina. Tako je govorio autor. Tako je govorio Milko Valent. Tako je govorio čovjek sa smislom za životno iskustvo u cirkusu. To je ono iskustvo koje stječeš kao glasnik ljubavi i vjere u samoga sebe dok istovremeno nosiš dvije-tri istinite kazališne daske te njima povremeno lupaš po glavi svakog tko se usudi pogledati na svakodnevnu pozornicu punu osnovne boje krvi i zrele rajčice. Ja sam autor i žao mi je što moram reći da je gola Europa u teškom i veselom položaju.

***

ČETVRTA MAŽORETKINJA

moguće je uvesti i Četvrtu mažoretkinju. u tom slučaju ova scena ide iza Treće mažoretkinje kada Velika Mama obavlja "prozivanje"

VELIKA MAMA *smije se razbludno, pohotljivo. Zatim se okreće Četvrtoj mažoretkinji*

A ti, kćeri moja, reci mi jesi li bila na ultrazvuku? Kakvo je općenito medicinsko stanje tvog organizma? Kako se osjećaš, moja paklena mrvica? Slobodno reci sve tvojoj brižnoj mami.

ČETVRTA MAŽORETKINJA *vrckavo, vidljivo dobre volje*

Uf, mama, ja sam ti jako dobro i osjećam se kao i uvijek. Baš kao paklena mrvica. *Walkman* mi je neprekidno uključen, slušam popularne pjesmice i brijem po gradu lijevo-desno, gore-dolje, brijem da to jednostavno nije istina. Osjećam se kao brza muha. Medicinsko stanje mojeg organizma je uravnoteženo, moglo bi se reći super i haj. Da, majko, bila sam na ultrazvuku i sve je OK. Moje sise su super zdrave. Pogledaj! **Rukama obuhvati grudi i nasmi-jana ponosno ih gnječi.** Ti i te tvoje paranoje da su kvržice u mojim dojka-ma definitivno bolesne! Evo, tu je i nalaz. Slušaj, majko, svoje kćerke glas. I nemoj se šokirati zbog polupismenog jezika europskih liječnika. **Iz gornjeg dijela kostima vadi papir. Čita ga praveći se važna. Na videozidu djevojka na ultrazvuku dojke.** *"Prije tri tjedna, kroz tjedan dana bolnost centralne regije lijeve dojke, tada bradavica bila povećana. Inače ugl. zdrava, ne troši nikakve lijekove. Lokoreg. nalaz: palpatorno u 1. dojci u GMK pararol zrnati vretenasti supkutano smješten čvorić do 1 cm, konzistencijom se ne razlikuje od preostalog tkiva. Desna dojka palpatorno b.o. Iscjetka se ne dobije. Ak-sile i suprakl. jame b.o. UZV dojki – retromamilaro, obostrano tračci žljezdanog*

parnehima uloženi u masno tkivo. Uredan izgled kože, potkožja, bez odjeka koji bi bili sup." **Stanka.** Uf, da mi je samo znati što znači ova kratica "sup"! Ali nema veze, važno je da je nalaz uredan, zar ne majko? Tvoja paklena mrvica je zdrava curka i ima najljepše ekološke sise u Europi. **Opet uhvati grudi i gnječi ih veselo, ponosno, pomalo vragolasto, pogledavajući pritom Veliku Mamu.**

VELIKA MAMA *rastapa se od zadovoljstva*

Ma super, super, moja paklena mrvica. Stvarno si prava slatkica-patkica. Ti bi, dušo, zašto ne, mogla reklamirati zdrave ekološke dojke na jumbo plakativima. Priznajem da sam pogriješila kada sam ti naredila da odeš na ultrazvuk još tako mlada. **Vadi novčanik.** Evo ti nešto novaca pa si kupi neki dobar prijenosni nosač zvuka za kvalitetno brijanje po gradu. I navali na kolače. Znam da voliš boem-kocke. **Zatim se okreće Ratnom veteranu.** A ti, sine moj, mužu moj, moj ratni veteranu, druže moj, reci mi što radiš kada ne ratuješ ili kada nisi u tvornici oružja ili u ribolovu?

***

ČETVRTA MAŽORETKINJA

ubaciti iza Treće mažoretkinje u sceni s jelom i pićem

ČETVRTA MAŽORETKINJA *simpatično žvače pileći batak i simpatično trese svojom živahnom, kratko podšišanom kosom*

Milko, Milko, zašto se bez veze pjeniš? Pa zašto se uopće obazireš na minimalnu razliku u pridjevima? Sve je dobro što se dobro svrši. Osim toga poezija stanuje svagdje, a ne samo u zvjezdicama. U njima najbolje svijetli tek borba za goli opstanak. Ali, zapravo, riječ je o mobilnim telefonima. Ja svoj uvijek isključim prije nego što u uđem u neku ustanovu, udrugu, partiju, stranku. Brzo i okretno komuniciram telepatijom. Treniram vijuge i mislim pozitivno. Jedem čokoladu s ledenim punjenjem i slušam *walkman*. Zbog množine poslova koje obavim u jednoj sekundi zovu me ne bez razloga paklena mrvica. No bez obzira na mrvice, ja jedem velike šnite kruha i uživam kao malo prase svaki božji dan. Ja sam jednostavna i u isto vrijeme vrlo glamurozna djevojka. **Na videozidu kruh i mrvice te vrećica na kojoj piše "Paklene mrvice". Moguć je i mali crtić o paklenim mrvicama.**

***

MAŽORETKINJE - RAP VERZIJA ČUDNOG ANTIČKOG KORA

ova scena ide nakon pjevanja himni, a prije izvođenja američke himne

MAŽORETKINJE *zajedno*

Mi smo mažoretkinje, utjelovljeni seks samokres.

Mi smo politika i seks, na kraju ipak samo seks, seks i samo seks.

Naša su imena konkretna, pomalo ljepljiva, pomalo zagonetna.

Zvezdana. Nikolina. Bernarda. Blanka.
 Između naših redova nema bedova.
 Samo nas jedna sila drži: u završnici želimo progutati sav sok do srži.
 Mi smo meso, mi smo politički seksualni znoj, mi smo raj na zemlji toj.

PRVA MAŽORETKINJA

Poštujemo vlastitog frajera, predsjednika kluba, glazbu pa i samoga boga.
 Pun nam je kufer debila i frigidnih demagoga. Ja sam bivša Ofelija natanka-
 na s puno magnezija, čelika i helija.

MAŽORETKINJE *zajedno*

Mi smo mažoretkinje, djevojke bez mane, to treba svatko znati.
 Mi smo zaobljena politika na cesti kada sunce grane.
 Pojačavamo ritam beščašća, nepotizma, korupcije i kvazidemokracije
 usred gole Europe, Germanije, Italije, Portugala, Amerike i Krocije.
 Naše su vibracije meso i palica. Zavrtimo muški mozak, pobjeđujemo na
 natjecanjima. Mi smo čista seksualna ralica. Po gradu se priča
 da nas je lako povaliti. Pokažite nam nekog tko se time može pohvaliti.
 Mi smo mažoretkinje i mi povaljujemo kada vaš ego razvaljujemo do
 nule u kojoj se ruše nadanja, želje, maštanja i kule od karata koje svaka
 gnjida gradi i njima uzaludno barata.
 Mi smo meso, mi smo politički seksualni znoj, mi smo raj na zemlji toj.

DRUGA MAŽORETKINJA

Be the best, fuck the rest. Digni štedro bedro, nabrijavaj ga fest.
 Ako te oko srca zebe, reci im ko vas jebe. Na jetra mi idu oni
 koji samo kukaju, bez veze štrikaju depru i luzere fukaju. Ja sam bivša Mi-
 randolina, udavača bez greške i cura fina.

MAŽORETKINJE *zajedno*

Mi smo mažoretkinje, veselo uredno meso. Mi smo živa drhtava kulisa, raz-
 nobojne ptice, u nama su jake jestive klice.
 Mi smo politička estrada, ekstaza masti koja je na vlasti,
 U slobodno vrijeme mi smo seksualna balada
 koja bez prestanka vlada. Po asfaltu curi naša vruća sluz kao dobar blues.
 Ona je od ovoga svijeta, ona je iscjedak probisvijeta.
 Mi smo meso, mi smo politički seksualni znoj, mi smo raj na zemlji toj.

TREĆA MAŽORETKINJA

Kad čuješ doboš, kad te bubanj pukne u pleksus, palicu zavitlaš i stupaš
 držeći se važno. Muško pučanstvo već slini i već je vlažno.
 Veliko je to otkriće kad shvatiš da si sjajno poticajno biće. Ja sam bivša Kor-
 delija, kći ludog oca, čista psihodelija.

MAŽORETKINJE *zajedno*

Mi smo mažoretkinje i imamo normalne mame koje peku debele kolače. Mi
 stupamo ponosno uz iskonsku glazbu orgazma. Svatko se u gradu pita: pa
 jesu li one zbrinute, vole li lik i djelo druga Tita? Mi ne volimo bulimiju, ano-

reksiju i blage idiote. Mi volimo griote i bez imalo srama prdimo po ulicama. Mazohisti ljube naše palice i piju sudbinu iz šalice. Mi smo meso, mi smo politički seksualni znoj, mi smo raj na zemlji toj.

ČETVRTA MAŽORETKINJA

Koliko puta ponoviti moram da sam završila školu, da sam ozbiljna i da ću se unatoč beskrajnom bolu udati za prvog kretena koji uleti sa srebrnom kreditnom karticom. Ja sam bivša Antigona, pokopala sam bolesnu braću kao obične predrasude koje se besramno nude.

MAŽORETKINJE *zajedno*

Mi smo mažoretkinje. Preziremo nejake seljake, urbane činovnike i sve one koji uz puno vike pričaju po gradu da su nas shvatili samo kao usputnu baladu. Jedemo bijele pahuljice, u bijelom mlijeku tražimo bitak koji nije plitak. Telefonski naručujemo *pizzu* i divimo se svakom otvorenom šlicu. Banalne priče bacamo u kanalizaciju, u žestokim plesnim formacijama potičemo komunikaciju.

Mi smo meso, mi smo sportski seksualni znoj, mi smo raj na zemlji toj.

***

PROSTOR BLISTAVE BANALNOSTI, ŽIVOT KAO TAKAV

ova scena može biti na početku predstave, ali i u sredini, sve ovisi o režiji

*Desetak minuta prije generalne probe. Opuštena atmosfera. Glumci se odmaraju u ozračju kreativnog ludila koje je zahvatilo ansambl uoči skorašnje premijere **Gole Europe**. Privatnost glumaca i za vrijeme odmora prožeta je predstavom. Glumci inače žive burno. Oni su ikone noćnog života i dnevnih nesuglasica. Njihov život pun je raznovrsnih stresova, i profesionalnih i privatnih. Dolaze na probu u sunčanim naočalima. Neki odmah skinu naočale, neki ne. Neki su sretni, neki su nesretni, neki su polusretni, neki su polunesretni. Piju crnu kavu, kapučino ili čaj. Neki puše. Razgovaraju. Isprva povezano, kasnije se svatko udubljuje u sebe ne gubeći iz vida Drugog iako u slaboj povezanosti s njime. Čak i u "stvarnom", "realnom" životu, život pokazuje višak koji je teško pratiti. I u **Velikoj Goloj Europi** (cijela predstava) i u **Maloj Goloj Europi** (mislili se na generalnu probu koja je zapravo najveći dio predstave) taj višak stvarnosti teško je zauzdati čak i dramaturgijom aproksimativno strogo kontroliranog kaosa koja je upravo na djelu. Taj "višak života" i u "banalnom" pokazuje čar naše želje da ga po svaku cijenu istražimo. Iz trenutka u trenutak, iz predstave u predstavu, iako znamo da je nemoguće potpuno istražiti ili spoznati taj višak.*

KRISTINA *velika kazališna zvijezda, u predstavi **Velika Mama**, elegantno sjedi na mikrovalnoj pećnici i pije kapučino. Obraća se svijetu pušača općenito, a posebno glumcu koji igra Agatu, lagano afektirajući*

Branko, ti stvarno puno pušiš. Evo, ja sam prestala prije trinaest dana i dobro se osjećam. OK, tresem se još malo od apstinentske krize, ali sve manje kašljem. Ti jako kašlješ, znaš, dušo. No, nitko nije savršen.

BRANKO, *glumac koji igra **Redateljicu**, popravlja kostim, otresa pepeo u tanjurić koji mu služi kao pepeljara*

Znam, znam, Kristina. Ali ja sam ti u stresnoj situaciji. Definitivno. Čuj, to je sve zbog **Gole Europe**. Ravnatelj kazališta imaju pik na mene. Uvijek mi daju najteže stvari, jer znaju da sam najveći glumac sjeverno od Rio Grande i južno od Pecos, da ne spominjem onu nemoguću situaciju Dunav-Sava-Dunav. Pa ti to znaš. Nije mi lako. Ti znaš da sam iznimno osjetljiv, tankočutan, a moram igrati strašnu redateljicu s diktatorskim, nacističkim ovlastima. Uh, uh.... Ti me razumiješ. Uostalom, već smo trideset godina na pozornici. Drago mi je što si prestala pušiti. Kad prođe premijera i ja ću. Pazi, od ponedjeljka prestajem s ovim smećem. Želim i ja osjetiti čisto zdravlje bez dima.

TOMISLAV *u predstavi **Ratni veteran**, privatno homoseksualac, stoji oslonjen na hladnjak ili hoda, afektira nevjerojatno feminizirano, puši maestozno, cigaretu drži na tipičan način žena iz visokih krugova*

Pušenje, pušenje... To jako volim, uh. Joj, kak je to zanimljivo, da znate. Dragi mi je noćas rekao... No, dobro, to nije važno... Da, još je rekao da osjeća, čujte ovo, da osjeća na vlastitoj koži kako ga je moja uloga u **Goljoj Europi** oplemenila. Narode moj, moj dragi je tak luckast, šarmantan i bez bubuljica. Noćas, u najkritičnijem trenutku... **Uzdah, zaokret, njihanje bokovima.** ...kaže mi da sam ja ljudsko biće koje najljepše izgovara proste riječi kao što su "kurac, šupak, pička, pičkica" i moli me da mu ih ponavljam, jer da ga to uzbuđuje. Da, i još mi kaže da sam ja najbolji ratni veteran kojega je do sada posjedovao. Čujte, posjedovao! Zar nije zlatan?

BLANKA *u predstavi **Četvrta mažoretkinja**, privatno lezbijka s licem i pokretima dječaka/mladića, naizgled hladnokrvna, ali nesigurna te stoga ledena i neurotična, anksiozna, hipohondrična, tobože nehajna, dakle, kolokvijalno rečeno, sva sješana; sada pije čaj i puši cigaretu u muštikli*

Posjedovao, posjedovao. Tomislave, ja se tebi čudim. Kako možeš koristiti tako ambivalentan vokabular. Zar nije umjesto "posjedovao" ljepše reći "kojeg je ubrzavao do vrhunca prodirući u njega svojim uzdrhtalim, ukrućenim spolovilom"? Ili... no, svi znate da ja volim djevojčice... Ili, zar nije još bolje onako kako ja kažem kada u teškoj tribadiji oštro pritišćem svoju dragu... "Ljubavi, ljubavi, sad! Sad, sad mi daj svu svoju vlagu, prasico mala!"

NIKOLINA *u predstavi **Treća mažoretkinja**, privatno pomalo mračna, prosta, muškobanjsta; sada pije kavu i puši držeći noge buntovno raširene s desnom rukom na desnom bedru*

A kaj se ti grčiš, Tom? I ti Blanka. Jebote, sve sami pederi i lezbe. Prasico mala, prasico mala, ha, ha... OK, nemam ja protiv vas ništa, stari smo frendovi, ali priznajte da su u europsko kazalište nagnuli sve sami glumci-homoseksualci. Jebote, nemrem vjerovat. Ja sam strejt i boli me pička. Karam se normalno i slušam staru punk glazbu, a ne ovaj šit, šit do šita kremšnita, kaj ga diz dejz puštaju ovi papci ol ouver d vrlđ. Ma ipak, otkad sam u **Goljoj Europi** najbrijana sam sto posto, majke mi.

TOMISLAV *afektirajući*

Jož, Nikolina, kak si ti prosta. Moj dragi bi te odmah kritizirao da čuje da si protiv homoseksualaca u kazalištu. Zar je moguće da imaš nešto protiv istospolnih zajednica u okviru naše umjetničke struke? Koliko ja znam ti si prilično napredna osoba. Osim toga, ja se uopće ne grčim...

BLANKA *zajedljivo i pomalo prezrivo*

Daj, Nikolina, stvarno, kaj se preseravaš. Pa znamo mi tvoju prošlost. Na Akademiji je bila druga pjesma kada si bila zaljubljena u Gorana. Bila si nježna i mekana kao pamuk. Nemoj sad nama muljat tešku spiku, čvrstoću, punk i te brije...

ZVJEZDANA *u predstavi **Druga mažoretkinja**, inače arogantna, umišljena, prava karijeristica; drži nogu na mikrovalnoj pećnici, a u ruci plastičnu čašu s vodom; zabaci glavu, prođe rukom kroz kosu*

Ima pravo Nikolina. Katkada treba oštro. E, a to s homićima treba turbo iskoristit. Opće je poznato da u kazalištu prevladavaju hm, hm, a little bit kinky people... Zbog karijere ja ću biti i lezbijka ako treba, recimo jednu tešku i maglovitu noć. A onda ću dotičnu, kad dobijem ulogu, onda ću je lagano znogirati... Da, da, treba turbo oštro, kroz trnje do zvijezda. Onaj tko hoće doći do zvjezdane prašine treba gazit po leševima. O, da...

BERNARDA *u predstavi **Prva mažoretkinja**, privatno mirna, bogobožna, čedna, altruistična, brižna, "časna sestra"; pijucka kapučino, sjedi čedno pristojno postavljenih nogu*

Nevjerojatno koliko ste banalni. Kad vas slušam sjetim se svoje majke koju nikada nisam vidjela u nepristojnoj situaciji. I sama želim biti takva. Moj budući suprug bit će iz dobre kuće, a ja ću biti savršena žena. Puna razumijevanja, puna sućuti prema slabijima.

KRISTINA *dostojanstveno, blago afektirajući sa šalicom kapučina.*

No, no, bez panike. Sjetite se Marilyn Monroe. Kako je bila šik, kako je bila cool. Cure i dečki, pa pogledajte i mene, uvijek dostojanstvena i lijepa. Sutra je novi dan. Svi ste vi potencijalne zvijezde. To ćete i biti. Eto, kao i ja sada. Treba samo ozbiljno nastojati. Dobro se ufurati. Baš nam je lijepo raditi na **Goljoj Europi**. Mi smo super ekipa. Možda je ovo početak jednog dugog, dugog, velikog prijateljstva.

NIKOLINA

Anarhija je zakon u ovoj dolini suza. Plavo nebo kaže da nema milosti kada briju sestre milosrđa.

BERNARDA

Ima milosti, ima. Moja sestra liječi narkomane i pomaže roditeljima prebroditi heroinsku ovisnost vlastite djece. Bog sve vidi. On je milostiv. On nikada nije bio na kokainu ili u sukobu s ćudoređem. On se druži s anđelima koji podržavaju makrobiotički koncept svemira.

BLANKA *manipulirajući neodoljivo muštiklom*

Moja djevojčica je vegetarijanka. Dobro podnosi biljke i mesnata je na svim pravim mjestima. Ja insistiram na tome. Na pravim mjestima. Ja insistiram na pravim mjestima.

ZVJEZDANA

I ja insistiram na dobrom izgledu. Kupka ujutro, tjelovježba i tuš. Uzdignuta glava. Oštar hod. Odrješite rečenice, po mogućnosti prazne i prodorne. Svako ljudsko biće promatram kao protivnika, osobito žene i djevojke. Zato i nosim ledene haljine prezira.

TOMISLAV

Oh, joj, pa i ja insistiram na dobrom izgledu. Možda ne, ha? Daj, Zvezdana, ne pravi se tako nepodnošljivo važna. Nebo dopušta razlike, je li tako? Nebo dopušta sve moguće razlike, hvala nebu. Oh, uh... malo me žulja ova uniforma. Joj, ja vas sve tako volim. Je, je, a najviše, zna se, ah, mojeg dragog Oskarčića...

KRISTINA

Sviđa mi se kada cvate ljubav bližnjih. Ne treba nikada biti gladan ljubavi nego sit ljubavi. Još na početku svoje karijere rekla sam sudbonosnu rečenicu "Tako mi boga, više nikada neću biti gladna!" Stvarno, i to funkcionira. Sve ostalo je šutnja.

BERNARDA

I mali makrobiotički anđeli.

KRISTINA

Daj, pusti anđele. Čeka nas **Gola Europa** puna prizemne mafije, kriminalaca, kurvi i zbunjenih čudesa. Pučanstvo voli svinjsku mast. Pučanstvo obožava svinjsku mast. A o makrobiotici ću misliti nakon generalke. Misliti ću o tome sutra.

ZVJEZDANA

Moram nazvati *Cosmopolitan*. Nositi ću one modele za proljeće. Zaprepastit ću cijeli *Cosmo*. Možda me zapazi onaj mali smiješni suradnik Armanija. Nazvat ću ga poslije premijere. Neka čeka. Ja sam osoba koja silazi s planine kako bi počastila pučanstvo svojom bogatom pojavom. Klanjajte se, mlitavci! Ma ne vi. Mislim na one slinavce iz modnog biznisa, one koji kod kuće drže debele žene s proširenim venama. E, a za **Golu Europu** ću i poginuti ako treba. To je barem jasno.

TOMISLAV

I ja, i ja... Uh, ma znaš... ono s plavim nebom me stvarno pali. Joj, moram biti koncentriran na to čudo od **Ratnog veterana**. Oh, bože, a nakon teškog posla na predstavi susret s mojim Oskarčićem...

NIKOLINA

Daj, koji ti je kurac. Daj se već jedanput malo skuliraj. Oskar ovo, Oskar ono. Kak možeš biti stalno zaljubljen?

BERNARDA

Bog će oprostiti, ali hoće li ljudi? Nakon premijere odmah sutradan idem na misu. A onda na tržnicu. Moram kupiti mandarinke i pancetu. Hladnjak nikada ne smije patiti od praznine kao što to čine ljudi.

***

RATNI VETERAN

ovaj monolog moguće je staviti prije prve replike **Ratnog veterana**

RATNI VETERAN

Ja sam ratni veteran. Ja volim svoj posao. Moj posao je ubijanje ljudi. Bilo u obrani, bilo u napadu. To je puno teži posao nego klanje stoke, na primjer, jer ljudi prilikom dolaženja smrti stalno nešto viču i prigovaraju. Stoka samo njišti kao rasna. Stoga se i može reći da sam ja umjetnik u svom poslu, jer znalački ubijam ljude pa oni manje pate. Volim ratove. Ne toliko ubijanje koliko sve oko toga. Ma znate, zdravi obroci na otvorenom, friški zrak, ljepotice, bordeli, zadimljeni seksualni prostori, šatori, opljačkani ljetnikovci na moru i tako dalje. Ja sam iznimno uspješan u svom poslu, što dokazuje i činjenica da sam još živ. Moj je životni moto "Uživaj i dobro spavaj!" To je u skladu s definicijom uspješnog čovjeka kako ga vidi Bob Dylan. On kaže da je uspješan čovjek onaj koji ujutro ustane, navečer legne, a u međuvremenu radi ono što stvarno voli. Ratujem već tisuće i tisuće godina i pravo je čudo da sam preživio. Ranjen sam 132 puta. Najgore je bilo za vrijeme opsade Staljingrada kada sam skoro umro od gladi. Jeo sam snijeg pomiješan s vlatima niskokalorične trave. Jeo sam usitnjeno drvo od stolarije i neko ljepilo. Pravi užas za gurmana poput mene. Teško sam prošao i u galskim ratovima. Kad smo već kod toga, Julije Cezar mi duguje 7300 sestercija već preko dvije tisuće godina, što je, preračunato u američku valutu, lijepa svotica, sada otprilike 14.000 dolara. Moj odvjetnik kaže da je taj dug zastario. Nema veze, nekako sam pregorio taj dug, jer mi je nakon što smo pobijedili egipatsku vojsku Cezar dodijelio Kleopatrinu sestričnu Stratokastru da uživam u njoj za vrijeme odmora ratnika. Da, da, ja jako volim svoj posao. Nikada ništa osobno nemam protiv svojih neprijatelja. Promatram ih ravnodušno, promatram ih isključivo kao smetnju na putu do uspjeha, trijumfa i slave, baš kao što to čine i oni likovi koji treniraju borilačke vještine. Uvijek me iznova iznenadi istjecanje krvi, to je tako čudno. U ranim danima ratovanja, kada sam bio još prilično neiskusn, jednom sam pojeo neprijateljevo srce sprženo na žaru i jako se čudio. Čudno, čudno. Taj je čovjek do prije sat vremena još živio, šalio se s djevojkama, gledao mažoretkinje, trčao i radovao se vikendu, a sad, evo ga, mrtav leži spreman za obrok cijele moje antiterorističke jedinice. Ispekli smo ga kao vola na ražnju. Vrijeme pečenja je puno kraće nego kada se peče vol. Istjecanje krvi izgleda tako nevino. Tako je krhka ta granica iz-

među života i smrti. Žao mi je tog mladića, jer nije ni stigao postati veteran. S druge strane, za ručak je bolje pojesti mlado meso početnika-fazana nego žilavo meso veterana. To su bili ratovi, a ne ovi moderni ratovi s konzervama i *McDonald's* proizvodima bez identiteta, bez vlastitog ja. Hrana bez egoizma je bljutava.

***

ROBERT

prvi dio pisma Elizabeti (Urbanom djevojci)

Draga Elza,
prvo nekoliko ozbiljnih riječi, jer sam u nekom čudnom *blue feelingu*. To i nije baš tako čudno ako uzmeš u obzir da stalno padaju te jebene granate. Budući da imam ozbiljne namjere u vezi s tvojim bićem, a to sam telefonski rekao i tvojoj Velikoj Mami, želim da znaš sve o meni. Elza, nemojmo se zavaravati, ja sam samo urbani mladić. Ja sam prosječni urbani mladić i nije me stid odvesti te pred oltar povijesne katoličke crkve na Gornjem gradu u Zagrebu. Odvesti te u velikom stilu dok zvone sva crkvena gradska zvona uz svirku gubitnika iz garaža diljem metropole. Nije me stid odvesti te zatim na bijelu plahu dok dečki gruvaju *groove*, i uvaljati se u tvoje toplo bucmasto meso koje drhti kao spremni seksualni žele. Da, Elza, ja sam urbani mladić. Ja sam dijete asfalta, ljudsko biće koje je nastalo u opoziciji selo-grad, grad-selo. Ja sam dečko s ulice koji se razumije u drogu, filozofiju, tučnjavu, glazbu i nogomet. Stoljećima duvam travu držeći dobru knjigu u lijevoj ruci dok desnom diram tipke telefona kako bih čuo ljupke ženske glasove. Ja sam urbani mladić. Zovu me Robert. Između ostalog ja sam rođeni mrtvac, ja sam cijanjeno topovsko meso još od vremena kad je Periklo novačio dečke po atenskim birtijama i trgovima. Mene su unovačili već preko tisuću puta. Ovo za Sarajevo je 1043. put. Najgore je bilo u Münchenu za vrijeme Hitlera. Šećem ti ja s djevojkom ispred Rathausa, taman smo se to jutro zaljubili, kad eto ti tipa s popisom na kojem piše Robert. Što ću i kako ću, ta zaljubio sam se tek prije pola sata?! Pitam tipa koja je sad jebena destinacija, kamo me to Hitler šalje? Veli on: Afrika, Casablanca. Ništa nisam mogao učiniti osim služiti domovini. Otišao sam u Casablancu i rekao frajeru "Play it again, Sam!" I to je to. Zatim sam u toj gradskoj pustinji ubijao nekoliko godina druge urbane mladiće koji su bili u funkciji tajnih agenata. Elza, ja sam urbani mladić. Ja volim svoj posao. Moj posao je ubijati ljude i biti ubijen. Mogućnosti napredovanja u mojem poslu su velike. Ako ostanem dovoljno dugo živ napredovat ću do titule ratnog veterana, a ako poginem dobivam časni status mrtvaca poginulog za domovinu i te stvari, kužiš! Ja sam urbani mladić s asfalta, ja sam zbunjeni, otuđeni čovjek koji je uvijek imao kontroverzne osjećaje, sretno i nesretno djetinjstvo. Dok još nije bilo asfalta obožavao sam kamene ceste i kamene pločnike. Zajedno s ostalim dečkima promatrao sam djevojke i buduće bake u centru Atene, Rima, Splita, Pariza i Zagreba. Neobuzdano sam odrastao uz pastirski rock'n'roll, klasičnu glazbu, heavy metal i punk. Sve se još jače zakovitlalo kada sam sreo tebe, Elzu, u plavom gradu

Zagrebu. Postao sam romantičar iako sam kao urbani mladić-realist znao da će me opet pozvati u neki od brojnih domoljubnih ratova. Jednog jutra otišao sam ravno u banku. Htio sam podići novac koji mi je hitno trebao za zelenu travu zaborava. Tvoja prva rečenica bila je: "Vi ste u nedozvoljenom minusu." Odvratio sam ti svojom prvom banalnom, ali ozbiljnom rečenicom: "Više nisam u minusu, jer sam upoznao vas." Nasmijala si se. Nasmijao sam se. I tako je već stoljećima. Sjećam se Julije iz Verone. Ona je uzdisala i uzdisala moleći me da promijenim ime i da je ljubim legalno i bez opasnosti. Neprekidno je govorila ove rečenice: "O, be some other name! What's in a name? that which we call a rose, by any other name would smell as sweet." Tada sam se zvao Romeo i bio sam predviđen za časnu smrt u nekom ratu, a, eto, skončao sam pod sumnjivim okolnostima nepriznavanja ljubavi u urbanim uvjetima u blizini jednog balkona. Onda sam uskrsnuo i bez obzira što je Shakespeare napisao da sam definitivno mrtav nastavio sam svoj trnoviti put urbanog mladića. Ali da se vratim tebi, Elza. Nakon susreta u banci poznata imena, nazvao sam te istu večer. Pozvala si me na palačinke s čokoladom. Ljubav je planula, sperma je kapnula. Ali ja sam urbani mladić i već dvije i pol tisuće godina ne mogu odlučivati o sudbini vlastite ljubavi. Pozvali su me u još jedan urbani rat. Ovaj put u Sarajevo. OK, rekao sam, ja sam urbani mladić koji je po svojem mentalnom sklopu spreman umrijeti za svaku domoljubnu ratnu ideju. A sve ratne ideje su domoljubne. Bio sam totalno spreman. Uzeo sam 7 sendviča od sira i šunke, koje mi je mama zamotala u ALU foliju, i debelu tablu tvogega štrudla od trešanja i pojavio se u Sarajevu. Tamo su me već čekali urbani mladići koji su navijali za druge nogometne klubove. Borba je mogla početi. Nogometno igralište dovoljno je veliko za sve nas.

***

VELIKA MAMA (SUKOB S AUTOROM)

staviti u već postojeći monolog na početku. monolog je uvijek dijalog

VELIKA MAMA *grandiozno*

Ja sam Velika Mama. Ja volim svoj posao. Ja jako volim svoj posao. Moj posao je rađanje svijeta punog užurbane gomile svakojakih ljudi. Moj posao je rađanje djece širokog spektra. **Velikom gestom pokazuje i na ansambl i na publiku.** Rađam sve živo i mrtvo, sve od idiota do genija, od obične djece i filozofa do klonova, hobita, patuljaka i gnomova. Moje provokativne privlačne strije vide se iz helikoptera, ali ja sam ponosna na te borbene biološke crtice. U davnim teškim danima, u danima bez elementarne ginekologije, vidjela sam sve proklete zvijezde tako da me ovih nekoliko zvjezdica uopće ne može impresionirati. **Pokazuje na zastavu Europske unije.** Najteže mi je bilo s kurvama, sveticama, učenjacima i tvrdoglavim poljoprivrednicima iz Hrvatskog zagorja. Isto tako i s Amazonkama, Držićem, Ramzesom II., Titušom Brezovačkim i Napoleonom. Te djevojke i ti mladići morali su svi izaći iz moje blagoslovljene utrobe putem carskog reza. Da, da, nije lako rađati, ali je časnno. Mnogo moje djece umrlo je pri porodu, ali sam ih ponovno rodila u dru-

gom ili trećem pokušaju. Teorija reinkarnacije jako mi otežava posao, jer moram radati prekovremeno. Moram radati sve one koji vjeruju u tu imbecilnu teoriju. Rađanje, rađanje, bože moj... Rađanje nikada nije bilo lako. Da, da, ja sam Velika Mama. Sve vas... **Širokom gestom pokazuje i na ansambl i na publiku.** ... sve vas rodila sam u teškim trudovima... **Na videozidu naturalističke scene s ginekološkog odjela.** ... sve vas rodila sam, othranila i na noge postavila. Svako jutro za doručak jeli ste kroasan i pili bijelu kavu. **Na videozidu slike doručka.** A pogledajte kako sada izgledate! Bijedno i građanski. I to mi je hvala za svu moju muku, hulje jedne! **Nabrajajući teatralno te prezrivo pokazuje rukom na spomenute.** Na primjer, ovaj ovdje, Milk, s lijepim imenom mlijeka, s prekrasnim imenom mlijeka, žalibože je postao pisac s titulom autora, eh. To sam mu i rekla kada sam jednog dana pripremala paradajz salatu.

AUTOR

Daj, ne pravi se važna. Radije otiđi liječniku i prekontroliraj si bilirubin. Uvijek nešto kritiziraš. Ili imaš vječiti PMS, ili već stoljećima prolaziš krizu srednjih godina, ili si jutros zaboravila umiti lice hladnom vodom i tako se pošteno koncentrirati. Mama draga, to što si ti mene rodila ne znači ništa u svjetlu činjenice da sam te ja napisao. Priznaj to i skromno nastavi svoj majčinski monolog tisućljeća.

VELIKA MAMA

Pričam ti priču o malome ptiću. Da ja nisam tebe rodila, ti mene ne bi mogao napisati. Da te nisam odvela u školu, ti bi danas još slinio u dječjem vrtiću i pisao **a-b-c-d** i ostala slova bez reda i bez veze. A ipak, najvažnije je to da sam te rodila, kretenu jedan. Da te nisam rodila, ti uopće ne bi mogao ići u školu i ne bi mogao naučiti pisati, shvaćaš! Bolje da i ne spominjem kako sam svako jutro samozatajno šiljila i oštrila tvoje početničke drvene olovke. Da, i to mi je sada hvala.

AUTOR

A da ja nisam tebe napisao, ti ne bi mogla reći to što si upravo rekla. Ti bi ostala tek puka historijska činjenica spolne ljubavi između spolova koja se svakodnevno zbiva. Evo, u ovom času, u ovoj sekundi, na našem planetu kopulira odjednom sedam tisuća pomahnitalih sluzavih parova. Da te ja nisam napisao...

VELIKA MAMA

Šuti, nezahvalni sine iz moje tamne pripizdine! Kultura pisanja je mlada i neobrazovana, a kultura rađanja traje milijune godina. I nemoj mi tu varirati Sfingine zagonetke tipa jaje-kokoš, kokoš-jaje. Pogledaj samo kako izgledaš. Svi vi nešto zanovijetate. **Velika gesta rukom.** Pogledajte kako izgledate! Bijedno i građanski. Postali ste moja sramota. **Okreće se Agati.** Primjerice ova osoba čudna zanimanja, Agata. Agata je postala redateljica i još se time hvatila.

***

VELIKA MAMA

dijalog s **Autorom** nakon njegova nabiranja raznih imena autora s početnim slovom **h** u "prozivci" **Velike Mame**

VELIKA MAMA *prekidajući ga ljutito*

Dosta, idiote! Ti zaista ne znaš stati. Zar te u tvojoj odrasloj dobi moram smirivati onim uspavankama iz Srednjeg vijeka "čikiti-pakiti-pokiti-puk, čikiti-pakiti, pokiti-puk"? Ti doista ne znaš stati. Zbog toga ti danas neću dati džeparac. Za sladoled od vanilije užicaj od one svoje debele žene s proširenim venama. **Na videu veliki kornet sladoleda od vanilije i debela žena.** Nije ni čudo da si postao to što si postao. Pih, pisci i pjesnici. Bolje da si postao pošten političar, što je nemoguće ali možda dostižno u lijepim snovima kojima se toliko hvališ. Bolje da si postao...

AUTOR *prekida je bijesno*

Umukni, zaboga! Šuti, majko, zahuktala majko! Jednim potezom pera mogu te poslati u dom za retardirane roditelje ili u bazu na Mjesecu da nastaviš rađati one smiješne astronaute skupa s kompletnom svemirskom opremom. Još jednom ti ponavljam: iako si ti mene rodila, ipak sam ja tebe napisao.

VELIKA MAMA

Ali ja sam tebe ipak rodila, aha... Osim toga, ti ne bi nikada naučio pisati da ti ja nisam pridržavala ruku s pisaljkom sve do trećeg razreda osnovne škole. A najvažnije je to što sam te rodila, aha...

AUTOR

A ja sam tebe ipak napisao, aha... Šuti, vječno plodna ženo, jer ću inače naglas govoriti o obiteljskim tajnama. Progovorit ću sve o blagu Sierra Madre. Progovorit ću i o tajni obiteljskog srebra.

VELIKA MAMA

Samo izvoli, idiote. Pa mogu i ja dodati koju o tome kako si bestidno neumjerenno piškio i kakao u gaće, i kakvu si besramnu politiku sebičnosti vodio u prvih nekoliko godina svojega postojanja gnječeći moje dojke i halapljivo iz mene crpeći ogromne količine mlijeka. Bože, kao da sam ja prepotentna mljekara. Samo iz pedagoških razloga to prešućujem.

AUTOR

Pa i ja iz pedagoških razloga prešućujem ono tvoje češkanje, škakljanje i snubljenje na svakodnevno dojenje te sisanje tvojih krupnih bradavica. Ali, eto, ti vječna fertilna spodobo, prekršit ću zakon šutnje pa neka me ona tvoja mafija od ujaka, kumova i stričeva dokrajči u podzemlju metkom u potiljak. Da, toliko da znaš, za tvoju informaciju ja nikada nisam patio od zloglasnog Edipovog kompleksa duže od desetak minuta, dakle upravo onoliko koliko je potrebno za jedan oštar kurs sirovih surovih strasti prilikom kojeg sam općio

s tobom, s tobom vrlo sluzavom u postelji mekoj. Aha, aha, čikiti-pakiti-pokiti-puk.

VELIKA MAMA

A ti misliš da ja, kada sam bila Jokasta, nisam znala da si mi sin. Ts, ts, ts... Naravno da sam znala, budalo mala, samo sam se pravila da ne znam kako bi moj užitak bio veći. Da, bistri moj dječaće, i nije bilo desetak minuta. Ti si pod utjecajem površnih i brzih američkih filmova. Ja sam ti puno jača nego moja suvremena varijanta uobličena kao kratkoročna Sharon Stone. Kompleksno ili ne, ali naša glasovita spajanja, ljubljene vlažne sine, trajala su i po nekoliko dana. Sjeti se samo koliko smo dugo začinjali Antigonu, buduću buntovnu djevojčicu. Šest mjeseci, punih šest mjeseci, bejbi, čikiti-pakiti-pokiti-puk.

AUTOR

Antigona, Antigona... He, he... Buntovna djevojčica. Lolita moje antičke mladosti. Plava kosica, svijetlosmeđe pjegice po licu... Kad se samo sjetim one naše historijske šetnje u blizini groblja ratnika. Mljac, mljac. Čikiti-pakiti-pokiti-puk.

VELIKA MAMA

Šuti, satiru jedan stari! Čikiti-pakiti-pokiti-puk. Ti bi općio i s crknutim debelim kurvama na Glavnom kolodvoru kada ti se svakodnevno digne ego i tvoj simpatični monstrum. Šuti sada, moram popričati i s drugom djecom. **Okreće se Prvoj mažoretkinji.** A ti, kćeri moja, jesi li OK? Ideš li redovito u školu i jesi li zadovoljna općim stanjem u društvu?

Zero 2

GROUND ZERO ALEKSANDRA

Drama odnosno tragedija **Ground Zero Aleksandra**, drugi dio dramske trilogije **Zero**, nagrađena je prvom nagradom 'Marin Držić' na Natječaju za dramsko djelo Ministarstva kulture Republike Hrvatske 2002. Ansambl splitskoga HNK uprizorio je javno čitanje drame na *Sceni 55* u okviru 13. Marulićevih dana u Splitu 23. 4. 2003. Nagrada verzija drame **Ground Zero Aleksandra** objavljena je u časopisu *Dubrovnik 2-3*, Dubrovnik, 2004. Drama do sada nije izvedena u kazalištu.

OSOBE

PREDSJEDNIK

PRVA DAMA

PRVI VATROGASAC, CHARLIE

NJEGOVA ŽENA, BETTY

DRUGI VATROGASAC, KARLO

NJEGOVA ZARUČNICA, ANICA

TREĆI VATROGASAC, DRAGO

NJEGOVA DJEVOJKA, LIDIJA

MEDICINSKA SESTRA, TEREZA

ŽENA, SUPRUGA, ALEKSANDRA

MUŠKARAC, MUŽ, GASPAR

ZAVODNIK, MIHAEL

BAKA, VERA

Napomena

*Sve didaskalije, pa i ovu napomenu, treba shvatiti kao orijentacijske prijedloge. Iako su didaskalije integralni dijelovi cijele dramske trilogije **Zero**, kompatibilna dvodijelna struktura ovog dijela trilogije omogućuje njihovo još gipkije tretiranje i općenito veliku slobodu pristupa. Didaskalije se mogu čak i zvučno transponirati u tkivo predstave. Slično je sa zvukovima i glazbom: namjerno je ostavljeno dovoljno prostora za sve moguće aplikacije po želji redatelja ili redateljice. To se također odnosi na dodatni raspored te izbor filmskog i videomaterijala na videozidu ili na velikom bijelom platnu koje može poslužiti za projekcije, a koje je providno pa se radnja može gledati bez perceptivnih problema. Ukoliko se redatelj ili redateljica ne žele koristiti naznačenim slobodama, neka ostane onako kako sam napisao.*

Energetske točke, mjesta zločina

Zagreb, grad u plavoj boji. Ili bilo koji od europskih glavnih gradova. Crvena boja odluke. Zaplesani temelji bića u ratu sa samim sobom. Plesni pokušaj slobode.

New York, igra privida i zbilje, akcijski spektakl, raznobojni reality show u osnovnoj boji smrti. Tiha, nijema, posmrtna drama pepela: Ground Zero.

Post scriptum

Tih dana sunce je bilo bez iluzija. Sjalo je prekrasnom svjetlošću.

1. FRAGMENTI APOKALIPSE

Žestoki miris paljevine.

Može li bogatstvo zbilje suziti bogatstvo kazališta? Ne može. Mogu li zbivanja svakodnevnog kaosa nadmašiti imaginaciju dramatičara? Ne. U najgorem slučaju ona može biti na trenutak pokolebana. Već u sljedećem trenutku sve dolazi na svoje. Kreativno promatranje svijeta sa zaprepaštenjem otkriva da naizgled slobodne strukture najbolje otkrivaju čvrste obrise neslobode. Mašta živi od čelične pjene, od svjetske nužnosti. Kazalište je mjesto dijagnosticanja bolesti, zdravlja i užitka.

Možemo li okrutnost i užas ikada raspodijeliti ravnomjerno? Teško. Imamo li snage kako bismo u punom opsegu shvatili ravnodušnost? Imamo. Postoje li još uopće izrazito pozitivni likovi? Jedva, jer već dugo nisu mogući pravi junaci izvan svijeta stripova i kompjutorskih igara. U stvarnome svijetu sve je manje iluzija. No, pozitivne likove ipak je moguće tu i tamo sresti. Osobito kada sam humanistički raspoložen kao, na primjer, sada dok pripremam prostor scenske likovnosti za drugi dio trilogije **Zero**, za **Ground Zero Aleksandra**, dok pripremam krhku skicu lokacija, skicu onih mjesta na kojima se zbio ili se zbiva zločin prema tijelu ili zločin prema duši, ili to oboje odjednom. Paradoksalno, ta mjesta istodobno su i mjesta nekog morbidnog estetičkog užitka, neobičnog užitka sličnog onome koji se zbiva kada se ljudi okupe oko mjesta saobraćajne nesreće s puno mrtvih ljudi. Zašto je privlačno gledanje uništavanja i smrti? Još nema potpunog odgovora. Apokalipsa je komplicirana.

Intenzivni miris paljevine od početka do kraja ovoga dijela trilogije.

Na sredini pozornice, sve do ruba proscenija, nalazi se relativno uređena "oaza malog kućnog kaosa", svojevrsna kombinacija dnevne sobe i blagovao-nice, prostor tipične građanske obitelji zapadnog svijeta. (Ako se predstava izvodi izvan kazališta, primjerice u gimnastičkoj dvorani ili na asfaltu u podnožju nebodera kao ambijentalna predstava, predložena likovna konfiguracija scene i dalje dobro funkcionira.) Oko te "oaze malog obiteljskog kaosa", **Aleksandre**, nalaze se sivocrne ruševine prekrivene prašinom i pepelom. To je apokaliptični **Ground Zero**. Građevinski materijal, žbuka i šuta, svinute čelične grede s kojih vise betonski odlomci, ali i napola izgorjela američka zastava. Dim zgarišta, pepeo, prašina, sprženi beton, staklo i željezo, a ispod te velike gomile leže zatrpani poginuli ljudi. Kada se radnja zbiva u **Aleksandri**, u "oazi", **Vatrogasci** raščišćuju ruševine i komuniciraju utišano. Ekipa CNN-a razgovara s jednim od **Vatrogasaca**. Fotoreporter fotografiraju prizore užasa. **Predsjednik** gestikulirajući drži govore ili s **Prvom damom** obilazi ruševine, a **Medicinska sestra** traži preživjele kako bi im pružila prvu pomoć. Svi izgledaju kao duhovi u izmaglici dima i prašine.

2. ZONA PEPELA I PRAŠINE

Ovo je doba autentičnosti.

Tišinu propara grozna tutnjava. Trese se svijet, trese se kazališna dvorana. Urušavanje velikih nebodera. Prašina na pozornici lebdi za vrijeme cijele predstave. Žestoki miris paljevine i čestice prašine grizu oči i dišne organe glumaca i publike.

Videozid pri dnu pozornice. U njegovom gornjem desnom uglu piše CNN, a po sredini na vrhu piše UJEDINJENI NARODI - SVJETSKI DAN MIRA. THE UNITED NATIONS - INTERNATIONAL DAY OF PEACE. Preko cijelog videozida kadrovi rušenja nebodera Svjetskoga trgovačkog centra, poznatih tornjeva Blizanaca u New Yorku. Autentične scene - u kojima se očajni ljudi s najviših katova bacaju u ambis kako bi se spasili od vatre - zbivaju se u potpunoj tišini. Scena u kojoj se jedan ljudski par, žena i muškarac, baca držeći se za ruke, ide u *slow motion* tehnici. Dvojbena ljepota prizora suraduje s krajnjim očajem. Inače, za vrijeme cijele predstave emitiraju se poražavajući dokumentarni snimci događaja od 11. rujna 2001., kao i dokumentarne scene iz američkih ratova od Vijetnama nadalje, te odlomci poznatih filmova katastrofe s New Yorkom u glavnoj ulozi. Sve su to zapravo akcijski spektakli gdje je zbilju i privid prilično teško razlikovati. Zvukove iz filmova i dokumentarnih priloga prate pogrebni marševi, herojske koračnice ili sudbinski uznošita klasična glazba, najbolje ona s repertoara božićnih koncerata.

Zbog jačeg podcrtavanja potpune ravnodušnosti prema svijetu izvan sebične mikroklike ega, a koja izbija iz relativno sigurne "oaze kućnog kaosa", to jest iz "oaze male obiteljske drame", na ekranu kućnog televizora istodobno se emitira materijal s videozida.

Osvijetljene su ruševine pakla zvanog **Ground Zero** dok je "oaza" za sada u mraku ili polumraku. Malo *western & country* glazbe, recimo pjesme **Field of Opportunity** ili **Motorcycle Mama** Niela Younga. Snop svjetla na **Predsjednika** koji za malom improviziranom govornicom popravlja kravatu i frizuru. Na njegovu licu, pa čak i kada govori o ozbiljnim ili tragičnim stvarima, lebdi jedva primjetan smiješak. On nije prekriven prašinom, on nije posut pepelom. **Predsjednik** kucne prstom o mikrofon i kaže "Jedan, dva, jedan, dva." Zatim se uspravi i odlučno zaokruži pogledom cijeli svijet.

PREDSJEDNIK jedva prikrivajući mutno diluvijalno zadovoljstvo zbog razvoja situacije, to jest on je živ i dobro se osjeća, a povrh svega on voli svoj posao, istinski uživa u moći koju emitira kroz celofan krepke, druželjubive skromnosti čovjeka na terenu, čovjeka na službenom izletu u neko uzbuđenje pa čak i opasnost

Ja sam Predsjednik. Ovih dana dok su razglednice iz pakla Manhattana zasipale svijet puno sam radio. Proizvodnja smrti nalazi se u opisu mojega radnog mjesta, a isto tako i uživanje u životu. Zbog tog kontrasta moj posao je

iznimno uzbudljiv. Ja volim svoj posao još od antičkih vremena i radim ga prokleta dobro. Održao sam nekoliko ohrabrujućih govora. Vjerujte mi, nije mi bilo lako. Ja sam umjetnik zanimljivih monologa, ali sam ovih dana zbog kredibiliteta institucije Predsjednika, a i zbog budućih predsjedničkih izbora, morao forsirati ozbiljnost na štetu zanimljivosti. Ovo je doba autentičnosti koje pred našu predsjedničku struku stavlja velike izazove. A uvijek je doba autentičnosti i boje su uvijek krvavo prave. Prilično sam obrazovan pa znam o čemu govorim. Uostalom, sjetite se mojega poznatog životopisa. To je dobra biografija, remek djelo, rekao bih. Već tisućljećima me svrbe oči od dima, vatre i pepela, jer obilazim hrabre ljude na terenu. Iako me svrbe oči, ponekad se malo i našalim kako bih ohrabrio te heroje naše nacije. Dragi moji sugrađani, ja sam Predsjednik, ali to ne znači da nemam pravo odmoriti bolne oči i malo se našaliti na vlastiti račun. Pa i ja nakon napornog dana imam pravo na malo humora. Svi u demokraciji imaju pravo na malo humora, pa čak i oni koji su izgubili svoje drage. Kako bismo inače izdržali u ovoj tvornici života za recikliranje vječne smrti? Da, da, dragi moji sugrađani. Svatko od nas mora se upitati što je on učinio za naciju, a ne što je nacija učinila za njega. Kao i JFK, moj omiljeni prethodnik na ovoj dužnosti, i ja uvijek kažem: "Ask not what your country can do for you, ask what you can do for your country." Tako sam se ja, na primjer, zbog crnog utorka, zbog ovoga pakla ovdje, **Pokazuje na Ground Zero.** odrekao već odavno dogovorene partije golfa za četvrtak, a to je danas, i neka sam proklet ako zbog toga nisam ponosan. Ja sam Predsjednik. Ja sam prokleta dobar Predsjednik. U mojoj obitelji to je, moglo bi se reći, obiteljski *business*. Pa ipak, tata i ja se razlikujemo. On nije posjedovao dramski patos u teškim situacijama kao, primjerice, ja. Bio je tek šarmantni digitalni salonski ratnik za elegantnim monitorom. Ne kažem da on nije znao svoj posao, ta mnogo sam naučio od njega. Kažem samo da nije imao auru jakog momka iz susjedstva poput mene. Sada, nakon crnog utorka, ja sam spektakularni junak, jer sam odmah došao na mjesto zločina i družim se posve normalno s ljudima koji zarađuju tek četrdeset tisuća godišnje, a možda i manje. **Rukom pokaže na ruševine, Vatrogasce i Medicinsku sestru.** Pih! Drama i tragedija jesu definitivno mrtve stvari. Spektakl je već dugo *in*. Spektakl je stanje duha, spektakl je stanje svijeta. Već stoljećima traje priprema ovog užasa. **Zaokruži rukom pokazujući ruševine.** Ja sam Predsjednik i uvijek sam spreman na najgore, koje je katkad i najbolje, znate što mislim. Nisam nikada u svojim odajama metafizički frfljao frf, frf, frf, frf poput onih Shakespeareovih protagonista i djelatnika, mekoputnih oklijevala, ili onih Beckettovih invalida, totalnih iracionalista, zbunjenih čekača karme, a kojima se zanose ljudi bez mašte koji nemaju što reći ili poručiti ovom svijetu bogatih sadržaja. Ne, ne i ne! Odmah sam se uhvatio ukoštac s problemom. Svima sam još na biblijskom početku mandata obećao prosperitet i obilni boljitak, ali također krv, znoj i suze. I zar možda nije tako? Zar sam iznevjerio obećanja? Ne, ne i ne! Uvijek sam bio među prvima u davanju. I to usprkos opasnosti, gospodo. Da, da. Na primjer, u veljači ove godine kada sam, kao Predsjednik, prvi puta dobrovoljno davao krv, ona ljepljiva traka koja drži iglu zamalo se odlijepila. Tako mi se barem učinilo pa sam žustro zamahnuo rukom da je spriječim u tome, znate mene, tako da je igla na trenutak ispala, ili sam to ja tako samo pomislio, pa

sam gotovo pukao od ponosa što i kao Predsjednik dajem dobrovoljno krv te sam se na trenutak, ali samo na trenutak, onesvijestio. Liječnici su se uspaničili i brzo priveli svijesti svojega Predsjednika. Ne bojte se, dječaci, rekao sam im. Ovo nije ništa. Vaše vrijeme tek dolazi. Dolazi doba velikog gađenja i enormnih zagađenja. Morat ćete čistiti zvijezde od ljudskih govana i pritom uzvikivati "Aleluja!" kako biste održali privid romantike u svemiru. Znaate onu priču sa zapadne strane? Znamo, znamo. E, baš tu. To sam im rekao prijateljski i zatim bodro ustao. Ta što je to malo dobrovoljno izgubljene krvi! Gledali su me zadivljeno. Kako bih malo ohrabrio naciju ponovno sam dao krv u srpnju, dva dana prije Dana nezavisnosti, preciznije u ponedjeljak 2. srpnja, što će reći četiri dana prije mojega rođendana 6. srpnja. Za razliku od onog slučaja u veljači, ovog puta je sve dobro prošlo. Za tu gestu davanja krvi bio sam i nagrađen. Za uspomenu na taj patriotski čin povodom Dana nezavisnosti, liječnici su mi darovali moju vlastitu krv u bočici koju uvijek nosim sa sobom kako bih se tu i tamo pravio malo važan pokazujući je, u stvari kako bih poticao američku naciju da slijedi moj primjer. **Vadi iz džepa prozirnu bočicu s krvavocrvenom tekućinom. Ponosno pokazuje bočicu i sprema je natrag u džep.** Nakon davanja krvi s tekom sam pojeo moj omiljeni hamburger *Big Mac* i popio čašu crnoga vina iz Kalifornije. Zatim sam ustao, pozdravio doktore i hladnokrvno obukao svoje novo odijelo. Moja Prva dama odabrala mi je ovu crvenu kravatu koja ide uz plavo odijelo. **Popravi kravatu nemarnom gestom.** No, ljudi, sada je najvažnije raščistiti sve ove ruševine i podijeliti ordene za hrabrost, značke i značkice, otpremnine, honorare, priznanja i ostalo, te dobro plasirati novac poreznih obveznika. Preživjelih ionako više nema u ovom paklu. Tako je. Uvijek sam tamo gdje Predsjednik mora biti. Kad je pao Alamo bio sam tamo. Kad je napadnut Pearl Harbor bio sam tamo. Kad je pao Berlin bio sam tamo. Kada su podizali Berlinski zid bio sam tamo. Kada su rušili Berlinski zid bio sam tamo. Kada je gorjela Aleksandrijska biblioteka nadgledao sam nošenje vode. Vodonoše, sve poznati čitatelji, drhtali su od uzbuđenja. Kakav dan! Nikada ga neću zaboraviti. Na žalost, knjige nismo uspjeli spasiti. Ma jebeš knjige, da se tako kolokvijalno izrazim. Životi su važni, osobito lijepi životi. Važno je da sam spasio lijepu Amneris, moj bože, atraktivnu Egipćanku od ebanovine, bivšu Miss Aleksandrije i brisačicu prašine s Aristotelova opusa. Uz nju spasio sam i ostale glumice, Elektru, Medeju, Fedru, Jokastu i mnoge druge; spasio sam sve te heroine naše i vaše mladosti, sve te jake ženske osobnosti s užitkom i menstruacijom u očima te zločinom u krvi. Eh, Aleksandrija i te krasne gradske djevojke u blizini javne kraljevske knjižnice. Upoznao sam i Aleksandru, čuvenu plesačicu iz buduće Ukrajine, zvali smo je Saša, i pokrenuo u njoj prokleta dobre vibracije. Da, da, moji dragi sugrađani, uvijek sam bio prvi kad je trebalo. I evo, opet sam prvi na mjestu događaja. Ovo je *Ground Zero*, kazalište noćne more, artaudovska vizija uživo. Gore na Broadwayu se samo zajebavaju. Živa istina. Tek ovo je prava stvar, čovječe! Ja sam prvi Predsjednik koji je po službenoj dužnosti stigao ravno u pakao. *Ground Zero* je vrhunac moje karijere. Kladam se da će me opet izabrati i u drugom mandatu, jer sam pokazao hrabrost, a to ljudi ove slobodne zemlje najviše vole i najviše cijene. Prvi sam od državnika koji je došao na *Ground Zero*. Dok se oko mene sve dimilo i prašilo jednostavno sam uzeo megafon i rekao dečki-

ma da ćemo bez obzira na žrtve pobijediti zlo i da će naša osveta biti strašna kao i uvijek. Je l' tako momci?! **vikne Vatrogascima**

VATROGASCI *uglas*

Tako je, gospodine predsjedniče. Mi smo svi ponosni na vas. Hip, hip, hura! - **uzviknuše Vatrogasci i vrate se raščišćavanju ruševina**

PREDSJEDNIK *s jedva primjetnim tračkom smiješka na usnama*

OK, narode, zlo i naopako u obliku Sotone napalo je ono dobro, kao i uvijek, a ja svima bez stida mogu pogledati u crvene terorističke oči i reći da imperija uzvraća udarac. Tako mi zvjezdanih staza mojeg naroda, platit će oni nomadski izletnici u šatorima koji su pobrkali boju krvi, boju nafte i boju novca. Neki pametnjakovići, čak i iz naših redova, jako zbunjeni jajoglavci-intelektualci, kažu da smo mi predsjednici krivi za ovu katastrofu od pakla. **Rukom pokaže scenu, gledatelje, čitav svijet.** Da smo mi krivi za progon Židova iz Egipta, iz Europe i tko zna otkud sve ne; da smo mi krivi za Koreju, za Vijetnam, za sve svjetske i lokalne ratove. Ma nemoj! Da nije danas tako ozbiljan dan, odgovorio bih im na način kojim govorim obraćajući se pustinjским tvorovima na svojem ranču u Texasu. Rekao bih im jednostavno da zaborave poeziju. Rekao bih im da je to uzaludna stvar u teškim uvjetima industrijske i postindustrijske proizvodnje, kako je naglasio već dobri stari kralj pamuka, časni Cotton King iz Arizone, koji je u izvorniku čitao našega pjesnika Whitmana. Poezija uspijeva tek u laganim uvjetima perja i paperja. Tako sam sanjao jedan san prošle noći. Sanjao sam da sam onom tipu u šatoru rekao žestoku rečenicu: "Ako si ti izvukao poker slijepih dječaka i priredio mi pakao zvan *Ground Zero*, ja ću sutra imati poker asova za tebe i priredit ću ti pakao spaljene zemljice, pakao zvan *Wasteland*. Pozdravi se, prijatelju, pozdravi se sa svim raskošnim šatorima sjeverno, zapadno i istočno od Nila." Da, tako sam mu rekao. Evo, neka vam to potvrdi moja Prva dama, žena, majka i supruga koja je uvijek uz mene. Ja sam već jako umoran zbog svega, **Rukom pokaže *Ground Zero*.** a danas još moram obaviti ovu inspekciju potpuno i kako treba. Sutra me pak čekaju sastanci s parlamentom, kongresom i svim strankama željnih novaca, utjecaja, moći i prosperiteta.

PRVA DAMA *u elegantnom kostimu boje vedrog neba probije se kroz ruševine i stane uz muža te zabaci kosu na onaj neodoljivi način djevojke koja je studirala prezentaciju tijela u Hollywoodu*

Ja sam Prva dama i studirala sam prezentaciju tijela u Hollywoodu. Istina je sve što vam je rekao Predsjednik. Sanjao je taj san i odmah mi ga je ispričao za doručkom. Mi nemamo tajne. Mi smo savršeni par. Iako nikada ne kuham, otkad je počeo ovaj užas preuzela sam kuhinju, jer više ne vjerujem kuharima. Možda su ubačeni još za rimskih vremena, ti takozvani spavači, i samo čekaju trenutak da otruju Predsjednika i Prvu damu kako bi lakše vladali svijetom, svijetom kao kuhinjom, znate što mislim. Kuham po cijeli dan. Pripremam razna jela, ali najčešće kaloričnu *pizzu* s puno ljutog kečapa. Uz *pizzu* obično serviram *Coca Colu*, katkada *Pepsi Colu*, ovisno o raspoloženju. Tako je obrok kompletan. Uvijek provjerim salvete, jer sam čula da tako švercaju onu bijelu drogu koja uspavljuje, slabi državničku koncentraciju i

uopće djeluje nedopustivo opuštajuće. Usput čitam povijesne knjige o prvim damama. Proučavam strategiju kojom su zadržale muževe i kako su se suprotstavljale opoziciji ili na brzinu organiziranim koalicijama koje su smjerale udaljiti ih od historijski važnih muževa. Posao prve dame doista nije lagan. Moram mužu birati kravate i odijela, a što se tiče moje garderobe moram paziti kao jastreb da se slučajno ne zabunim i obučem nešto što sam već jednom nosila. Rastrgale bi me zavidne novinarkе, takozvane publicistkinje, u svojim žutim medijima bez milosti. Javila bi se i ona Judith Butler, najgore odjevena intelektualka između dvije obale, koja piše komplicirane frustrirane eseje i one svoje otrovne kolumne. Uopće, javilo bi se svako zavidno lezbijsko i feminističko smeće nepopravljivog seoskog podrijetla i bez političke korektnosti u postupcima. Da, da, tako vam je to. Svakodnevno petnaestak minuta proučavam na Internetu odjeću suvremenih prvih dama kako me ne bi negativno iznenadila krojačka te modna konkurencija. Također moram biti jako obrazovana. Znam sve o bračkom mramoru, amsterdamskim tulipanima, kineskoj svili i o egipatskim piramidama. Moj je mozak ispunjen podacima kao najsnažniji i najobilniji tvrdi disk Pentagona. Usput svakodnevno između brojnih zadataka čitam poeziju iako je rečeno da je to uzaludna stvar. Jest, mislim si ja, uzaludna stvar, jasno, ali ipak je za vrijeme neobavezne ležerne konverzacije prvih dama dobro znati tko je napisao sve one vlati trave, uopće vlati svih tih biljaka. Među nama rečeno, katkada pomažem i pri pisanju govora koje moj suprug Predsjednik mora izgovoriti sljedeći dan. Isto tako, Predsjednik i ja svaki dan po nekoliko minuta pripremamo preventivne pametne odgovore na svakojaka glupa i teška pitanja koja čudni mekani ljudi postavljaju mojem suprugu u raznim tv-emisijama. Nekoliko dana prije ovog pakla ***Pokaže na ruševine.*** savjetovala sam Predsjedniku da na relativno teško pitanje tko je najveći filozof svih vremena, jednostavno odgovori da je to Isus Krist. I stvarno, nećete vjerovati, postavili su mu tog predvečerja upravo to glupo pitanje. Kao iz topa Predsjednik je izgovorio ime našeg čovjeka iz Betlehema, poznatog filozofa malenih, koji od početka radi za nas na globalizaciji siromašnih duhom kako bismo mi lakše vladali. Prvi amandman njegova je genijalna podvala, briljantan vic... Uh, uh, ovdje je vruće. Ovaj miris paljevine grize mi nosnice, ali mi je drago što imam privilegiju posjetiti naše heroje, naše hrabre vatrogasce, Najhrabrije, kako glasi njihov službeni nadimak ovdje u New Yorku. Moram još sa suprugom obaviti inspekciju ruševina, biti dakle u pratnji Predsjednika, a onda brzo, brzo doma kako bih priredila večeru, kaloričnu *pizzu* za desetak uzvanika iz raznih zemalja. Hvala Bogu, *Coca Cole* i *Pepsi Cole* ima dovoljno. Sve ostalo, ako treba i detaljno, reći će vam Medicinska sestra. I ona je žena, znate što mislim.

Prva dama nakloni se prema svijetu općenito, popravi neodoljivom kretnjom živahni pramen kose i siđe s govornice te se pridruži mužu u službenoj inspekciji ruševina. Na sve strane bljeskaju medijske bljeskalice, tu je i ekipa CNN-a. Zatim snop svjetla na ***Medicinsku sestru*** koja se grbi usred ruševina tražeći preživjele kako bi im hitno pružila prvu pomoć. Upravlja se i otresa s uniforme stvarne i imaginarne sujetove smrti.

MEDICINSKA SESTRA *popravlja kapicu na kojoj je crveni znak "plus" i prilazi govornici smiješeći se punim, širokim i lijepim, humanim usnama*

Rekla sam Predsjedniku da je prošlo već tri dana i da više nema nade. Struka kaže da više nema preživjelih, Bože moj. Vatrogasci su spasili sve one do kojih su mogli doći i koji su još pokazivali znakove života. Da, ali Predsjednik kaže Tereza, učinite sve što je u vašoj moći. Dobro, ja sam profesionalka i činim sve što treba, a osim toga glasala sam za njega. Sviđa mi se čovjek, taj njegov hod prvih doseljenika, čvrst i okretan kao zvrk, stamen kao Kip slobode, brz kao munja, uvijek tako pun nade. Kladim se da ima stotinu zarezana na svojem alatu za seksualno zavarivanje suradnica i da svaka poštena žena ove naše nacije mašta o tome kako bi s njime rado dijelila kućanstvo, dobro i zlo... Ali što sam zapravo htjela reći? Ništa značajno. Ja sam medicinska sestra i ništa ljudsko nije mi strano. Ovaj svijet je užasan, to je banalna činjenica. U tom svijetu gotovo 30% žena nikada ne doživi orgazam. Sve one žive nesretno i bez pravih uspomena, i na kraju dočekaju smrt, a da nisu oćutjele orgazam. Kakva je to svemirska pravda? Nikakva. I ja sam donedavno bila jedna od tih jadnica i sirotica, bila sam dio tih famoznih 30% sve dok nisam sreća vlastitog policajca, sveameričkog dečka... Ali pustimo seks i ljubav, sad sam na poslu. Nikada mi nije bilo lako. I sada, nakon svega što sam doživjela na neurokirurgiji, ja još moram raditi i u ovom paklu. *Ground Zero* je definitivno vrhunac moje karijere. Što je previše je previše. Nakon ovog posla idem u mirovinu. Tako sam odlučila. Želim još relativno mlada promatrati u miru rast svojih sijedih vlasi, piti crno vino i čitati zanimljive borbene intervjue s jakim, višedimenzionalnim intelektualcima koji pričaju istinu razotkrivajući šarlatane u medicinskoj, zabavnoj i ostalim industrijama. Volim snažne, odlučne likove koji do boli verbaliziraju svoju bol praznine, svoj put praznine. Želim malo šetati ulicama grada zavezanih očiju da ne vidim moralno dvojbene kurve, turistički hit mojeg grada. Pomagat će mi moj budući muž, držat će me za ruku. A sada nekoliko malih indiskrecija s klinike na kojoj radim. Vrijeme pauze za ručak provodim promatrajući bijelu neokrvavljenu gazu. To me opušta. Dosta mi je krvave gaze. Razumijete, shvaćate li vi to? Dosta mi je krvi, dosta! Dosta mi je neurokirurgije! Ja ću i patiti ako treba, ali dosta mi je površnih trikova loših glumaca u **Hitnoj službi** i ostalim bljuzgavim sapunskim serijama koje prikazuju medicinske sestre u vječitoj neurotičnoj hitnji. Ja sam spora i savjesna, u smislu žuri polako. U mojim snovima teče crvena rijeka. Dosta, dosta! Dosta, prokleti bili... Idioti, samo mislite na glatke kartice za bankomat. Opljačkali ste *Ground Zero*, opljačkali ste sve bankomate u ovome kvartu, lešinari jedni. Opljačkali ste prekjučer i jučer petnaest milijuna, prekjučer i jučer dok sam ja kao luda tražila preživjele... Idioti, to nije vaš novac. Idioti, idioti, nakaze. Vi ste obični sendviči stari tri dana, vi ste užas, strava i Stephen King osobno. Čekajte samo da vas dohvati naš mudri i nepopustljivi Noam Chomsky... Vi ste opsesija velikih trgovačkih centara, vi idioti, debeli topovi bez smisla za plavo nebo i kovrčave oblake... **više sve jače, baca se na posao, traži preživjele među ruševinama...**

PRVI VATROGASAC *otresa pepeo i prašinu te popravlja kacigu prinoseći megafon ustima. Govori povišenim tonom, ali sabrano, snažno i odlučno*

Ja sam vatrogasac. Time sam sve rekao. Išao sam godinama u školu kako bih mogao stručno promatrati kako vatra guta sve na liniji vatre. Slažem se s Heraklitom koji je rekao da je svemir vječna vatra koja se neumjereno s mjerom pali i gasi. Ipak, moderna znanost otkrila je da se vatra više pali nego gasi. Ja sam vatrogasac. Mi vatrogasci, mi smo heroji ulice. U ovom gradu zovu nas Najhrabriji. I to s pravom. Sva muška djeca u ovome gradu maštaju samo o tome da postanu vatrogasci, jedini *mačo* tipovi koji uz policajce i smetlare zaslužuju to ime u ovoj zemlji. Mi se bacamo u vatru naglavačke dok drugi trče daleko od nje. Ovih dana na ovim ruševinama, u ovom užasu, ***Pokazuje rukom na Ground Zero.*** dok smo spašavali rijetke preživjele, poginulo je i mnogo naših kolega heroja. Ja sam vatrogasac. Time sam sve rekao. Dakle, radim potpuno uzaludan posao. Moj posao sličan je pisanju poezije. Možeš ti, brate, pisati kao lud, ma sve do Sudnjega dana, količine i količine kvalitetne poezije od koje boli glava, ali budale će to ignorirati, većinski korpus svjetskog pučanstva ništa neće razumjeti. Ljudi su glupi kao sita stoka. Insistiraju na neradnim danima kao da je to jako važno. Kao da će u te dane nešto jako važno raditi, činiti ili biti. Poezija? Ni slučajno. Pejosažna lirika još kako-tako, ali sve što ima iole univerzalnu dimenziju ne ulazi im u glavu pa bog. Eto, s onim stihom hrvatskoga pjesnika Tadijanovića "moja majka bijelo platno tka" čitave generacije muku muče. Malo tekstilne metafizike i već su svi u kurcu. Bravo, Tadijanoviću! Lijepo si im zabiberio. Kažem ti ja da su ljudi glupi. Tako je i s vatrom. Moju struku izmislili su prigodni političari, mislim na ljubitelja vatre Nerona i na onu njegovu ekipu iz Kolo-seuma, e kako bi senzacionalistički novinari imali uvijek jake fotografije. Nećeš ti problema. Samo staneš na zgarište i možeš se slikati. Pravu, sveproždiruću i ozbiljnu vatru nitko ne može ugaziti. To sam rekao i ruskom caru kada je gorjela Moskva, a on ništa. Gleda me onim svojim čudnim ruskim pogledom i kaže gasite, gasite, bačuška. Koliko košta da košta. Bez veze. Ljudi su stvarno glupi, bačuška. Eto, uvijek, ali uvijek, već tisućljećima, kad god Etna proradi svi se stanovnici iznova gadno šokiraju umjesto da se jednostavno odsele pedeset milja dalje od kratera i mirna Bosna. Eh, ruski car. Ovaj naš sadašnji Predsjednik je razumniji. Dođe on na *Ground Zero* već drugi dan i kaže OK, dječaci, spasite što se spasiti dade. On ne insistira na nemogućem gašenju požara, on ne zanovijeta i ne traži nemoguće, naime, on ne insistira na gašenju sveopće vatre, vatre kao takve. Predsjednik je strogi racionalist i optimist s puno vedre naravi. Ima divne plave oči boje neba nad Texasom. Stvarno dobar čovjek, taj Predsjednik. Često koristim megafon kako bih ostvario što bolju komunikaciju između ljudi. No, katkada ni megafon nije dovoljan. Usprkos sveopćem brbljanju, ljudi su sve nekomunikativniji. Možeš se ti derati kao lud "ljudi moji, dalje od vatre, dalje od vatre", ali uzalud. Ja sam dobar vatrogasac. Ne pijem, ne pušim. Često se šalim sa svojom ženom u smislu što će biti ako propušim. Ona kaže da se nisi usudio, smjesti ću te napustiti i ostaviti. Ma nemoj mi reći. A kamo ćeš otići? Kod sestre, kaže ona. Ludice, tvoja sestra te mrzi, jer si me preotela njoj još u gimnaziji. Zar ti misliš da je zaboravila tu anegdodu? Krivo imaš ako misliš da ti je oprostila onu super kvaku kada si namjerno pala na klizanju kako bih te ja potom dugo dizao, častio te čajem, kokicama, vrućom limunadom i ostalim sedativima, i zatim te pod hitno žurno oženio. Ah, žene! Da, ja sam vatrogasac i

stoga svaki moj monolog ima dodatnu težinu univerzalne zapitanosti. Kada su gorjeli Rim, Moskva, Staljingrad, Drezden, Bejrut, Bagdad i ostali gradovi, pitali su me Charlie, dokle će to? Rekao sam im istinu, to jest da vatra kada se istinski zapali sve proguta pa čak i gradove jakih imena, pa čak i one najjačih imena. Da, da... Ja sam dobar vatrogasac i dobar suprug. Član sam javne posudbene knjižnice sedam blokova dalje od ovog užasa. Jedva čekam da se pojavi prva knjiga o *Ground Zero*. Nema šanse da je objave bez moje fotke, to je barem jasno. Ovdje sam od početka, a imam facu koja ulijeva povjerenje ma što to značilo. Puno čitam, rješavam križaljke i znam što govorim. Redovno dobrovoljno dajem krv. Još malo i zlatna značka za stoto davanje, aha! Ja sam stvarno dobar momak. Zato se i čudim ljudima koji stalno ruše i pale zgrade na sve moguće načine. Iako o njima, općenito govoreći, ovisi moje stalno radno mjesto, često ih uz čašu piva kritiziram, prokleti bili. **Viče.** Zar nije tako, Karlo?

DRUGI VATROGASAC *briše znoj s čela i kacigu iznutra, uzima megafon te vičući ogorčeno odgovara*

Je, Charlie, točno tako. Uvijek žestoko kritiziraš te proklete pedere koji samo ruše i pale, pale i ruše. Zbog njih već sedamnaest godina nisam bio na godišnjem odmoru, zaboravio sam i plivati i skijati. Ti to sve dobro znaš, jer si načitan i dobro informiran. Stalno pričam o ljetnom plivanju i zimskom skijanju. Već sam dosadio i sebi i zaručnici i Bogu i svim ljudima dobre volje. Samo pričam o poslu. Anica me razumije i usprkos svemu želi se udati za mene vatrogasca. Razvedenog jedanput, da se razumijemo. Vatra ovdje, vatra ondje, vatra, vatra... Oni ruše i pale, ja gasim, gasim i kad prođe vatra onda spašavam preživjele te sortiram ruševine i mrtvace. Dobro si rekao da radimo uzaludan posao. Bolje nam je da pišemo poeziju, čovjek se ipak manje zaprlja. Pogledaj samo kako smo prljavi. S druge strane, pjesnik je još prljaviji od nas, siromah. On je kulturni terorist koji se bori protiv običnih terorista, on distribuira zapaljene stihove koje nitko ne razumije, povijest ga neprekidno demantira... A ovi piromani samo nose kerozin, benzin, razna goriva i baklje, a onda pale i pale, pale sve što se da zapaliti, pale i selektivno i neselektivno, uopće pale bez veze s ekologijom...

PRVI VATROGASAC *strastveno podiže megafon*

Imaš pravo, Karlo. Oni se fino smiju, provode se i putuju kao gospoda piloti u kokpitima aviona, putuju privatnim brodovima, balonima, zabavljaju se sve u šesnaest, a ja samo gasim bez veze... Nemam vremena pogledati ni običnu bejzbol utakmicu... Moja Betty moli me već pet godina da odemo u neko normalno kino, a ja nemam vremena za normalni ljudski život. Betty se strašno razljutila u nedjelju i rekla je da ako tako nastavim s poslom da će mi uskratiti tjelesni dodir. Samo bi mi još i to trebalo. Cijelu večer morao sam je tetošiti i smirivati. Jadna žena. Napravila je najgori mogući potez u životu kada se udala za vatrogasca. Istina je, ja samo gasim vatru, gasim i prekovremeno, gasim i odvajam željezo od betona kao da je to ne znam kako pametno. Pun sam prašine kao osrednja Sahara. Pun sam pepela kao najveći građevinski grešnik Babilona. Ništa nije tako napeto kao tuširanje vatrogasca nakon posla. Tri centimetra žitkog blata u kadi. Mogao bih uzgajati

rajčicu, kivi i ostale plodove. Mogao bih, ali neću. Nemam rezervnu kadu, a želim se kupati poslije posla. Baš sam jučer pričao Dragecu o tome. Hej, Drago, zar nije tako?

TREĆI VATROGASAC *brišući znoj popravlja kacigu, uzima megafon i više*

Tako je, Charlie. Upravo si to rekao. I jebeno si u pravu, čovječe. Sve sam shvatio u sekundi. Možda ipak napustim ovaj posao i odem potražiti neko normalno zanimanje gdje se vide neki prokleti učinci. Čujem da traže jahače u Coloradu. Rekao sam to Lidiji. Ali, jebi ga, znaš ove mlade curke. Ona misli da je to *cool* kad dođem doma pun prašine i s mirisom paljevine u koži. Kaže da su joj kvalitetniji puteni vrhunci. Čuj ovo, puteni vrhunci! Rekla mi je u povjerenju pusti, Drago, pusti neka moj klitoris odluči. OK, rekao sam OK, što sam drugo mogao? Ne znam puno o djevojkama, ali ipak vjerujem u sve što kaže njihov klitoris. Ja sam još zelen, ali ne toliko da ne bih znao važnost klitorisa. Klitoris je najvažnija stvar na svijetu. OK, ja sam još zelen. Samo jašem, jašem pa kud puklo da puklo. Lidija kaže da se samo prepustim i da ništa ne kalkuliram. Kaže mi, Drago samo ti jaši i sve će biti u redu. Nego, Charlie, kada ćeš proglasiti tu jebenu pauzu za ručak? Umirem od gladi.

DRUGI VATROGASAC *više u megafon*

Da, Drago, sasvim dobro pitanje. Charlie, reci! Ti si gazda ove ekipe. Umirem od gladi.

PRVI VATROGASAC *gleda na sat i kaže odlučno*

Za dvadeset i dvije minute, dečki. Ne prije. Pretpostavljeni prate svaki naš korak. Svaki dolar nam je dragocjen. Osim toga, ovo je humanitarna akcija. Neka svijet vidi kako se brinemo za blišnjega svoga. Hajde, stisnite još malo! Znam da ovo nema smisla, ali puno toga nema smisla pa se ljudi drže satnice. Pogledaj samo one bezvezne Japance kako u zen vrtovima plijene puzavice i čiste već odavno čisto kamenje, pogledaj njihove bezvezne ritualne potrebe svakih pola sata....

Vatrogasci rade, prekopavaju ruševine i traže preživjele; **Medicinska sestra** također traži preživjele; **Predsjednik** i **Prva dama** obilaze u koncentriranoj inspekciji ruševine. **Ground Zero** živi svoj posmrtni život. Videozid emitira nevjerovatne slike svakovrsnog užasa. Krikovi. Čudna glazba ljudske smrti. Sijetlo na "oazu male kućne drame".

3. RUŽIČASTA ZONA OBITELJI (Oklijevanje)

Život je na svoj način svagdje težak pa tako i u ovoj kombinaciji dnevne sobe i blagovaonice. Jedan trosjed, dvije fotelje, niski stolić na kojemu su bežični telefon, novine, nekoliko knjiga i hrpa ilustriranih časopisa; veliki regal s malim barom (kroz staklo vide se boce raznih pića), knjigama, televizorom (dijagonala 72 cm), DVD-om, videorekorderom i muzičkom linijom. Na sredini tog prostora na-

lazi se stol pokriven stolnjakom i četiri stolice s tapeciranim naslonima. Na stolu je samo pepeljara.

Televizor je neprekidno upaljen. Ekranom prolaze slike bez tona. Iste su kao i one na videozidu koji povremeno emitira i ton. U Zoni pepela i prašine **Vatrogasci, Medicinska sestra, Predsjednik i Prva dama** rade svoj posao. To su ljudi na dužnosti. Izgledaju kao duhovi. Kada se upali svjetlo "oaza" je nakratko prazna, a zatim ulazi **Gaspar**. Dugim nervoznim koracima ide prema baru, uzima bocu Courvoisiera i jednu čašu te odlazi do stola. Nervozno toči piće, zatim ode do stolića i uzme novine pa se vrati i sjedne za stol. Uopće ne gleda televizor. Pijucka konjak, pali Marlboro, otpuhuje dimove i lista novine. **Gaspar** je mršavi, visoki muškarac uskog melankoličnog lica. Zbog toga njegovo lice izgleda pomalo okrutno. Odjeven je u smeđi sako i crne hlače te plavu košulju bez kravate. Kosa mu je prošarana prvim sijedim vlasima. Uskoro kroz desna vrata plesnim korakom veselo ulazi **Aleksandra** i nešto pjevuši. Zavrti se oko sebe nekoliko puta. Crna bujna kosa, kourčava afro-look frizura. Odjevena je u crnu večernju haljinu od žoržeta, koja seže desetak centimetara iznad koljena, crni bolero od istog materijala i crne svilene čarape. Nosi crne cipele s visokom potpeticom. Pjevušeći odlazi do stolića i energično uzima daljinski upravljač i odmah zatim stavi ga na staro mjesto. Lagana neuroza. Očito nezainteresirana za zbivanja u svijetu. Odlazi do regala, uzima tri čaše za aperitiv i odnosi ih na stol. Potom se vraća i uzima tri velika plitka tanjura i servete, a zatim tri čaše za vino. Sve to servira na stolu ne obazirući se na **Gaspara**. On više ne lista novine. Gleda je uporno, nervozno gasi cigaretu i pali odmah novu. Naglim trzajem ispije ostatak pića iz čaše i toči novo. Ono banalno nikada nije dovoljno banalno. Uvijek se traži još, još i još. Sisavci vole glamour pune praznine. Površinu užasa nije moguće opisati. Jednostavno rečeno, nije moguće biti dovoljno banalan. Od banalnosti se uglavnom i sastoji život. Život blista od brze ljepote.

1.

GASPAR (pokazuje rukom na stol): Za troje, aha... Tvoja drskost ne poznaje granice. Ti stvarno serviraš za troje. Prekjučer ti je bratić zamalo poginuo u New Yorku, a ti ništa.

ALEKSANDRA: Pa nije poginuo. A to je jedino važno. Za ostale marim koliko je crno pod noktom. Neka se svi poubijaju. Pet tisuća mrtvih, deset tisuća, ma sto tisuća... Što me briga. Važno da je Mladen OK. Super. Riješen slučaj.

GASPAR: Baš si neka.

ALEKSANDRA: Moram misliti na sebe. Život je kratak. Nemam vremena za sažaljenje. Jedino kad su u pitanju ratovi ili nesreće u mojoj neposrednoj blizini, dakle u krugu od stotinjak kilometara, onda se doista brinem, brinem za sebe... Ne zanima me što se događa u Osijeku ili Rijeci ili Veneciji, a kamoli što se događa u New Yorku... Dobro, one prve slike, priznajem, impresivno, ekspresivno... Ali sve to nema veze sa mnom...

GASPAR: Ma pustimo to, nije ni mene baš puno briga za te slike iako mi u glavi ronda ona Hipokratova zakletva... Nego, ti stvarno serviraš za troje...

ALEKSANDRA: Aha, to te muči, moj mali pingviniću. Želiš me emocionalno ucijeniti preko terorizma. Igraš na krivu kartu. Pa rekla sam ti već deset pu-

ta da sam ga pozvala. Daj, nemoj mi tu glumiti gangstera iz onog filma, *Pulp Fiction* ili kako se već zove.

GASPAR: A ti nemoj glumiti onu... onu nemoralnu ženu iz tvog omiljenog filma *Basic Instinct*.

ALEKSANDRA: Ti si pravo dijete, čovječe. Ja nemam potrebu živjeti po uzoru na filmove. Ne bavim se kriminalom i nisam nemoralna, mislim jako nemoralna. Ja samo želim živjeti. Zar je to zločin? (*Stanka.*) To nema veze s femini-zmom ili sličnim stvarima. Gaspar, ti se s time moraš pomiriti. Ja sam kao Afrika, kako kaže Mihael. Tako se i osjećam, bogato i divlje. Još od djetinjstva.

GASPAR: I ja se osjećam divlje. Srce mi je puno skupe ljute paprike. (*Prijeteci-m pogledom gleda Aleksandru.*) Mogao bih nešto razbiti. Ili učiniti nešto još gore. Na primjer...

ALEKSANDRA: Gaspar, smiri se. Osim toga, on te želi malo bolje upoznati, malo popričati s tobom, možda te poljubiti u obraz...

GASPAR: Fantastično. Prekrasno. Ti se i ne pitaš želim li i ja njega bolje upoznati. Hej, već nekoliko mjeseci on je moja noćna mora. Sanjam oštre noževe, klanje suparnika...

ALEKSANDRA: Slušaj, to smo već... (*Sjeda na stolicu, natoči malo konjaka u čašu i otpije. Pripaljuje cigaretu i otpuhuje dim. Gaspar vrti čašu.*) ...to smo već raspravili.

GASPAR: Ništa nismo raspravili. Ja sam pokušao nekoliko puta, ali ti kao da si opsjednuta. Samo plešeš po kući, a oči ti sjaje kao da si luda. S tobom se više ne može razgovarati. Ti si postala čisti cirkus. Ali zapamti, ja sam ti još uvijek muž.

ALEKSANDRA: Dobro, pamtim, pamtim. A i vidim te svaki dan u spavaćoj sobi, bljak, bljak, što je dodatni dokaz da je to istina. Ipak, ne razumijem zašto to toliko ističeš.

GASPAR: Pa zato jer me izbjegavaš, bljak, bljak. A i Mariju si zanemarila. Evo, na primjer, danas si je ostavila kod bake usred nepodnošljive starosti. Zar dijete nije moglo ostati kod kuće? Mi smo i prije imali goste. Ali, da, gospodin Mihael je specijalan gost i ti ne želiš da te mala smeta dok s njim razvijaš onu vašu kompliciranu konverzaciju. Sve nešto o plesu i poeziji... koja vodi zna se čemu. Morbidno.

ALEKSANDRA: Opet preskačeš činjenice. (*Pokazuje na čašu.*) I previše piješ. Prvo, mala je sve više kašljala pa sam je ostavila kod mame, jer, napokon, ona je liječnica pa zna što je najbolje za Mariju...

GASPAR: A ja kao ne znam. Zar nisam i ja liječnik?

ALEKSANDRA: Da, ali mama je kvalificiranija, specijalizirala je opću medicinu. Drugo, uopće ne zanemarujem Mariju, svaki dan idem s njom u šetnju i pokazujem joj prirodu. A reci, koja majka pokazuje prirodu? Majke samo pokazuju bljak, bljak igračke, a ja našoj Mariji pokazujem prirodu. Možda zanemarujem tebe, ali to nije moja krivica.

GASPAR: Nego čija?

ALEKSANDRA: Tvoja.

GASPAR: Moja!?

ALEKSANDRA: Da, tvoja. Kada si mi zadnji puta rekao da me voliš? Kada si zadnji puta plesao sa mnom? Kada si me zadnji puta lijepo, lijepo poljubio?

GASPAR: Poljubio! Pa jučer, Aleksandra, jučer.

ALEKSANDRA: Rekla sam: lijepo poljubio. To znači jako poljubio, ako hoćeš, divlje poljubio. Kada si mi zadnji puta pokazao zvijezde?

GASPAR: Zvijezde...

ALEKSANDRA: Da, zvijezde. Što se čudiš? Zar u trećoj godini braka više ne zaslužujem zvijezde? Ili barem neku rečenicu o njima...

GASPAR: Čuj, ja sam liječnik, a ne umjetnik. Ja sam humanist. Liječim ljude, katkada i suosjećam s njima. Umjereno zarađujem. Politički sam korektan, glasam za demokraciju i brinem se za ženu i dijete. Te tvoje rečenice o zvijezdama ne pišem. Ne ide mi pisanje, dušo. Shvaćaš. Sjeti se mojih razglednica iz Pariza. Napisao bih samo "Volim te" i pozdrav. Jedva da napišem i recept. U ovoj kući ti si zadužena za poeziju.

ALEKSANDRA: U braku su svi zaduženi za poeziju.

GASPAR: Svi!?

ALEKSANDRA: Ne pravi se glup. (*Stanka.*) A stažistice, a noćna dežurstva i medicinske sestre. Tamo ti ide poezija, a kod kuće samo sjediš, jedeš jabuke i čitaš te proklete novine. Misliš da ne znam. Recimo onaj slučaj...

GASPAR: Aleksandra...

ALEKSANDRA (*bijesno*): Dok sam ja s djetetom, dok sam ja...

GASPAR: Aleksandra, stani! Smiri se. Onaj slučaj sam ti ja pošteno priznao. To je jedini put kada sam pokleknuo, što i nije čudo. Dva mjeseca apstinencije, potpuno zdrav muškarac i...

ALEKSANDRA (*ne sluša ga*): Dok sam ja s djetetom bila... Ne smijem se ni sjetiti. Da si mi barem napisao jednu rečenicu ohrabrenja, isprike, bilo čega, neki obični bljak, bljak bez literarnih pretenzija...

GASPAR: Aleksandra... Pa rekao sam ti da mi pisanje baš...

ALEKSANDRA: A pogledaj Mihaela. (*Ustaje, gasi cigaretu i energično odlazi do muzičke linije.*) On je odmah osjetio moju situaciju, moju sve jaču tugu. Koliko je maštovit. On je snimio svoj glas na vrpcu i poslao mi svoje rečenice utjehe. (*Uzima kasetu s regala i stavlja je u kazetofon.*) Slušaj što mi je poslao za rođendan. A ti? Ti si mi poklonio stroj za pranje rublja.

GASPAR: Pa tako si i htjela, zar nisi? Mjesecima si govorila da bi te jako obradovao novi stroj za pranje rublja.

ALEKSANDRA: Ali zašto me ne iznenadiš barem za jedan rođendan? Mislim, stroj za rublje je OK. Ali dodatak. (*Podiže ton.*) Gdje je dodatak, neki desert, nešto ekstra? Na primjer, pisamce u kućnoj haljini u kojem piše: "Želim čisto donje rublje svakih pola sata." Ili tako nešto. Nešto veselo i šašavo. Ja želim osjetiti da živim. Uvijek sam mislila da je brak pravo mjesto za pravi, punokrvni život. Mjesto za svakojako kulturno uzdizanje, frenetično uzbuđenje u dvoje... Možda i jest, ali ne naš. A slušaj ovo! (*Uključuje kazetofon.*) Slušaj!

GASPAR: Čuo sam već dvaput. Bljak, bljak.

ALEKSANDRA: Slušaj opet!

S kazetofona Mihaelov glas.

MIHAEL: Mali odlomak za Aleksandrinu tugu
(Eine kleine Nachtmusik)

Teško je razabrati boje, ali lijepo je biti na ulici kad jesen piše da zvijezde nestaju u prašini. Zar si ih stvarno vidjela, njih sve, kad padaju? Ako da, onda ćeš razumjeti da ja cijenim njihov pad. Nemoj biti tužna, Aleksandra. Nemoj. Zvijezde će se vratiti za vrijeme najpunijeg mjeseca. To je onaj mjesec kada si sretna. Budi. Pleši. Zavrti dušu na suncu. Poludi u iskonu. Pogledaj svoje oči u ogledalu i moli. Tiho pjevaj mravima. Sanjaj. Ovo je tvoj život.

Aleksandra isključi kazetofon i vrati se za stol. Gaspar zijeva. Aleksandra otpije gutljaj konjaka i pali cigaretu.

2.

ALEKSANDRA: Zijevaš, ha. A čuješ li kako me Mihael hrabri! Budi, kaže. Pleši, kaže. A što mi ti kažeš? Ništa. Samo neki svakodnevni bljak, bljak.

GASPAR: Ma daj, pretjeruješ. A što bih još i imao reći? Ono glavno sam ti već odavno rekao. To jest da te volim i da ću te voljeti do smrti. Sve dok nas ona ne rastavi. Pa ne moram valjda svaki dan ponavljati jedno te isto.

ALEKSANDRA: Naravno da ne, idiote...

GASPAR (prekida je): Nemoj ti meni idiote. U ovoj kući...

ALEKSANDRA (ne sluša ga): To isto trebaš reći, ali uvijek na drugi način. A ti si okrutan. Beščutan. Eto što si ti. Dođeš s posla i šutiš. Sretna sam ako uputiš neku ciničnu primjedbu u vezi jela. (*Imitira ga.*) "Dušo, nemoj kuhati samo biljke. Pretvorit ćeš se u povrće." Jako duhovito, mesožderu jedan. I to kaže čovjek koji bi se, čak i profesionalno, trebao zalagati za zdravu hranu...

GASPAR: Čuj, Aleksandra, daj se malo zaustavi. To ti nije dobro za tlak. Ti postaješ sve luđa. Suženi su ti horizonti elementarnog shvaćanja svijeta kao takvog...

ALEKSANDRA: A ti? Daj se pogledaj malo bolje! Intelektualac, bljak, bljak...

GASPAR: Ti se pogledaj malo bolje. Ovaj Mihael će te upropastiti. Otkad si s njime u kontaktu ne mogu te prepoznati. On je poremetio naš brak.

ALEKSANDRA: Ti si poremetio naš brak. Odavno. Samo sjediš, čitaš, ili gledaš televiziju i šutiš. Ili nešto žvačeš. Najčešće jabuku.

GASPAR (pokušava se našaliti): Znaš onu englesku poslovicu: "An apple a day keeps the doctor away."

ALEKSANDRA: Da, i punim ustima javljaš se na telefonske pozive. Žvačeš i razgovaraš. Tvoje lice je sivo i dosadno. Izaziva gađenje u meni. Ne mogu to više izdržati. Trebam smijeh i šalu. I malo neke žive boje. Gaspar, tvoje lice je stvarno sivo. Uopće se ne šalim.

GASPAR: Ako je to stvarno tako, pa to si vidjela i prije. Zašto si se udala za takvog sivog kretena? Zašto si sa mnom htjela imati dijete? Zašto?

ALEKSANDRA: Bio si tako pažljiv i nježan. To svaka žena treba. Da se netko o njoj brine. Nisam znala da je to samo maska. Nisam znala da si toliko posesivan i prazan. Ti želiš lijepu ženu, atraktivnu ikonu bez života koja mirno

podnosi tvoju prazninu i služi za pokazivanje. Kod kuće mora biti tiha i povremeno raširiti noge... ubrzavati rad karlice...

GASPAR: Aleksandra, prestani! Kako te nije stid? Kako možeš tako govoriti? Ako želim kućni mir, to ne znači da sam posesivan. Ako je prirodno da se muškarac brine za ženu, kako ti kažeš, zar isto tako nije prirodno da želi mir u kući?

ALEKSANDRA: Ovo nije mir. Ovo je čista dosada, mrtvilo. U miru mora biti barem malo svakodnevnog smijeha. Ili užasa, kao onda za vrijeme rata. Da se barem ovdje dogodi New York. Ljudi bi konačno pogledali bližnjega svoga. Otkad je završio rat, Zagreb je dosadan, ti si dosadan, ti si posesivan, ti si bolestan, frajeru jedan. Čak se mrštiš ako me posjeti Ana, moja stara prijateljica. Kad si čuo za Mihaela, poludio si od posesivnosti. Zar ja nemam pravo na intimnog prijatelja? Ako ti možeš svaki dan odlaziti na kavu s onom kolegicom, bljak, bljak, i...

GASPAR (*prekida je*): Posesivnosti! Pa zar nisam pun tolerancije? Jednostavno ne mogu vjerovati u to koliko sam tolerantan. Mirno sjedim i čekam da dođe tvoj udvarač.

ALEKSANDRA: Udvarač!?

GASPAR: Tvoj potencijalni ljubavnik.

ALEKSANDRA: Ljubavnik?! On je daleko više od toga, on je moj alter ego, drug u plesanju... (*Gubi se u zanosu. Gasi cigaretu. Podiže čašu i nazdravlja.*) On je čovjek koji razumije moja nastojanja oko poezije svakodnevice kojom se bavim, moj surovi realistički stih njega pali, moja stvarnosna poezija njega oduševljava... (*Stanka.*) Ti si suviše običan da bi to mogao razumjeti. Sada tek vidim s kime ja to živim.

GASPAR: Ti si potpuno poludjela.

ALEKSANDRA: A ti si potpuno običan, što također nije daleko od ludila.

GASPAR: Ali ja imam novaca i iz dobre sam obitelji.

ALEKSANDRA: A ja sam neobična i lijepa. Po profesiji sam umjetnica riječi. Moj atraktivni izgled plijeni pažnju gdje god da se pojavim.

GASPAR: Pa i misice pobuđuju takvu vrst pažnje.

ALEKSANDRA: Da, ali ja imam i inteligenciju.

GASPAR: Znači naši interesi se podudaraju. Na okupu su novac, ljepota i pamet. Zbog čega onda taj prokleti Mihael?

ALEKSANDRA: Treba nam malo uzbuđenja, mrvica ludila. Ti si bešćutan, korektan i dosadan, a on je topao, zanimljiv i razigran. On je kreativan i lud. On samo piše i pleše. Čovječe, on pleše svaki dan! Kada je tebi palo na pamet da plešeš kod kuće? Ti čak ne radiš niti jutarnju tjelovježbu.

GASPAR: Ti si stvarno skrenula. Kao da si u pubertetu. Ta on je umjetnik, a ja sam liječnik, ti, ti zmijo... S tobom je sve teže živjeti. Nije ni čudo što u zadnje vrijeme malo previše pijem... Osjećam i potrebu za klasičnom glazbom...

Gaspar ustaje i odlazi do muzičke linije, nervozno uzima CD i stavlja ga u CD-player. Verdi. Traviata. Scenu ispuni glazba, ali ne preglasno. Vatrogasci i Medicinska sestra rade svoj posao izvan "oaze". Predsjednik i Prva dama lutaju kao duhovi u sasvim čudnoj inspekciji ruševina. Nestvarno, ali istinito. Videozid pršti obiljem realističkog užasa koji povremeno prelazi u nadrealizam. Gaspar se vraća za stol i sjeda nasuprot Aleksandri. Na licu mu čudan smije-

šak, odlučnije držanje. Kao da je naumio da i on bude zanimljiv. Jeftina ekonomija bračnog cirkusa. Nedostatak uvida u antropologiju. Pojačano lučenje adrenalina izazvano borbom za naklonost Žene. Saznanje da se pojavio ozbiljni suparnik. Arhaična situacija prožeta upotrebom novovjeke sofisticirane verbalne tehnike, fina dramtizacija seksualne diplomacije. Relativno nova civilizacija braka "iz ljubavi" primijenjena na stare poslove krvi, privlačenja i odbijanja. **Gaspar** natoči još malo konjaka u svoju i **Aleksandrinu** čašu. Ona se iznenađeno smije.

3.

ALEKSANDRA: Oho! Što ovo znači? Prije tri dana kada mi je bio rođendan to nisi učinio. Naljutio si se na Mihaela zbog toga što mi je osim vrpce sa svojim glasom kao rođendanski poklon poslao i ovu crnu večernju haljinu s boletrom. (*Ponosno pokazuje haljinu.*)

GASPAR (*diže čašu*): Vrlo izazovnu, moram priznati. Živjela! Čuj, ti si stvarno otkačena. (*Aleksandra diže čašu. Kucnu se.*)

ALEKSANDRA: Živio! (*Lagano ispijaju nekoliko malih gutljaja.*)

Ja i želim biti otkačena. To automatski ne znači da sam loša majka. Shvaćaćaš. A ako sam loša žena, to je isključivo tvoja krivica.

GASPAR: Možda imaš pravo. Možda se i ja moram malo promijeniti.

ALEKSANDRA: Ne malo. Puno.

GASPAR: Da, puno. *Sorry, Aleksandra...* (*Nagne se i dotakne njezinu ruku. Stanka. Zatim u veselom tonu.*) Onda, kada dolazi tvoj ljubavnik?

ALEKSANDRA: Prvo, on nije moj ljubavnik nego moj... moj kozmički partner. Partner u tekstu i u horizontima punim sjaja, ako baš hoćeš. Drugo, već sam ti stoput rekla da dolazi u osam.

GASPAR: Ah, da. (*Gleda na sat.*) Još petnaest minuta... Kozmički partner. Zanimljiva formulacija. (*Pokazuje na stol.*) A što ćeš za večeru? Koliko ja znam, nemamo ništa posebno spremljeno.

ALEKSANDRA: Rekla sam Mihaelu da nećemo komplicirati. Samo lagana večera. Recimo pršut, sir, crne masline, kruh i vino.

GASPAR: Crno, pretpostavljam.

ALEKSANDRA: Crno, naravno. Uz crno vino najbolje doživljavam svijet.

GASPAR (*ironično*): Zar je i kozmički partner mesožder?

ALEKSANDRA: ?

GASPAR: Mislim, spomenula si pršut pa...

ALEKSANDRA: Čini se da jest. Na onom domjenku u francuskoj ambasadi, kada smo razgovarali, uzimao je sve moguće i nemoguće sendviče. Znaš one male, pune raznovrsna mesa. Naravno, ja nisam ništa okusila...

GASPAR: Pa ipak ste se zblížili na tom domjenku, k vragu i domjenak. Kako to da ti se nije zgadio? Kad ja jedem meso, ti od gađenja kriviš lice. Odmah nakon jela moram oprati zube.

ALEKSANDRA: OK, njemu se to može oprostiti, ali tebi nikako. Ti izgledaš kao vegetarijanac, a jedeš meso kao primitivni lovački lovac. Shvaćaćaš. Ti i meso ne idete zajedno.

GASPAR: Ja i meso?

ALEKSANDRA: Da, ti i meso.

GASPAR: Čekaj malo. Ima li to kakve veze sa ženama?

ALEKSANDRA: Ma ne. Sada govorimo o prehrani.

GASPAR: Ah, tako...

ALEKSANDRA: Mihael i meso, to već ide zajedno. Zapravo, uz njega sve ide. On je umjetnik, tankočutni intelektualni razbojnik, jako kontroverzan i u umjetnosti i u životu. Njemu sve pristaje. Kad on jede meso, to izgleda neka-ko nevino kao crtići za djecu.

GASPAR: Znači li to da on ima privilegiju jesti meso?

ALEKSANDRA (*veselo i zanosno*): Na neki način da. On može sve, ima onu prokletu božansku crtu... On je nebeski huligan. Temperamentan je i kreativan. Ja mislim da je on genije, a svaki genije nužno je divljak kao što to povijest dokazuje. Ti si prilično profinjen, na stranu tvoje okrutno lice... Nekako si cjelovit u svojoj običnosti. Ti si civiliziran, Gaspar. Ti si previše civiliziran, on to nije. Što god on učini, to izgleda normalno. Ne možeš vulkanu zamjeriti što bljuje lavu, zar ne?

GASPAR: Genije, genije... bljak, bljak... Oh, i ja bih htio biti takav.

ALEKSANDRA: S time se rodiš ili ne.

GASPAR: A ima li novaca? Mislim, kako stoji, kako je situiran?

ALEKSANDRA: Zašto to pitaš? Kakve to ima veze?

GASPAR: Uobičajeno pitanje. Želim znati ponešto o čovjeku kojega si pozvala u goste.

ALEKSANDRA: Nemam pojma. Čini se da ne stoji baš najbolje. Mislim da nema čak ni auto. Ali pričao mi je o biciklu. Na onom domjenku on je očito bio bez auta, jer me je pitao može li ići sa mnom kad sam pozvala taksi.

GASPAR: Ne spominji mi taj taksi. Lijepa noć, oko devet navečer, ljetno doba, tvoja i njegova ruka najednom se isprepletu. Uf. A ti ideš kući staviti Mariju u krevet. Zvijezde padaju po krovovima urbanih višekatnica. Jako zanimljivo. Da mi je samo znati što ste pričali u taksiju.

ALEKSANDRA: Iskreno rečeno, ne sjećam se. Znam samo da je razgovor bio lijep.

GASPAR: U to se mogu kladiti. Fizika i metafizika. Meso i nemeso. Nepobljavani horizonti... (*Stanka.*) Nego, kažeš, ima preko pedeset.

ALEKSANDRA: Da, ali kakve to veze ima?

GASPAR: Nije li malo prestar za tebe? Mislim, razlika u godinama ipak je prevelika za neku ozbiljniju...

ALEKSANDRA (*prekida ga*): Bog s tobom, Gaspar, pa ja sam udata! Nadam se da si to uočio. A za druženje definitivno nije prestar. Imam i ja pravo na prijatelja. S druge strane, ako te to muči, on sigurno ima turbulentnu ljubavnu praksu. To žena može osjetiti. Primjerice, Picasso...

GASPAR: Znam, znam, keramika i slikarstvo, ulje i crne pastele... Picasso je imao pedeset i četiri kad je počeo vezu s Dorom, koja je tada imala dvadeset i sedam. To si mi već nekoliko puta rekla. Ali Picasso...

ALEKSANDRA: ... je bio lud, a...

GASPAR: ... a o Dori da ne govorimo...

ALEKSANDRA: ... a Mihael je još luđi. Definitivno.

GASPAR: Sereš. Kako ti to znaš? Pa nisi se družila s Picassom.

ALEKSANDRA: To ti je ženska intuicija, dragi moj. (*Otpije gutljaj konjaka. Zapali cigaretu.*) Vidjet ćeš te oči, te žeravice u brzom kretanju. Pa kretnje. O govoru da ne pričam.

GASPAR: I nemoj. Naročito ne o njegovim pismima. Samo ona varijacija o dodiru, onaj odlomak o dodiru koji si mi pročitala pokazuje njegove velike mogućnosti. Lud je, ali stvarno dobro piše. Ali imam i ja svoje adute.

ALEKSANDRA (*smiješi se*): Na primjer.

GASPAR: Stabilan sam i mogu voljeti samo jednu ženu. I, što je najvažnije, mogu se brinuti o njoj. Dobar sam i kao otac. Dugoročno gledano ja sam bolji izbor nego tamo neki plesači i umjetnici. Moja je jedina mana to što sam dosadan i nezanimljiv. Zbog toga sam i tolerantan.

ALEKSANDRA: I nepodnošljivo banalan. Znači ja bih trebala zbog svega toga biti jako zadovoljna. Čak i zahvalna.

GASPAR: Naravno, draga moja...

Zvoni telefon. Aleksandra gasi cigaretu i odlazi do stolića s telefonom. Istovremeno snop svjetla na desnu stranu pozornice usred ruševina. Mihael u jednoj ruci drži mobilni telefon, a u drugoj plavu ružu zamotanu u bijeli ukrasni papir. Odjeven je u tamno odijelo s kravatom. Ovratnik sakoa podignut. Aleksandra diže slušalicu. Gaspar se pravi da čita novine. Otpije gutljaj konjaka.

4.

ALEKSANDRA: Halo.

MIHAEL: Aleksandra.

ALEKSANDRA: Mihael.

MIHAEL: Aleksandra, lijepa je noć. Još malo pa se vidimo. Nisam mogao izdržati pa sam te nazvao.

ALEKSANDRA: Da samo znaš kako se veselim. Čuj, uskoro će osam. Pa gdje si ti?

MIHAEL: U klubu. Malo sam se zadržao, ali evo me za petnaestak minuta. Samo da obučem kaput. Gregor će me prebaciti svojim autom. Nego, jesi li dobila danas pisamce?

ALEKSANDRA: Aha, vrlo je lijepo. Sviđa mi se ono o plesu sa sedam velova. Jako si me dirnuo. Ali najljepše mi je ono da treba dramatisirati vlastiti život kako bismo doista živjeli. Kako bismo doista znali da živimo.

Za vrijeme zadnje replike Gaspar ustaje, dolazi do Aleksandre koja s telefonom hoda po sobi. Gaspar je zagrlj s leđa, ljubi je u vrat dok ona razgovara s Mihaelom.

MIHAEL: Drago mi je da ti se sviđa. Kada sam to pisao, mislio sam na nas i na ove beskrvne svakodnevnne ljude oko nas. Izgledaju mi kao obične banalne banane. Da, banalne banane. I, zašto ne, kao otrcane tenisice.

GASPAR (*ljubi Aleksandru u vrat*): Tako je, treba dramatisirati, treba...

ALEKSANDRA: Ma daj, pusti me! Vidiš da razgovaram.

MIHAEL: Molim?

ALEKSANDRA: Gaspar mi ne da mira. Zafrkava me, ljubi me u vrat, zamisli!

MIHAEL: Pusti, Aleksandra, nije ni njemu lako.

ALEKSANDRA: Ti imaš dobru riječ za svakoga.

MIHAEL: O siromašnima sve najbolje. Vidiš, ono u pismu, ti si odmah sve shvatila. Dramatizirati svakodnevnu dosadu bližnjih. To je zadatak umjetnika. To ti i radiš. Čitao sam tvoje stvari. U tvojoj poeziji vidljiva je realistička briga za dramu svakodnevice. Iako ne žališ svoje bližnje, ipak blagonaklono tematiziraš njihovu krhkost.

GASPAR (*ljubi Aleksandru u vrat*): Ti imaš dobru riječ za svakog...

ALEKSANDRA: Prilično se trudim. Ali katkada se osjećam tako jadno i bespomoćno. (*Gasparu.*) Ma,пусти me! (*Mihaelu.*) Gaspar je toliko posesivan. Evo, i sad mi ne da da normalno razgovaram. A i mama je posesivna. Svi su posesivni. Ne daju mi disati, a istovremeno su jako ljubazni. Hipokriti. To je da čovjek poludi.

GASPAR (*više*): Treba dramatizirati...

MIHAEL: Čujem Gaspara kako više da treba dramatizirati. A čujem i neku glazbu.

ALEKSANDRA: To je Gaspar stavio **Traviatu**, a sada divlja tu oko mene.

MIHAEL: Šuti, to je možda dobro. Možda Gaspar i nije obična banalna banana. U to ću se uskoro uvjeriti. A što je najvažnije opet ću vidjeti tvoje intenzivno drage oči. Jedva čekam da vidim moju plesačicu i njen gipki hod. Ti tako lijepo hodaš, Aleksandra.

ALEKSANDRA: Hvala, Mihael. Tvoji komplimenti su topli i, vjerujem, istiniti.

MIHAEL: To je zato jer si i ti topla i istinski doživljavaš svoje tijelo. A tek tvoj glas. Kako samo simpatično oblikuješ riječi. Zato sada žurim. Želim što prije vidjeti tvoje usne kako se lijepo uvijaju pod težinom vokala i konsonanata. Vidimo se, Aleksandra.

ALEKSANDRA: Vidimo se. Čuj, stvarno voliš pršut?

MIHAEL: Obožavam.

ALEKSANDRA: Tanke ili debele šnite?

MIHAEL: Svejedno.

ALEKSANDRA: OK. Idem ga onda narezati. Sigurno si već gladan.

MIHAEL: Kao vuk. Pa, pa... Žurim. Moram još pronaći Gregora. Ako zakasnim nekoliko minuta, nemoj se ljutiti. Pa, pa...

GASPAR (*imitira Aleksandru*): Sigurno si već gladan.

ALEKSANDRA: Neću, Mihael. Pa, pa...

Snop svjetla na Mihaela blijedi. Aleksandra se oslobađa Gasparova zagrljaja i vraća telefon na mjesto. Gaspar odlazi za stol, sjedne i otpije gutljaj pića. Zapali cigaretu. Aleksandra priđe stolu i sjedne. Zapali cigaretu i otpije gutljaj iz svoje čaše.

GASPAR (*imitira je*): Sigurno si već gladan.

ALEKSANDRA: A ti si sigurno već glup. Gaspar, ti si nemoguć. Ja razgovaram, a ti namjerno smetaš.

GASPAR: A ti namjerno zavodiš Mihaela, i to preda mnom. I on tebe, naravno. To se vidi iz aviona.

ALEKSANDRA: Ma daj. Znaš i sam da moram biti užasno koncentrirana dok s njim razgovaram. On se izražava tako bogato i metaforički.

GASPAR: I plete mrežu kao vješti ribar. Za ribicu, to jest tebe.

ALEKSANDRA: Nemoj biti tako banalno banalan.

GASPAR: Banalno banalan? To je sigurno njegov izraz.

ALEKSANDRA: Njegov izraz je puno jači. On kaže za većinu ljudi da su "banalne banane". Shvati, Gaspar, on i ja smo iznad tih običnih tjelesnih... seksualnih koristoljubivosti. Mi spiritualno, kreativno promatramo svijet. Zato u našem druženju nikada nema monotonije. Osjećam se tako slobodna.

GASPAR: Bljak, bljak. Pričam ti priču o malome pticu. Slično si rekla i za mene. U početku. Rekla si da te ubija veza s onim dosadnjakovićem, tako si se izrazila, onim tvojim Ivanom s fakulteta. Onda ti nisam bio dosadan. Baš naprotiv. Uništio sam tvoju vezu s Ivanom.

ALEKSANDRA: Ja sam ti zahvalna. To je najdosadniji čovjek kojeg sam upoznala prije tebe. (*Smije se.*) Tako si me lijepo oteo.

GASPAR: Sada mi se to osvećuje. Na redu je Mihael. Tebi sve brzo postaje dosadno. Ali da, onda ti nisam bio dosadan.

ALEKSANDRA: Sve dok nismo počeli živjeti zajedno. Tada sam otkrila da si se trudio biti zabavan dok nisi osjetio da sam potpuno samo tvoja. To je bila tvoja maska. A tek kad se rodila Marija! E, tek tada si potpuno pokazao svoje pravo lice. Pretvorio si se u nježnu, ali suhu političku korektnost... (*Podiže ton.*) Postao si siv, siv... Postao si siva dosada.

GASPAR (*podigne ton*): Glupa cipelice, glupačo. Ti si sve pobrkala. Mihael te je stvarno začarao. Ti ćeš stvarno poludjeti. Ovakve stvari nisi pričala prije tri mjeseca, prije onog prokletog domjenka u onoj glupoj ambasadi. Mihael je u tebi probudio najniže strasti. Lažeš na svakom koraku, interpretiraš povijest našeg braka kako ti odgovara...

ALEKSANDRA: Povijest naše bolesti...

GASPAR: Na kraju ćeš svima nanijeti bol i patnju.

ALEKSANDRA: Bol i patnju! Ti si stvarno...

GASPAR: Da, bol i patnju. Od mene si već napravila idiota. Vrijeđaš me svaki dan. Uskoro će i naše zlato, naša Marija, osjetiti tvoju i Mihaelovu "poeziju i ples". Ali postoji izlaz. Prije nego sve uništiš, moram nešto poduzeti. O da, draga moja.

ALEKSANDRA (*viče*): Oho! Počeo si i prijetiti. Teorija prijetnje kod mene ne prolazi, dragi moj. O ne. Sigurno si pomislio i na rastavu. Oh, tako tipično za kukavicu. Odmah pa najlakše rješenje. A ti se, gospodine, ne bi nimalo borio za svoju Alice, kako si me nekada zvao, ha?

GASPAR: Ako se muškarac mora boriti, kako ti kažeš, za svoju ženu, onda je ona već za njega izgubljena. Vrijedi i obratno.

ALEKSANDRA: Nego što! Boriti, dakako. Pokaži malo inicijative, nemoj biti mlakonja. Bori se. Pokaži mi neku zvijezdu. Možda organiziraš neku zvjezdanu stazicu. Možda uspiješ, možda te opet još jače zavolim.

GASPAR: Ma boli me kurac. Ja da se borim. Sada protiv Mihaela, nakon godinu dana protiv nekog drugog pa onda protiv nekog trećeg i tako sve do tvoje duboke starosti. Ma nemoj! Kao da nemam pametnijeg posla.

ALEKSANDRA: To je realnost. Ja sam Afrika. Ja sam afrička vuna.

GASPAR: Ti si glupa ko kurac. I to je realnost.

ALEKSANDRA: Možda, ali ja se ne bojim, da znaš. Uvijek se mogu vratiti kući k svojoj mami. Ona će biti presretna. I to ne samo zbog mene. Znaš i sam koliko voli Mariju. Ali što ja tu tebi govorim. (*Demonstrativno ustaje i gasi cigaretu.*) Bolje da idem narezati pršut i sir.

GASPAR: OK. Vidjet ćemo bojiš li se ili ne. Primijetio sam da ti materijalna sigurnost srednje klase jako godi. Zimovanja, ljetovanja, krstarenja Mediteranom, skijanje u Alpama i tako to. Da ne govorim o lijepoj odjeći. S primanjima koja ostvariš sa svojom poezijom jedva da možeš kupiti kozmetiku i cigarete. Zato zapamti, nemoj pretjerati! Ja sam dobar kao kruh, ali i moje strpljenje ima granice.

ALEKSANDRA (*odlazi u kuhinju*): Možeš mi prijetiti koliko god hoćeš, ali ja želim plesati kao luda, želim biti slobodna. Čuješ, slobodna! Ako mi to brak ne omogućuje, dobro. Potrudit ću se na drugi način.

GASPAR (*viče za njom*): Što, postat ćeš prostitutka?

ALEKSANDRA: Pa zar već nisam? Zar brak poput našeg nije već neki oblik prostitucije? I to teški oblik kurvanja.

GASPAR (*viče dok ona odlazi sa scene kroz lijeva vrata*): Možda i jest, ali se sve odvija u toplini doma vrlo poštovane obitelji. Iako, to moram istaknuti, u zadnje vrijeme izbjegavaš bračne dužnosti. (*Stanka.*) Hej, daj nareži puno pršuta! Mesožderi su među nama... Čak i nakon kratkog razgovora s tobom postajem gladan kao zvijer.

ALEKSANDRA (*u offu, viče u šaljivom tonu*): Yes, sir!

Traviata i dalje svira. **Gaspar** toči novo piće i pali cigaretu. Ispije naglo konjak. Zatim ustane, nervozno hoda po prosceniju, puši, gestikulira, govori glasno.

5.

GASPAR: O, moj Verdi! Kako bi ti postupio u ovoj situaciji? Žena mi je poludjela. Govori o slobodi kao da se nalazi u zatvoru, a vara me potpuno otvoreno. U mojoj vlastitoj kući. Druži se s ludim umjetnikom. On joj piše pisma. Telefonira. Bili su jednom čak i u šetnji. Poslije šetnje popili su *cappuccino* u centru grada. Tri mjeseca traje ta paranoja. I sada, da stvar bude ljepša, poziva ga u kuću. Posjet potencijalnog ljubavnika. Naravno, ako već nisu... Jer, moj Gaspare, oni su (*Imitira Aleksandru.*) kozmički partneri. Kozmički partneri, možeš si misliti. Neka sam proklet ako za koji dan Aleksandra ne ustanovi da su oni bogovi s Olimpa. Da, da... Neurotične žene uvijek nađu nekog neurotičnog idiota. Ona sprema laganu večeru, a naše dijete kašlje kod bake. O, bože! A ja se pretvaram kako dobro podnosim sve ovo. Pijem konjak i slušam **Traviatu**. (*Prati glasom trenutni motiv iz opere.*) Haaa, ttttt, dddd... oooo, aaaa... Imam trideset i devet godina. Hoću li se ubiti? Možda i jesam sivi kreten, ali ipak nisam baš tako velika budala da u najboljim godina odem u nebo. E, neću! Baš neću. Dobro mi ide. Sve više zarađujem. Imam novi auto, fini *Mercedes* srebrne boje. Suradnici me cijene. Pacijenti me vole. Marica, nova medicinska sestra, gleda uporno u čvor moje crvene kravate. Hm, i tu bi trebalo nešto poduzeti. Ali zašto? Umoran sam od neprekidnih

aktivnosti... Oooo... aaa... haaa... A da ubijem Aleksandru i Mihaela istovremeno, recimo ovdje za stolom? Činjenica je da još nikoga nisam ubio, a to je doista sve manje rijetkost u današnjem svijetu. Mislim, sve je manje rijetkost da postoje ljudi koji nisu nikoga ubili. Ali zašto ubiti Mihaela? Pa on samo slijedi svoj muški nagon. A da ubijem samo Aleksandru? To ne bi bilo dobro za našu Mariju. Oooo... aaaaa...uuuuu... A da se lijepo razvedem, pa neka se Aleksandra snalazi. Baš me zanima tko bi je onda vodio na krstarenje Mediteranom... Oooo.... haaaa... uuu... (*Viče Aleksandri.*) Daj nareži i puno sira! Hej, i stavi puno crnih maslina!

ALEKSANDRA (*off*): Dobrooo... A da ih odmah polijem maslinovim uljem?

GASPAR (*viče*): Naravno da ne, neznalico. Maslinovo ulje serviraj posebno pa neka si svatko stavlja po želji.

ALEKSANDRA (*off*): OK, šefe!

GASPAR (*opet u istom tonu*): A eto, koji put je tako simpatična. Stvarno, što učiniti? O, Verdi, reci mi! Oooo.... aaaaa.... uuuu... A da budem suvremen pa da dopustim da se ona i Mihael sastaju u našem domu? A da budem **jako** suvremen pa da dovedem Maricu na zajedničko druženje. Baš bi bilo lijepo vidjeti Aleksandrinu facu u trenutku kad baci pogled na njezin tanki struk. (*Stanka.*) Koji sam ja idiot! Kakva su ovo maštanja? Pa ja volim Aleksandru. (*Viče.*) Aleksandra, ja te volim! Aleksandra, volim te! Evo, i ja mogu biti lud. Ha, ha, ha, olala... A ne samo Mihael. Ja mogu biti još luđi, mogu biti lud kao cijela ludnica, mogu tebe proglasiti za moju elementarnu potrebu bez koje ne mogu živjeti čak niti u kupaonici za vrijeme brijanja, elementarnu potrebu bez koje ne mogu normalno ni kenjati. Evo, proglašavam te za moju prvu elementarnu potrebu. (*Gaspar čupa kosu, gasi cigaretu, nagingje bocu i pije. Oči mu luđački svijetle. Skandira.*) Volim Aleksandru! Volim Aleksandru! Hej, pa ja volim Aleksandru! Volim Aleksandru! Volim njezinu malu afričku vunu, finu vunicu. Ooohhoo... uhuuuu.... ahaaaa aaa..... uuuu..... oooohhoo... oo...

Nekoliko trenutaka potpunog mraka. Gaspar skandira "Volim Aleksandru!". Traviata i dalje uz zvukove s videozida. Svjetlo na ruševine. Ground Zero.

4.

GRANIČNA SITUACIJA: NEUROTOIČNI OBROCI

Ground Zero. Vatrogasci, Medicinska sestra, Predsjednik i Prva dama igraju svoje službene uloge. Užas poprima sva obilježja običnog radnog dana. Videozid. Zvukovi. Kaos. Filmovi. Prestaje **Traviata**.

PRVI VATROGASAC uspravi se i viče u megafon

Ručak, ručak, ručak. **Viče u portal.** Jim, daj pusti žene s ručkom. Gladni smo kao psi. Danas smo za dva sata pomaknuli ručak kako bismo pokazali hrabrost i izdržljivost prema neprijateljima, prema vatri općenito. Da, ali sad smo stvarno užasno gladni. Pustite žene. Jim, otvori ta jebena vrata!

Vatrogasci se skupljaju, udaraju dlanovima "gimmi five" pozdrav. Odlaze megafone, trljaju ruke, pričaju, pale vatru u praznoj limenoj bačvi od katrana. Topli ugođaj toplog obroka umornih, uvijek požrtvovnih vatrogasaca. Ulaze tri simpatične žene noseći male naprtnjače na leđima. Izgledaju kao obične američke domaćice ili obične američke studentice. Jednostavnost koja plijeni: karirane košulje, traperice, tenisice. Vade hranu i piće iz ruksaka, pričaju, gestikuliraju, izmjenjuju poljupce s dragim muškarcima. Ispred limene bačve prostru stolnjak s crvenobijelim kockicama i na nj stavljaju zamotuljke s hranom i priborom. Prekrasna domaća atmosfera, ozračje radničkog ručka s nekoliko asocijacija na izletnički piknik. **Predsjednik** i **Prva dama** ležerno prilaze vatri.

PREDSJEDNIK popravlja kravatu, bodar, odlučan

Svaka čast, momci. Dobro obavljen posao. Učinili ste sve što ste mogli. Ipak, nastavite dalje, napravite sve ono što morate napraviti. Mi sada idemo, čekaju nas ulizice sa svih strana svijeta, ha, ha, ha...

PRVA DAMA koketno

Ja se još moram presvući i napraviti *pizzu*. Tako mi Svetoga Patrika, više ne vjerujem kuharima. Pa čak ni onima iz Irske odakle je moja dobra prabaka.

PRVI VATROGASAC domaćinski

Gospodine predsjedniče, ostanite s nama na našem radničkom ručku vatrogasaca. Nama bi to bila velika čast, da ne spominjem da bi to bio historijski događaj za američke vatrogasce. Osim toga, gospođo, odmorite se jedan dan, pustite *pizzu*, a uzvanici, ulizice i pripuzi neka malo pričekaju. Naše žene, djevojke i zaručnice donijele su svu potrebnu hranu i piće, i to na patriotski način. Je li tako, cure?

TRI ŽENE spremno i požrtvovno

Tako je, Charlie.

PREDSJEDNIK američki jednostavno

Dobro zvuči, Charlie. Što kažeš, draga?

PRVA DAMA

Super. Zaželjela sam se situacije bez protokola. Sve ovo podsjeća me na naše izlete u planine i na naša obiteljska druženja na ranču.

PRVI VATROGASAC poslovno, prijateljski, prekrasno

Hvala, gospođo. Hvala, gospodine predsjedniče. Smjestite se. OK, Betty, dodaj mi meso da spržim one odreske iz Kentuckyja.

Svi posjedaju po ruševinama. Sav sretan zbog toga što je **Predsjednik** prihvatio njegovu ponudu, **Charlie** na električnom roštilju, koji je smješten uz limenu bačvu, peče meso, a žene posluju oko pića i hrane, poslužuju predjelo. Svi jedu i pričaju dok čekaju čuvene odreske iz Kentuckyja. Na videozidu kontinuirani užas. Zvuci himne, zvuci herojskih koračnica, sve protkano poticajnim western

*& country tonovima, zastave vijore. **Ground Zero** između zbilje i noćne more. Pozitivno uzbuđenje ljudi ne može prikriti ni najozbiljnija negativna situacija. Krv kola, jer je živa, sebična i bogata. Krv jede i priča. Lagano ekspresionističko ludilo koje se prirodno nastavlja i na početku trećeg tisućljeća.*

PREDSJEDNIK *jede odlučno*

... rekao sam tom čovjeku da poker crnih dječaka neće skrenuti naš stil života ni za milimetar. Rusija se uvijek nešto gura i uvijek nešto prigovara, ali ipak podržava naše napore. Velika Britanija također. Naši rudnici rade, rade. Na Bliskom istoku uskoro ćemo se još više približiti nafti, jer mi jako volimo i trebamo naftu. Svemirski programi brzog razvoja u stratosferi također napreduju bez problema. Moja žena bez pogreške bira najbolje kravate na svijetu. Riječ kravata dolazi od Hrvata. Prilično sam obrazovan, znam što govorim, vjerujte mi...

PRVA DAMA *jede odlučno*

Tako je. Najbolja sam od svih prvih dama što se tiče kravata, *pizze*, ma svega. Ipak, trudim se ostati skromna iako je to jako teško kada se o tebi brine nekoliko tisuća ljudi. Moj kostim boje vedrog neba izaziva dramu kod mladih zaposlenika. Bijela kuća je bjelja od najbjelje boje koju sam vidjela na potezu od Kamčatke do Afganistana... Jedino nas je *Ground Zero* malo zakočio u razvoju...

PRVI VATROGASAC *jede odlučno dok vješto preokreće odreske na roštilju*

Ne brinite, gospođo. Sve je pod kontrolom. Moji suradnici i ja radimo uzaludan posao, ali ga radimo dobro. Ja volim ovaj posao. Vatra je lijepa, ali neobično zahtjevnja za rukovanje. To sam rekao i Neronu kada je pretjerivao s plamenom pa je bilo puno poginulih ljudi. *Ground Zero* me podsjeća na Rim. Ne toliko po intenzitetu vatre koliko po svemu ostalome oko toga, mislim na našu plemenitu zadaću spašavanja preživjelih, na tople obroke, druženja, na naše nesebične žene, na moju dragu Betty koja me požrtvovno prati svuda po svijetu...

BETTY *jede nesputano*

Ništa nama ženama nije teško kada su u pitanju naši muževi zaslužni za ovu zemlju. Mi kuhamo najbolje, mi želimo najbolje. Neka oni dječaci iz šatora, oni s terorističkim sjajem u očima, neka znaju da nikada nećemo pokleknuti. Mi sve radimo najbolje. Naša roba je najkvalitetnija, kada ja glačam rublje to je svjetski izvedeno. Moj Charlie nikada nije imao prigovora na naše toplo kućanstvo. Najljepše je kad se vatrogasac kupa. Oстане tri centimetra blata u kadi. Ja to volim čistiti. Onda pjevam i divim se količini prašine koja je potrebna da se napravi toliko blata. Stvarno, narode, ja sam puno čistila i znam o čemu govorim. Nitko ne može meni prodavati muda pod bubrege. Ne, ne i ne. Ja volim blato mojega vatrogasca. Na nedjeljnoj propovjedi sjetim se toga i kažem jednostavno: pepeo pepelu, prašina prašini...

DRUGI VATROGASAC *jede odlučno*

Dobro zboriš, Betty. Svi smo mi jedna jaka i lijepa zajednica. Kada je gorjela Moskva, svi smo navijali da padne kiša. Kada je gorio Rim, kiša je doista padala, ali samo pola sata, što nije bilo dovoljno. Neron se hvatao za trbuh od smijeha. Njemu je to bilo smiješno. Priznajem, još nisam sreo čovjeka koji toliko uživa u vatri, u lizanju plamenova, u pucketanju materijala koji gori. I ja strašno volim ova neformalna okupljanja kada se puno jede, kako bismo prikupili snage za nova gašenja, za nove požare, za nove ruševine. Kažem ja mojoj Anici da je sve super i OK, osim što je u našem poslu najteže odrediti dan vjenčanja, svadbe općenito...

ANICA *jede veselo*

Ma mogu ja čekati, ljudi. Važno je da sam sreća čovjeka svog života. Karlo je ono najbolje što mi se dogodilo u životu. Historijsku pozadinu vatre ne razumijem, ali se nadam da moj dragi zna što čini. A to je dovoljno. Pa i ja sam čitala Musashija koji je rekao da predrasudu da prirodne plavuše najbrže stižu do puta praznine treba što prije srušiti. Rekao je da nitko, ali nitko, ne dolazi do puta praznine samo tek tako, zahvaljujući, primjerice, porijeklu, boji kose i ostalim sekundarnim karakteristikama. Musashi je očito znao i s pisanjem i sa ženama...

TREĆI VATROGASAC *jede odlučno*

Dobro kažeš, Anice. Inače, Musashi je zakon u Bronxu, u mojem kvartu gdje me svi znaju. Svi posuđuju njegove knjige, tako da se ponekad mjesecima treba čekati na određenu knjigu. **Put praznine** je njegova najbolja knjiga. Njezine trpke stranice o blistavim prstenovima vatre pale moju crnu braću. Ja ću se možda ipak odlučiti za jahanje. Onaj posao u Coloradu me jako privlači... Jedino, ne znam, Lidija me voli kao vatrogasca, a ja sam zadnji čovjek koji će ići protiv svoje buduće žene. Osim toga i moji roditelji je vole, što je dovoljan razlog da ostanem za sada u vatrogascima... Zavidim dečkima koji su komunicirali s Neronom i s ruskim carevima... Da, ali sada imam priliku biti u društvu s Predsjednikom naše nacije za vrijeme običnog ručka na požarištu, zar nije tako! Ipak, kad malo bolje razmislim, velika je stvar biti vatrogasac...

LIDIJA *jede veselo*

Rekla sam jučer Dragecu da ostane jak i sabran, jer da je *Ground Zero* stvar koju nijedan vatrogasac na svijetu ne bi smio propustiti. Rekla sam mu neka ostane barem do kraja ovog posla, da je *Ground Zero* važan za naciju, da ne pita što je nacija učinila za njega nego što je on učinio za nju, da nakon ove akcije možemo u Colorado, da i tamo možemo organizirati svoj dom, svoje kućanstvo... Pa i ja volim jahanje iako me pale i plameni vatrogasci...

MEDICINSKA SESTRA *jede veselo*

Rekla sam Predsjedniku da više nema preživjelih, a on mi kaže Tereza učinite sve što je u vašoj moći. To i činim. Prevrnula sam tone i tone ruševina... Već sam nekoliko puta naglasila u razgovoru s novinarima da je ovaj svijet užasan i da je to banalna činjenica. Sve užasne stvari su banalne. Rekla sam

i to da, tako mi Boga, da nakon ovoga ***Pokazuje Ground Zero***. idem u mirovinu i da će me moj sveamerički policajac masirati, masirati u dugim noćima, da ćemo gledati *Oprah Show* i košarku i vikati "I love this game, I love this game", i to do sudnjeg dana ako treba, i to usprkos svim našim neprijateljima koji misle da će nas *Ground Zero* pokolebati u izgradnji nebodera... Izgradit ćemo mi još veće, više i ljepše nebodere pa da vidimo... Pa ne mogu oni toliko rušiti koliko mi možemo graditi... Jedino mi smeta ona prokleta gaza, crvena gaza moje struke...

Zona pepela i prašine. Ground Zero. Svi jedu i pričaju. Piju Coca Colu i živo gestikuliraju usred ruševina. Na videozidu užas. Kontrasti i nevjerica na sve strane. Svijet šalje poruke hrabrenja i podrške. Na aerodromima zabrinuta lica putnika. Hoće li letenje postati manje privlačno? Ne, nitko nije naučio Ikarovu lekciju. Nitko se nije ozbiljnije osvrnuo na Tekumsehovu kletvu koju je već davno bacio na predsjednike. To je Ground Zero. Vatrene opomena graditeljima visoke smrti na temelju krhke tehnologije svijeta. Kontinuirani užas videozida.

5.

VJEŽBANJE HIPOKRIZIJE: VEČERNJE INTONACIJE

*Sujetlo na "oazu male kućne drame". Uznositi zvuci **Traviate**. Također i zvuci s videozida. Živopisni duhovi u polumraku ruševina. Dolazi **Aleksandra** držeći nož u lijevoj ruci. Na sebi ima bijelu pregaču s crvenim natpisom ŽIVJELA KUHARICA.*

1.

ALEKSANDRA: Hej, Gaspar, pa što je tebi? Jesi li poludio? Hej, daj smiri se malo!

GASPAR (*trči na mjestu, ali smanjuje ritam*): Volim Aleksandru, volim Aleksandru...

ALEKSANDRA: Dvije godine ne kažeš da me voliš, a sada odjednom desetak puta. Što bi to moglo značiti?

GASPAR (*zadihano*): A čuj... trenutak nadahnuća... Vjerojatno potaknut jakim osobom tvojega dragocjenog prijatelja. Bljak, bljak.

ALEKSANDRA: Ti si bljak, bljak. Kad smo već kod toga, a da se malo urediš i popraviš frizuru! Uskoro nam dolazi gost. Pomislit će da smo se tukli... (*Zvuk zvonca*)... Vidiš.

GASPAR: Čujem, pa što! Uvedi ga da konačno upoznam tvog kozmičkog partnera. Sigurno je već jako gladan.

ALEKSANDRA (*smije se*): Bez ljubomornih ispada, molim!

Aleksandra izlazi. Gaspar odlazi do muzičke linije. Isključuje CD-player, popravlja frizuru i vraća se stolu. Zvuci i slike s videozida. Sjedne i zapali cigaretu. Nemirno se igra upaljačem. Čuju se glasovi iz predsoblja.

MIHAEL (*off*): Neka ti je lijepa ova večer.

ALEKSANDRA (*off*): I bit će. Definitivno. Zahvaljujući tebi.

MIHAEL (*off*): I tebi, Aleksandra.

ALEKSANDRA (*off, uzbuđeno*): O, Mihael! Plava ruža. Kako je samo lijepa. Hvala ti. Obožavam ruže. Kako si znao?

MIHAEL (*off*): Predosjećaj, draga Aleksandra, predosjećaj. Predosjećaj da voliš plavu boju. A i ja volim lijepe ruže u morbidno plavoj boji. Zovem ih plave ruže Holandije.

ALEKSANDRA (*off*): Stvarno si originalan. Znaš li to, Mihael?

MIHAEL (*off*): Trudim se, plesačice. Nego, zaboga, što će ti taj nož? Izgledaš kao Lady Macbeth u akciji.

ALEKSANDRA (*off*): Ja i jesam u akciji.

MIHAEL (*off*): Jesam li ja nešto skrivio ili si ubila Gaspara?

ALEKSANDRA (*off*): Ma ne, Mihael. Baš sam završila rezanje sira za našu laganu večeru, a ušla sam naglo u dnevnu sobu, jer je Gaspar vikao kao lud...

GASPAR: Volim Aleksandru, volim Aleksandru...

ALEKSANDRA (*off*): Čuješ ga. Opet me zafrkava. Čekaj, sada ću ja. Daj mi kaput. Tako. A ružu ću odmah staviti u vazu. Izvoli, uđi!

Ulaze Aleksandra i Mihael. Mihael je vitak, zgodan muškarac, malo proćelav, visok poput Aleksandre, dakle za glavu niži od Gaspara. U ruci drži zamotanu bocu pića. Aleksandra u jednoj ruci drži nož, a u drugoj ružu. Upoznaje dvojicu muškaraca.

ALEKSANDRA (*blago podiže ruku s ružom*): Mihael. Gaspar.

Muškarci se rukuju. Diskretno odmjeravanje.

MIHAEL: Drago mi je, gospodine.

GASPAR: Drago mi je. Dobrodošli, gospodine.

ALEKSANDRA: Gospodo, ispričajte me. Vi se malo upoznajte dok ja odnesem ovaj glupi nož u kuhinju. A moram pronaći i prikladnu pametnu vazu za ovu predivnu ružu.

Mihael stavlja bocu na stol. Aleksandra odlazi plesnim korakom nešto pjevajući.

2.

GASPAR: Izvolite sjesti, gospodine. (*Pokušava biti duhovit.*) Hajde da se malo upoznamo, kako kaže Aleksandra. Malo realizma dobro dođe.

MIHAEL: Sa zadovoljstvom, gospodine.

GASPAR: Što ćete popiti? (*Pokazuje rukom na stol.*) Imamo dobri stari *Courvoisier*. (*Zatim pokazuje na bar u regalu.*) Ili možda želite neki viski, votku, *Martell* ili *Metaxu*. Možda domaću rakiju ili nešto blaže...

MIHAEL (*sjeda, diže ruku prekidajući nabranje*): Pridružiti ću se vašem piću, dragi gospodine Gaspare. (*Pružiti mu zamotanu bocu.*) Sasvim slučajno kupio sam istu stvar za vas. Mali znak pažnje. Za žene cvijeće, za muškarce piće.

GASPAR: Najljepše zahvaljujem.

MIHAEL: *Courvoisier* mi odgovara. Uopće francuski konjak. Europa bi se morala ujediniti barem oko konjaka.

GASPAR (*toči konjak Mihaelu i sebi, potom diže čašu*): Zanimljiva ideja. Živjeli, gospodine!

MIHAEL: Živjeli! (*Piju mali kurtoazni gutljaj.*) A da ispustimo ove građanske titule? Samo Mihael, molim Vas!

GASPAR: Apsolutno. Samo Gaspar, molim!

Stanka.

MIHAEL: Ujedinjena Europa oko konjaka i uz konjak. To je možda najbolje rješenje. Eh, okus provjerene kvalitete, miris starih hrastovih šuma i lijepih bačava. Što vi o tome mislite, dragi Gaspar?

GASPAR: Pa, važan je postotak alkohola. Večeras sam popio već nekoliko pića, ali mi se ne vrti. To je znak da bi trebalo pojačati postotak.

MIHAEL: Možda. Ujedinjena Europa općenito, a i svatko od nas, treba jači postotak. Tako bi se lakše podnosila okrutna stvarnost od, recimo, recimo od Jeruzalema do Reykjavika.

GASPAR: Molim?

MIHAEL: Jeruzalem i Reykjavik, kažem. Prostor između ta dva grada dobro simbolizira fantastičnu skalu okrutnosti od juga do sjevera. Mislim na okrutnost svakodnevnog življenja prosječnog stanovnika.

GASPAR: U Reykjaviku je okrutnost možda manja i blaža. Mislim, klima je hladnija pa...

MIHAEL: O, varate se, dragi Gaspar. U sjevernim krajevima teče vruća krv. (*Otpije gutljaj.*)

GASPAR: Kako to mislite?

MIHAEL: Ne biste vjerovali što mi se sve dogodilo u Švedskoj, Finskoj, Holandiji ili na Islandu. Kao što vam je već Aleksandra vjerojatno rekla, ja sam život posvetio umjetnosti i druženju sa ženskim bićima. Dakle, u sjevernim krajevima upoznao sam puno plesačica, tako zovem intenzivne djevojke i žene, i njihova nježnost, strasna nježnost, rekao bih, poprimila bi katkada nevjerojatnu okrutnost. Sav se naježim kad se toga sjetim.

GASPAR: Bojim se da ne razumijem.

MIHAEL (*smiješi se*): Jednostavno, previše su nježne. Pogotovo kad osjete da imaju posla s pravim muškarcima.

GASPAR (*otpije gutljaj*): Bojim se da...

MIHAEL: Znaite, mi, mi muškarci s juga Europe, po općem sudu najbolji smo ljubavnici na svijetu. Žene to znaju cijeniti. (*Otpije gutljaj.*) Ali toliko da se prilijepe čvrsto kao flaster. Izgledaju kao bijelo ljepilo.

GASPAR: Ma nemojte!

MIHAEL: Podrhtavaju ljubazno ljepljivo. Njihova usamljena tijela uvijaju se fanatično. Gotovo da ne možete disati, dragi moj. Gaspare, morate jednom

otići u Oslo, Kopenhagen, Reykjavik ili barem u Amsterdam. Kad se vratite spavat ćete pet dana bez prekida. Garantirano.

GASPAR: Nisam baš siguran da bih volio ići. Volim spavati, ali pet dana...

MIHAEL: Od umora, prijatelju, od umora.

GASPAR: Ne vidim razloga...

MIHAEL: Da, nije to lako, priznajem, ali moramo se malo žrtvovati za Europu. Rekao sam, to su vam okrutne žene i...

GASPAR (*prekida ga*): Da je barem Aleksandra malo okrutnija.

MIHAEL: Prema jugu, paradoksalno i suprotno toploj klimi, žene su manje strastvene, i to vam je to. Što se tiče Aleksandre, ona je nešto sasvim posebno. Nju ne možete klasificirati. Ona nije ni okrutna ni nježna. (*Stanka. Gutljaj konjaka.*) Ona je doista iznimka, fantastična iznimka, stvarno. Nekako je eterična...

GASPAR: Mislite?

MIHAEL: O da. Apsolutno. Definitivno, dragi Gaspar. Vi možda ni ne znate s kime živite. Ona je svjetska klasa.

GASPAR (*zbunjeno*): Pa, znate... Katkada je teško procijeniti....

MIHAEL: Slažem se s vama, katkada je stvarno teško procijeniti. Ali to ne može zbuniti fanatične ljubitelje žena, zar ne?

GASPAR: Vjerojatno ne.

MIHAEL (*Smiješak. Stanka.*): Nego, vi ste liječnik.

GASPAR (*uzdahne*): Da.

MIHAEL: Rekla mi je Aleksandra, ali mi nije rekla koje područje medicine servisirate.

GASPAR: Molim? Bojim se da nisam vješt ovim suvremenim dijalozima.

MIHAEL: Mislim, na kojem području medicine djelujete?

GASPAR: Psihijatrija.

MIHAEL: Oho! To je sigurno uzbudljivo područje. Mislim, vama sigurno nije dosadno.

GASPAR: Pa, kako se uzme.

MIHAEL: Imate li privatnu praksu kao nekada dr. Freud?

GASPAR: Ne, radim u bolnici na Ženskoj psihijatriji.

MIHAEL (*živne*): Fantastično!

GASPAR: Ali privatno, iz hobija, pomalo radim na sebi i Aleksandri. A zadnja tri mjeseca i na vama.

MIHAEL: Vrlo sam počašćen, ali moram vam reći da ste odabrali jako težak hobi.

GASPAR: Nije tako strašno. Moj hobi svodi se uglavnom na analizu i dijagnostiku, a manje ili nikako na liječenje. Uostalom, tko bi od nas troje priznao da je bolestan?

MIHAEL: Da, tu ste u pravu. Ali, recite mi iskreno, jesmo li uistinu bolesni?

GASPAR: Naravno. Svi smo mi bolesni. Cijeli svijet je bolestan.

MIHAEL: Nije li to preoštra konstatacija?

GASPAR: Nipošto. To je blaga konstatacija. Oštra konstatacija jest da je cijeli svijet teško bolestan.

MIHAEL: A kako onda glasi moja najkraća dijagnoza? Užasno sam znatiželjan.

GASPAR: Pa... Znate, to su delikatne stvari i ja...

MIHAEL (*prekida ga*): Hajde, samo recite! Doista bih volio znati.

GASPAR: Koliko sam do sada mogao uočiti, mislim po vašem ponašanju prema Aleksandri, vi patite od progresivne euforije.

MIHAEL: Progresivne euforije! Ja?

GASPAR: Da, vi.

MIHAEL: Priznajem da lijepo zvuči. Dobro je biti progresivan. Mislim, ne zvuči kao neka bolest. Zvuči više kao nešto pozitivno.

GASPAR: Pa, sad, sve je to dosta komplicirano. Kao i sve u psihijatriji.

MIHAEL (*zamišljeno*): Kao i sve u duši u kojoj se miješaju milijuni godina sunca, zemlje i krvi. Hm, hm, progresivna euforija...

Ulazi Aleksandra bez pregače. Nosi malu crnu vazu u kojoj je plava ruža. Stavlja je na stol. Sjeda i pripaljuje cigaretu.

3.

ALEKSANDRA (*veselo*): No, gospodo, tko će dami natočiti piće? Želim nazdraviti vašem i našem susretu. (*Gaspar brzo uzima bocu i toči u Aleksandrinu čašu.*) Želim nazdraviti našem dragom gostu Mihaelu. (*Svi dižu čaše i nazdravljaju.*)

ALEKSANDRA: Živjeli! (*Mihaelu.*) Živio!

GASPAR: Živjeli!

MIHAEL: Živjeli!

ALEKSANDRA: Pa kako ide upoznavanje, momci?

GASPAR: Super.

MIHAEL: Ma što super! Ide fantastično. U nekoliko minuta riješili smo ujedinjenje Europe. Aleksandra, tvoj suprug doista razumije situaciju.

GASPAR: Zahvaljujući Mihaellovoj kongenijalnoj ideji o konjaku kao sjedinjujućem faktoru.

ALEKSANDRA: Jeste li spomenuli pršut, crne masline, maslinovo ulje, sir i uopće mediteransku kuhinju?

GASPAR: To nismo.

ALEKSANDRA: Eto vidite. A ja sam u nekoliko minuta završila aranžiranje naše lagane večere koja je dio kuhinje koja bi također mogla ujediniti Europu.

MIHAEL: U kombinaciji s konjakom, recimo *Courvoisierom*.

GASPAR: S većim postotkom alkohola, naravno.

ALEKSANDRA: Naročito u vinu. Uz mediteransku kuhinju ide jako vino, po mogućnosti i crno i bijelo. Kad smo već kod toga, što kažete na ideju da serviram večeru?

GASPAR: Ideja je izvrsna.

MIHAEL: Umirem od gladi.

ALEKSANDRA: I ja.

GASPAR: Obično nisi gladna u ovo doba dana, ali danas...

ALEKSANDRA: Ali danas jesam. Pa? (*Aleksandra ustaje.*) Gaspar, hoćeš li mi pomoći?

GASPAR: Sa zadovoljstvom.

ALEKSANDRA (*Mihaelu odlazeći*): Mihael, obećao si mi recitaciju prije večere. Smijem li se nadati da je već imaš u glavi?

MIHAEL (*smije se*): Budi bez brige, plesačice. Znaš mene. Večeras lagano improviziramo, a to može biti vrlo zanimljivo.

GASPAR: U to se mogu kladiti.

ALEKSANDRA: Daj, Gaspar, budi pristojan. (*Mihaelu.*) Evo nas odmah s darovima prirode.

Aleksandra i Gaspar odlaze u kuhinju po večeru. Mihael pijucka aperitiv i glasno razmišlja.

MIHAEL: E, ako ja patim od progresivne euforije, onda Gaspar pati od geometrijske ljubomore. A ako već treba patiti, bolje je patiti od euforije. Iako ne razumijem kakva je to patnja ako sam neprekidno jako radostan i ako se uvijek dobro osjećam. E, moj Gaspare, uz mene nemaš nikakve šanse. Da mi je stvarno do toga, mogao bih ti oteti Aleksandru u dvije do tri sekunde. (*Ustaje i hoda oko stola, govori euforično.*) Ti definitivno nisi normalan. Pa gdje se stroj za pranje rublja može natjecati s haljinom od crnog žoržeta? Osobito ako jedan upotrebljivi stroj već postoji u kući. (*Mihael intonira pjesmu O sole mio.*) O sole mio, o sole mio... O, moj Gaspare, jednom darovana haljina za rođendan traje do smrti. A ta tkanina od koje je napravljena traje stoljećima. Ali to je manje važno. Najvažnije je od svega da traje sjećanje na onaj nepovnljivi opojni trenutak prvog pogleda na haljinu i sjećanje na prvi dodir prstiju, zar ne, Aleksandra? I to na dan tvojega rođendana, tog nedavnog blistavog dana... kad je poštar ujutro pozvonio i predao paket. Oh, nestrpljivo otvaranje paketa, a unutra crna večernja haljina i mirisni štapići iz Indije uz, naravno, lijepo pismo puno toplog smisla. Bože, zapaliti štapić i lagano plesati u toj haljini uz glazbu dalekoistočnih instrumenata. Da, da, Aleksandra, lijepe geste održavaju nas na životu, zar ne? Ne, stroj za pranje rublja ne može potaknuti ona duboka strujanja krvi. Ne kod Aleksandre. Definitivno. Pa nije ona obična seljančica iz romantičnih romana na kioscima. Nije ona banalna banana. Moja Aleksandra voli primijenjenu poeziju, upornost, šašavost i eleganciju. Ona je plesačica. Ona je pjesnikinja grube, svakodnevnosti. Ona je šarmantno neuravnotežena, jer nema nikakva čvrsta cilja. Ona luta kao blistava muha bez glave. Ona je odlučila živjeti uzbudljivo, sebično i lijepo. Siroti Gaspar može joj pružiti samo udobnost, stabilnost, dosadu i morbidni humor uz litru do dvije konjaka. Za mnoge je to dobra kombinacija, ali ne i za moju Aleksandru. O, ne, bože moj.... O sole mio... O sunce moje... Djeca koja osjećaju sunce vole dramatizirati vlastiti život, sunčati se na plažama, češkati se po spolovilima...

Ulaze Aleksandra i Gaspar noseći večeru. Stavljaju na stol veliki pladanj s pršutom, sirom i crnim maslinama, te košaricu s narezanim kruhom i bocu crnog vina. Zatim svi sjednu i dovršavaju svoje aperitive.

4.

ALEKSANDRA: Mihael, a ti nešto uvijek bavaš? Pišeš prevladanu dramu s izvještačenim, ali blistavo banalnim dijalozima tužnih domorodaca? Ili?

MIHAEL: Pa...

ALEKSANDRA: Čuli smo te iz kuhinje. Čak si malo i zapjevao **O sole mio**.

MIHAEL: Samo malo, ali uglavnom sam razmišljao naglas. Razmišljati glasno nije loše, Aleksandra. Čovjek ima osjećaj da jače proživljava misao. (*Stanka.*) Oho! (*Pokazuje na pladanj.*) Aranžman prve klase.

GASPAR: A tek ovo! (*Pokazuje etiketu na boci.*) Prvoklasno vino. *Cabernet Sauvignon*, berba 1996. *Quality dry red wine*. Ne brinite, Mihael, imamo još šest butelja.

MIHAEL: Pretpostavljam prijateljska veza.

GASPAR: Ma ne. Moja pacijentica koju sam izliječio od teške depresije. Njezin muž ima vinograd, proizvodi vino, uglavnom *Cabernet Sauvignon*, *Chardonnay* i *Pinot*. Darovali su mi dvanaest butelja.

ALEKSANDRA: Uz pršut i sir, meni je najbolji *Cabernet Sauvignon*.

MIHAEL: Pravo je čudo da netko u izobilju ima tako kvalitetnog vina, a oboli od depresije.

GASPAR: Da, to je teško shvatiti. Još je teže shvatiti da ta gospođa uopće ne voli vino. Terapijske zajednice i *Apaurin* od pet miligrama pomogle su joj da se stabilizira. Uz, naravno...

ALEKSANDRA: Uz, naravno, tvoj blagotvorni utjecaj.

GASPAR: Pa moglo bi se i tako reći. Uspio sam uvjeriti tu ženu da počne vjerovati u sebe i da uživa u svojim pozitivnim stranama.

MIHAEL: Naučili ste je misliti pozitivno. Više lokalno nego globalno.

GASPAR: Upravo tako.

ALEKSANDRA: Daj, nemoj se toliko hvaliti. (*Stanka.*) Gospodo, a što kažete da zapalimo jednu lijepu zelenu svijeću?

MIHAEL: Zašto ne? Zelena boja je divna boja budućnosti.

GASPAR: Ne mogu zamisliti večeru bez upaljene svijeće.

ALEKSANDRA: Opet lažeš. Kad smo zadnji put večerali uz svijeće?

GASPAR: Na tvoj rođendan prije tjedan dana. Baš smo slušali na radiju Mihaelovu priču posvećenu tebi dok je svijeća mirno gorjela, a ja sam poludio od ljubomore. Morao sam popiti tabletu da se smirim.

ALEKSANDRA: Da, ali svijeća je gorjela na moju inicijativu. (*Aleksandra ustaje i odlazi do regala po svijećnjak i svijeću.*) Uvijek ja moram insistirati. Kada si ti zadnji put predložio da zapalimo svijeću uz večeru?

GASPAR (*pijucka*): *Zeleno, što volim zeleno. Verde que te quiero verde.*

MIHAEL: *Zelen vjetar, zelen-grane. Verde viento. Verdes ramas.* Vidim da volite Lorcu, Gaspare.

GASPAR: To je jedini njegov stih koji znam napamet. Jako me podsjeća na suvremene ekološke pokrete, *Greenpeace* i *Zelene* u njemačkom parlamentu.

MIHAEL: Meni su najbolji oni njegovi stihovi iz **Nevjerne žene** ili tako nekako, ne znam točno kako se zove pjesma. Znaite ono: *Kao ribe prestrašene bježala mi njena bedra, polovinu puna vatre, polovinu puna leda. Sus muslos se me escapaban como peces sorprendidos, la mitad llenos de lumbre, la mitad llenos de frio.*

GASPAR: Samo mi nemojte pričati o nevjernim ženama. Da sam barem Lorca. Njemu je bilo lako, čuo sam da je bio ljubitelj muškaraca.

MIHAEL: Ali je očito dobro poznao prirodu žene. Možda je bio ljubitelj muških muškaraca...

***Aleksandra** se vraća sa svijećnjakom i svijećom. Pali svijeću, zatim sjedne.*

ALEKSANDRA: Možda. Ali ako baš hoćemo iskreno, i žene i muškarci su podjednako vjerni i nevjerni. Nego, Mihael, obećao si mi recitaciju prije večere.

MIHAEL (*otpije gutljaj smiješeci se*): Oduvijek je bilo tako da su umjetnici svojim umijećem morali zaraditi hranu. (*Ustane.*) Ali upozoravam vas da večeras improviziram. Ništa posebno nisam pripremio.

ALEKSANDRA (*plješće*): Nema veze. Da čujemo, da čujemo!

GASPAR (*ironično*): To je dugogodišnja praksa plus zadnja tri mjeseca. Tako i ja jutarnju vizitu obavim bez pripreme i pacijentice su zadovoljne.

ALEKSANDRA: Mogu si misliti. Daj šuti, vidiš da se Mihael koncentrira!

GASPAR: Koncentrira se moj kurac. Dobro, dobro, *sorry* na izrazu. Ionako ništa ne može zasmetati starog morskog vuka.

MIHAEL: Tako je. Narode, ovo će biti pjesma u prozi i neka se zove **Crna pčela**.

Mihael izgovara rečenice malo povišenim tonom i polako. Aleksandra ga zaneseno prati, a Gaspar nervozno puši i pijucka svoje piće.

MIHAEL (*pogleda Aleksandru, zatim gleda u strop*): Crna pčelo, u tvojim očima manijak ljepote priprema žar za šampinjone. Izgleda ljepljiv kao gljivar ili zvjezdar. On je vrlo marljiv i sanja kamenita vrata i zvjezdarnicu gdje je nekada farbao teleskop kao profesionalni majstor. A lijepo je sanjati kamenita vrata i zvjezdarnicu. To su uska vrata kroz koja treba proći da bi se vidjele manično-depresivne zvijezde. Malo je plesača, malo je hrabrih koji se usude zvijezde pogledati u oči. Treba se urlajući strmoglaviti u dijalog s njima, treba do iznemoglosti verbalizirati astronomske stavove. Malo je hrabrih političara svemira. Tu su uglavnom sitni demagozi iz prikrajka čuvene balkanske krčme. Malo je dobrih govora o zvjezdama. Malo je onih koji se usude gledati tekuće monologe zvijezda repatica. Ali, crna pčelo, mi smo krijesnice i mi ćemo to učiniti. Lijep je onaj dan kad shvatiš da nisi u prostoru dosade, kad shvatiš da si noćni ples slobode, mali noćni leptir s malim motorom u simpatičnoj guzici... Kad shvatiš da Isadora Duncan nije tlapnja ruskih carinika i gripoznog Jesenjina u staračkom domu prepunom jeftinih štosova pisanja krvavih oporuka po koži... Kad shvatiš i to da ne treba nositi sa sobom svile- ni šal i pomoćne gumice prilikom vožnje u automobilu. Dovoljne su samo ruke i usta, crna pčelo. Sjećaš li se kada si držala papirić i čitala moje stihove o hrabroj plesačici? (*Mihael malo povisuje ton.*) "Ali ovo je urbano ognjište."

Na ovom mjestu uskače Aleksandra i recitira dalje zajedno s Mihaelom. Gaspar je sve nervozniji.

Ali ovo je urbano ognjište.
 Ima li uopće ovaj grad muškarca
 koji ne poklanja prosječnost,
 rutinske darove kaosa
 prije odlaska na spavanje
 u malu i veliku smrt?!

Ako ga ikada sretnem reći ću mu:
 više nisam slatki automat autizma.
 Dođi! Ja sam sada veliko veselje.
 Priđi! Moje ime je grešnica.
 Uđi! Ja sam plesačica i grijeh.

***Mihael** ceremonijalno sjedne, **Aleksandra** oduševljeno plješće, a **Gaspar** nervozno gasi cigaretu.*

GASPAR: Baš je bilo lijepo. (*Ironično.*) Ali znate kako se kaže: ljubav ide kroz želudac. (*Pokazuje na stol.*) Što sam gladniji sve više osjećam glad, a manje ono ostalo.

MIHAEL: Točno. Onaj tko je gladan ne vidi dobro ljepotu ljudi. Upoznao sam jednog klošara ispod Mosta slobode koji je gladan svaki dan, koji je gladan cijeli život i koji mi je priznao da se nikada nije zaljubio. Možete li zamisliti tu vrstu perverzije?

ALEKSANDRA: Užasno. Jadan čovjek. Idemo onda jesti. (*Pokazuje na hranu.*) Nitko ovakvu ljepotu nema pravo gledati nedirnutu. Čekajte! Samo trenutak da maknem čaše za aperitiv.

***Aleksandra** odnosi čaše u kuhinju i odmah se vraća. Raspoređuje tanjure. **Gaspar** vadičepom otvara bocu vina i toči u čaše. Svatko čačalicom stavlja hranu na svoj tanjur. Počinju jesti. **Aleksandra** jede elegantno, uzima male zalogaje i polagano žvače. **Gaspar** uzima velike zalogaje i žvače snažno, ali opušteno. **Mihael** se isprva trudi jesti pristojno, a zatim neusiljeno jede. Atmosfera je sve opuštenija.*

5.

ALEKSANDRA: Dobar tek, dečki.

MIHAEL: Dobar tek svima nama.

GASPAR (*punim ustima*): Dobar tek, kozmički partneri.

ALEKSANDRA: Daj ne zezaj!

MIHAEL: Svi smo gladni i to je dobro.

GASPAR: To znači da smo kompatibilni.

ALEKSANDRA: Ne znam što mi je bolje, pršut ili sir, masline ili kruh ili vino?! (*Stanka.*) Hej, pa zaboravila sam posudu s maslinovim uljem! Evo me odmah.

***Aleksandra** ustane, veselo potrči i brzo se vrati.*

ALEKSANDRA: Evo, tko želi može si lijepo zalijevati sir.

GASPAR: Super! A može u ulje umakati i kruh.

MIHAEL: Mljac!

ALEKSANDRA: Čitala sam da je maslinovo ulje uz češnjak najbolji prirodni antibiotik.

GASPAR (*smije se*): Dobro je i za erekciju.

ALEKSANDRA: Joj, a kak si ti pametan... Ma daj, opet izmišljaš.

MIHAEL: Sve što je jestivo dobro je za zdravlje, a erekcija...

GASPAR (*uskače*): ... je znak dobrog zdravlja.

MIHAEL (*pije*): Tako je. (*Stanka.*) Ma sve je OK. Ovo ja zovem zdravom prehranom punom bisera i znatiželjnih proteina. Stvarno, Aleksandra, odakle ti ove kvalitetne delicije?

ALEKSANDRA (*pije*): Hja, treba znati odabrati, malo potražiti po trgovinama. Naletjela sam na jednu gdje drže delikatese iz cijeloga svijeta. Na primjer, sir je iz Italije, masline iz Grčke, pršut iz Hrvatske, a maslinovo ulje iz Španjolske.

GASPAR (*ispije čašu*): A vino iz Mađarske. (*Natače ponovno svima.*) Cabernet Sauvignon, čovječe.

MIHAEL: Stvarno je izvrsno. U ovom smislu podržavam globalizaciju. Ovo vino govori devet jezika.

ALEKSANDRA (*malo ljubomorno*): Od one tvoje pacijentice koju si izliječio od depresije.

GASPAR (*punim ustima*): Točno.

MIHAEL (*gutlja*): Nije danas lako liječiti ljude, pogotovo ne od depresije.

GASPAR: Oko 20% svjetske populacije boluje od te opake bolesti.

ALEKSANDRA: Tu bi se povremeno mogao uključiti i ti.

GASPAR: A i ti, zmijolo!

MIHAEL: Ostalih 80% ne stigne bolovati, jer se mora boriti za svakodnevno preživljavanje.

ALEKSANDRA: Možda malo pretjeruješ. Hoćeš reći da nemaju vremena za depresiju?

MIHAEL: Upravo to.

GASPAR: To možda i nije daleko od istine, premda je malo nategnuto.

MIHAEL: Nitko me ne može uvjeriti da onaj tko se bori za svakodnevni kruh... (*Šnitu pršuta nabodenu na čačalicu visoko diže u zrak...*)... i uopće za preživljavanje (*...i spušta je u usta.*), ima vremena za depresiju. Čak i umjetnici skloni suptilnijim istraživanjima, koji rade u blizini depresije zbog likova, ako su siromašni ne mogu oboljeti. Oni bolje stojeći ili bogati, oni svakako.

GASPAR (*prstima uzme krišku sira i jede*): Ovo što kažete nije daleko od istine, ali je ipak sve puno kompleksnije. Svaki slučaj mora se posebno istražiti. Ne može se ne imati vremena za depresiju. Ona je kao i prehlada, dođe ili ne dođe, ona je demokratski raspoređena po svijetu. No, priznajem, postoji i mogućnost preventive. To je staro pitanje, naime kako distribuirati sunce u smrznute oči nesretnika? Ali radimo, radimo...

MIHAEL (*čačalicom nabode maslinu i stavi je u usta*): Svakako. Ali kad biste oboljelima propisali samo deset minuta plesanja dnevno, vjerujte mi, dragi Gaspare, to bi imalo bolji učinak nego svi medikamenti i terapijske zajednice zajedno. Sunce je u plesnom koraku. Svima nam treba plesanja.

ALEKSANDRA (*siše maslinu*): Kakvog plesanja?

MIHAEL: Jednostavnog, bilo kakvog. Bitno je plesati. (*Povisuje ton jedući maslinu.*) Uz glazbu ili tišinu, svejedno. Važno je plesati. Ples je ekološka terapija i psihe i tijela. (*Ustaje i otpija gutljaj.*) Najbolja je kao preventivna terapija, ali bi se mogla koristiti i kao oblik liječenja od depresije. Da, plesati. Svi tok-sini odlaze u nebo. Svi otrovi su pobijeđeni. Demagogija političara blijedi. Suvišna retorika dramskih dijaloga blijedi. Svi možemo pobijediti lijenost. Tijelo se čisti. Dušu da i ne spominjemo. (*Sjedne.*)

GASPAR (*stavlja pršut u usta*): Zanimljivo, vrlo zanimljivo. Ples kao terapija. Moram razmisliti o tome. Zašto ne?! (*Natače preostalo vino. Gutljaj.*) Gle, nema više vina. Idem po novu butelju.

ALEKSANDRA: Uzmi odmah dvije da se ne moraš dizati svaki čas.

GASPAR (*proteže se*): A moram i na WC. (*Ustaje.*) Ples. Stvarno dobra ideja.

ALEKSANDRA: Već mogu zamisliti kako stojiš ispred deset pacijentica i kažeš: "Ajmo plesati, djevojke!"

GASPAR: Da, ali što da radim s onima koje od depresije ne mogu ustati iz kreveta?

MIHAEL: Neka barem gledaju. Ali bitno je plesati. Ples je najbolja preventiva za dug život i dobro zdravlje. Ples je najbolja terapija za sve bolesti. Pokušajte, Gaspare, i vidjet ćete.

GASPAR (*razmišlja i ne primjećuje blagu ironiju zadnje rečenice*): Naravno, to ne bi bilo loše. (*Uzima praznu bocu i odlazi.*) Već prekosutra ću to predložiti mojem suradniku Darku. On je definitivno najbolji okupacioni terapeut u gradu. Svaki dan svira gitaru pacijenticama i već na taj način postiže mnogo. Ako već pjevaju, zašto ne bi malo i plesale.

Odlazeći Gaspar pomiluje Aleksandrinu bujnu kovrčavu kosu. Ona prestaje jesti. Mihael pijucka ostatak vina u čaši. Aleksandra je vidljivo napeta. Pali cigaretu i wlači dubok dim otpuhujući ga šumno. Krši ruke, zabacuje glavu, popravljajući frizuru.

ALEKSANDRA: Mihael.

MIHAEL (*nasmijano*): Molim, djevojko intenzivno toplih očiju.

ALEKSANDRA (*vrlo ozbiljno*): Čuj, Mihael, ja ovo više ne mogu izdržati.

MIHAEL: Što?

ALEKSANDRA: Gaspar postaje nemoguć. Ljubomorani su na tebe.

MIHAEL: Bilo bi čudno da nije.

ALEKSANDRA: Nije samo to. On je toliko dosadan, užasno dosadan i bešćutan. On je siv, on je već mrtav, Mihael. Ja neću glumiti štaku, pa nisam ja Majka Tereza ili Caritas, o Caritas... Tako je bolno beznačajan da me ni plesanje ne spašava. Čak ni briga oko Marije. A i mi se tako rijetko vidimo.

MIHAEL: A poezija?

ALEKSANDRA: Ne mogu se koncentrirati. Sve što napišem izgleda mi blesavo. Sve je premalo realistički. Sve neka aleksandrijska pizdarija. Potpuno u neskladu s mojim časnim imenom. Osjećam se jadno. Ovdje je tiho kao u grobu, ti znaš na što mislim. Nema kreativne atmosfere, nema njegova iskrena smijeha. Danas se malo pravi važan pred tobom, ali inače je totalno mrtvo puhalo. Da nema Marije, vjeruj mi, ovo bi mjesto bilo poput grobnice na

bilo kojem groblju. Ili kao neka mrtvačnica u zaostalim zemljama. Bila bi to takozvana tranzicijska mrtvačnica, tek tako nabacana na ilovaču, bez arhitekture straha, bez dostojanstva i bez bijesa prema smrti.

MIHAEL: Nemoj klonuti duhom, sjeti se mojih pisama. Uživaj u našim telefonskim razgovorima.

ALEKSANDRA: Sve me to hrabri, ali stvarno prekratko traje. Mihael, treba živjeti s njime. Treba ležati uz njega i izbjegavati njegove dodire, susprezati gađenje, gledati ga kako žvače te proklete jabuke i bulji u tu prokletu televiziju. (*Povisuje ton.*) On je okrutan. On samo šuti i tako me kažnjava zbog druženja s tobom. Čini mi se da je između nas dvoje sve umrlo. Čak nas ni Marija više ne veže, što je doista paradoksalno. Možda sam i ja malo kriva, ali ja jednostavno više ne mogu biti s ljudima koji nisu kreativni. Ne mogu biti s nepokretnim neoguljenim krumpirima. Ja, ja... ja ne znam što da radim, ne znam što ću učiniti, ja, ja...

MIHAEL: Aleksandra...

ALEKSANDRA: Ja ne želim više biti s takvim...

MIHAEL: Aleksandra...

ALEKSANDRA (*viče*): Ne i ne! Čak me ni ti ne možeš nagovoriti, čak me ni ti ne možeš spriječiti da prekinem ovu nepodnošljivu vezu. Ne mogu izdržati tišinu bez ljubavi. Tišina bez ljubavi je duboko homofobična, definitivno reakcionarna, nema nikakvu jasnu političku platformu, shvaćaš. Ne mogu podnijeti dosadu bez topline, zapravo uopće ne mogu podnijeti dosadu. Uostalom, čini mi se da ga više uopće ne volim i...

MIHAEL: Ali još prije mjesec dana rekla si da ćeš zbog Marije pokušati...

ALEKSANDRA (*histerično*): Ne i ne! Neću. Razmislila sam. Bolje da dijete ne odrasta u ovakvom mrtvačkom ozračju. I meni i njoj treba malo svakodnevnog večernjeg smijeha. Gaspar je doduše korektan, ali suh i dosadan, okrutno šutljiv, samoživ. Kad gleda u dijete kao da gleda kroz dijete. Posao, televizija, novine i jabuke. Možeš li to zamisliti?!

MIHAEL (*ozbiljno*): Vrlo teško, budući da ja živim potpuno drukčije. Ja sam ti jako neozbiljan. Samo plešem, pišem i ljubim žene u svim prijevoznim sredstvima i na svim mjestima i u svim uvjetima. Šalim se po cijeli dan, smijem se i pjevam. Ja sam mali vrabac s velikim srcem. No, dobro, katkada i ja pojedem veliku crvenu jabuku. Više nije grijeh pojesti jabuku.

ALEKSANDRA (*histerično*): Mihael!

MIHAEL (*umirujući Aleksandru*): Ali smiri se, Aleksandra! Ti si moja ljubimica i uvijek ćeš imati moje razumijevanje. Ići ćemo u šetnju s Marijom, kupovati kestene i kokice. Nećemo ni zaviriti u *McDonald's* i jesti ono smeće od hrane. Radije ćemo promatrati žmigave zvijezde stajačice i jesti zdravu hranu poput ovog pršuta i sira. (*Stavlja u usta krišku sira.*) Ne boj se, nisi sama. I ja sam tu. Zauvijek. Ja sam tu kao opomena da djetinjstvo nije umrlo s pubertetom. Ti i ja, Saša, ne bojimo se ničega. Mi smo kozmički partneri i ništa nas ne može zaustaviti i...

ALEKSANDRA (*prekida ga*): Mihael, stani, zaboga! Obećao si mi prijateljsku podršku. Rekao si da želiš plesati sa mnom.

MIHAEL: Točno. Uvijek želim plesati s tobom.

ALEKSANDRA: Zar to ne znači i biti sa mnom?

MIHAEL: Pa znači, ali...

ALEKSANDRA (*ne sluša ga*): Ja sam to tako shvatila, Mihael. Sada je vrijeme. Ja doista više ne mogu izdržati. Otkad smo se zblížili prije tri mjeseca, Gaspar mi sve više izgleda kao trun prašine na svijetloj površini tvojeg oka. (*Viče.*) Mihael, želim biti tvoja! Ja ću ga ostaviti, tako mi boga! Čuješ li me, Mihael!? Volim te, o bože! Ja ću se razvesti, Mihael, pa što bude da bude i...
MIHAEL: Aleksandra, dušo, čekaj... Sandrice, smiri se...

Ulazi Gaspar s dvije butelje, svaka u jednoj ruci.

GASPAR (*bijesno*): Ah, tako dakle! Bestidnice, huljo! To sam ti upravo ja indirektno dao naslutiti, mislim to o rastavi, pa si me nazvala kukavicom. (*Otvvara butelju.*) Rekla si da se trebam boriti da te zadržim. A ja sam još dodao da me baš zanima tko će financirati tvoja krstarenja Mediteranom, tvoja skijanja u Alpama, tvoje novo prijenosno računalo i uopće...

ALEKSANDRA: Ja samo želim biti slobodna...

GASPAR (*natače vino u sve tri čaše*): ... i uopće standard življenja na koji si navikla. (*Pije.*) A Marija? A što ćemo s našom kćerkicom?

ALEKSANDRA: Ne možeš me tako bijedno ucjenjivati. Tipični patrijarhalni stil. Meni će svakako pomoći majka. Meni ni u roditeljskoj kući nikada nije bilo loše. (*Prkosno.*) A mogu otići i Mladenu u New York. On je preživio taj jebeni *Ground Zero* i lijepo vozi bicikl u Central Parku. On će me primiti. On voli svoju sestričnu Sašicu. Mogu odmah ići. Još ću mu danas poslati e-mail. Ne bojim se ja aviona i tih terorista. Ne, ne, moj prijatelju. Ja sam Aleksandra. Sad su se svi ustrtarili, ali ne i ja, aha! Osim toga mogu i ja bez visokog standarda srednje klase. (*Histerični smijeh.*) Ha, ha, ha... ti ćeš mene ucjenjivati, ma nemoj! (*Na rubu živaca, ali poetski.*) Mogu i ja jesti krumpire kao Marina Cvetajeva, jebali te krumpiri... (*Uzima šnit u pršuta i nervozno jede.*) O da! Mogu to ja...

GASPAR: Možeš moj kurac.

ALEKSANDRA: Možeš ti prostačiti koliko te volja... (*Pije vino.*) Ali ako mogu pisati bolje od nje, mogu valjda jesti i te proklete krumpire!

MIHAEL (*pije*): Nesretna Marina imala je luđačku snagu, ali je na kraju ipak napravila samoubojstvo. Da, ona je imala veliku snagu. Razmisli o tome, Saša. Imaš li je i ti, Aleksandrina mia?

ALEKSANDRA (*otpije gutljaj*): Mislim da imam, a o samoubojstvu za sada i ne razmišljam. (*Ponosno.*) Imam ja snage, o da! Osobito ako mi ti pomogneš. Hoćeš li, Mihael?

MIHAEL (*pije*): Aleksandra, dušo, uvijek. Uvijek, koliko god je to u mojoj moći.

GASPAR (*pije*): A u vašoj moći je malo, dragi Mihael. Pri tome, naravno, mislim na financijsku stranu. A to je u ovom slučaju jako važno, vjerujte mi. (*Stanka.*) Kada ste, uostalom, zadnji put bili na skijanju?

MIHAEL (*smiješeći se otpi je gutljaj*): Nikada nisam bio na skijanju. Nisam si to mogao priuštiti. Nisam mogao kupiti skije i pancericice.

GASPAR (*s blagom ironijom*): A jeste li bili na krstarenju Mediteranom?

MIHAEL: Još manje, naravno. Ja samo maštam o tome.

GASPAR: Eto vidite!

ALEKSANDRA (*tih*): Ako je u pitanju ljubav, mogu i ja živjeti skromno.

GASPAR (*uzima sir i jede*): Možda. Samo koliko dugo, to je pitanje. Osim toga, zaboravljaš svoju želju za lijepim izgledom. Sve to košta, draga moja. (*Otpije gutljaj.*) Također zaboravljaš, a to je možda najvažnije, svoju promiskuitetnu prirodu.

MIHAEL (*stavlja pršut u usta*): Pa i ja sam ista takva priroda.

GASPAR: Da, samo vi to priznajete. Ona glumi damu, a zapravo... Pa vidite i sami. Spremna je čak pozvati na večeru potencijalnog ljubavnika i odmah mu sjesti ...

ALEKSANDRA: Mihael i ja smo kozmički partneri. (*Otpije gutljaj.*) Mi djelujemo najviše u prostoru neba...

GASPAR: Da, ali sada ga moliš za pomoć. Želiš ga i kao zemaljskog partnera. (*Otpije gutljaj.*) Prestani se pretvarati! Dovoljno sam čuo. Kakav prostor neba, bestidnice! Tebi je važna samo tvoja vlažna, nezasitna i pohlepna pička. Čini se da me doista smatraš budalom.

ALEKSANDRA: Ali...

GASPAR: Šuti, zmijoj! Ako sam dosadan, kako ti kažeš, ipak nisam toliko blesav da ne mogu shvatiti nešto što sam čuo svojim ušima. Činjenica je da žudiš novokomponirani orgazam, da želiš napustiti toplo gnijezdo...

ALEKSANDRA: Toplo?

GASPAR: ... a za mjesec dana možda ćeš se htjeti vratiti, prevrtljivice jedna, prigodna ekonomska kurvice.

ALEKSANDRA (*otpije gutljaj*): Samo sanjaj.

MIHAEL (*otpije vina*): Ljudi moji, sve je to neka velika zbrka. Jedino hrana zadržava vječnu stabilnost. (*Uzima šnitu pršuta i polako jede.*)

GASPAR: Vi zapravo o Aleksandri ništa ne znate, zar ne?

MIHAEL: Imam samo osnovne informacije. Mali info za improviziranu orijentaciju.

GASPAR: To je očito.

ALEKSANDRA: Gaspar!

GASPAR: Već od osnovne škole ona zaljubljuje muškarce. (*Dok govori Gaspar natače vino u sve tri čaše.*) Kad biste samo znali što mi je sve ispričala! A tek kad biste znali što su mi pričali ljudi koji je znaju iz gimnazije i s fakulteta...

ALEKSANDRA: Pola toga nije istina, Mihael. Gaspar je toliko ljubomoran da će izmisliti...

GASPAR: Vodila je ljubav u avionu, liftu, vlaku i autobusu. Ne bih se iznenadio da čujem da se je ševila s nekim teroristom ili naftašem... Velim vam, avioni, automobili, autobusi, ralice, vlakovi, tramvaji...

MIHAEL: Pa to je baš simpatično.

ALEKSANDRA: U autobusu nisam. Kunem se. (*Otpije gutljaj.*)

MIHAEL: Eto vidite! Gaspar, nije lijepo da izmišljate. (*Otpije gutljaj.*)

GASPAR: Nije u tome poanta, mislim na mjesta izvedbe. To sam dodao samo usput kao činjenicu da se ta osoba (*Pokazuje na Aleksandru.*) ne može suzdržati nigdje. Poanta je u tome da mijenja partnere kao gačice. Svaki joj brzo dosadi. Toliko se brzo zaljubljuje da, evo, u tri godine braka vi ste...

ALEKSANDRA: Gaspar! Molim te, prestani!

GASPAR:... vi ste već možda sedmi muškarac kojim se, da to pristojno kažem, zanosi. Svatko tko je malo uporniji nju može osvojiti. Kakva je to žena?

MIHAEL: U svakodnevnom govoru za takvu ženu kaže se “laka žena”. Ali, kao što sam vam već rekao, Aleksandru ne možete svrstavati u prosjek. Ona je eterična duša, zaigrana i strasna...

GASPAR: Ma dajte, Mihael. Eterična, kažete. Ona je itekako čvrsto na zemlji. Pa i ja sam je...

ALEKSANDRA: Gaspar...

GASPAR: Pa i ja sam je oteo jednome muškarcu, Ivanu, kojega je također optužila za dosadu kao i mene. Dosadan, dosadan, dosadan... ponavljala je histerično. Ne bih se čudio da čak i vi, koji evidentno niste dosadni, to isto doživite.

MIHAEL (*otpije gutljaj*): Pa što onda? Ljudi moji, pa neće zbog toga svijet propasti. Ne razumijem, Gaspar, zašto to tako, tako... uzimate k srcu, zašto to tako tragično doživljavate!? Uostalom, to sam već i doživio. Evo vam interesantne anegdote. Jedna od mojih supruga, potpuno oprečna Aleksandri, hoću reći stabilna i bez eterične aure zaplesanosti i zavođenja, nakon tri ili četiri godine braka ta moja supruga rekla mi je da joj je sa mnom dosadno. Naravno, pitao sam je zbog čega, i znate što mi je odgovorila?

GASPAR (*zainteresirano*): Što?

MIHAEL: Da joj je dosadno zbog toga što već dvije godine nismo bili u kinu.

Svi se nasmiju i otpiju po gutljaj vina.

GASPAR: A stvarno niste bili dvije godine u kinu?

MIHAEL (*smije se*): Nismo. Radio sam na jednom romanu pa...

ALEKSANDRA (*zlobno*): Gaspar ne shvaća poantu. U dramu se ovo naziva brza peripetija. Ženi je bilo dosadno, jer nije bila kreativna, a kladim se da nije ni plesala. Jesam li u pravu, Mihael?

MIHAEL: Na žalost, da. Ona nije mogla shvatiti da onaj koji piše i pleše može ostati u kući godinama, a da mu ne bude dosadno. Čak može pustiti i dugačku bradu iz zajebancije. Mislim, bradu do poda. A ako je u pitanju žena, može prestati mijenjati gaćice. Kino, kino. Filmovi, filmovi... Napokon, filmove možeš gledati i na televiziji. Iako, priznajem, doživljaj filma u kinu je drugačiji. (*Otpije gutljaj.*)

GASPAR: Ali ona nije ni pisala ni plesala i jasno je da je jadna žena htjela katkada izaći u grad da malo vidi ljude. To spada u psihologiju stada. Pa ne možete je kriviti zbog toga. (*Uzima krišku sira i jede.*) Mislim ne možete kriviti takvu osobu koja nije, kako kaže Aleksandra, kreativna, i kojoj ste vi zbog vašeg upornog ostajanja u kući postali dosadni.

MIHAEL (*uzimajući šnitu pršuta i kruh*): Nikada je i nisam krivio. Shvatio sam cijelu stvar još tada. (*Jede.*) Zato smo se i rastali.

ALEKSANDRA (*grickajući sir*): Dvije tako različite osobe jednostavno nisu jedna za drugu. Prirodno je da se...

GASPAR: ... moraju rasti. To si htjela reći, zar ne?

ALEKSANDRA: Upravo to.

GASPAR: A što ako imaju dijete? (*Povisuje ton.*) A što onda ako imaju dijete? Kao mi, na primjer.

ALEKSANDRA: I onda.

GASPAR: Ma nemoj! I onda?

ALEKSANDRA (*povisujući ton*): Onda pogotovo. Misliš da je dobro da dijete živi u mrtvačkoj atmosferi bez ljubavi? E nije! To djetetu samo šteti. Bolje je da u tom slučaju živi samo s jednim roditeljem pa makar i s tim jebenim krumpirima, pećnicama i beštekom.

MIHAEL (*smirujući napetost*): Ljudi, a što kažete da stavimo neku glazbu? Recimo jazz?

GASPAR: Jedan roditelj...

ALEKSANDRA (*živo*): Odlična ideja. (*Stanka.*)

Aleksandra ustaje i odlazi do glazbene linije, izabire jedan CD i stavlja ga u CD-player. Jazz preplavi scenu, ali ne preglasno. Na videozidu i dalje užas.

MIHAEL: Pustite to sada, Gaspar! Raspraviti ćete to vas dvoje nasamo.

GASPAR: Zar je niste čuli? (*Pokazuje na Aleksandru koja se upravo vraća za stol.*) Pa rekla je da vas voli i da ćemo se rastati. Rekla je da će me ostaviti. (*Otpije gutljaj.*)

MIHAEL: Ali možda nije to tako mislila...

ALEKSANDRA (*prekida ga*): Rekla sam, istina. Mi danas ovo moramo riješiti.

GASPAR: Mi! Tko je to mi?

ALEKSANDRA: Nas troje, naravno.

MIHAEL: Nas troje!?

GASPAR: Nas troje?!

ALEKSANDRA: Da, nas troje.

MIHAEL: Ali, Aleksandra, za boga miloga, pa vas dvoje ste u braku i to vi morate riješiti. Kakve ja veze imam s tim?

GASPAR: Točno.

MIHAEL: Pa mi se čak nismo ni poljubili, nismo ni spavali zajedno, Aleksandra. Samo su nam se ruke spontano ispreplele u taksiju. Ja te ne razumijem, Saša, i...

ALEKSANDRA (*prekida ga uzbuđeno*): Mihael, nemoj mi se sada izvlačiti, dragi moj. Ti vrlo dobro znaš da su neke male vibracije između nas počele još za vrijeme našeg prvog susreta...na predavanju one profesorice iz Amerike.

MIHAEL: Ali tada nismo ni razgovarali i...

ALEKSANDRA (*ne sluša ga, bijesno*): A pri drugom susretu, na domjenku u ambasadi, sjećaš se, sve je postalo jasno. Otpratio si me kući u taksiju koji sam ja naručila oko devet navečer, kako bih na vrijeme stavila dijete na spavanje. Znam sve datume i sate baš kao i ti. A upravo si ti stalno u pismima to spominjao, pa čak i u onoj priči na radiju prije tjedan dana za moj rođendan. Već tri mjeseca zavodiš me proračunato i sistematski svojim pričama o plesu, o rođendanu, o Salomi i sedam velova, o kamenitim vratima, o zvjezdarnici, o svemu i svačemu... Nazivaš me svojom crnom pčelom, afričkom vunom i tko zna kako sve ne... Za moj rođendan na radiju objaviš navečer priču i još je osobno čitaš tim svojim toplim lijepim glasom, a tu istu priču pošalješ mi kao pismo koje ja dobivam ujutro tog istog fantastičnog dana. Ali to nije sve. To isto jutro dobivam od tebe paket u kojem je večernja haljina od crnog žoržeta i bolero od istog materijala. Na toj haljini paketić mirisnih štapića iz Indije i tvoja narančasta posjetnica na kojoj piše "plesać", te plavi list papira umjesto plave ruže koja bi mogla nauditi haljini... Gaspar je skoro

poludio. (*Okreće se Gasparu.*) Zar nije tako? (*Okreće se Mihaelu.*) I sada, nakon svega, još pitaš kakve ti veze imaš s time. Isuse, pa ti si me zaveo! Bože, Mihael, pa zar nisi znao da sam te zavoljela?! Čovječe, ja te volim i želim biti s tobom. Idiote jedan, ja sam zaljubljena žena. Ja želim plesati s tobom. Ovo s Gasparom od početka je pogreška...

GASPAR (*prekida je*): Slično si govorila kad si se zbog mene rastajala s Ivanom i...

ALEKSANDRA (*prekida ga*): Gaspar, ja sam te iskreno voljela, ali kad sam počela shvaćati tvoju pravu prirodu moja ljubav je počela kopniti. U zadnja tri mjeseca Mihael mi je potpuno otvorio oči. Doduše, indirektno. On nikada nije tebe napadao ili ružno govorio o tebi, ali je sve učinio da ga zavolim. A sada se, hulja jedna, izvlači. Pravi se nevješt. Čak pita kakve veze on ima s ovim slučajem. (*Viče.*) Ja ću poludjeti, kreteni jedni! (*Na rubu plača. Okreće se prema Gasparu.*) Još ćeš me ti morati liječiti u svojoj bolnici. Tako mi svega, poludjet ću. Što će biti sa mnom? Što će biti s djetetom? (*Okreće se prema Mihaelu.*) A ti, ti... (*Jeca.*) Ti si mi obećao da ćeš mi pokazati zvijezde, da ćemo kupovati kestene i kokice, da ćemo šetati svim ulicama ovog grada, da ćemo ići u Veneciju i sjediti na bijelom kamenu... (*Ispija čašu vina do dna i klone glavom na stol. Šapće.*) Na bijelom kamenu, na bijelom kamenu...

GASPAR (*ozbiljno*): Aleksandra, daj, nemoj se pretvarati.

MIHAEL (*nježno*): Aleksandra, smiri se, hajde! (*Dotakne joj rame.*) Sve će biti dobro.

ALEKSANDRA: Pusti me, kukavico!

GASPAR (*ironično*): Pa rekla si da ti se sviđa ono što ti je Mihael napisao u pismu, naime da treba dramatizirati vlastiti život kako bismo doista znali da živimo. (*Otpije gutljaj vina.*) A sada, kada se stvari stvarno kompliciraju, kao da posustaješ, kao da ti se manje sviđa ta ideja, kao da manje uživaš u njoj, kao da...

ALEKSANDRA (*diže glavu i popravlja kosu*): Šuti, ti sivi dosadni čovječe! Zlo mi je od tebe. (*Pali cigaretu. Otpuhuje duboki dim.*) Analiziraj u bolnici one tvoje bijednice, a ne mene!

MIHAEL (*pomirljivo*): Hej, ljudi moji, došlo je do nekog čudnog nesporazuma, ali sve će se riješiti. (*Aleksandri.*) Ti si se jako uzбудila, dušo, i...

ALEKSANDRA: Nemoj ti meni dušo ovo, dušo ono! Zar nije istina sve što sam rekla?

MIHAEL: Pa i nije. (*Uzima krišku pršuta i kruh.*) Veneciju i bijeli kamen nikada nisam spomenuo. (*Jede.*) Spominjao sam more i stijene, galebove i pjenu, vunu i vlagu, mlijeko i vrhnje, sunce i zvijezde, ali ne i Veneciju.

GASPAR: Eto vidite, Mihael! Ona krivotvori povijest. Na kraju će još reći da nije ni bilo napada na Svjetski trgovački centar, da nije bilo Domovinskog rata u Hrvatskoj, da nema nezaposlenih, da ovo, da ono...

ALEKSANDRA (*mirnije*): U ljutnji sam se malo zanijela. Ali sve ostalo stoji. Ti si me zaveo.

MIHAEL (*otpija gutljaj*): Možda. Ali ne namjerno. Kao što sam već rekao, došlo je do nesporazuma. Aleksandra, ja se želim družiti s tobom, želim da plesamo zajedno prožeti dubokom simpatijom, ali nikada nisam dao naslutiti da želim živjeti s tobom ili izlaziti s tobom onako kako to čine zaljubljeni parovi.

Nikada i niti jednom riječju nisam spomenuo, a kamoli obećao takvu mogućnost.

ALEKSANDRA: A čemu onda sva ta pisma, poetske aluzije, priča na radiju, haljina, mirisni štapići i sve to? Čemu?

MIHAEL: Jednostavno rečeno, u tebi sam osjetio srodnu dušu. Osjetio sam da smo slični. Mi smo eruptivni plesači, to jest mi smo zavodnici u ovom svijetu. To sam osjetio u tebi i to mi se svidjelo. Svidjela mi se ta tvoja želja da sve oko sebe nenametljivo, ali intenzivno fasciniraš, da istražiš svaku mogućnost, da imaš pregled nad cijelim teritorijem gdje god da se zatekneš, što zapravo znači da sve i svakoga zavedeš nježno, ali neumoljivo.

ALEKSANDRA (*nježno ga gleda*): Nježno i neumoljivo, Mihael.

MIHAEL: Upravo tako. Nježno i neumoljivo. Mi smo neodoljive kurve. Zbog toga sam želio, i želim još uvijek, da postanemo jako bliski prijatelji. Mi literariziramo život, a time nužno varamo ljude. Aleksandra, mi smo sretna bića koja svoje bližnje čine nesretnima.

GASPAR: E, Mihael, svaka čast! Takva iskrenost ne sreće se svaki dan. Stvarno ste čovjek na mjestu.

ALEKSANDRA: Razumijem, ali ipak, Mihael, ja sam se zaljubila, dovraga.

MIHAEL: Pogrešan korak. Rekao sam da je došlo do nesporazuma. Sjeti se, ja tebi nikada nisam udvarao, nikada nisam slao seksualne poruke ili bilo što takvoga. Ja sam jednostavno maštao o tome da imam prijateljicu iz umjetničkih krugova koja je slična meni i da s njom podijelim ono isto ili slično bogatstvo koje nas spaja. Nisam ni sanjao da si se zaljubila u mene, uostalom to sad prvi put kažeš i...

ALEKSANDRA (*prekida ga*): Pa mislila sam da je to tako očito. Mislila sam kako je to tvoj stil, sasvim originalan, i tako...

MIHAEL: Nisam ni sanjao da si me pozvala na večeru kako bi riješila svoje bračne probleme...

ALEKSANDRA (*prekida ga*): Nisam zbog toga, Mihael, vjeruj mi! Nisam. Tako se dogodilo. Nisam to planirala, Mihael. Sve mi se nekako pobrkalo u mozgu. Imam kaos u glavi, u mojoj glavi je kaos... Zato su mi nove pjesme nerazumljive... Kad god imam kaos u glavi proizvodim kaotične demokratske tekstove koje mogu koristiti samo blagi idioti s jednim razredom škole u predgrađu...

MIHAEL: Ne izmotavaj se tobožnjim kaosom! I nemoj mi se igrati frajerice pa proizvoditi dramu tamo gdje je nema, OK?! Pa barem ti nisi profesionalna spisateljica koja tobože nastoji održati privid kaosa u svojim tekstovima, a uredno realistički ide u banku po honorare za svoje stvarno kaotične tekstualne abortuse. Stvarno kaotične, jer i ne zna drugačije pisati. Dakle, ne izmotavaj se, Saša. Najednom si me stavila pred gotov čin. Kažem ti, crna pčelo, došlo je do čudnog nesporazuma, da se tako blago izrazim.

GASPAR: Sasvim točno.

MIHAEL: Ali mi smo razumni ljudi. Sve se to da razjasniti uz glazbu, piće i razgovor. (*Otpije gutljaj.*)

ALEKSANDRA (*gleda u Gaspara*): U svakom slučaju ja više ne mogu, ne želim biti s tobom. (*Opet podiže ton.*) Ja više ne mogu izdržati, ne mogu...

MIHAEL: Uvjeren sam da Gaspar i ti to možete elegantno i razumno riješiti.

GASPAR (*s entuzijazmom*): Stvarno, Aleksandra...

Zvoni telefon. **Aleksandra** grčevito gasi cigaretu, prstima obriše oči, popravi kosu, ustane i odlazi do telefona. Za vrijeme telefonskog razgovora **Gaspar** drhtavim rukama otvara treću butelju vina i natače ga u sve tri čaše. **Mihael** mirno i polako jede zalijevajući pršut, sir i kruh malim gutljajima vina. **Gaspar** nervozno puši i polako pije. Nemirnih očiju gleda **Aleksandru** dok ona razgovara i hoda po sceni, zatim "popravlja" plavu ružu u crnoj vazi, otresa s rukava nevidljive čestice prašine, vrti se na stolici, jede crnu maslinu... Snop svjetla na **Veru** u dubini pozornice desno, usred ruševina. Na lijevoj strani ruševina leže megafoni, ljestve i pijuci, a **Vatrogasci**, njihove žene, **Medicinska sestra**, **Predsjednik** i **Prva dama** sjede ispred limene bačve i jedu ručak u veselom raspoloženju. Živo gestikuliraju tamaneći odreske iz Kentuckyja. Na videozidu slike užasa. **Vera** u ruci drži slušalicu kućnog bežičnog telefona. Odjevena je u crvenu suknju, crnu majicu i crvenu kariranu flanelsku košulju, nezakopčanu.

ALEKSANDRA: Halo!

VERA: Bog.

ALEKSANDRA: Bok, mama.

VERA: Čujem neku glazbu. Neka zabava ili ti i Gaspar uživajte?

ALEKSANDRA: Ma ne, mama. Rekla sam ti da danas imamo gosta. Moj prijatelj Mihael...

VERA (*prekida je*): Mihael... Daj utihni tu glazbu! Znaš da ne volim pričati na telefon dok nešto...

ALEKSANDRA: OK, samo trenutak. (*Brzo prilazi muzičkoj liniji i isključi CD-player.*) Pa rekla sam ti da danas imamo gosta. (*Zajedljivo.*) Moj **prijatelj** Mihael je tu. Lagana večera, nas troje malo pričamo, slušamo jazz i tako.

VERA: A kaj si priredila za večeru?

ALEKSANDRA: Ništa specijalno. Narezala sam brdo pršuta i sira, i to servirala uz masline, maslinovo ulje, kruh i vino.

VERA: Nije loše. Mogla si još po siru posipati malo origana. To ti je super. Nego, čuj, Marija više ne kašlje, temperaturu nije ni dobila, ali je jako nemirna. Stalno traži mamu, ne mogu je smiriti, navikla je zaspiti uz tebe i Gaspara. Dere se kao luda. Hoće tebe i više: "Hoću mamu! Hoću Internet! Hoću igrice!" Ja joj kažem: "Sutra, dušo, sutra, mala Marijo.", a ona meni, pazi sad ovo, a ona meni filozofski: "Sutra je nikad. Hoću sad!" Shvaćaš! Briljantna misao: sutra je nikad. Sve u svemu, mislim da je najbolje da je dovezem, jer inače deda i ja ne bumo nikad zaspali, kužiš! A i mala se samo muči...

ALEKSANDRA: Ali, mama...

VERA: Ionak je malo vrijeme za spavanje. Staviš je u njezin krevetac, ispričaš joj kratku priču i to je to. Čim ona vidi svoju sobu i igračke, kompjutor i tebe, odmah će se umiriti i fino zaspiti, a vi možete nastaviti s večerom.

ALEKSANDRA: Ali mama, pa znaš situaciju, lijepo sam te zamolila da danas...

VERA (*prekida je*): Znam, znam, dušice, ali ovako je za malu bolje. Ne smije se naprezati, shvaćaš? To bi moglo izazvati kašalj iako sam joj dala sirup.

ALEKSANDRA (*bespomoćno*): Dobro onda, ali nemoj zaboraviti stvari za malu. Uzmi...

VERA: Naravno, i sirup i tablete i bakin napitak od kamilice, sljeza i meda. Sve za moje zlato, za moju lijepu unuku. Evo me za desetak minuta. Sad nije

veliki promet. Sparkiram se točno ispred ulaza tako da sam brzo kod vas. I nemoj slučajno sad navinuti glazbu, jer nećeš čuti zvonce. Ne da mi se prtljati s mobitelom i tako gubiti vrijeme, kužiš. Ne bi htjela da se mala još više prehladi. Idem sad. Aj bok!

ALEKSANDRA (uzdahne): Aj bok. Vidimo se.

6.

GRANIČNA SITUACIJA: RASPORED TIJELA U SVEMIRU

*Mrak kao kratka povijesna činjenica. Zatim svjetlo na ruševine. Osjetljiva dramaturgija ruševina i radnog dana na jednom kontinentu te dramaturgija zabavne noći na drugom. Iako pomalo podsjećaju na duhove, ljudi jedu, piju i razgovaraju kao da je to sve sudbinski normalno, kao da je to definirano nekom čvrstom božanskom namjerom. Za vrijeme 6. prizora svjetlo je ravnomjerno raspoređeno na "obiteljsku oazu" i na ruševine. Sve poprima sličnu vizuru ubrzanja. Zahtjevniji redatelj ili redateljica mogu ubaciti u 7. prizor replike iz Zone pepela i prašine. Možda je to dobra ideja. Zašto ne pokušati? Zadovoljiti svoje potrebe nalog je mutnih, ali jakih poriva. Jesti. Plesati. Pjevati. Piti. Ljubiti. Jednostavno - biti. Generirati osjećaj slobode ma kako ona zapretana, pritajena i upitna bila. Jelo, piće, putenost, pjevanje, ples. Usred užasa sve to blista još jače, dobiva na značaju neumitnosti. Mi smo verzija lijepih robova strasti. Je li to naša strast? Je li to naše htijenje? Ne znamo. Slutimo. A tvrdimo. Jedino što je izvjesno jesu dvije stvari: **Ground Zero** i strasna uzbuđenost na rubu postojanja i nestajanja, na rubu prividne ravnodušnosti, a zapravo uvijek i zauvijek blizu ruba bliske smrti. Hajdemo se, dakle, još malo provešeliti. Smrt ima okus intenzivnog života. Neuroze svakodnevice samo su simptomi punokrvnog odlazanja u vječni mir i spokoj.*

Predsjednik maramicom zadovoljno obriše usta masna od odrezaka, potom ustane, uspinje se ležerno na govornicu i ponosno drži zdravicu s uzdignutom limenkom Coca Cole i bočicom vlastite krvi. Zatim drži govor ili tek priča i komentira, jer on općenito voli puno govoriti i osluškiivati vlastiti glas. Njegovu zdravicu, govor i komentare povremeno prekida aplauz **Prve dame, Vatrogasaca, njihovih družica i Medicinske sestre**. Kako raste uzbuđenost **Predsjednika**, tako raste i njihova uzbuđenost te osjećaj njihova zajedništva. U Zoni pepela i prašine uvijek postoji, i to u velikoj mjeri, dostojanstvo neobuzdana i buntovna življenja usprkos stanovitim društvenim ograničenjima. Iako **Ground Zero** izgleda kao razglednica iz pakla, ipak to mjesto katastrofe sve više podsjeća na veliku hrpu posmrtnog pepela koji živahno svjetluca u bojama Feniksa.

PREDSJEDNIK dižući limenku Coca Cole i bočicu krvi iz koje otpije gutljaj Živjeli drugovi heroji, živjeli naši američki, njujorški vatrogasci! Živjele vaše družice, živjele naša Prva dama i naša medicinska sestra! Živjele naše divne američke žene! Na moju inicijativu malo smo odužili s ručkom, ali ne bojte se otkaza, ja ću sve srediti s vašim pretpostavljenima koji su, vjerujte mi, svjesni vaše velike odgovornosti i ogromnih napora koje ulažete kako biste spasili

što više ljudi. Danas ste već puno napravili u ovom paklu na Manhattanu, znam da ste umorni. Vaš Predsjednik je uz vas. Sviđa mi se ovdje s vama pa sam javio Potpredsjedniku da obavi i moje državne poslove, a dečkima iz osiguranja da ne brinu i da dođu tek nakon zalaska sunca. Nego, ovi odresci iz Kentuckyja su stvarno dobri. Charlie, svaka čast. Ovako ih i ja pripremam na svojem ranču u Texasu. Moja dva psa i mačka jako su sretni kada se družimo s odrescima. Drago mi je da sam danas iznevjerio protokol...

PRVA DAMA *veselo plješće, a prate je i ostali*

I meni, i meni.

PREDSJEDNIK

... i što sam sada s vama, s herojima naše nacije, s junacima naših ulica. Neka vide oni slijepi dječaci iz skupocjenih šatora koji su, usput rečeno, kupljeni novcem od nafte koja će postati **naša** nafta, gospodo, neka vide da ova situacija s *Ground Zero* ne može pokolebati naše uobičajene patriotske ručkove koje, eto, kao danas, možemo ponekad malo i produžiti i na kojima se često znamo šaliti iako smo uglavnom konzervativci. Da, konzervativci, ali s demokratskim temeljem u krvi. **Uzbuđeno.** Da, demokratski konzervativci, ali ne i hipokriti kako nas nazivaju neki naši mizerni intelektualci. Na taj način oni pljuju po našem naprednom društvu. Mi smo najnaprednije društvo na svijetu, zar nije tako?! Pa mi sasvim otvoreno, čak na otvorenom, evo sada, zar nije tako, javno jedemo odreske, javno jedemo meso. A što oni rade? Oni, ti mizerni pomodni intelektualci s raznih sveučilišta ili slobodni strijelci iz minornih časopisa, isto to rade, navlas isto, ali potajno, skrivajući se iza golemih odrezaka od soje. I ne samo da se skrivaju, oni se još i nejasno izražavaju napadajući naše temeljne vrijednosti, prije svega naše obiteljske i mesne vrijednosti. Dragi prijatelji, evo jednog od brojnih nejasnih pamfleta nekog bijednog intelektualnog secesionista. Pamflet se nekidan našao na mom radnom stolu u Ovalnom uredu. **Vadi papir iz unutrašnjeg džepa.** Već sam dao nalog da uhitite tog subverzivnog tipa koji ne poštuje našu naciju i naše autohtone vrijednosti pa, ako hoćete, i vrijednost našeg predsjedničkog sustava. Ne bojte se, gospodo, US Army, rendžeri, marinci, CIA i FBI pronaći će tog drskog momka, a onda mu je definitivno odzvonilo, tako mi Bog pomogao! Slušajte što ovdje piše, gospodo. **Čita s indignacijom i povremeno komentira tekst.** "Predsjednik Sjedinjenih država je sofisticirani činovnik zaplesanih figura ništavila, on je više pobornik bezveznog usmrćivanja ljudi nego čovjek koji bi podržao program zdrave erotike." **Kojega vruga ovo znači, da mi je samo znati! Pa svima je poznato da ja uvijek podržavam dobre programe.** "On nije čitao tekstove Kurta Cobaina, jer preferira one koje piše Courtney Love. On čak tvrdi da Kurt nije shvatio nirvanu, što, kaže on, dokazuje njegova prerana smrt, a da Courtney jest, jer ona svaki dan posjećuje velike trgovačke centre kada blazirani noćni fucking zamjenjuje polublaziranim dnevnim šopingom koji podsjeća na nirvanu. Predsjednik kaže da je Courtney Love pametnija nego Kurt, jer nikada ne podliježe brzim pubertetskim rješenjima protrčavanja ispod duge, duge koja se tek na adolescentnom tripu pokazuje kao vjerovanje u smrt koje zapravo nema. Kao što možemo vidjeti, Predsjednik je vrlo problematičan tip." **Ma nemoj, ja da sam**

problematičan, šupčino prokleta! Oprostite na izrazu, moje dame, ali ne mogu se suzdržati da tom tipu ne kažem što ga ide. "On je patološki hipokrit dvostruke tendencije: on je tobože protiv blasfemije, a istodobno troši religiju u besramne svrhe predsjedničke dominacije nad običnim građanima. Ključna riječ je dominacija. On će i umrijeti za to ako treba i, ako treba, on će zbog malo tople dominacije dobiti triper u malome selu pokraj velikog grada sjećajući se Kitty, čuvene plesačice koja svoju turističku holivudsku šetnju Bulevarom sumraka javno u *Oprah Showu* proglašava svojom slavnim pričom o ranoj, ali uspješnoj defloraciji." **Budalo jedna, koja Kitty, koja defloracija?! Pa ovaj je totalno poludio.** "Također moram konstatirati da je Predsjednik očita kriza rasta nakon Nietzschea, jer se beskrajno veseli veličanju pjesme sumnjive umjetničke vrijednosti, to jest veseli se pubertetsko-gerijatrijskoj pjesmi **My Heart Belongs to Daddy**. Kao što znamo, to je poznati *Lolita-evergreen* koji podržavaju nastrani muškarci, uglavnom vitalni šezdesetogodišnjaci. Predsjednik je nasilje nad očevima i ženskom djecom, osobito nad očevima i nad autoritetom prethodnika." **Smeće jedno, smeće. Kada sam ja išta našao učinio svojemu ocu? On i dan-danas živi fantastično dobro.** "On želi i stvarno i simbolički uništiti autoritet Einsteina i ostalih velikih muževa nauke proglašavajući sebe za univerzalnog oca nacije. On se beskrajno pravi važan s Deset zapovijedi Božjih kao da ih je on osobno izmislio i napisao na Mount Elbertu, u turističkoj osami na Rocky Mountains. Bože, pravi se važan s tim zapovijedima kao, primjerice, i svi pravovjerni Amerikanci s onim poznatim amandmanima, a osobito s čudnim prvim amandmanom koji, paradoksalno, završava u sukobu interesa sa sve jačim idiotizmom suvremene političke korektnosti." **Neka sam proklet ako ovo razumijem.** "Predsjednik je, dakle, i hipokrit. Druga ključna riječ je hipokrizija. On se svakodnevno valja u hipokriziji, baš kao što to čine bucmasta djeca u punomasnom mlijeku sa zobenim pahuljicama tvrdeći usput da su na dijeti. Dakle, da zaključim, Predsjednik ne vjeruje u Boga nego samo u naftu, ali se rado prikazuje kao vjernik, a ne kao naftaš. Osim toga, on svaki čas spominje uzalud ime Gospodnje." **Tako mi svega, lažeš koliko si dug i širok.** "Naš Predsjednik je duboko bezdušan, hladan i nemoralan čovjek. Kada je on, primjerice, iskazao konkretno, prisno poštovanje prema nekoj običnoj osobi iz puka? Nikada. On je, jednostavno rečeno, nepošten čovjek. Takav je, dragi američki građani, takav je, na žalost, naš Predsjednik. Zaslужujemo li svi mi takva Predsjednika? **Predsjednik bijesno gužva papir i baca ga na ruševine.** Eto, vidite, gospodo, na što su sve pripravnici moji neprijatelji. Zar to nije užasno?"

SVI odobravaju, uzvikuju riječi podrške **Predsjedniku**, mašu ostacima odrezaka.

PREDSJEDNIK *ljutito*

Ja da sam hipokrit! Ja da nisam iskazao prisno poštovanje! Oh, ti prljavi intelektualni secesionisti, neprijatelji naše nacije. Pa ja svakodnevno to činim. To može potvrditi i moja Prva dama koja nikada nije ljubomorna, jer zna da je jedna od osnovnih dužnosti Predsjednika iskazivanje prisnog poštovanja običnim građanima. **Prva dama ozbiljno klima glavom, potvrđuje smije-**

hom i prisnim pokretima sve što je Predsjednik rekao te nastavlja s obrokom na otvorenom. Evo i sada, kao i obično, i sada nakon obilna objeda koji u ovoj prilici zalijevam *Coca Colom*, pozvat ću jednu običnu osobu iz puka, na primjer našu vrijednu i požrtvovnu medicinsku sestru, **Prisnom prijateljskom kretnjom poziva Medicinsku sestru.** da mi se pridruži u prisnom poštovanju dok ja nastavljam ovaj mali govor povodom gadne nesreće, prepune terorizma, koja nas je, ne našom krivnjom, pogodila ovih lijepih sunčanih rujanskih dana.

Medicinska sestra spremno prilazi **Predsjedniku**. Očito zadovoljna pozivom **Predsjednika**, rumena od hrane, pića i ponosa, nasmijana i lijepa, dlanom briše masnu bradicu. Žvačući guta zadnji zalogaj odreska i briše dlanove papirnatom maramicom. Zatim skine kapicu na kojoj je crveni znak "plus", klekne na koljena, znalačkim kretnjama prstiju otkopča rasporak na hlačama prvog muškarca u državi, zabaci bujnu kosu postrance i čini **Predsjedniku** sve popularniji fellatio dok on nastavlja govor pun nacionalnog ponosa i svečanih akcenata. Svi odobravaju njihovo obostrano prisno poštovanje. **Predsjednik** ponosno stoji kao pionir, čvrsto kao prvi doseljenik, i nježno mrsi kosu **Medicinske sestre** zaneseno nastavljajući govor usred ruševina. **Ground Zero**, **Zona pepela i prašine**. Na videozidu užas rušenja nebodera, dokumentarni kadrovi terorizma, scene katastrofe.

PREDSJEDNIK bijesno, a ipak zadovoljno, gleda prema nebu

Ja da sam hipokrit! Ja da nisam iskazao prisno poštovanje! Ja sam ponosan što to često činim, u stvari uvijek kada mi to dopuste državničke dužnosti pa, evo, i ovoga časa. Sveamerički dečko naše Medicinske sestre, inače poštteni policajac koji je i sada negdje na dužnosti u ovome paklu, bit će ponosan što njegovoj djevojci i budućoj supruzi, običnoj građanki, Predsjednik iskazuje prisno poštovanje. To je zapravo obostrano prisno poštovanje između prvog građanina nacije i običnog građanina, u ovom slučaju građanke, pa čak i ljubav ako ćemo pravo. To je ljubav na jednoj višoj, čak nacionalnoj razini, a o čemu onaj pamfletist nema pojma. **Predsjednik mrsi kosu Medicinskoj sestri.** Ja sam se uvijek i privatno i javno zalagao za jaku obitelj, za naše nacionalne obiteljske vrijednosti. Da, prijatelji, za jaku i zdravu obitelj. Zdrava obitelj jezgro je našeg kapitalizma, gospodo. To je ta institucija koju neprijatelji naše nacije u stvari žele srušiti. Ovi srušeni neboderi samo su krvava simbolika i krvava opomena. **Zaneseno govori nehajno mrseći kosu Medicinskoj sestri. Povremeno otpije gutljaj Coca Cole ili krvi.** Neprijatelji zapravo žele srušiti naše najvrednije postignuće, oni žele srušiti američku obitelj. Oni žele srušiti naš američki san, naš američki san koji je uvijek povezan sa sretnom obitelji. E, bogami neće, prokleti bili! Obitelj je sve. Obitelj je sveta stvar i mi ćemo neprekidno sanjati san o savršenoj obitelji. To je uz dolar naša najveća vrijednost. Da, gospodo, obitelj. Ako čovjek tu i tamo pogriješi, obitelj će ga uvijek podržati. Pa evo, i meni se dogodilo da sam u studentskim danima tu i tamo skrenuo, čak sam jednom popio nekoliko čašica alkohola previše. I što se dogodilo? Ništa. Moja obitelj me je podržala. Ja uvijek kažem: ako već griješite, griješite pametno, to jest uvijek nakon počinjena grijeha odmah priznajte taj grijeh unutar svoje obitelji. Priznajte pog-

rešku. Zamolite svoje ukućane za oprostaj i zatim krenite dalje u potrazi za svojom srećom i srećom svoje obitelji. Isto tako, uvijek činite dobra djela, a osobito za rođendan. Za svaki svoj rođendan učinite neko dobro djelo. **Na desnoj strani videozida zabava u Madison Square Gardenu 19. svibnja 1962. Marilyn Monroe pjeva pjesmu Happy Birthday to you, Mr. President. Na lijevoj strani videozida i dalje užas, ovaj put svi američki ratovi od Vijetnama nadalje. Medicinska sestra uživljena je u prisni fellatio, takoreći opći fellatio kao izraz dubokog obostranog poštovanja.** Svaki vaš rođendan neka bude prožet dobrim djelima. Priredite veliku zabavu i nahranite puno ljudi. Stavite akcent na voćne salate s puno vitamina. Neka vas vaši bližnji pamte po vitaminima koje ste im podarili tako nesebično. Nikada nemojte škrtariti s vitaminima. Ponavljam, za svaki svoj rođendan učinite neko dobro djelo. A ako vam rođendan pada na 6. srpnja kao meni, onda pojačajte dobročinstva. To je doista dobar datum, jer dolazi dva dana nakon našeg Dana nezavisnosti pa je zbog toga rođendanska zabava još svečanija nego inače. Taj dan podijelite svu svoju zimsku odjeću siromašnim obiteljima. Siromašni ljudi će to znati cijeniti. A ovi naši neprijatelji u skupocjenim šatorima iz pustinje, u kojoj je gotovo uvijek toplo, ionako ne znaju što znači surova američka zima kada su gotovo sva Velika jezera zaleđena i kada se govno smrzava u šupku sve od Istočne do Zapadne obale. Da, da, kada se kao Predsjednik samo sjetim američkog sna, obiteljskih vrijednosti, rođendana i dobrih djela, obuzima me blaga nesvjestica, kao da se pomalo gubim, kao da levitiram, kao da lebdim, kao da ću poletjeti. **Lagano drhturi, lagano se trese mrseći kosu Medicinske sestre.** I zato uvijek kažem neprijateljima svojim: odlazite, jer nas nećete uništiti, jer je naša snaga utemeljena na zdravoj obitelji i ljubavi prema bližnjemu. **Predsjednik malo stiša glas dok Marilyn Monroe pjeva rođendansku pjesmu upućenu JFK-u u Madison Square Gardenu, a publika pjeva s njom. Poznatom refrenu pridružuju se svi sa scene. Predsjednik nakon refrena pojača glas koji sada zvuči pomalo hrapavo i isprekidano.** A prijateljima i svojoj naciji uvijek kažem: ljubite bližnjega svoga u usta i svagdje, i dobro će vam biti na zemlji. Ljubite se, narode... Dajte bližnjima i vlastite krvi ako treba. **Vadi iz džepa bočicu vlastite krvi, otvara je i prinosi grlić bočice ustima Medicinske sestre koja načas prekida fellatio, otpije gutljaj krvi, zatim zaljubljeno pogleda Predsjednika i nastavi iskazivanje obostranog poštovanja.** Ljubite se, ljudi, grlite se... **Pokazuje kretnjom prema svima na pozornici.** ... ljubite se sada i ovdje, ljubite se danas, jer sutra će možda opet u našim vlastitim avionima navaliti tamni dječaci s tamnim očima iskrenih samoubojica... a ja im kažem: tko visoko leti, nisko pada... *the bigger they are, the harder they fall...* kako kaže naša poznata teksaška poslovica... dakle, ljubite se danas, ljubite bližnjega svoga gdje god stignete, jer tako nas uči naša kršćanska vjera, jer to je najbolja obrana od svih vrsta neprijatelja... **Pokazuje kretnjom prema svima na pozornici.** ... ljubite se, jer sutra je novi dan...čeka nas puno posla... neprijatelji nikada neće pobijediti američki san... **Predsjednik govori sve brže i brže, zaneseno žmiri i sve brže mrsi kosu Medicinskoj sestri dok Marilyn Monroe završava rođendansku pjesmu Predsjedniku. Ostatak govora Predsjednik izgovara u tišini koja ipak nije odsustvo zvukova, to je šumna tišina.** ... ljubite, oh, ljubite... ljubite se međusobno i nitko nikada neće pobijediti američki san...

ljubite se i na svaku kuću izvjesite našu zastavu... ljubite se i slušajte našu himnu... ljubite se, ljudi... oh... oh... pokazujte jedni drugima prisno poštovanje... oh... pokazujte ga obostrano i svakodnevno... oh... uvijek uzvikujte poznate svete riječi... oh... uvijek uzvikujte naizmjenice... oh... "američki san, carpe diem, američki san, carpe diem, američki san, carpe diem, američki san"...

*Zona pepela i prašine. **Ground Zero**. Miris zgarista, miris prženih odrezaka iz Kentuckyja na sceni i u gledalištu. Miris piva i Coca Cole. Počinje komešanje, ustajanje, prilaženje, ljubljenje. Ljudi se dive **Predsjedniku**, ljudi slušaju **Predsjednika**, ljudi čine ono što **Predsjednik** kaže. Počinje američki san. Svi se ljube. Svi ostvaruju svoje dugo potiskivane žudnje, svoje najskrivenije želje, svoje najintimnije snove. **Prva dama** i **Betty** nježno se ljube sjećajući se svojih stidljivih, a strasnih lezbijskih iskustava iz osnovne i srednje škole. **Prvi vatrogasac** i **Treći vatrogasac** u žestokom homoseksualnom zagrljaju; prvi puta realiziraju svoje trajne dječjačke snove. **Drugi vatrogasac** i **Lidija** naslonjeni na pocrnjelu željeznu gredu strastveno se spajaju kao Michael Douglas i Sharon Stone u čuvenom filmu **Basic Instinct**. Prilazi im **Anica** i nesputano im se pridružuje pomažući svojem **Karlu** tako što iskazuje prisno poštovanje istodobno i njemu, svojem budućem mužu, i djevojci njegova kolege, **Lidiji**. Značajna, lijepa, tako živa i nevina scena. To je antropološka scena pretpovijesnog iskazivanja ljubavi prema bližnjemu na mogućem 'kraju povijesti', kako je to svojedobno formulirao mudri profesor Fukuyama. Fantastični kontrasti. Usred ruševina nepomućena želja da se usprkos svemu život nastavi. Na pozadini pustošenja, želja za novim rađanjem, želja za uspjehom i napretkom, želja za običnim, ljudskim užitkom. Jednostavna, krepka, izravna, druželjubiva američka neposrednost i neopterećenost iz snova. Američki san u jakom ritmu i u punom sjaju usred izgorjelih ruševina na pozadini vatrene stihije, crnila, betona i željeza. Na videozidu i dalje užas. Koreografija nesputane sreće živih ljudi nasuprot sudbinskoj dramaturgiji nesreće. **Ground Zero** i američki san. Američki san i **Ground Zero**.*

7.

PLESNE VARIJACIJE, SLOBODA JE UŽAS, LIJEPA JE NOĆ

"Oaza male, kućne, obiteljske drame" je u crvenom polumraku. Svijetli ekran televizora na kojemu je sadržaj identičan onome na videozidu, ali bez tona. S CD-playera tiha, ali dovoljno čujna pjesma **Are You Lonesome Tonight** u izvedbi Elvisa Presleyja.

Are you lonesome tonight,
Do you miss me tonight?
Are you sorry we drifted apart?
Does your memory stray to a
brighter sunny day

When I kissed you and called
you sweetheart?

Do the chairs in your parlor
seem empty and bare?
Do you gaze at your doorstep
and picture me there?
Is your heart filled with pain,
shall I come back again?
Tell me dear, are you lonesome tonight?

*Kad završi pjesma malo ružičastog svjetla na "oazu male kućne drame" i na **Ground Zero**, Zonu pepela i prašine. Ista pjesma ponavlja se odmah nakon što završi. **Aleksandra** i **Mihael** njišu se uz glazbu, plešu prisno priljubljenih tijela, zagrljeni. **Mihael** je sada samo u košulji, olabavljene kravate, a **Aleksandra** samo u večernjoj haljini od crnog žoržeta, bez bolera, koju joj je za rođendan poklonio **Mihael**. Vrlo erotična slika golih ramena, samo crne naramenice na bijeloj koži lijepe i još uvijek mlade žene. **Vera** sjedi za stolom, njiše se uz glazbu i jede rukama pršut i sir. Košticama od maslina nespretno gađa **Aleksandru** i **Mihaela**. Na stolu i pokraj stola na podu sedam praznih butelja. Na stolu i neotvorena boca Courvoisiera koju je donio **Mihael**, kao i prazna iz koje su u trećem prizoru i na početku petoga prizora protagonisti pili. **Gaspar** lagano tetura s bocom Chivasa Regala u ruci, sada bez sakoa, raskopčane košulje. Kasno je, blizu jedan ujutro. Svi su pijani. Žene nešto manje, muškarci nešto više. Usporeni su u kretnjama i govoru, a pri kraju prizora postaju prilično živahniji. Atmosfera u kojoj vrijeme kao da je stalo, a izgubljenost, ili prisutnost, u užitku, veselju, beznađu, ravnodušnosti, euforiji ili tek u običnom nesnalazaženju, odražava se na licima, u kretnjama i u govoru, u pjevanju, vikanju ili urlikanju. Sve je spremno za dramu ili za privid drame, što je također gadna drama s neugodnim posljedicama. Sve je spremno za svaku moguću demokratsku inscenaciju. Sve je spremno i bolno vidljivo u našem svijetu, u svijetu bez pravih mitova i pravih bogova. Sve je spremno uz ružičasto i crvenkasto svjetlo na sceni. Crvenkasto svjetlo prekriva i videozid pun crnila. Protrčati ispod duge nikada nikome nije bilo lako. Sloboda je neizvjesna. Možda je **Aleksandra** naša sudbina. Crvena boja života. To je ona boja koja jako može razbjesniti smrt.*

1.

MIHAEL (pleše): Lijepa je noć, Aleksandra. Vidiš li sve zvijezde?

ALEKSANDRA (pleše): O da, Mihael! Vidim ih u tvojim očima kao male točkice. A vidim i sunce. I kišu u bojama. Ja sam Alice u zemlji punoj čuda. Ja sam Alice u tebi.

GASPAR (brišući rukavom košulje usta nakon ispijenog gutljaja):

Alice, Alice, who the fuck is Alice? To je ona pjesma koju pjeva rock grupa *Smokie*... barem ja tako mislim... ti nisi Alice, ti si nekada bila moja Alice... zapravo, ti si svačija Alice... (*Otpije gutljaj*) Ti si seksualni manijak... ti si...

VERA (*košticama od maslina gađa Aleksandru i Mihaela, a zatim Gaspara*): Gaspar, nemoj biti nepristojan... pa ti si barem iz fine familije...

GASPAR (*prilazi stolu, rukom dodiruje boce*): Da, to je živa istina... gospođo Vera, draga moja punice. Ali više nema *Caberneta*... Sve su popili urbani bar-bari... Ali, neka... Svi ćete vi kad-tad doći Gasparu u kliniku... Šteta što naša humana psihijatrija u zadnje... u zadnje vrijeme izbjegava elektrošokove... he, he, he... Pokazao bih ja svima vama..

VERA: Gaspare, mi liječnici moramo nastojati oko humanog pristupa... (*Gađa košticom Aleksandru.*) Hej, Aleksandrice, hvala ti kaj si me pozvala da ostanem na večeri... Baš je lijepo... Deda se ljuti, ali ja sam ga nazvala i sve mu objasnila... hvala ti...

ALEKSANDRA (*pleše*): Ništa, mama... Samo ti uživaj! Možeš se i ti malo opustiti, provešeliti... Cijeli život samo se brineš za druge... (*Mihaelu.*) Stvarno, zašto me nećeš zauvijek povesti do mora, do neke rijeke... da zajedno istražujemo afričku vunu, simbol slobode... Reci, Mihael!

GASPAR: Mihael je slobodan, ali ti nisi... još ne... (*Pijano se smije.*) Nema više *Caberneta*... ali negdje u kući još postoji onaj *Chardonnay* od prošlog tulu-ma... zna Gaspar... ma pronaći ću ja tebe, moj mali *Chardonnay*... ovaj viski malo je prejak za moju suptilnu... liječničku konstrukciju...

MIHAEL (*pleše*): Mi istražujemo zajedno i razmjenjujemo plesna i zvjezdana iskustva, ljepotice moja, ali ne možemo živjeti na istom prostoru, jer bi došlo do eksplozije... Dvije tako bogate prirode ne mogu živjeti u istoj kući, u istom stanu, na istom brodu...

VERA (*otpija gutljaj*): Javila sam se dedi i to je u redu... Kako kaže moja Saša, mogu se i ja malo opustiti i provešeliti, pa imam tek 49 godina... (*Skida košulju i majicu.*) Moj muž je suvremen, on je također umjetnik... A osim toga, ja sam kod svoje ljubljene kćerke u gostima... Hej, ti si pokvarena, zavodiš poštene muškarce... (*Baca košticu na Aleksandru.*)... To te ja nisam učila... (*Uzdahne duboko, gnječi grudi i gleda Gaspara pijano, ali zavodnički.*)

GASPAR (*naslanja se rukom na stol*): Čuo sam ja svašta i o vama...

VERA (*ustaje, grli Gaspara*): Nisi ti ništa čuo... Izmišljaš... Ali, evo... sada ću te silovati... odavno te želim... he, he... pa nećeš više trebati ništa izmišljati... izmišljati... izmišljati... Gaspar... daj... lezi lijepo... Moraš me slušati, jer sam starija... a kao liječnica imam više staža nego ti...

GASPAR (*prividno se brani*): ...čuo sam da se jedan student ubio zbog vas još dok ste studirali...

VERA (*povuče Gaspara na pod, otvara mu rasporak na hlačama, naizmjenice govori i čini Gasparu fellatio kao iskusna žena*): To je izmislila ona Eva, psihijatrika kao i ti... znam ja nju... uvijek mi je zavidjela na mladićima... ta mala kujica iz diplomatskih krugova... (*Zadiže suknju i sjeda na uzbuđenog i već ukrućenog Gaspara nabijajući se na nj bez srama i zazora.*) da, da... ogovara me na svakom koraku. (*Gaspar se prepušta, sudjeluje, Vera divlja od strasti.*) ... zato jer sam joj otela... jednog zgodnog... u Opatiji...

GASPAR (*uzbuđeno sudjeluje*): Dajte, Vera, pa gledaju nas... Vera, pa vi ste poludjeli... Opet ću za sve samo ja biti kriv...

VERA (*isprekidano u zanosu*): Ma daj, Gaspar... kaj se bojiš... pa rekla je da se malo opustim i provešelim, je l' tak... kaj ne vidiš da su pijani ko guzice... gledaju samo sebe, mi kao da i ne postojimo... Aleksandra je tak zaljubljena

da ne zna za sebe...Mihael isto... joj, Gaspar... daj sad poludi... pokaži nam sve zvijezde... pa i mi imamo pravo na zvijezde...

ALEKSANDRA (*pleše uopće se ne osvrćući na Veru i Gaspara koji su na podu u žestokom, pijanom, ali brzom seksualnom odnosu*): Zašto, Mihael, a zašto, k vragu, ne možemo živjeti u istoj kući, u istom stanu, na istom brodu?

MIHAEL (*pleše, niti on se ne osvrće na pomahnitali par na podu*): Rekao sam ti, došlo bi do eksplozije.

ALEKSANDRA: Kakve eks... eksplozije?

MIHAEL: Velike i raznobojne. Ljudi s puno glazbe u glavi ne mogu podnositi na duže vrijeme slične sebi. Aleksandra, opusti se i pleši. Pred nama je život.

ALEKSANDRA: Kakav život? Život u čudnim brakovima. Ja ne želim život u čudnim brakovima. Ja želim slobodu. Spremna sam boriti se za svoju slobodu.

MIHAEL: Ti previše filozofiraš. Treba se opustiti uz zvukove tužnih pjesama kao što je ova. Trebaš misliti o nebu dok gledaš zemlju, ili dok šećeš velikim trgovinama u potrazi za primjercima finog žoržeta. (*Pokazuje na njenu haljinu.*) Trebaš razumjeti noć, Aleksandra.

ALEKSANDRA (*veselo*): Teško te pratim, mili moj prijatelju.

MIHAEL: O Aleksandra, sjećaš se priče u kojoj sam napisao da tebi noć lijepo pristaje?

ALEKSANDRA: Da. To je bilo onog četvrtka kada su naše ruke u taksiju doživjele dodir. To je bio naš dodir. Dodir treba razumjeti. Dodir treba njegovati. Tada je sve nestalo. Sve je nestalo u trenu. Svemir se izgubio u noći, izgubio se u...

MIHAEL (*uskače*): U tvojim toplim, tek malo koščatim prstima. Ali dodir treba doživjeti kao noć. Dodir je sloboda u kojoj gubiš svoje malo "ja". Pravi dodir nitko ne može kupiti. Pravi dodir nema cijene. Ljudi to zaboravljaju. Pravi dodir nema koristoljubivosti, nema posesivnosti.

ALEKSANDRA: Nema, Mihael... Zato sam i napisala onu pjesmu **Dodir**, čitala sam ti...

MIHAEL: Jesi, zlato, jesi... Sjećam se stiha "Dodir treba slušati i onda kada svira radio"...

ALEKSANDRA: Mihael, daj da se izgubimo u dodiru...

MIHAEL: Pa gubimo se već, gubimo se misleći na njega...

ALEKSANDRA: Dosta mi je misliti, želim osjetiti...

Aleksandra i Mihael njišu se u plesu. Vera završava "silovanje" Gaspara, bolje rečeno – oboje ga privode kraju. Vera zadivljeno gleda Gaspara. Zatim ustaje i nespretno popravlja suknju, stidljivim pokretima obuče majicu i košulju i sjedne na stolicu i pijucka rastežući se zadovoljno. Sve njezine kretnje jesu pijane, ali prirodne, baš kao da se ništa posebno nije dogodilo. Gaspar ustane, popravlja odjeću, zapali cigaretu, puši žudno, ruke mu se tresu. Zatim otpije iz čaše gutljaj viskija, briše nadlanicom usta i blesavo-pijana izgleda škiljeći zabrinuto pogledava na Aleksandru.

GASPAR: Pronaći ću ja taj Chardonnay... Alanis Morissette pjeva o muhi koja je pala u to lijepo vino... "Isn't it ironic..." pjeva ona...

VERA: Da, ali zašto se ova glazba stalno ponavlja? Zašto neprekidno ovaj Elvis, kralj ... (*Podrigne se.*) ... Znaš, bila sam zaljubljena u njega...

GASPAR (*lagano se ljulja, otpije gutljaj viskija i pokušava opet biti formalan kao i prije "silovanja"*): Ponavlja se, ponavlja... Pa ponavlja se zato jer sam glazbu ja tako programirao na CD-playeru, draga gospođo... To su stihovi koji su potresli drugu polovinu dvadesetog stoljeća... Oni govore o nesretnim ljudima koji su rastavljeni... Ali naći ću ja to vino...

VERA (*glasnije*): Znam engleski i razumijem pjesmu, ali već je pomalo dosadna. Čuj, Gaspar, a da staviš Edith Piaf?

ALEKSANDRA: Ili Janis Joplin.

MIHAEL: Ili Toma Waitsa.

GASPAR (*s osjećajem krivnje*): OK, udovoljiti ću svojoj još uvijek legalnoj ženi... (*Odlazi do muzičke linije, odlaže bocu s viskijem, zaustavlja prethodni CD i stavlja onaj s pjesmama Janis Joplin.*) A poslije ove stavit ćemo vašu Edith Piaf, gospođo... Gdje mi je viski? Aha, tu si, dječače... Naći ću ja to vino...

MIHAEL (*najavljuje kao konferansje*): A poslije Edith Piaf neka bude svjetlost iz raznih podruma, neka bude Tom Waits!

GASPAR: Tako je, maestro.

MIHAEL: A zatim i neka Bachova fuga, koncert za violinu, a možda i velika misa u h-molu...

ALEKSANDRA: Ja bih neku fugu. Volim fuge, one su pune duginih boja. Voljela bih trčati dok sviraju Bachove fuge.

GASPAR (*smije se*): Pa možeš trčati uz svaku glazbu... Zar nije tako, Mihael?

MIHAEL: Tako je, maestro. Evo, Janis Joplin trčala je kao luda. Slušajte samo ovaj **Piece of My Heart!** Ili onu drugu pjesmu po redu, **Try (Just a Little Bit Harder)**. Janis je umrla od trčanja, Aleksandra. Janis je umrla od slobode, zvjezdana moja dušo.

ALEKSANDRA: Bila je hrabra.

VERA: Bila je ranjiva.

GASPAR: Bila je zbunjena američka djevojka... naći ću ja to vino....

MIHAEL: Bila je zbilja luda djevojka, totalno šašava, prilično fina, ali nije umrla od vina...

GASPAR (*pjeva glasno*): ... nije bila fina i umrla je od heroína, ali nije bila junakinja... Naći ću ja to vino...

Janis Joplin i Piece Of My Heart. Aleksandra i Mihael prestaju plesati. Lagano se klata u ritmu glazbe prilazeći stolu. Zatim sjedaju. Gaspar stavlja bocu viskija na stol i lagao otetura prema lijevim vratima. Mihael jede pršut i usput otvara bocu Courvoisiera koju je poklonio Gasparu. Aleksandra siše crnu maslinu, a Vera se njiše na stolici zaneseno slušajući Janis. Mihael natače konjak u prljave čaše, ali nitko za to ne mari.

2.

MIHAEL (*otpije gutljaj*): Pršut je tako dobar da uz njega ide čak i konjak.

VERA (*otpije gutljaj*): Možda ste vi alkoholičar pa vam alkohol odgovara uz sve.

MIHAEL: Pogodili ste. Ja patim od strukturalnog alkoholizma. To vam je bilo jasno još one zvjezdane noći kada sam vas i vašega muža probudio telefonom u dva ujutro i pričao o ljepotama svemira...

VERA: Tu noć ni ja ni muž nismo više mogli zaspati. Mi razumijemo umjetnike, ali što je previše...

ALEKSANDRA (*otpije gutljaj*): Što ti znači taj strukturalni alkoholizam?

MIHAEL: Da sam pijan čak i onda kad ne pijem alkohol.

ALEKSANDRA: Ti si tako poseban, Mihael. Znaš li to?

MIHAEL: Znam. Zato me vole zvijezde i afrička vuna svih djevojaka na svim kontinentima.

VERA: Ovakvog hvalisavca još nisam srela.

MIHAEL: Niti ćete ga sresti.

VERA (*jedući maslinu*): Dvojica bi stvarno bila previše.

ALEKSANDRA: Daj, mama, baš je super. Mihael je toliko zanimljiv da mi se vrti u glavi.

VERA: Tebi se vrti od cuge i plesa, dušice.

ALEKSANDRA: Meni se vrti od ljubavi, mama. (*Pokazujući na Mihaela.*) Rekla sam ovom idiotu da ga volim, a on ništa. Prvo me zavede, ja se zaljubim, a on se sada izvlači.

MIHAEL: Daj, pretjeruješ. Nikada te nisam namjerno zavodio.

ALEKSANDRA: A nenamjerno?

MIHAEL (*otpije gutljaj*): To ne znam. Ja sam mali vrabac. Uvijek sam veseo i sretan sam što postojim.

ALEKSANDRA: Ti si pokvarenjak. Tebe će bog kazniti. Bože, zašto sam tako sretna kad sretnem luđaka s poetskom dušom!?

MIHAEL: Zato jer voliš sretati slične ljude.

VERA (*oštro, takoreći trijezno*): Moja kćerka nije luda. Ona je tako racionalna. Više voli povrće nego meso. Izbjegava svinjsku mast. Prezire debelu djecu. Zato naša Marija tako lijepo izgleda. A vi, gospodine u srednjim godinama, prestanite se praviti mlađim nego što jeste!

ALEKSANDRA: On se ne pravi, on je stvarno mlađi.

MIHAEL (*ironično*): Gospođo, svojom svježinom ja samo potičem žene u kasnim srednjim godinama da postanu žene u ranim srednjim godinama...

GASPAR (*ulazeći s dvije butelje viče*): Janis je najbolja, Janis je najbolja... Bila je to nesretna djevojka koja je imala vrlo sretan posao... Evo, tu je *Chardonnay*, he, he... Narode, nemojte piti taj konjak i taj viski, ta ekološki neugodna pića!

VERA: Hej, a ti se nemoj derati!

GASPAR (*otvarajući butelju*): Gospođo, a kaj ste tak nervozni? Znam ja kaj je. Evo samo da izvadim ovaj čep i odmah idem staviti vašu Edith Piaf... Našao sam vino, he, he...

VERA: E, zete, svaka ti čast! To je to. Edith Piaf. (*Diže čašu.*) Neka živi Gaspar! (*Otpija gutljaj.*)

ALEKSANDRA (*otpija gutljaj*): Njen glas, tako tužan. A opet tako jak. Sličan ima i Patti Smith. Vražja baba. Mihael, sjećaš se kad si mi preko telefona pustio njezinu pjesmu s onim stihom "*because the night belongs to lovers*"? Ono s njezinog albuma **Easter**?

MIHAEL (*otpija gutljaj*): Naravno da se sjećam. Opasna cura. Potiče na jake akcije, eh. A glas Edith Piaf u meni izaziva prve proljetne kiše, prve ljubavi, prve kišobrane...

ALEKSANDRA: Prve poljupce u kućnim vežama, prve skrivene poljupce... prve uzbudljive vožnje liftovima... prvo klizanje na ledu... prvu vožnju avionom... vrte mi se u glavi kad se sjetim tih upornih mladića...

GASPAR: Eto, čuli ste... već od rane mladosti nije se mogla suzdržati... Jebem ti i ovaj čep!

Pijani Gaspar ipak je otvorio butelju. Natače vino u preostale prazne čaše. Otpije gutljaj i trudeći se hodati uspravno odlazi do muzičke linije. Zaustavlja CD Janis Joplin i stavlja CD Edith Piaf. Vraća se za stol. Čudesni glas francuske pjevačice ispuni prostor, ali ne preglasno. Na videozidu užas. Posljedice vatre. Krikovi. Strka. Smrt. Prašina. Pepeo.

3.

VERA: Božanstveno.

MIHAEL: Zvali su je Vrapčić. Imala je 45 kilograma, a pjevala je kao sedam tisuća slavuja. Od njezinog promuklog glasa publika je doživljavala... svašta je doživljavala...

ALEKSANDRA (*mazno*): Mihael, hoćemo li opet plesati?

MIHAEL (*otpija gutljaj*): Noge su mi nesigurne, a i ja sam nekako nesiguran. Sedam tisuća slavuja može ubiti slabog čovjeka... da, da...

ALEKSANDRA: Ma daj, Mihael, idemo! Osjećam se tako, tako...

GASPAR: Napaljeno.

VERA: Prostak jedan! Vidiš da žena hoće malo plesati... (*Smije se raskalašeno, gleda ga zavjerenički gađajući ga košticom.*) ... a ti si tak nepristojan da je to čudo jedno.

GASPAR (*otpije gutljaj vina*): Ma ja bi se samo štel razgovarati s drugim ljudima... Draga gospođo punice, pa valjda ja poznajem svoju ženu... (*Gaspar lagano zapliće jezikom.*) Već tri godine živimo zajedno... A osim toga, kao što zacijelo znate, po struci sam psihijatar pa... pa sam mrvicu upućen u ljudsku prirodu...

MIHAEL: I da stvar bude ljepša, Gaspar radi upravo na ženskoj psihijatriji... Možda uvede i ples kao oblik terapije...

GASPAR: Da, da... Moram to preksutra odmah ujutro spomenuti mojem suradniku Darku... he, he, he... Zašto ne bismo pokušali... Draga punice, ako imate nekih problema najponiznije se preporučam... he, he, he...

ALEKSANDRA: Daj idemo, Mihael! Čuj ovu sveobuh... sveobuh... sveobuhvatnu šansonu... Mihael, tako osjećam zov plesa... Osjećam se tako, tako...

GASPAR (*ceri se*): Napaljeno.

VERA: Opet si nepristojan. (*Smije se i gađa ga cijelom maslinom.*)

MIHAEL (*otpije gutljaj*): Pa biti napaljen je prirodno, draga moja gospođo. Ta vi ste liječnica, zar ne znate da biologija ima svoje božanske biološke zakone i...

ALEKSANDRA (*prekida ga*): Mihael, idemo, prijatelju moj! Pokažimo ovim našim sugrađanima kako se pleše! (*Pokazuje na sve i otpija gutljaj.*)

VERA (*otpije gutljaj, veselo*): Pokažite nam malo biologije!

GASPAR (*otpije gutljaj*): Aleksandra, pokažite nam sve!

ALEKSANDRA: Lijepo je pokazivati... lijepo je izazivati...

MIHAEL: Lijepo je zavoditi... E, ali teško je pravog igrača zavesti...

ALEKSANDRA: Na primjer, tebe... (*Otpija gutljaj.*)

GASPAR: U početku ni ja nisam bio tako lak plijen... Ali, priznajem, teško je odoljeti, teško je izbjeći bijelo tijelo koje se nudi... he, he, he....

ALEKSANDRA: Teško je živjeti u tišini... Idemo, Mihael... Izađimo iz tišine... Izluđuje me nepokretnost ovih ljudskih sisavaca... (*Otpije gutljaj.*)

MIHAEL: Dušo, odmori se... (*Gleda na sat.*) Ne smijemo buditi ptice... Prošlo je jedan... One moraju još malo spavati... Ne smijemo ih smetati... Ptice osjećaju svaki pokret u prirodi...

ALEKSANDRA: Baš zato... Dok plešemo one će nešto lijepo sanjati... Plešimo... Ptice se neće ljutiti...

GASPAR: Ptice sanjaju rijetko... Samo prije odlaska na jug...

VERA: Onda su nervozne... Možda im je malo zima...

MIHAEL: U svojim glavicama sanjaju jedno veliko sunce... i toplo strujanje morskog zraka...

ALEKSANDRA: Vi ste glupi i zaostali... Ptice, ptice, ptice. Ptice uvijek sanjaju let... One sanjaju letenje čak i kad lete... Na primjer, kao...

GASPAR: Na primjer, kao ti...

VERA: Daj, Gaspar, kaj je stalno zafrkavaš... Kak je šašava ona će stvarno tražiti rastavu... Još mi ne ide iz glave sve ono što ste izgovorili nakon kaj smo Mariju stavili na spavanje... Ali, slažem se, treba sanjati...

GASPAR: Pa neka traži... (*Demonstrativno ispija vino.*) Već mi je svega dosta...

ALEKSANDRA: Idemo plesati, Mihael, idemo... Zaludio si me poezijom, a sada izbjegavaš akciju...

MIHAEL: A što ako sam umoran? Imam li ja pravo na odmor? Ti niti ne sanjaš koliko sam radio ovih dana... Radio sam na pjesmi koja će promijeniti svijet...

VERA: Vi se šalite... pjesma koja će promijeniti svijet, he, he...

GASPAR: Stvar je u tome što on to misli ozbiljno... Znae, on je lud... he, he... Živjela Edith Piaf! (*Visoko diže čašu i gleda u nju.*) Gle, prazna je...

ALEKSANDRA (*uporno gleda Mihaela*): Mihael!

MIHAEL (*tepa joj*): Mirno, mirno, djevojčice... Mirno, moja mala curice... Budi dobra, moj mali zvončiću... Plesat ćemo prije zore kad se ptice probude i počnu letjeti...

VERA: Kako lijepo priča... Kao njezin tata... E, njezin tata bio je dobar čovjek, pokoj mu duši...

MIHAEL (*okreće se prema Veri*): Pokoj mu duši?! Ne razumijem... vaš muž je kod kuće...

VERA: To je moj drugi muž, dragi Mihael... I on je dobar čovjek, također umjetnik... Ali ima slabo srce... Zato nas nemojte ni slučajno ponovno nazvati u dva ujutro, jer ću vas zadaviti... (*Pokazuje rukama kako će to učiniti.*)

MIHAEL: Ma neću, ne bojte se... Pokušajte razumjeti... To je bilo u afektu, u trenutku kad sam došao do fantastične... do stvarno fantastične ideje... nai-

me da intelektualci nikada ne spavaju... Htio sam to kazati Aleksandri... ali nisam se usudio nazvati... zbog Gaspara... da je slučajno ne ubije jastukom ili... ili telefonskom slušalicom... E, a onda sam nazvao vas kao prvog srodnika moje drage i prekrasne crne pčele koja...

ALEKSANDRA (*kao na iglama*): Mihael, daj idemo plesati! Ja više ne mogu izdržati u ovoj dolini... dolini suza...

GASPAR (*natače vino u čašu*): Ovo je zelena dolina...

MIHAEL:... puna vrabaca i klaunova koji plaču, jer ne mogu letjeti kao ptica zvana albatros...

ALEKSANDRA (*viče*): Mihael, tako mi boga...

MIHAEL (*dotakne njezinu ruku i tepa joj*): Umiri se, plesačice, moja biblijska ljubavi... moja pčelo, moja crna pčelice... moja curo, moja mala curice... moj mišu, moj mali slatki mišiću...

ALEKSANDRA (*otima se*): Pusti me, čudovište jedno! Posljednji put te pitam hoćeš li sada sa mnom plesati ili ne? Dakle?

GASPAR: Joj, kako je samo nasilna... Kad popije, stvarno, ona nije normalna...

VERA: A čuj, tko može biti normalan kad sluša Edith Piaf? Misliš da sam ja sad normalna? E, nisam... Cijeli moj život izašao mi je pred oči... vrti se filmskom brzinom... Gle, više nema maslina...

ALEKSANDRA (*gleda Mihaela*): Dakle?

MIHAEL (*lijeno i supijano*): Već sam ti rekao... u zoru... Sada ne smijemo buditi ptice... Bog bi nas sigurno kaznio...

ALEKSANDRA (*s nevjericom*): Otkad ti vjeruješ u Boga, razbojnice? (*Bijesno ustaje.*) Dobro! (*Okreće se Gasparu.*) A ti, hoćeš li ti plesati?

GASPAR (*rezignirano*): Ja... nakon svega što si mi učinila!? Eh... Osim toga, znaš da ja baš i nisam za ples... pogotovo sada... jedva stojim na nogama... (*Otpija gutljaj.*)... ionako sada pijem da je zaboravim... moju Alice, moju Aleksandru...

ALEKSANDRA (*divlje*): E, onda ću plesati sama, kreteni jedni! (*Uzima bocu s vinom, naginje je i pije dugim gutljajima. Treskom je stavi na stol.*) Pokazat ću ja vama što je ples... (*Brzo ode u kuhinju i vrati se s nožem kojim je rezala pršut i sir. Zatim odlazi prema rubu proscenija i maše njime.*) Pokazat ću ja vama što je ples... vi obične muške svinje... Ipak neću plesati sama, plesat ću s nožem, pederi jedni... Najradije bih vas ubila, ali ne ide mi se u zatvor zbog smeća poput vas... Pokazat ću ja vama što je ples, idioti bez duha...

MIHAEL (*veselo*): Skini cipele, crna pčelo... pleši bosa kao Isadora Duncan... obori nas, bejbe...

ALEKSANDRA: I hoću, varalico, možeš biti siguran. Sada ćeš vidjeti kako pleše nesretna žena. (*Skida crne cipele s visokim potpeticama.*) Žena koja ima dosadnog muža... žena koja se zaljubi u ludog iskusnog muškarca, u pjesnika, u kurvu nad kurvama... a on joj ne želi uzvratiti ljubav...

MIHAEL (*uskače*): Ne može, vrapčiću... ne može... jer voli sve žene... sudjeluje u općem plesu... on je kao Crveni križ za napaćene žene diljem Europe i svijeta... on je erotski terapeut...

GASPAR: Možda vas zaposlim na mojoj Ženskoj psihijatriji... he, he...

MIHAEL: To bi bilo zanimljivo iskustvo... ha, ha...

ALEKSANDRA (*zauzimajući plesnu poziciju s nožem u lijevoj ruci*): Hulje, hulje muške... sebične svinje...posvetit ću se mojoj djevojčici i poeziji, poeziji i djevojčici...

VERA (*navija*): To, Aleksandra, to... Pomoći će i baka-servis... (*Pokazujući na Gaspara i Mihaela*.) ... pa neka ovi tipovi, negativci, crknu od muke... aha!

ALEKSANDRA (*povišenim tonom*): Pusti te kriminalce... Plesat ću samo za svoje zadovoljstvo... pa makar bila tužna kao i naša divna Edith Piaf... (*Viče i maše nožem isprobavajući plesnu poziciju*.) Zvijezde nikada nisu znale za milost... On je prvi muškarac koji me je odbio... Bože, teška su vremena, ljubavi tu nema... Ali život ide dalje... Kad umre ljubav to je kao jedna mala smrt... Narode, a sada Saloma... samo za vas... (*Malo zatetura, ali brzo zauzima poziciju*.)... samo za sebe...

4.

Aleksandra počinje ples s nožem u ruci, leđima okrenuta publici. Kasnije se lelujava okreće oko sebe, prilazi stolu pa se odmiče. Pleše bez cipela u elegantnim i kvalitetnim crnim svilenim čarapama. Pleše vrlo erotično. Na početku lagano i pritajeno divlje, a kasnije sve izraženijim pokretima, vrlo intenzivnim. *Vera* je ponosno i veselo gleda otpijajući svoje piće, a muškarci netremice promatraju njezino lijepo tijelo u plesnom pokretu. Pjesme Edith Piaf omogućuju razne izmjene tempa, kao i mogućnost raznih figura. Pleše otprilike pet minuta. Tu i tamo poneki usklik, komentari, stanke, uzdasi itd. Gaspar otvara i drugu butelju te natače vino u prazne ili poluprazne čaše miješajući tako pića. Na videozidu užas, svi mogući fragmenti Apokalipse u zamahu projekcije.

VERA (*uzbuđeno*): Gaspar, daj malo pojačaj, molim te! Da bolje čujemo...

GASPAR (*nevoljko ustaje*): Dobra ideja... ali noge su mi slabe... ne smijem... taj viski... (*Po stolu traži daljinski upravljač za CD-player*.) ... Pa gdje je taj prokleti aparatič za daleko upravljanje? Tu ga nema... moram tamo... (*Odlazi do muzičke linije i pojačava zvuk*.) Eh, Edith Piaf... stvarno je dobra.. (*Vraća se za stol. Ne skida pogled s Aleksandre koja pleše vitlajući nožem. Koreografija opasnog plesa*.)

VERA: Ovo je predivno... Znaite, to je moja... kćerka... Kad je išla u osnovnu školu upisala sam je na ritmiku i ples...

MIHAEL (*ne skidajući pogled s Aleksandre*): A čujte, svaka investicija... (*Plješće*.)... Bravo, Aleksandrina mia bella...

GASPAR (*otpije gutljaj*): Lijepo... a tek lelujanje... lelujanje...

MIHAEL (*otpije gutljaj*):...bokova, dragi Gaspar, bokova...

VERA: Joj, gle ovo! Stvarno...

MIHAEL: Bravo! Malo lijevo...

U jednom trenutku Aleksandra skida čarape i pleše bosa. Bijela put njezinih lijepih nogu i crna večernja haljina od žoržeta. Bijela ramena, na njima samo tanke trakice: crne bretele. Ples je još erotičniji.

MIHAEL (*ponosno*): Dobro joj stoji ova moja haljina... Uf...

GASPAR (*ponosno*): Bogami, ni ona moja od prošle godine nije loša... Crno, što volim crno...

MIHAEL: Uz bijelo.... to dobro pristaje...

VERA: Šutite, mladići, i gledajte moju jedinicu...

GASPAR (*otpije gutljaj*): Bože, a tek ovo! Ne mogu... ne mogu je prepoznati...

MIHAEL (*otpije gutljaj*): Dragi kolega, sada i zvijezde dobivaju erekciju...

GASPAR: Potpuno ste u pravu... Ludilo...

MIHAEL: Poezija...

U tom trenutku Aleksandra u uzbudljivoj erotskoj stilizaciji skida jednu naramenicu. Bljesne cijelo rame, zatim lijeva dojka. Pleše divlje, maše nožem, izraz njezina lica je divlji. Cijelo tijelo pokazuje vrlo intenzivnu unutarnju ekspresiju. Pleše sve žešće. Izgleda kao razjarena Amazonka.

GASPAR: Bože, pa ja ću završiti na psihijatriji...

MIHAEL: Pa već jeste...

GASPAR (*usklikne*): Auuu... Vidi, vidi... Uh...

MIHAEL (*duboko uzdahne*): Čista poezija... klinika za ples...

VERA (*otpije gutljaj*): Prestanite, gospodo! Nemojte, molim vas, dekoncentrirati moje jedino zlato, moju marljivu malu curicu...

GASPAR (*profesionalno*): Eh, koliko bi pacijenata u svijetu ozdravilo da vidi ovo...

MIHAEL: Imate pravo... ljekovito za oči, duh, dušu i sve unutarnje poslove tijela...

Aleksandra više ne prati pjesmu Edith Piaf, gubi se u vlastitom zanosu. Ples se sve više pretvara u stilizirano trčanje po cijeloj sceni "oaze". Aleksandra se okreće oko sebe mašući nožem, trči, na trenutak zastane pa opet trči. Trčeći po sceni jakim glasom uzvikuje: "Ja sam nova Saloma, ja sam urbana Saloma", i tako nekoliko puta. Zatim, u jednom trenutku, naglo stane pokraj stola i zagrlji majku prkosno gledajući u Gaspara i Mihaela. Izgleda treznije nego prije. Uzima bocu i potegne iz nje nekoliko dugih gutljaja.

ALEKSANDRA: Mama, ja ću se posvetiti samo svojoj djevojčici i poeziji i plesu. (*Prkosno prema Gasparu i Mihaelu.*) Ja nikada više neću staviti vaš kurac u svoju pičku, gospodo. (*Mihael protestira kretnjom u smislu da on s time ionako nema ništa.*) Ja više nikada neću radati, već mi je sasvim dovoljna moja simpatična Marija. Ja više nikada neću gledati nakazno lice tek rođenog prljavog djeteta, potpuno sjebanog od šoka izlaženja. Ja više nikada neću gledati ta imbecilna, sićušna i odvratna crvena lica djece koja izlaze iz moje pičke i koja me i poslije sto godina zovu "mama", a rijetko ili nikada Aleksandra. Iz moje pičke od sada će izlaziti samo uzdasi. Kunem se, iz moje pičke od sada će izlaziti samo kvalitetni uzdasi. (*Visoko uzdigne ruke, u jednoj ruci nož, u drugoj boca. Okreće bocu i izljevava vino po sebi. Zatim zavuču bocu ispod haljine i masturbira staklenim grlicem, a nožem maše iznad glave. Na licu smijesak. Zanesena izraza okreće se opet prema Veri.*) Mama, kunem se Marijom, iz moje pičke od sada će izlaziti samo kvalitetni uzdasi. (*Masturbira bocom i vitla nožem.*) Majko, stvarno, ja ću se posvetiti samo sebi, svojoj djevojčici,

poeziji i plesu. Plesu koji nitko neće moći gledati. Dosta je plesa pred idiotima. Žena ne može biti slobodna ako predugo živi s muškarcima. Jer... jer... (*Zaneseno podiže ton recitirajući jakim glasom te nastavlja masturbaciju vitlajući usput nožem.*)

Jer ja sam urbana Saloma.
Da sam barem afrička vuna.
Opet ću plesati sama
u crnoj prozirnoj spavaćici.
Odavno su pali svi velovi
s mojih očiju.
Bože, to je zato jer sam morala (*Prezrivo odmjeri muškarce.*)
plesati s mravima.
Da, opet ću staviti srebro na kapke.
Opet ću plesati sama.

Aleksandra se prene iz zanesenosti, čini se kao da se naglo otriježnila. Prekida masturbaciju, odlaže bocu na stol držeći nož i dalje u ruci. Gleda grlić boce u nevjerici, zavlaci ruku pod haljinu i pipa međunožje.

ALEKSANDRA (*zaprepašteno Veri*): Ne mogu vjerovat, majko, zbog ovih idiota dobila sam prijevremenu menstruaciju. Luđaci, kreteni... (*viče Mihaelu i Gasparu.*) ... Uzbudili ste me, idioti. E, ovo se više neće dogoditi u mojem životu. Svršeno je s idiotima.

Aleksandra zatim odlazi do muzičke linije i isključi glazbu Edith Piaf. Svi je gledaju u tišini. Na videozidu i dalje nijemi užas. **Aleksandra** popravi narame nicu, nož stavi između zubi i navuče čarape i cipele. Nož dohvati rukom i uspravi se odlučno .

ALEKSANDRA: Majko, idemo doma! Idemo u moj roditeljski dom. Ovaj pros tor za mene je mrtav. (*Prilazi stolu i pokazuje nožem na Gaspara.*) Udaja za ovog... ovog čovjeka... bila je čisti promašaj. (*Zatim pokazuje nožem na Mihae la.*) A druženje s ovim bolna škola za zaljubljenju budalu poput mene.

VERA: Ali, dušice, pričekajmo barem dok ne svane!

ALEKSANDRA (*pokazuje nožem na muškarce*): Ne, niti trenutka! Bolesna sam od ovih idiota. Razočarana sam do samog temelja. Ja konačno želim živjeti slobodno. Idemo odmah. Auto je dolje. Promet je slab i put je čist.

VERA: Čuj, malo sam pijana... Ne usudim se voziti i...

ALEKSANDRA (*praktično*): Umij se hladnom vodom i napravi nekoliko čučnjeva. Za to vrijeme ja ću probuditi Mariju i to je to. Ako ti ne možeš, ja ću voziti. Idemo smjesta iz ovog... ovog... Potratila sam tri godine bez veze. (*Gasparu.*) Sve će srediti odvjetnici...

GASPAR: Ali dijete je...

ALEKSANDRA: Zaboravi! Ne želim raspravljati sa sebičnim rasplodnim čovječuljcima poput tebe. Kao što rekoh, odvjetnici će sve srediti. Poslije Nove godine pokrenut ću postupak. (*Prezrivo.*) A onu rezervaciju za doček Nove godine u onom jebenom ekskluzivnom hotelu, podijeli, ako hoćeš, s ovim in-

terasantnim gospodinom. Uživajte, gospodo, u novogodišnjoj noći... kreteni jedni... Jebem ti... koja sam ja glupača bila... Kreteni, mogla bih vas razrezati kao onaj pršut... (*Majci.*) Idemo! Ako ostanem još malo poćinit ću nešto gaddno i nekontrolirano. (*Divljaćkom kretnjom zabija nož u stol zabacujući kosu.*)

GASPAR (*otpije gutljaj, zajedljivo*): I završiti kod mene na klinici jedne lijepe noći poput ove.

MIHAEL: Lijepa je noć. Lijepa je ova noć.

ALEKSANDRA (*Gasparu*): Samo ti mirno lijeći one svoje bijednice. Za mene ne brini. Aleksandra je nešto drugo. Aleksandra je uvijek bila nešto drugo. Vas dvojica to niste shvatili, nikada niti nećete. Zapamtite, Aleksandra je nešto drugo! Aleksandra je sloboda. Majko, idemo! Aleksandra je sloboda.

Vera ustane i krene nesigurnim koracima. Aleksandra je pridržava. Odlaze. Gaspar i Mihael ostaju sjediti za stolom na sceni "oaze" punoj noćnog nereda. Kao da su se i njih dvojica malo otriježnili. Nekoliko trenutaka šute. Gaspar poćišteno nataće u dvije čaše preostalo vino. Videozid bliješti pun strave.

5.

MIHAEL (*diže čašu i ispije*): Glavu gore, momće!

GASPAR (*ispije*): Nije to tako jednostavno. Vidjeli ste kako nas je... kao furija. Hladno i proraćunato...

MIHAEL: Ne brinite, sve to brzo zacijeli. Vi ste još mladi pa ste previše osjetljivi. Kad biste znali što sam sve ja već i vidio i doživio! Eh... (*Stanka.*) I tako, kažete da 20% svjetskog stanovništva boluje od depresije.

GASPAR: Da, ali kakve to veze ima...

MIHAEL (*prekida ga*): Ima, ima. Da se to slučajno nama ne bi dogodilo, čak ni kao neka naznaka ili simptom, ja imam dobru ideju.

GASPAR: ?

MIHAEL: Vidjeli ste kako je Aleksandra lijepo plesala. Ako je ona sloboda, zar mi to nismo? E, pa ja predlažem da i nas dvojica danas malo poludimo, da zaplešemo. Da i mi budemo slobodni, da budemo sloboda.

GASPAR: Vi se šalite.

MIHAEL: Uopće ne. Primijetio sam da imate puno razne glazbe, na stotine CD-a. Imate li možda i filmske glazbe, neki *soundtrack* ili tako nešto?

GASPAR: Imam ih prilićno, negdje oko pedesetak.

MIHAEL: A jeste li slučajno gledali film **Grk Zorba**?

GASPAR: Jesam. Čak imam glazbu iz tog filma, ali... (*Najednom shvati.*) Ne mislite valjda da...

MIHAEL (*smiješi se*): Baš to. Sjećate se one scene kad Anthony Quin pleše? Naravno da se sjećate. (*Nataće viski u čaše.*) Živjeli!

GASPAR (*odobrovoljeno se smije*): Živjeli! (*Piju.*) Neka me vrag odnese, ali ovo ste se dobro sjetili. Stari dobru Zorba, ćovjek pun žudnje za slobodom. Zapravo sloboda.

MIHAEL: To ste se vi trebali sjetiti. Ta vi ste psihijatar.

GASPAR: Da, imate pravo. Stvarno...

MIHAEL (*dižući se živahno*): Pa hajdemo onda!

GASPAR (*dižući se*): Hajdemo.

MIHAEL: I mi smo slobodni.

GASPAR: I mi smo sloboda.

Dok **Mihael** miče u stranu stol, boce i stolice, **Gaspar** odlazi do regala i traži spomenuti CD. Nađe ga i stavi u CD-player. Scenu ozvuči ona karakteristična glazba iz filma Grk Zorba. Na videozidu ruševine i užas. **Gaspar** proučava u regalu bar s pićima, odabere dvije boce i veselo mašući njima ide prema **Mihaelu**.

GASPAR: Do vraga i hotel i rezervacije! Tko će čekati još tri i pol mjeseca?! Nama je danas Nova godina. Slažete se, Mihael?

MIHAEL (*također veselo*): Apsolutno. Živjet ćemo najmanje tisuću godina.

GASPAR (*dodajući jednu bocu Mihaelu*): Evo, tu je neki pjenušac. Nije Dom Pérignon, ali tko mari za to.

MIHAEL (*gleda ga smijući se*): Aleksandra je sloboda.

GASPAR (*gleda ga smijući se*): Aleksandra je sloboda.

Polako, ali veselo otvaraju boce. Pucnjevi čepova. Na videozidu užas. Pjena šampanjca klizi niz boce i pada po podu. Nazdravljaju i piju. Niz brade im se slijeva piće. **Mihael** skida kravatu i zavitla je iza sebe. **Gaspar** odlazi do muzičke linije i pojača ton. Vratu se do **Mihaela**. Dvojica razbarušenih muškaraca razdrljenih košulja dižu uvis boce i nazdravljajući lupaju njima jednom o drugu i piju. Zatim lagano stavljaju boce na pod, jednu do druge, i počinju plesati uz vrlo glasnu glazbu. U skladu s poznatom melodijom isprva plešu polako, zatim sve brže i žešće. Na videozidu sve trepti od strave. Počinju plesati i "duhovi" na **Ground Zero**. **Vatrogasci** i njihove žene, **Medicinska sestra**, **Predsjednik** i **Prva dama**. Pojavljuju se i "duhovi" **Aleksandre** i **Vere**. Plešući **Predsjednik** vadi bočicu vlastite krvi iz džepa i časti sve prisutne. Svi zaigrano ispijaju krv ne prekidajući ples. **Predsjednik** ispije zadnji gutljaj i oduševljeno zavitla praznu bočicu na ruševine. Ples traje oko pet minuta. Ili više, ako tako odluči redateljica ili redatelj. Zapravo je svejedno, jer bi "duhovi" na ruševinama, kao i **Mihael** i **Gaspar**, željeli plesati zauvijek. Svi plešu. Razlika između **Ground Zero** i "male kućne oaze", **Aleksandre**, više nije toliko oštra. Opći ples ih ujedinjuje. **Gaspar** i **Mihael** su u centru plesnog vijorenja. Za vrijeme plesa ludilo slobode dvojice muškaraca neprekidno se povećava. Lica su im blago napeta, ali plesni pokreti dostojanstveni su i skladni. Govore o tome da život dok traje ne može završiti. Paradoksalno, ali istinito. Najednom, naglo, sve završava. I glazba, i svjetlo, i ples, i pokret, i scena, i sve. U mraku svijetli samo videozid, a na njemu bez tona usporeno klizi poznata scena bacanja ljudskog para s jednog od nebodera Svjetskog trgovačkog centra u New Yorku. Zatim se gasi i videozid. Potpuni mrak. Smrt. Ali smrt je samo kratki prekid do novog plesa, jedan mali **Ground Zero**, mali Završetak kao znak bliskog novog Početka. Smrt je priručno demokratsko ljepilo pisanja na putu do nove drame. Do nove slobode. Do novog života. Do nove predstave. Do novog plesa. Ples je užasna sloboda. Ples je vatra.

Zero 3

PLAIDOYER PO PIČKI

(piknuti piknjicu pisaljkom po piknji)

*popularna paraspektakularna psihodrama
(propisano proširenje područja Prozaca)*

Treći dio dramske trilogije **Zero**, dramu odnosno dramski spektakl **Plaidoyer po pički (Piknuti piknjicu pisaljkom po piknji)**, emitirao je *Radio Novi Sad* 1988., a Hrvatski radio (Radio Atelier) 2008. Drama je djelomično objavljena u časopisu *Pitanja 4/5*, Zagreb, 1980., također djelomično u romanu **Clown**, ICR, Rijeka, 1988. i u knjizi dramskih tekstova **Bubnjevi i čipke**, Areagrafi-ka, Zagreb, 2000. Integralni tekst ove drame odnosno dramskog spektakla prvi put pojavljuje se u dramskoj trilogiji **Zero**.

PREDGOVOR PRIREĐIVAČU PREDSTAVE

Prije problemskog pročitavanja pa predstavljanja/postavljanja paraspektakularne psihodrame, psihodramski pisac prilaže par probitačnih prijedloga, primjedaba, podataka, ponuda... poput pristojne popudbine prikladnijem prikazivanju predstave. Prirodno, pretenciozni priređivač prizorišta ponekad pomalo pretjerano preskače predgovore, pogovore, prijedloge, pripomene... ponekad potpuno pravedno, naročito ako su u pitanju pisci kojima drama svršava u eseju o toj "drami" ili u opširnim te zamornim scenskim uputama koje megalomanski premašuju očito siromašan sadržaj zamišljenog djela. (Izuzetak mogu biti samo vrsne drame "scenskih istraživanja" poput Pirandellovih pokušaja.) Budući da se ni u primisli ne bih želio svrstati među te gnjavatore kojima se događa životna drama da proizvode neživa dramska djela, ovdje ću iznijeti samo ono najnužnije, to jest bliski odsjaj spektakla koji se - kroz moju zelenu poetiku - sasvim prirodno i spektakularno odvija u svijetu kao svijet u mojoj glavi. Ako i u glavi redatelja bljesne podudarno ozračje spektakla, dakle ozračje djelatne i uživalačke kritike psihijatrijskog planetarnog usuda, usudio bih se reći da će bolesno prugasto i bolesno bijelo jednoga dana zamijeniti žarke zemaljske odnosno rajске boje. Takve boje koje će u ovoj predstavi nositi svi osim PUBLIKE, to jest poludjelih psihijatarata te mjestimično i pomalo prugastih PACIJENATA.

1) Popularna paraspektakularna psihodrama **Plaidoyer po pički** ili - kao drugi mogući naslov - **Piknuti piknjicu pisaljkom po piknji** sastoji se od **Početka, Personalna, Pomoćnog personalna, Prologa, Prizora prvog, Profanog priopćenja i Prizora posljednjeg**. Vrijeme radnje: kraj XX. stoljeća, početak trećeg tisućljeća. Mjesto radnje: vrlo duševna bolnica u bilo kojem planetarnom gradu, gradiću, selu... Zemlja kao vrlo duševna bolnica na otvorenom, manje klinika, a više poliklinika...

2) Prava publika pristizuje, puni prostore prikazaonice. Limena glazba koračnicâ iz zvučnika prati ulazak publike. Kada je dvorana ispunjena glazba polako utihnjuje, a razvodnici, koji su s upaljenim baterijskim svjetiljkama publici pokazivali put do sjedišta, gase svjetiljke. Mrak. Tišina. Tišinu presijecaju histerični ljudski krikovi iz daljine i blizine. Svjetlo na Pisca u prvoj lijevoj loži, ako se predstava odigrava u klasičnoj dvorani, ili, još bolje, na visoko postavljenu repliku mjesta za svjedoke u sudnici. Psihodramski Pisac, ležerno odjeven u traperice i majicu, stoji ispred pulata na kojem su tintarnica s velikim guščjim perom, kompjutor i instalirani mikrofoni. Cijeli spektakl jest njegov pledoaje po pički, zapravo zagovor ekološkog hedonizma za ljudsku slobodu, a protiv svakovrsne represije, zaigrani zagovor koji bi možda mogao - makar u perspektivi - barem malo zabaviti te poboljšati ovaj naš svijet.

Predstava počinje Piščevim predstavljanjem **Personalna** i **Pomoćnog personalna**. Pisac u loži prvo predstavlja sebe, a zatim i ostale. Redom se pojavljuju: Prijap u kratkoj crvenoj tunici; Punker sav u anarhističkoj crnoj boji; Pjesnik u sirotinjskim raznobojnim ritama; tri Parke u prozirnim svjetlucavim blu-

zama i podsuknjama ili tajicama boje mesa s izrezom za spolovilo; Penelopa u prozirnoj plavoj tunici kroz koju se vidi golo bujno tijelo (u rukama drži pletaće igle i klupko vune); Psihotik odjeven kao klaun ili dvorska luda, čovjek koji uvijek izriče istinu; Pacijenti odjeveni u fluorescentne prugaste pi-džame i Publika, poludjeli psihijatri, u pomalo pohabanim bijelim liječničkim kutama. Moguća je varijanta da svi na leđima nose natpis svojega lika.

3) Nakon predstavljanja svi stoje i razdragano se smiješe, jedino se Publika mrgodi. Iza njih u dubini pozornice nalazi se velika kugla planeta Zemlje. U nju je zaboden transparent na kojem piše: **PRIJE ODLASKA POJEBITE SE NA PLAVOM PLANETU!**

4) Pisac zatim izgovara **Prolog**, a odmah potom svi plješću i pjevaju prvi dio *Internacionale*. Bubnjevi, krici, zavijanje... Spektakl napreduje žestoko, veselo, nježno, strastveno. Pisac pažljivo i polako čita sve upute, didaskalije, a kad je na sceni to čini njegov glas snimljen na traku. Zelena poetika bubri u bolesno bijelom dekoru sjebane Zelene Zemlje s plavim odsjajem u svemiru.

POČETAK

PISAC (*povikuje pokazujući pokretima*): Poštovana publiko, pogledajte, pogledajte **PERSONAL!** Predstavljam poimence.

PISAC, protivnik pritiskivajuće politizirane psihijatrije.

PRIJAP, plodni proizvođač potomaka.

PUNKER, pripadnik promuzičkog punk pokreta.

PJESNIK, pastir pjesama; primjerak primarnog proletarijata planeta; pjeva-juća patnja povijesti; predstavnik pauperâ.

PARKE, pluridimenzionalne potezače psina ponad pukog puka.

PENELOPA, *priopćeno popularno*: proslavljena, pametna, potajna panhelen-ska prostitutka; *priopćeno privatno*: pahuljasto pičkino pletivo poznatog poglavice putnika; pravovjerna pazilica pokućstva.

PSIHOTIK, pristalica pravog putovanja.

(Pisac putem prigodne pauze prikuplja polet prozračenih pluća.)

PISAC: Potom pozdravite **POMOĆNI PERSONAL!** Poimence pokazujem.
(Pompozno pokazuje.)

PACIJENTI, prvenstveno paranoiici prosvijećene pameti; pasionirani pokloni-ci postavljanja pitanja; pustahije paranoičnih proganjanja.

PUBLIKA, poludjeli psihijatri.

*(Petosekundno privlačenje prisebnosti pa potom **Pisac** ponosno, prilično prisebno, poneseno pročitava **PROLOG.**)*

PROLOG

PISAC: Prirodnim pravom pisanja potaknut, pokušavam postići proboj psihodramski prestrukturiranim pretapanjem pledoajea po pički protiv papazjanije petrificirane psihijatrije, pseudopsihijatrije, pa poput Pasteura pobijediti pseće posrance psihoterapijskih parametoda pošemere, posve posrane psihijatre prisiljavajućih persuazija. Postupkom prologa prethoditi psihodramskom presingu, ponajviše pridonosi pokazivanju promucavanja pijanih paradoksa psihijatrijskog pomanjkanja pametnijeg političkog pristupa psihotičnim personama, pa postojećem postavu prokazanog psihodroma, ponukan potrebom pronicanja, progovaram posvema protivno prisutnim prijestupom preko praga poznatih predrasuda.

Psihodrama **Plaidoyer po pički** (*Piknuti piknjicu pisaljkom po piknji*), priskrbiljuje pažljivom prefrigancu pravilnog pristupa psihijatriji priželjkivani plod prvenstveno požudne provenijencije pirjanih paprenih podbradaka pljenidbe psihijatrijskih polukretenskih poskočica prema pacijentima. Podvlačim: pogledajte Pacijente!

Povodom predstojećeg prikazivanja pronicljivih problematiziranja, protivnički pozdravljam pakosne Pigmejce poludjele psihijatrije plebsom poštovane psihoanalize, prezadovoljan postignutim produktom polihistorijskog pristupa proučavanju pozitivističke psihologije/psihijatrije. Protivnički pozdravljajući politirane polutante predrasudne psihonauke, podložne politici potencijalno ponovne prijeratne pa poslijeratne panike, presretno poskakujući podvriskujem: pa, pa, pa...

padajte probisvijeti...

padajte prezreni pezdeci...

padajte pozitivisti...

pa, pa, pa, pa, pa...

Počašćen prostorom protiv Pigmejaca

pozdravljam

pa, pa, pa, pa, pa, pa...

Plenotitulozno poimence prisutan

profesor PIKNJAR PROTIVNIK

prezentnom prilikom prozvan

PARABELUM P. PARACELSIJUS

PISAC (*pomalo pompozno pročitava PRIZOR PRVI povremeno pokazujući prstima*):

PRIZOR PRVI

Pristala podrumaska prostorija poznatih prijepodnevnih prikaza, pokuša, psihoterapijskih pregrupiranja...; prebivalište pacijenata; prihvatilište profuranih patnika psihopatologije perverzno poretka, pozatvaranih pendrekom pohvaljene, priznate psihijatrije: prave prozaične peteljke političkog provođenja pučanstva patološkom patetikom pljeskavog prihvaćanja papirnato prozirnih primisli primozgovnih pizdarija, protototalitarističkih plitkosti.

Plastični, plavkasti, polubijeli proscenij proste proizvodnje. Prikupljena **Publika** poludjelih psihijatara pravi potresni polukrug po parketu pozivajući predstavljače... Prenapučeni parket pišti pun pošandrcanih piskuta paranormalnih prisutnika. Pocupkujući podcikuju praskave pretenciozne prohtjeve.

PUBLIKA: Pa počnite predstavu, prokletnici! Prokleti padavičari psihastenije, počinjite! Pizduni, paralizirani primitivci, počnite! Počnite predstavu priređenu protiv poštenih predstavnika prodržavne psihijatrije pune pogrešaka! Počinjite, paskvilanti!

PISAC (*prijazno pažljivo produžuje priču pripremnog procesa pozornice*): Proscenij prospe prijatne poetične pastele po prenadraženoj, preuzbuđenoj psiho-publici. Pozornicom poizdaleka prokulja portalima piskutanje **Personala** predstave. Prozračne palice palisandrovine, paličenjem posebrenih praporaca proizvedu pobunjenički pjev, presto primadonski. Proscenijem prolazi psihodramski Pisac. Poput Pape prostosrdačnim pokretima pričešćuje prkosno postavljenu polukružnu **Publiku**. Preljute posjetitelje prekriva plauzibilni psihoprašak, prihvatljivi prašak PRELUDIN. Posjetitelji prosvjeduju prilično popustljivo priželjkujući pušenje pravih prašaka, posebice Prozaca, pogotovo posvema perfektnog, prekrasnog, prelijepog Prozaca. Psiho-pisac pakosno ponestaje prikriven plaštem prašnih pahuljica. Polako pridolazi Psihotik palucajući pucketavim prstima. **Publika** psihotično polagano pretihne, poskrivečki puneći paradajzom poširoke pretince psihijatrijskih pantalona. Psihotik popnut preko postolja posred pozornice počinje poučnim pokličem, pucketajući palcem po prstu prisutnog posredovanja.

PSIHOTIK (*preuzvišena poza*): Palijativni prijatelji! Pledoaje po pički počinje paradoksalnom punkturom...

PUNKER (*poput poludivlje polucrne pantere*): ...paralitičkog političkog pokreta prožetog punkerskim polutonovima...

PUBLIKA (*Punkeru, Psihotiku*): Prekinite psi!

PACIJENTI: Pustite Psihotika!

PSIHOTIK (*promućurno*): Pohvaljujem Pacijente. Ponovimo početak... Palijski prijatelji, placebo prisutnici! Pledoaje po pički počinje paradoksalnom punkturom punktuma piknute piknjice po piknji. Pikturalno pak promatranje počinjenog političkog progressa paleolitski pravilno povlađuje predstavnicima povrtlarske pasije politeje...

PUNKER *prekida Psihotika*: Pokret Polisario pustinjski prkosi proganjanju pa preuzimanju prestupnika, prkosi pljačkanju prirodnih prisutnosti pustinje. Pored pomenutog pokretnog pokreta, pravi protudržavni pokreti pomažu pribavljanju pilula, pudera, praškova pa prskalica potrebnih pravim punkerima prilikom prakse priručnog pikanja pijanina, proizvodnje punkerskih poluobrazovanih polutonova...

PACIJENTI *prenestrpljivo*: Pst! Pst, Punkeru! Pusti Psihotika! Pristalica pravog putovanja po pički prelijepo priča.

PSIHOTIK (*prihvata pohvalu*): Pusa Pacijentima! Pa... Pazite! Piknuti piknjicu pisaljkom po piknji prouzrokuje perverzne probleme prapočetnih piknjastih prapočetaka, ponovljenih prvoklasnom prokulicom parene piknjice paralelno piknjastom parabolom piknjinih produžetaka... Potom po Platonu postaje piknja prazna precizno-piknjičasta pjega, prozračna ponornica puna prijazne pedofilije postarijih profesora. Pedagogijski prateći platoničke proteine protoideja, postupno pronalazi poremećene prikaze paranoidnih pristaša prizemne penetracije pa prikazivanjem pokušaja postojeće piknute piknjice pisaljkom po piknji postiže primjeran predstavjački pun pogodak prisutnom predstavom.

PUBLIKA (*posprdno*): Pazi pizde! Pfuj! Pfuj! Pfuj! Plagira pronalazača Pavlova. Podržava prvorazrednu primjedbu Pascalovih **Pensées** povodom Platonove prozne piknjice **Psihogeneza postanka punktirane psihe**. Pfuj, pfuj, pfuj!

PSIHOTIK: Prestanite, paceri psihijatrije! Pogrešno procjenjujete pledoaje po pički...

PACIJENTI (*poluglasno Psihotiku*): Pst, pst, potiše Psihotiče! Pokušaj potiho! Pusti pacere! Pusti praznoglave pederčiče! Protisni priču potiho!

PUNKER: Protisni priču poput pravih primordijalnih punkera punom parom punokrvno.

PSIHOTIK (*Punkeru*): Prekini, pocrnjeni pingvinu. (*Pacijentima*.) Pa protiskah poprilično, protisnuh pristojno, pravo primijetiste...

PACIJENTI: Pa ponovi!

PSIHOTIK: Ponoviti pričanje pledoajea predstavlja poraznu poteškoću prijenosniku priče povodom prevencije poludjele pičkice.

PACIJENTI: Pa pokušaj poradi poludjele Publike, publike počesto poboljavajućih psihijatara!

PSIHOTIK: Pa pokušavam. Pokušavam prilično prilagodbeno. Pazite! (*Psihotik psikajući potiho podiže prst*.) Pazite! Ponirući precizno proslavljenim putem probodene piknjaste plazme pravilnom potrošnjom plantažnih

piknjasto plavih plombi pičaka, plašim pločice prasetinaste periodizacije piknute pičice. Pisaljkom, penkalom, palivperom po puknutoj piknji popikavati, pače praviti poduzetne posunovraćene plitvičaste plikove pastoralnog ponosa pastirskih proizvoda panike puča, ponajčešće pribrano pabirčeći predsjednikove poznate poslovice poput papagajski-poltronaško planetarno poučenim prihvatiocima predsjednikove politike, prljavim patuljcima potisnute paradigme prostonarodne preduzumljivosti, preporučaju peljari prepotentne psihijatrije prije potopa...

PUBLIKA (*praskajući pobješnjelo prema Psihotiku*): Pfuj, pfuj! Pretpotopna prikazo, piši propast predstave! Pozovi Pisca, prigodnu panglobalnu pijanduru! Pisac, prisiljen Publikom, primoran potrebom prisposobiti Psihotika, pojednostavljeno presložiće priču preistinitog pričalice pretrpanog psihozom.

PUNKER (*prdi prodorno prema Publici, Psihotiku*): Pasji prasinovi, poltroni, ponekad pobunjena pastvo! Potjerajte Psihotika, preuzvišenog paskvilanta! Psihotik pravi probleme, prelako, prelagano provodi pledoaje po pički. Pustite Punkera! (*Prstom pokazuje prema Punkeru.*) Punkeri, posve prirodno, pouzdano provode pledoaje po pički pritom pušeći pilule pune požara, proizvoljnih prosanjanih plamenova priča punih pridjeva političke pa potom promuzičke posttraumatične postmodernističke prošlosti.

PACIJENTI: Prihvaćamo Punkerove pobunjeničke prisposobe... praznimo politrenke plzenjskog piva, podgrijavamo peštanski paprikaš... Pa, Psihotiče, pošto prisutni psihijatri?

PSIHOTIK (*potuljen postepeno popizdi pričajući*): Ponuda postepeno pada. Pederska psihoanaliza pomalo posustaje poput polutrulog povrća poznog pijačnog petka. Punker poprilično pretjeruje palanački pripovijedajući pizdarije. Ponuda pouzdano pada.

PACIJENTI: Pobogu!

PSIHOTIK: Plac prazan praznuje.

PACIJENTI: Prečasni Pomazaniče, pa?

PSIHOTIK (*pokušava prdnuti poput prazne puške po Publici praznolike pame-ti*): Praznik pazarnog petka prognostički priseže: prerezati prgave prizemne planove polupismenih pripadnika psihotične psihijatrije!

PUBLIKA (*prezrivo*): Pfuj, prijetvorna pristalico pravog putovanja! Poštedi Publiku ponovnih pledoajea, prometniče probušenih patlidžana!

PACIJENTI (*Publici*): Polizači prodržavnog prkna, poniknite puzavim pogledom posramljeni! Pokorno prestanite postojati!

PUBLIKA (*Pacijentima*): Pazi pedantne pedagoge!? Poklonite, pizdolisci, poklonite Patagoncima proknjiženu Pestalozzijevu pedagogiju!

PACIJENTI (*Publici*): Plaćenici, pfuj! Pigmejci, pfuj! Pigvinčići, pfuj! Paunovi, pfuj!

PUNKER: Pao pimpek psihijatrima! Pih, pih! Pao poluotromboljeni pimpek psihijatrima... predivno... pao pimpek pijanim plaćenicima politeje... (*Povikuje.*) Pizde preispoljne, pomahnitali pederi, piceki prodavani po placu! Priželjkujete, prasci, pogladiti pa polizati pičku pa pritom pridržavati poljuljano polugrađansko poštenje.

PSIHOTIK: Po prvi put pinku podržavam prevrtljivog Punkera. (*Publici, poludjelim psihijatrima.*) Psihogamadi, plazite parketom! Polžite pod posranog pristupa Pacijentima, periferni pikavci psihijatrije!

PACIJENTI (*Publici*): Puritanci... padobranci... provodadžije...

PUNKER (*potpuno popizdio, Publici*): Prznice... poklonici pisane pečenke... pretile pijavice... pingvini psiho-palanke... Pa, pa... pojebo pas publikom posvojenju pomajku! Pa, posakrivajte prisvojne personalije, prasci paradoksalnih parafraza! Pajceki, posakrivajte potajne pretrule persone putem privatnosti. Poslovno, ponestajte pizdeki! Padajte, pička poticajno pregrizla posvojnu putenost pa...

PSIHOTIK: Pažnja, pažnja!

PACIJENTI/PUNKER (*pitajuće poglede pružili Psihotiku*): Psihotiče, pa Publika pubertetski prazni pantalone!?

PSIHOTIK: Pustite, poslovično pitanje pozorišnog paradajza. Pažnja, pažnja! Palidrvcem plamti prastari palimpsest. Ponovimo pažljivo: presvucimo pristup psihijatriji! Pogledajte, pogledajte, poltroni padaju porebarke! Potpuno posvađani premjeravaju parket.

PUNKER: Potrbuške preneraženo pjevuše peckave poklike paranoično plazeći prema ponoru. Pojebimo, prijatelji, pojebimo punim pritiskom pokazani psihotični paralitični poredak Publike! Pojebimo, pojebimo prijatelji, pojebimo pušljive priglupе padajuće prastanovnike paranoičnih psihoza prodržavne poliklinike propalog polusvijeta!

PSIHOTIK: Pohitajmo, pouzdanici, pohitajmo prepunom parom prema pravoj punokrvnoj pobjedi! Pobjedimo prototipove pravih pastira psihijatrije!

PACIJENTI: Pa pohitajmo, Psihotiče! Praznovjerje ponekad pomalo prestaje... Praznovjerni papučari pokenjanih pantalona prevrću po prstima pocrvenjele paradajze...

PUBLIKA (*pokušava parirati*): Punker pojeo piknjičavi pekmez... Punker pojeo Psihotika... Pacijenti popizdili...

PISAC: Publika počinje pucati paradajzima. Porazni prizor po Publiku. Prvi paradajzi poletješe, padoše po pozornici, pogađaju Psihotika posvuda, pogotovo posred pupka, prepona, pimpeka. PRELUDIN poput peluda profinjeno preludira prostorijama prazneći peludne potencijale...

PISAC: Pada pokrpana prašnjava ponjava.

PROFANO PRIOPĆENJE

PISAC (*Pisac pokazuje prema Piscu*): Poput pravog pravcatog pisca, prijekom potrebom ponukan, pun pijanog poleta pantekstualnog patriotizma progovaram PROFANO PRIOPĆENJE prije potpunog poluđenja. Pažljivo poslušajte! (*Pisac prebučno prokašljava prisutnu pauzu.*) Potpisani Pisac, Pisac podastrijete, prilično pristojne psihodrame, poradi poduzeg perzistentnog perioda pomanjkanja papirusa, pominjući pritom probleme pera, (*Pokazuje pero.*) pa probleme proklete paratehnologije, (*Pokazuje prema plastičnom poslužitelju previrtualnih programa.*) prežalio pa preskočio pet potpuno promišljenih prizora. Paranoično postojano, priželjkujući ponuđenom psihodramom posvemašnje priznanje posjetitelja, primoran primordijalnom potrebom preslatkog prestiža, posebno precizno posvetio pozornost preuzetnom PRIZORU POSLJEDNJEM pokazavši pritom probrani perfekcionistički prkos prema pokudnim papirusnim pozicijama protkanih paralelnim paratehnološkim pizdarijama pa potom poslavši prema pički pomajke popularnom psovkom posvećenom penisu prevladane probleme. Pošteno prigotovivši preostalo, Pisac po postojanom planu pozitivnih propisa pletenja prizora, preslika planetarnih poslova, paketa, paktova, podsuknji... prijazno pozdravlja pravu publiku pristiglu poodasvuda. Punokrvnu, pažljivu, pohotljivu...

PISAC (*pomno pedagoški pokazujući prema prsima*): Pisac pročitava

PRIZOR POSLJEDNJI

PISAC (*polako*): Pozorišni pripravnik promućurno pripravlja pozornicu, Publika pase provokativne paslike Prvog prizora. Poslije polusatne pauze počinje prefrigani Posljednji prizor prožet Penelopinim picajzlama pri polufinalnom perfektuiranju psihodrame. Par prezauzetih pozorišnih protuha padavičavo podiže povisoko pokrpanu prašnjavu ponjavu.

Pomaljajuća planinska panorama, pokatkad pominjanog prehvaljenog polivalentnog PARNASA, pokreće Publiku prilično premorenu pucanjem paradajza po pozornici Prvog prizora. Poludjeli pekmezasti posjetitelji, pošandranci psihijatri pa preostali privremenici, padobranci, promatraju povrtlarski prisno priređen planinski proplanak posut peronosporom. Pretjerano presenećeni postavljenim prizorom prizglobljenih pojavnosti, prenervozno pogledavaju pastoralni poredak panseksualne pozornice.

Psihotik, preopterećen provansalskim pregorenim poplunima, preventivno prispijelim pokrivačima protiv paradajzičnih pucnjeva prstenasto priopćive Publike, pozorno piša pokraj pisoara postavljenog postrance pozadi podijuma. (*Pisac prokašljava putove ponestale pljuvačke pumpajući porozna pušačka pluća.*) Psihotik piša pa piša. Pišalina potočićem pronalazi pokraćen put plavozelenim proplankom; proljetnim predigrama prepliće putanju. Prije pripomenuti podijum, proplanak pravovajljano posjeduje. Pored panama-presvlakom počašćenog podija posjedale polivalentne Parke predući pređu postojanja postanja, preštepanu prvobitnom paučinom prijesnog parapovijesnog praziluka. Predenjem plutokratski posijedjele Parke prosijavaju peludnu pošast pomoću pogubnih pitijskih pređica prastarog panhelenskog proročišta. Pokraj podijuma, poneseno prizorničkim prioritetima prohtjevom postavljača prizornosti, poletno proročište puši paru podzemnih pimplavih plinova prorokovanja pouzećem plinovodnog podteksta praktičnih pletkarenja pa prdeža po prazničnom pazaru panseksualnog psiho-planeta. (*Pisac plaho podiže proročki prst, pročitava polaganije, pomnije, pikantnije.*) Preko podija prebijelu podatljivost prelila prelijepa Penelopa, prostrvši podosta prezrelog prisustva propisima propisno planirane pojavnosti, poženstvene playboyske povampirene predikacije punačkog, pretilog, prsatog, prebujnog, preobilnog. Poglela pa prilježno proučavajući pročitava pikantne pornografske psalme, premasnu prozu perzijskih pisaca pretparnasovskog perioda. Pogled panično plijeni pjenogumasta, prstodrpna pošumljena Penelopina pipa-prepelica. Penelopin pobriježni punačak pršut pod pitomim pupkom pjevucka proerotski pean. Podađe perverzno, provokativnog plavog podija poduzetni preprodavač psihedelika, prerano posijedjeli pa prijevremeno prezreli Punker, privržen porodici plus privredi, pronosi podnožjem Parnasa propagandni papir prilijepljen Plufitaxom. Poduzetnim papirom pretrčavaju presret-

na pismena priopćenja: PEYOTL POZITIVNO POSPJEŠUJE POŠTENU PRIVREDU PORODICE, POSPJEŠUJE PROBAVU PRODUHOVLJENOSTI! PROBAJTE, PROBAJTE PRERAĐENI PEYOTL! PROBAJTE PSIHEDELIKE! POMAŽU PAK PRIVESTI PURIFIKANTNA POBOJANA PETSTO POSTO PRAVA PAKLENA PRIVIĐENJA POJAČANOG, PRAVIJEG, PRAVCATOG, PRAVCATIJEJEG POSTOJANJA! PIRJANI PORILUK POJEDAJU PRASCI! PROSVIJEĆENI PRIPADNICI PUČANSTVA PRIGRLJUJU PSIHEDELIKE, POMOĆNU PRIRUČNU POMOĆ! PSILOCIBIN PULSIRA PROMETNE PROMINENTNE PROMJENE PERCEPCIJE! PUBLIKO, PUBLIKO PROMAŠENIH PSIHJATARA, PROBAJ! PSILOCIBIN POJAČAVA PONOVO PRONAĐENE POSVOJNE PRIDJEVE! POSTOJI PSIHEDELIČNI PREROGATIV **PP!** **PP** PRESKAČE PRIVIDNO POSTOJEĆE! POKUŠAJTE! PROBAJTE! PUKNITE PRIMIZGOVNU PRIPOMOĆ! PSIHEDELIČNI PRESLIKAČI PRESLIKAVAJU PRAVO POSTOJANJE, PUNOĆU POLIDIMENZIONALNIH PREUSKIH PROLAZA, PJEŠAČKI POŠIROKIH PIROMANSKIH PRIJELAZA, PŠENIČNIH POLIJEVANIH POLJA, POLJA PREDNOSNIH PREVLAŽNIH POVLASTICA, PRLJUBLJENIH PRELJUBLJENIH PRIVILEGIJA!

Pjesnik, pastir pjesama, proleterski prisnog profila, pobožno promatrajući Parnas prošetava proscenijem ponavljajući pjesmicu PJEŠČANE PLAŽE PIREJA. Proscenijski pješači, plučeci pukljavim perolakim produžecima poetske pismenosti plenarnog prihvata, poštapajući pjesmu povijesnim prirepcima prepotentnog prajezika puneći prazničaraj povijesnim polemičkim propuhom...

Prijap, plodni proizvođač potomaka, prijapski plodonosno požuruje podiju. Podij pun prelijepo podivljale Penelope poželi prvoklasno primordijalno prakršćansko prcanje.

Prvi prozbori Psihotik.

PSIHOTIK (*pokunjeno pišajući*): Pišam pomalo posramljeno pred posjetiteljima postojeće predstave. Pokunjeno pišam prigodno promišljajući postojeću planetu, ponekad pustinju, pobogu, ponekad presočnu prčionicu, pržionicu pičaka. Procjenjujem psihoneurozu pisanja panegirika pički poštujući pjesnički porod. Planiram poslije predstave pojebati princezu Pantovčaka, prekrasnu Patriciju... pa povrh Patricije proljetnu Pavlinu, posjetiteljicu produbljenih pećina, popularnog područja poviše prizorišta... Pristupačno pomenuh perverznu pustinju. Pišam, pišam poveseo proseravajući podložni podtekst... Pišam... Pustoš poučnog pikanja pisaljkom/penkalom po piknji, pričinja ponekom prevlažnom patriotu pičkice poveliku pustošnost, puneći prljavštinom pustopašne polucijske plahte, počinjajući pi-pi pri punoj punini paklenih punjenja pneumatskih pipokilotona pulmo-pluća plosnate pneumonije... pne...pne... pne.. pne...

PISAC (*pročitava primjedbu pisca*): Psihotiku padne poncho-poplun. Promočen plivucka potočićem pišaline. Postiđeni, prividno prestrašeni Psiho-

tik poiznutra proklinje psujući promaštani prerijski plac popisanih poljodjelaca Paragvaja.

PSIHOTIK (*povikuje*): Postati pristojni Paragvajac, pun pogodak!

PJESNIK (*pjesnički Psihotiku*): Prepametni prestarjeli Psihotiče! Prekineš, prevejanče, prekidaš poetu pri poslu pročitavajućeg ponavljanja Petnaestog pjevanja **PJEŠČANIH PLAŽA PIREJA**. Pazi, pripazi, prvoprizorni paradajzu! Prebjegni, pseto! Prvoredni portal prima ponedjeljkom. Prebjegni, pobjegni poput prestrašenog pekinezera, pobjegni pa prespavaj **Posljednji prizor**, preumorni pristalico pozorišta! Presnivaj posao! Praznuj, popularni prijatelju!

PSIHOTIK (*polako pridiže popišani poplun*): Prestani pizditi, preosjetljivi poetu! Posramljeno pogledaj potpuno popišani podebeli poplun, parafraziranu popudbinu prošlostoljetnog pozorišta! Postiđeno ponikni pogledom pa prihvati proteklu priznatu povijest! Priznaj, **PLEDOAJE PO PIČKI** prekinut psovanjem Publike pa...

PJESNIK: Pusti puke pretenzije! Potaknuti Pegazom pokažimo Publici perfektan pedalj poštenog prokrvljenog penisa! Posljednjim pak prizorom prikazujemo **PLEDOAJE** praktično proveden po ponajljepšoj pički Peloponeza.

PSIHOTIK: Pa, permisivno popuštam, podržavam progresivne projekte po postojećem planetu. Priznajem potrebnim prizemljiti pripadnike Publike, patrijarhe, potrebite pedere, pčelare, patricije, pazikuće, pepeljugaste pizdice, pljugaste podebele pousmine... pače, pacere, pedesetak papagajskih pahuljica, petsto potencijalnih pjesnika pa pjesnikinja...

PJESNIK: Pardon, palikućo! Pusti pjesnike pisati poeziju, pjesme, poeme, pjesmotvore! Pokušaj, prihvati, provizorni prijatelju, prihvati plodunosno prizemljenje. Publika potajno priželjkuje proćućivanje punomasnog prikazivanja prčenja.

PSIHOTIK: Psihotična, paralizirana, poludjela pekmezasta planeta pribojavanja poštuje prizemnu podrumsku praksu prcanja. Praksa...

PJESNIK: Pst, Psihotiče! Počinjemo. Pregibaj pobrzo prostor pozornice! Prospavaj praksu! Počini pinku! Počivaj poput preumornog penzioniranog primozga! Presnivaj praksu! Posuši poplun pun perja pa pokrij paperjem premorena pledoajerska pleća.

PSIHOTIK: Pih, postaješ prenatrpan prigodnim propovijedima, pjesnička palmo, počasna poslanice pasatne poezije. Predlažem pristojno: pozaboravimo pizdarije, pomirimo posvojne persone... Pače, pozaboravimo partituru partikularnih petnaestosekundnih pomirenja. Predlažem, postanimo privremeni pajdaši prilikom praižvođenja **PLEDOAJEA** po prizemnoj pozornici psihijatrijskih preokupacija.

PJESNIK: Prihvaćam, postanimo privremeni prijatelji. Postanimo pajdaši, prebistra pristalica pravog putovanja, pristalico pedagoški poučnih psihodrama.

PSIHOTIK: Primljeno, postanimo privremeni prijatelji!

PJESNIK: Primirje potvrđeno, prepotentni putniče. Pa, pa počnimo **Pussy, Pussy Play**, privremeni pobratime!

PSIHOTIK: Po počnimo! Pokažimo performans profinjenih procesa psihoterapijskog prizdravljanja prebolesne populacije.

PISAC: Publika pomiješana premještanjem premještenih Pacijenata, prihvaća primirje Pjesnika pa Psihotika. Premirući puni požude pogledavanja Psihotik, Pjesnik, Publika pomirljivo podnose pričekivanje. Puni prigovora protiv paušalnog produženja počinjanja predstave, prilikom pripomenutog primirja potaknutog prepirkom, Pjesnik, Psihijatri, Pacijenti potoptaju. Prisutni posjetitelji prijeteći potražuju pozorišnu pravdu. Publika ponovno počinje pažljivo pucati paradajzima. Paradajzi poletno poletješe pogađajući popišani poplun pasiranom purpurnogrimiznom primjesom. Poneki promašuju. Psihotik priušti petama proatletički polukružni prebjeg preko pozornice. Potom ponovno, potpuno priseban, pravolinijski pravi put protrčavajući prema prethodnoj pozorišnoj poziciji.

PJESNIK: Pomalo poltronski predusretljivo prizivam plitku pažnju prisutnih. Pažnja, pažnja! Predragi publikum, ponabrijana publiko, pogledavanjem **Posljednjeg prizora** prisustvujete pozorišnom perforacijskom praksom pojašnjenim PLEDOAJEOM PO PIČKI. Preciznije: pribivate publiciranoj performativnoj penetraciji Princeze Penelope Prve putem prepotentnog pobjednika Peloponeskog prcačkog prvenstva, prezaueztog Princa Prijapa Prvog.

PISAC: Petosekundna pauza, pljesak Pjesniku.

PJESNIK: Povišenim piskom povikujem: plaudite, pljeskajte! Plaudite, prijatelji! Perceptivnim pljeskom poklonjeno povjerenje pametne prisustvujuće publike pali psihodramljenje. Pozorišni projekt, površno poznat puku po podnaslovu PUNJENJE PENELOPE, pored podnaslova PIKNUTI PIKNJICU PENKALOM PO PIKNJI, prisebno proučavajući postrenesansni period progresivnog prcanja preužarenih papričica, produktivnim pothvatom, PLEDOAJEOM PO PIČKI - posebice pojačanim **Posljednjim prizorom** praktičnog prikazivanja pledoajea po pički – predmnijeva poput prethodećeg Plauta pozabaviti posvemašnjim podsmijehom prezahtjevnu publiku perfektuiranim predstavljanjem pristupačnog priopćavanja psihoterapeutske poruke.

PISAC: Povelikom prostorijom poliježe permisivni pljesak pun prosijavanja pripregnute pošasti prosmijavanja.

PJESNIK (*pritihuje prisutne*): Počinjem pojati *Petnaesto pjevanje* PJEŠČANIH PLAŽA PIREJA. Pogurnut pramčanim paralelama ponajjače poezije, progovaram prokljalim patetičnim patosom promediteranske provenijencije. Pored planine plavičastog Parnasa, (*Pokazuje prstom.*) podnožjem prikladna proplanka pastoralizirana popijevka proteinski pršti, perkusionistički paluca preskupim plavim Pelikanom pripremljenu priču. Prijapov prijatelj Pjesnik, primijetite poželjnici predstave, požudno poželjno požudu pjeva: Pijte, prijaznici, pijte! Pijte pa proveselite po-

parloženu, pougljenu, pounutrenu patnju prikladne pernice prepune pomodnih penkala, potrošenih pisanjem psihodrame po Prijapu pa po Penelopi. Pjevam prolog pozorničke poslalice. Prijape, podbuhlim poblebljim penisom prvo probuši prijateljevo prisno prsten-prkno. Prije Penelope povedi Patrokla prema plavkastom podmorju, pročačkaj prijateljsku pozadinu poznatog pедера. Priznajem, prigodna pošalica. Prostitute, prijateljska publiko! Potom poduzetno prošuplji Penelopinu permanentno polumračnu punđu, pruži popaljivoj prepunašnoj pečurki povoljnu prvu pričest pa prema potrebi potražnje pričvrli posljednju pomast pohotljivoj pecaljki pimpača, prezahtjevnoj polumasnoj pečnici, pa pikaj, prči, pili, prcaj, pikaj...

PISAC: Prisutni povikuju: pikaj, prči, pili, prcaj, pikaj... pikaj, prči, pili, prcaj, pikaj...

PRIJAP: Pjesniče, prijatelji, predragi podražavatelji Prijapove potencije, podržavatelji paklene Prijapove potencije, prijapski poduzetno priskakujem podijumu, perolako pramcem protrčavam prema Penelopi. (*Penelopi.*) Prilazim, Princezo. Proveselimo putenost, Praksitelovu paperjastu praksu pipanja!

PENELOPA: Priđi, priđi Prinče, pobjedniče prc-prvenstva! Pristupi poblize, Prijape!

PRIJAP (*poveselo*): Pa... pa prilazim, prijateljice. Prilazim primjerena pasmino, prilazim pun pripravnosti, pun pobjedničkog patosa, pun principa pobjede. Pristupam ponosno pipkajući prenapučen prorez pantalona.

PENELOPA (*požudno pogledavajući Prijapa*): Priđi! Pristupi postojano poput pošasti peronospore! Pogledaj pozorno, pomamno pripremam podijum, priređujem prijestolje projebavanja.

PRIJAP: Perfektno!

PENELOPA: Počuh, Prijape, prevruće prijapske priče pred Partenonom prije par pretoplih podneva. Prođoh pored paviljona prepunog prelijepih probranih posrnulih pičkica, Propilejima prođoh pa pričuh povjerljivo pričuckanje prostitutki... Pohvaljuju Prijapove penisne prednosti promuklim prokurvanim piskutima... Pletu prigodne priče, pjevaju podobne pobjedničke pjesmice Prijapovu punomesnatom pendreku, patentiranoj permanentnoj potenciji...

PRIJAP (*poslovno*): Pusti, pusti Penelopo! Prosječna početna patricijska prcanja pa podigla prašinu povodom Peloponeskog prvenstva...

PENELOPA: Pa pronijela popularnost pobjednika.

PRIJAP (*popustljivo, preskromno prikazuje poziciju*): Pah, pojedij prokuhanu prokulicu pimpača! Pa poneke pretenciozne prostitutke protežiraju primitivne paternalističke Perzijance. Pričaju: perzijski prašinari pet puta poželjnije prcaju panhelenske pičke... Pusti, Penelopo, pusti patrijarhalne policijske priče prostitutkama podnapitim predalkoholnim pelinom, poslije prozvanim pregorkim pelinkovcem. Pusti priče pokvarenim Periklovim priležnicama. Pokopajmo predrasude!

PENELOPA: Pokopajmo! Primakni Prijapa, Prijapčiću! Primakni pištolj povoljnog pčelara pčelici! Prepustimo prirodi poslove!

PRIJAP: Prepustimo. Pripustimo prirodu pravom paru!

PENELOPA: Pripustimo prirodu, pripustimo patronažnu polusestru prcanja! Pripustimo polusvijet primamljivih poslastica poodraslim primjercima prirode! Parnas plamti. Parnas proplamsava pjesničke pljeskavice, Pindarove prozne pjesmotvore. Pljušte podgrijani predgovori pjesničkim prvijencima. Presveti Pavao propagira peckave psalme, psaltirom pokrštava puk, predavangardnu poeziju, partenonske prostitutke... Presveti Pavao potom prezentira pjevane podoknice, preskupe preiskupljujuće pokore, patentira prve prave popovske propovijedi, prenagljeno pljučka po pornografskim poemama poznate panhelenske pjesnikinje... Podržava početničke proljetne pjesmice...

PJESNIK (*preuzbuđeno*): Pardon!

PRIJAP: Pst, pauperu! Pst, proleteru popularne poezije! Penelopa poznatim poetičkim postupcima prehranjuje pavijanska pjesnička poduzeća.

PENELOPA (*požurujući pohotljivo*): Pobjedniče prc-prvenstva, pusti prolupanog prosjaka, pusti popularnoj politici prisegnutog poganina! Priđi, Prijape, priđi... pripravljena peć prosto pizdi... priželjkuje probitačni pečat... Priđi pitonom pa pilotiraj potrbuške! Poškropi pitomi Penelopin pupak punomasnom pavlakom...

PRIJAP: Pričekaj, Penelopo... Polagano puštam pantalone pasti... padaju prema podu proplanka...

PENELOPA: Prijape!

PRIJAP: Pričekaj pristojno, Penelopice, Penelopičice! Poslušaj ponajprije potpuno precizne podatke! Poslušni prozu prije poezije! Početkom podrhtavajućeg perioda prčhiona pritrči postariji poštar, prastari pismonoša, prenoseći pozamašnu planinu pisama. Primih puno preporučenih pisama pa po priloženom popisu primijetih povisoko predragocjeno prvo pismo Princeze Penelope Prve. Pokraj popisa poštovani preporučilac pripisaše: "Polivalentna primadona polisa. Prvotno: priučena praktična porodilja. Potom: ponos ponajboljih, ponajsočnijih peloponeskih pičaka. Pretendira pičkulji pripustiti prcačke pobjednike Peloponeskog Prcačkog Prvenstva." Pomislih: "Prijape, pospremi prijeko potrebne putne potrepštine pa pohitaj Penelopi požudljivoj!"

PENELOPA (*prenestrpljivo pužući podijem*): Prijape, poduži period prenestrpljivo pužem podijem. Prijape, pobogu, pozaboravljaj pričice, podatke, patkice, pikule, pedere, pejsmejkere, pijune, pločice, ptičice, plikove, politirani pribor, perece, patike, pecivo, pleonazme, parafraze, palce, pedeset pisama... Pusti prave podatke! Počni pričati protuistine, postani poveliki Pinochio... Pregladna Prijapova pimpeka povazdan pužem pustinjским prostorima plaćajući penale poživinčenoj pizdurini... Pomogni, prijatelju... prijazniče... Poslušaj povike prčastog pubisa... Prislušni permanentne presretne povike prepametne pizdice... Počuj plačne prijetnje prevruće Penelopine pizdurine-pizdulje... Pomiluj pipicu

pobjedničkom pažnjom podebelog pavijanskog patricija... Pritegni pri-
japski pedantno pomahnitalu pečinu! Preživjeh propalu pubertetsku
prošlost pitomih pitomaca Peloponeza... Protagorinih puzavih pederči-
ća... prenježnih pizdolizaca... pristojnih polaznika peripatetičkih pute-
ljaka pune prisutnosti... parusije... Pomogni, Prijape pričljivi, prčljivi...
Popuni prevjernu, pretoplu, pregrijanu pičkicu... Penetriraj prividnu
pobunu plahe *pussy*... Pričvrli poganu poslušnost prijetvornice... Prei-
spitaj pičkin preporučeni pedigre... Prodrmaj posesivnu paranoju piči-
ća...

PRIJAP: Penelopice, Penelopičice, Penelopičićice, pridržavaj pa poštuj pris-
tojnu penelopičnost! Preboli pretenciozne profeminističke postulate pi-
rejskih podlistaka! Pričekni... Pripremi pregusti parfimirani perzijaner,
pomiluj patuljasti prevlažni penisic pod pekom, pomiluj pipu-pipicu
prije pastirskog Prijapovog probijanja... Pripremam pravi probojni pri-
fuk.

PISAC: Prijap pažljivo prekopava po putnim potreštinama. Poslije pomne
pretrage pronalazi prstohvat prezervativa premazanih prefinim pude-
rom. Pažljivim pokretima prstiju postavlja preventivu po penisu.

PENELOPA: Primijeti, Prijape, Penelopicu pripadajuću Prijapu, primijeti pre-
nestrpljivo pužuću pumu! Primijeti pa pobacaj proklete prezervative,
prelijepi Prijape! Pocijepaj preglupe plastične penisne presvlake! Poki-
daj primjerke prokapitalističke preventivne privrede! Potrgaj plastičnu
pošast planeta! Poznati Penelopin pizduljak potrebuje pravi pritisak,
pravu ponovljenu prvu pričest, pravi prebijeli pelud poludjelog proba-
dača.

PRIJAP: Popuši polagano posljednju primjedbu! Ponajprije, prestani psovati!
Potom prestani popovati Prijapu poštujući posvemašnju posvećenost
pimpeku prilikom postavljanja prezervativa...

PENELOPA: Prijape, preklinjem prestrašena, pobacaj prezervative... Prezi-
rem prezervative poradi postojanja panike prijevremenog paradoksal-
nog padanja pimpača.

PARKE (*potmulo*): Prodrkavajući pičice, prepredeno predemo prstićima pre-
dicu polivalentnih prevalentnih prizvuka požude pune potresa. (*Povi-
kuju*.) Pripazi, Penelopo! Poništenje prisutnosti prezervativa porađa pri-
jetnju. Predviđamo pobačaj. Pobačaj, pobačaj, pobačaj! Predviđamo
pobačaj, prorokujemo poznati prekomplicirani pothvat predmodernih
postupaka.

PENELOPA (*prozbori plaho*): Parke predviđaju pobačaj, Prijape. Pletaće poig-
ljene probojnice plešu predviđeno probadanje predviđene prinove. Pazi,
Prijape! Pripazi, ponajdraži prijatelju, prije poškropljenja povadi penis
pa proračunato prebaci pjenušac postrance prema pupku. Pazi, Prija-
pe, protivnim postupkom pajnkrti prihajajo!

PRIJAP: Priznajem, pizdarija.

PARKE: Pipaj pa pazi, pazi pa pipaj, Prijape! Pipaj prisnu pojebljivu pičku!
Prisili penis pritisnuti prema pipici, pripusti pimpač pomoću prsta po-

kaznjaka pa palca! Proročki proričemo povoljan prifuk. Pipaj, Penelopo, pipaj priglupi penis, popipaj ponekad pametni penis protkan poezijom putujućih pokućaraca. Prilikom prcanja poluzaneseno pogledavaj prema povjetarcu! Ptice pojebnice, plave paunice, prelijeću presretne parove, parove pri prcanju.

PISAC: Prijap povadio pregoleme prinadležnosti po planeti poznate prijapovštine pa prilazi prevlažnoj Penelopi. Popizditiš prevladava pašnjakom pozelenjelog proplanka pozorišnog podijuma. Penelopa prediše prešumno. Pomiluje pošumljeni park prozvan *Paradiso*. Proširuje prolaz pocrvenjelih pousmina piljeći put Prijapovog pištolja prezauzetog pompozanim pridizanjem, podizanjem.

PENELOPA (*plaho, poluludo*): Prijape, postepeno posrcem prema poluđenju. Prividno postidena, poluprividno poniknem pred Prijapovim probojnim podebelim penisom prizahtijevajući probadajući prohod. Priđi, Prijape, potpuno prirodno priđi! Palača pospremljena, pranje posuđa pozavršeno, peglanje pogotovo. Priđi paprenim pustolovom prenapunjenim paljbom, prskaj pjenu postojanja ponovljeno pa pomnoženo perzistentnim punjenjima. Promučkaj piljevinu prethodnika prvonagrađenim podbuhlim penisom! Penisnim patrolama promrsi pičkotresom punačku pundu pundicu pregorene, preuspaljene pizdine pizdice! Pomrsi posvojne proračune pičkinih poslova! Proroštaj plamenu ponikvu! Pročuti prituljeni plamičak pizdosidrišta, pripaljen podivljanim podizanjem pimpoprobadača. Provijori paniku pramenova pičice! Porazbijaj Penelopine prijave, pritužbe porazbijaj! Pomogni, presnažni Prijape! Pomoćno pritrći, prezbiterijanski prijatelju potrebitih pičaka.

PRIJAP: Pilence, pilence, prostačka prestupnice, pusti protestantizam počivati pokraj plota povijesti. Prilazim paternalističkim poenima pravog prestupnika postojećeg poretka. Prijateljski prakticiram popularno polizenstvo. Prijateljski pristajem potrošiti pjenaste patrone pojejavajući pun pakung prikladnih pizdica, ponajboljih pičkica polisa, pogotovo Penelopinu proslavljenju pukotinu.

PISAC: Prčeći prčasti pubis, Penelopa potražuje Prijapove prenapete privilegije. Prošireno predišući pušta plinove potpunog predavanja. Puna patnje podugog, predugog pričekivanja, puna požudne pojebice Penelopa prdi, pizdi, požuruje. Potičući povećani Prijapov pimpač, pokušava prstima primiti, prigrabiti, prihvatiti pozamašnu prijapovsku prodornu prskalicu pa pounutriti poludjelom pičkom Prijapov pannacionalni panj. Preglasno pumpa plućima, pobožno pružajući pipke prema postojanom pimpeku.

PENELOPA: Priđi, pijevac, pljevac... Partizanski poljubi Penelopinu pijavicu, Penelopinog promoćenog pauka... prepipaj patriotski preužarenu paučinu... preuzmi poslove parionice...poplijevi patkicu... pahuljičavu pčelicu... pohotljivu penisnu penjalicu... Pročitaj pjesmaricu pičkinih pjevova...

PISAC: Prijap, prepredeno prinoseći penis Penelopinoj pomodrjeloj, pričekivanjem pobjedničke plovidbe poplavljennoj pizdionici, priljubi pobjedni-

ka poizbliza prevlažnoj pljevi. Poput perfekcionista potanko profesorski pipka prhko preslatko pecivo. Pipka prokisnuti pečat počivališta podugačkih prilježnika poezije promjeravanja promješavanja.

PENELOPA: Podrhtavam, pobogu. Pročitaj pjesmaricu...

PRIJAP: Poruke pravilno prihvaćene. Pripremi paljenje!

PENELOPA: Pripremno poodavno. Počni, Prijape!

PRIJAP: Pa, prirodno... Pričekaj ponešto, pričekaj polagani pristup predigre, poludjela penjačice! Proširi prostački područje preslatkog parka premnogih poslastica, proširi područje pogibeljnog požuda! Porazmakni perfidno predgrađe ponora, prokleti prostor privremenih padova poslije pojebničke psihoze!

PENELOPA: Prestani previše pričati, pizdulinu! Poldrug **Posljednjeg prizora** parketiranim proplankom Parnasa proplakujem priželjkujući pojebnički poklič primakvalitetnog pofuka, priželjkujući prodiranje Prijapovog patricijskog paža. Prestani, Prijape, palamuditi profuranu prostitutku Penelopu! Prekini praksom paralitičnih pradjedova Parkinsonove provenijencije pa počni pastoralni pohod pretjerane poželjne perforacije! Počini pothvat petogodišta! Posadi pšenicu, posadi potomke, predbračne piliće...

PRIJAP: Pazi, pazi, prerevna pičkice! Pa presuđuješ preozbiljno, prasico! Priлично prestrogo presuđuješ. (*Pogled prema prisutnima.*) Pomislite, predragi poželjnici, popizdila prijebljiva Penelopa. (*Povikuje.*) Prasnage, primordijalne prasnage, pritecite prijateljski Prijapu! Porazmisli, Penelopo! Ponesena prijekorom procurila pakost. Pa pokušaj, pah, pa pokušaj podnijeti prisutnu priču! Podnesi, pizdekaru, preobilje petogodišnjih prcačkih planova! Poslije Prijapovog permanentnog penetriranja preporučam potrošenoj Penelopi potražiti prijevremenu penziju. (*Prijap poskokom poruši Penelopu poleduške povikujući proste pridjeve.*) Pati, psihotična pičko! Pa pati, prokurvana pizdo! Pati, pičkasta pičko! Pati, polovična, površna, prizemna, posesivna pičkice! Pokaraće Prijap prporostu prljavu pohotu Penelope. Pati, patricijska pekmezasta pičko! Prijap prca poput popaljenog prašumskog pavijana. Pati, pičko!

PENELOPA (*poremećena požudom psihotično povikuje*): Priželjkujem patološki patiti, pičko prijapska!

PISAC: Predivni Prijap poluskokom poput psihotičnog poskoka proburazi polutamnu paučinastu prepreku pa postavi pocrvenjeli, ponatečeni primjerak pimpeka posred Penelopinog pizdišta, posred pribježišta problematičnih panhelenskih pečalbara. Proburazi penisom pičku pa postavi prijesnu panjinu posred ponornice pa počne prečvrstim plugom prilježno porebarke preoravati Penelopinu prašumu, pošumljenu parcelu Penelopine pocrnjele paprati. Presretna Penelopa pobožno požudno prikliješti Prijapa protegnutim punašnim paocima pa pritisne paničnom pčelicom pobjednika pri preduzimljivom posrtanju podijem. Prodirući putem provjerenih putešestvija prefriganih pecaroša, prdne Prijap poprskavši prežitkim proljevom Publiku psihotičnih psihijatara,

publiku Pacijenata. Pobunjeni, prijetvorno posramljeni, požudni poklici Publike.

PUBLIKA: Pfuj! Pogledajte posranca! Pogledajte paranoika! Promotrite prljavog pacova! Promislite, prca posred pozornice!?!

PUNKER: Promahujem propagandnim papirom. (*Promahuje.*) Poludjele pirane, pročitajte pametan popis paklenih prašaka, pomahnitalih prasaka! Priglupе piroške, prečasnim pijetetom posvetite pažnju pristojnom preživljavanju porodice! Promijenite posve pogrešno ponašanje prema pravljenju potomaka! Postanite protivnici prebrzog predbračnog prca-nja prokurvanom Prijapovom polugom!

PUBLIKA: Pih! Pametnjakoviću, Publiku poučavaš prilagodljivom ponašanju, Publiku premazanu preiskusnim putrom. Pih! Pih, prosječni preprodavač pakosnih psihedelika, potukač paralelama prekrajanog planeta, prodavač protucanih prevladanih prašaka, posesivni posjednik pre-naglašenog Prozaca... Pih, prijašnji planetarni pobunjenik postao prekonzervativni pater porodice...

PSIHOTIK: Polako, polako, prijatelji. Pustite potucanja, proganjanja, preganjanja, posvetite pažnju postrevolucionarnom paganskom prcanju! Pozorno pratite Prijapovo probadanje Penelope! Pobrojite poene pohotljiva para. Promatranjem penetriranja podržite prirast prvoklasnih postmodernističkih potomaka! Porazite protuintelektualnu prodržavnu psihijatriju.

PARKE (*prodrkavajući picice*): Počesto pomilkimo pičice pa prodrkavamo picce, picice, pičice, pročešljavamo pičkice, proričemo pohvalno prakršćansko prcanje. Predosjećamo provalu pohabane pičkine poezije. Podupiremo picine pohlepne prohtjeve.

PACIJENTI: Podržavamo pravu percepciju prcanja. Prijape, poslije princezine pičke pojebi prema potrebi Penelopino pazuhu.

PUBLIKA: Prcanje po pozornici potrebno prohibicijom potpuno poništiti. Procjenjujemo: potajno pojebanje pristaje pokrajinskim pristojnim porodicama. Pokorno preporučamo pretoplo: prcajte po priglutim prigradskim prizemnicama, po podalekim predgrađima, po prenatrpanim pedsobljima, po polusrušenim psihijatrijskim poliklinikama...

PUNKER: Posve postajem paf! Pfuj! Pfuj, prijetvorni popularni popušeni pizdeki psihijatrije. Ponajprije predlažem privredne probitke pa poštivanje porodice pa potom – prilikom presvetih proštenja - preporučam pokoje prigodno palijativno prcanje. Predlažem, prilagodite primozak! Probajte pravu papicu! Proširite područje Prozaca! Probajte prefine praškove, pioniri pizdarluka!

PUBLIKA: Prijatelji, Punker pokvareno priča. Požurimo pokuditi Punkera pa pozvati pedsjednika psihodramskog prizorišta!

PSIHOTIK: Pst, pst! Pomolite pean! Prizdravite! Postanite prijatelji preporučene prezdrave prehrane! Postanite prvi privrženici profilaktičkog pojebanja.

PARKE (*prodrkavajući pičice*): Predosjećamo provalu polaskane pičkine poezije. Proričemo provalu Prijapove prikladne pjene. Predviđamo personalno: poludjeće prstićima prenadrkane Parke pa poslije pokunjeno pisati poticajne pjesme po papiru.

PISAC: Postupno pretihnu preglasnosti poput preglasavanja prodavačica po pariškom placu popodne poslije posla. Par punom parom potresa psihodramom predviđeno prijestolje prcanja. Publika, Pacijenti, Psihotik, Punker, Pjesnik pa polugole prenadražene Parke preusmjeravaju pogled. Prijap poput pravog pastuha prči poodavno prokurvanu Princezu Penelopu Prvu. Polegao po pičkinim paperjastim podočnjacima, propinje potentnim probijačem poročnu Penelopinu pičkastu prividnu pliticu, preciznije: poliglotsku ponornicu. Promočeni, promekšani poliantrijski poklopci pousmina prave “pljaf, pljaf – pljaf, pljaf”, pa Prijap planinarski pješački pentravo, policijski ponosno, porazmješta posunčanim podnebljem Peloponeza preplanule Penelopine plemenite pregi-be, probadajući poletno privlačno prošireni pupoljak prijemljivog pooduzetnog pičića, produbljujući proroštani prstenčić poodavno proparane pećnice. Prijap priteže prezrele polutke po poligonu prcanja prezirući post pothranjenih pomagača prividno prečistih, po pravdi pripomenuto prljavih proroka Petoknjižja, pronicljivog poljodjeljskog Pentagona, posnih prezbiterijanaca, pravovjernih protestanata... Priteže Prijap podrhtavajuće poželjne polukugle... Prepliće prisno prisutne poslaticice prejahavanja, pocupkivanja, penetriranja, prebacivanja, prekobicavanja, preskakivanja posvuda po Penelopi. Publika, pozornički pobožno, prohuktalom paru počinje pružati prijazni podstrek. Poticaj pridodaju Pjesnik, Psihotik, Parke, Pacijenti... Punker ponešto plaho, ponešto posustalo. Prisutni pridružuju pregaralački postojeću prifukavajuću pragmatiku penetrativnog postupka. Prikladnim pomoćnim primjedbama pojačavaju primjenu pojebničkog panhelenskog projekta.

PJESNIK (*poveselo pogledavajući prisutne*): Prišapnuću počujno Penelopi: Prijo, prenapregni pišalo poviško, poviše prema plavom plafonu poezije prcanja, priljublivanja, postojanja!

PUBLIKA: Podstičemo Prijapa. (*Prijapu.*) Pritisni pa poprijeko promiješaj pokrupnu punokrvnu prdalicu-prdaljku!

PUNKER: Prezirem prisutan par. Prcanje preporučam provoditi podalje publike posred porodične pozornice.

PSIHOTIK: Pozor! Prijekorno prigovaram Punkeru: prestani profuravati prokonzervativnu politiku porodice! (*Prijapu.*) Požari plamte. Prebij pičkurinu pičkolovcem!

PACIJENTI: Pokušaj, Prijape, pokušaj poput povelike ptice potegnuti peljarski potezom po prorezu prividnog pličaka.

PARKE (*prodrkavajući, prodrmavajući pipice*): Počujte par poučnih primjedbi, prikladnih preporuka Penelopi. Pažljivo prebrojavaj prekobrojne Prijapove pogreške! Pristupačno prcaj Prijapov primozak prefriganim pokretima! Preporučamo podivljalu provalu pičkine poetike, preporučamo

permanentno prcanje posvuda po poslovnim prostorijama planeta!
Pravo poentirano, preporučamo prcanje posvuda po prirodi.

PJESNIK (*prijazno Penelopi*): Progutaj, prijazna Princezo, pjesmom poetskih populističkih produžetaka progutaj Prijapovog princa!

PUBLIKA: Provjeri, Prijape, procijeni pažljivo Penelopin pedigree! Provjeri prevažne podatke porijekla pasmine! Priprči pošumljeno pobrđe!

PACIJENTI: Prokuži, Penelopo, prokuži prezentaciju Prijapova pripojavanja!

PSIHOTIK: Prokljuvi pimpekov pritisak prema produženom porođajnom prolazu! Pokaži pedagojsku proćućenost profesorice! Poslije pojeba, privržena promišljanju preuzmi popust počinka pa pročitaj ponajvažnije primjerke Platonove proze! Prvo pročitaj poglavlje posvećeno prakršćanskom pojebavanju, poodavno prisutnom, prisutnom puno prije polihistorijskog prcanja.

PJESNIK: Prihvati, primi Prijapove privilegije!

PUNKER: Ponajviše prezirem politički podobne prljave pojebničke pajceke, prasce, pavijane. Protestiram, pizduni, pizdunice, perverzne pedale provanbračnog prcanja! Privreda pati poradi prekomjernog prcanja. Podižem propagandni papir (*Podiže papir.*) pa predlažem pojačano pušenje prašaka, pogotovo prekrasnog Prozaca, preparata protiv postindustrijskih prenapetosti popularne postmoderne.

PSIHOTIK: Prijape, prcaj polako poput profesora pedagogije! Pozaboravi Punkerove prašnjave predrasude, pozaboravi parazitske predrasude pokondirenih posjednika plantaža pamuka, pšenice, prekrupe, papaje... Prcaj poliglotski porazbacano po Penelopi! Prcaj po parafrazi patničkog planeta!

PJESNIK: Prcaj poput Papuanaca poiskosa! Prekopiraj pjesmotvore preslatkih prethodnika! Posluži Penelopi preobilne porcije pjene!

PUBLIKA: Prcaj prculju! Pritegni potajnu panhelensku prostitutku! Prezri prelijene probisvijete pa prcaj poput pravog pobjednika!

PJESNIK: Prcaj pjesnički poletno! Prcaj poetski pretenciozno!

PUNKER: Prijape, ponovno pretjeruješ prcajući prostitutkinu pičkicu. Povrati prisutnost poretku poštene porodice! Pokupuj preostali prašak Psilocibin pa potom Prozac! Posluži privredu probitačnim proračunom, pedantno privrijeđenim prihodima! Ponajprije, plati politeji porez, potom plati prirez!

PACIJENTI: Prijape, pusti Punkera, previše priča prenevažne podatke. Položi pičku poleđuške pa prči poput pobješnjelih pasa!

PSIHOTIK: Promptno pripravno povrati popularnost prvih pravovjernih pjesaka prekrasnog pico-petoboja, pravih prcača, posebice popova, patera, pastora, pedagoga, pedofila, pedantnih profesora, pijanih pjesnika, prolupanih prištavih poluintelektualaca...

PUBLIKA: Prijape, poslije prcanja priušti pojebnicima pošteno pečenu pisanu pečenku pri "Posljednjoj prilici", popularnom pomodnom prihvatilištu profinjenih pijanica.

PACIJENTI: Potom puno prespavajte. Prekosutra probajte parenu pšenicu pa prženu perad, primjerice patke, purane, piliće...

PARKE (*poluglasno Penelopi*): Pazi, Penelopo! Presvetom Petru pijevac proreče poraz poradi problematičnih prugastih pruga.

PUNKER: Penelopo, poslušaj pojebljive proročice Parke pa pazi! Pripazi, Penelopo, postoje posigurane predodžbe, posve plauzibilne: Prijap posjeduje pimpač popunjen prugastim povlakama psorijaze.

PJESNIK: Punker, prikladno potrošenoj poroznoj psihi Punkera, prejako pretjeruje...

PSIHOTIK (*počinje prosvjedovati*): Prosvjedujem poštenjem prosvjetara: Parke, pa Punker, prekrajaju povijest psorijaze. (*Prema Punkeru, Parkama.*) Priprosti polupismenjaci! (*Prema Penelopi.*) Penelopo, pozanemari poluobrazovane punjene paprike, punjene pande paradermatologije! Pfu! Pfu, plinoviti pilari pare! Potražite penziju, primirite prhku pamet, prgavci! Pogrešno prikazujete paradentozu, priglupi panjevi...

PISAC (*povikuje*): Pozornica proključala, pala prašina po proplanku prenatpanom pojebavanjem Prijapa po Penelopi. Pognuto pocupkivanje preuzbuđenog *Personala*, *Pomoćnog personala*. Povikivanje. Preglasno podsticanje poduzetnički prisutnih performerera. Požurivanje prizoričkog parenja, prcanju potpuno posvećenog para. Polagano približavanje putenom primirenju...

PUBLIKA (*Punkeru pa podijumu*): Pa, pa, Punkeru... pa, pa... puli, puli... progresivna pljevo privatne privrede prolupanih poduzetnika pozornice... promuzičkog pokreta pljačkanja para putem pokradenih prašnjavih prastarih play-ploča pa preostalih prijenosnika polutonova... Pusti, Prijape, punkeraj! Poštosaj panhelensku piletinu poprečke!

PACIJENTI: Penelopo, posiši pojavljujuću pjenu pristiglu pounutrenjem Prijapovog pimpilimpiča!

PJESNIK: Papreno potičem prcanjem poluđeni par. Prijape, prči poput pari-pa!

PSIHOTIK: Pokaži prijatnu profinjenost, Prijape! Poklopaj priljepčivu pubisnu prhut prihvaćenu polizivanjem! Pograbljay pornografsku površinu pitoreskne puzavice! Poljubi pijavicu, perjanicu predestiniranih profuknjača. Prijape, pojebi Penelopu poput poludivljeg pastuha! Pluži, Prijape, pluži providnu porno ponornicu!

PARKE (*protrjavajući priručne pičice*): Protrjavamo priručne pičice, porođenjem paradoksalno prisutne pri ruci. Progovaramo Prijapu: Pluži picu ponornicu! Poravnaj pokretnu pljuckavu pijavicu! Pojebi, Prijape, pojebi pregipke pipke prokurvane pipulje!

PUNKER (*preuzbuđeno*): Prasac, prasica... prasac po prasici... prije pojeba potrebno popušiti praškove, pojačati poduzetničke probitke poimence prisutnog Punkera... pripremiti pozu poznog postojanja, priskrbiti poš-tenu penziju...

PJESNIK (*pomoćnički Penelopi*): Pjevam prvu pomoć predražesnoj Penelopi. Poljuljaj, Penelopo, poljuljaj pa pošemeri plavetnilo Prijapovih protup-rirodnih potreba prcanja poostraga po prknu.

PSIHOTIK: Protrljaj ponosni perčin pozadi Prijapovih pleća! Pritisni Prijapo-vu prejaku palicu, ponatečeni primjerak poludjele prirode!

PUBLIKA: Pohrskaj, Prijape, popaljivu pipljivu platformu pi-pi pokrovčića!

PACIJENTI: Pokidaj promptno primišljaj Penelopine prve pričesti!

PUNKER: Protestiram protiv pukog podužeg produženog pojebavanja. Ponav-ljam, prvo privreda pušenja psilocibina, pijeње Prozaca, prijaznog pra-ška prokrijumčarenog pored propisanih priznanica, pa porodica, po-tom prekobračno prcanje prilikom prigodnih praznika posred podale-kog prikrajka.

PJESNIK: Penelopo, plemenito podaj povremeno presvislo prkno Prijapu, prešutnom predsjedniku pravih prcatelja!

PSIHOTIK: Predaj pristup profesoru!

PJESNIK: Profesoru primijenjene protetike pičke, prkna, prebujnih prsa, pa-zuha...

PARKE: Pouzdano pritišćemo podnaduto punačko pobrežje pičica pa prok-lamiramo pristanak. Pristajemo! Pristajemo! Pokurči pičku preobrtan-jem pa piči povrh pleća podložne pazilice pokušstva! Prinudi Penelo-pino prošireno pičkino poduzeće prozračnim pastirskim prcanjem po-trbuške pootraga!

PJESNIK: Prihvaćam podastrijeti prijedlog, preporuku, proklamaciju. Po po-štenom priznanju pederastije Peloponeza, profinjenoj plemićkoj palici ponajbolje pristaje proguravanje pootraga.

PSIHOTIK: Podržavam pristupačnu povijesnu projekciju privremenog prija-telja Pjesnika.

PUNKER: Prosvjedujem protiv pederske podvarijante! Prvo prašak pa pra-sak... prvo Prozac, potom proza pogibeljna prcanja...

PSIHOTIK: Prestani, posvjedočeni prohibicionistu prokonzervativne politike protekle pogranične povijesti! Pojebavanje promatraš poradi proreakci-onarnih potreba popanjakavanja, prislušivanja, prijavljivanja, prituž-bi, podvaljivanja, presretanja...

PUBLIKA: Pusti, Prijape, pojačana preganjanja postrance pozornice pa pras-kaj po polutkama poprilično prodrmane prde prdalice! Pravo pripome-nu preobilna pjesnička pamet. (*Priekorno pogledavajući Punkera pa predočene persone poput Punkera.*) Podrpanci, prišipetlje, papani! Pra-skozorje primiče plimu punjenja piknute piknje pa promatranje pu-

njenja praznjenjem pogoršava potpuno prizdravljanje prisutnih psihijatarata pa paranoika. Prikladno prijateljski predlažemo: Preventivno panično pođite ponizno putem provjerenih povjerenika priznate prenapredne psihijatrije paleolitika.

PACIJENTI: Pih, prepametni pijetlovi. Pomalo pretjerujete primoravajući pojebnički par prekompliciranim prijedlozima prave, pravim pravnim pravom priznate psihijatrije...

PISAC (*pažljivo, postepeno pojačavajući*): Prasak. Par pretjerano podivljalih pohotnika pao poput proštaga po podu proplanka pozornice. Podijum postao pokojno pretih, prividno pust, prazan. Priljubljeni požudom, prijebnici produžuju propanj. Prigotavljaju predatorski proboj. Promatrači pljeskajući plješćući proriču pogodak pun pjene. Prognoziraju preobilan pohod pjenaste plazme. Posustala Penelopa predosjeća pravično punjenje, pošteno prskanje pjenušavih pjenoskoka prijapovskih postojanih prijapizama. Polusvjesna propentava pizdarijice, pobočke Prijapu podarujući podjarujuće prigodne položaje pogodne produktivnim prepadima profilirane prakse prave pojebničke praske.

PENELOPA (*paradoksalno promuckujuć*): Posrćem pijano podložno preširokim, poširokim prostranstvima...paah... piiih....puuh... prostranstvima pritajenih Prijapâ... pu... putevima... pan... panseksualnih... poliglota... para... paradoksnih preužarenih propuha privremene pičkine prisjećajnosti... paah... Prijape po... pošššševi Penelopinu proslavljenju pukotinu... prkosno pitijsko proročište... prepuni pa prenapuni ponor pic... pic... pičulje, popuni ponor pičkice prastarim puzavim priručnicima postizavanja primordijalnih prc-prc... poena... pažljivo probra... pribranom podjelom pre... prečišćenih prečaca poželjnog presretanja... pp... pp... protjeraj pravećisevažnoga prijana... pa... pa prokrvari pipicu preljubnicu, prokrvari pokvareni pupoljak... popij pokal pitkih pičkinih proizvoda... puuh... pa... pa prepotentno proslavi prvo... pravo praiskonsko... prestupničko probadanje... proletkultno propinjanje predivnoga... pre... prekrasnog prevažnog posvema poznatog paganskog poliženstva ... paganskog... poganskog... promiskuiteta... pa... pogosti... pogosti poglavicu... putnika... premijernim... primijernim premijernim pahuljastim ponoćnim pletivom pravovjerne Penelope... pazilice pokušstva... paah... poludjeh Prijapčino... pičuljak ponuđa... ponudi prednju plohu... pičuljak... Prijape... pičuljak piči perfektno... pičkica požudno protura Prijapu... puno... puno prpošnih prekrasnih pi-pozdrava...

PISAC: Publika, Pacijenti, Pjesnik, Punker promahujući propagandnim papi- rima povikuju promidžbeno pjevno: "pljaf-pljaf, pljaf-pljaf, pljaf-pljaf". Psihotik prividno promasturbantno polucijski proviruje prefrigano pametno po portalu. Parke pojačale prisustvovanje pa podigle poviše prečiste podsuknje pa prstićima ponosno pomno protrjavaju porumenjele plamene pičice, priručne praporčice, poveselo pičkarajući prema pošemerenom prepletu Prijapa po Penelopi, požudno pogledavajući presretni plahoviti par pri punom poslu proizvođenja punomasnih poluproizvoda.

PENELOPA (*prtjavajući, promuckujući pri potpunoj pozaboravljenosti postojećeg*):... preludij... ppp... preludiraj... prebiraj... pribiraj... pleti pobliže... po... postani pleonazam... Prijape... perući pičić... pro... prošlog petka... Phethiona... pala-pala-poprdala... primijetih picajzle... paaa... počešah...

PRIJAP: Plijevi parazite, plačna Penelopo! Pukni pokoji popularni pesticid po pipici!

PENELOPA: ...ppp... Prijape, počisti, pročisti plijesan... plijesan pljoštica ... potamani pekare... Prijapove perčine... pritajene ponovljene potrubušnice... prazne police... pomahnitale podstave... primiri preuspaljene pičkice... posmicaj privezane police pune... porno... porno... pune prenaporne pornografije... proslijedi posrnule povampirene pikantne pipropalitete... prepoznaj porebriču... ppp... presijeci posljednje... po... pomazanje... proton pseudos... poujedinimo paskvilu... pala-pala-poprdala... promaši parloženje... paah... povedi pravednu parnicu... putem... putem parodije pravosuđa... ppp...protiv... ppprotiv pokvarene pseudo pičke... porodice... pokvarene pretrule porodice... Prijape... Prijapčiću... pimpiću... provedi pravomoćnu punomoćnu presudu protiv prigodnih patuljaka, protiv pogurenog Pinochia... paah... pppaaaa-hpaaa...pppaaahh....

PISAC: Polukrug prisutnih pociliknu. Pljesak pokrije prizor prigotavljanja poduzeg povijesnog parenja popularnog para. Penelopina pulpa pravi preobilne popise postignutih prihoda. Procuri Prijapova plaha plazma. Poplavi prilaze, prednjicu, pozadinu, prohodne podrume punašne pice prepelice. Perfektnim pražnjenjem purpurni penis procjeđuje prebrze patrolne poduzetnike potencijalne plodnosti, plodno pridonosi postotku prirasta polisa. Poslije pojeba Penelopa pospano potone prsno, prisno privijajući Prijapov poluotromboljeni pimpek-povisuljak. Penelopa prisniva ponavljanje pi-postupaka. *Personal, Pomoćni personal* počinju pjevati punim plućima pomno promatrajući posustali par pokraj podijuma postavljenog posred proplanka pripadnog planini Parnasu. Prisutnici promuklo pjevaju pobunjeničku pjesmu PIKNI PIKNJICU PATROKLOM PO PIKNJI. Pjesma počinje poznatim prijedlogom Psihotika, postavljenim pri Prvoj Psihijatrijadi, Pariz, Panmayona Pobunjeničke. Prisutnici podrobno pjevaju perverznu prostudentsku pjesmu. Pjevaju:

Psihotici, Pacijenti, Psihijatri!

Predlažemo Presudu protiv priznate

Psihijatrije!

Poništiti!

Poništiti!

Poništiti!

Poludjela perverzna postupanja Prisile

Programiranog pritiska

Poltronske psihonauke

Podređene prigodnoj pizdunskoj politici

Poništiti!

Poništiti!

PISAC: Poneki prisutni pjevajući prilaze preumornom paru polagano praveći polukrug. Pjevaju prognaničke pjesme. Pjevanje postaje pjevnije, prisutnije, prozaičnije. Penelopa, Prijap, presamićeni prosanjavaju proteklo parenje. Polegli pored podijuma, pedijatrijski pročišćeno pajke poput privilegiranih pubertetlija. Preostali pjevaju, pjevaju. Pjevaju pobunu, pjesmu pobune. Petominutno pjevanje. Potom počinje poodasvuda prezirni podsmijeh posve praiskonski pokvarene, promašene, psihotično plutajuće planete, plivajućeg planeta punog poraza. Po pozornici padaju prokrijumčareni Punkerovi propagandni psihedelični papiri. Posvuda podsmijeh, polusmijeh promašene planete, posvuda podsmješljiva poruga profučkanog, poraženog, propalog, profukanog planeta.

pada pokrpana prašnjava ponjava

pada pjenasta pavlaka pamučnog platna

pada progoreni platneni pokrov

pada priznata, polupriznata psihijatrija

DODACI

PLAIDOYER PER PUSSY

KOMPATIBILNI DODACI NA ENGLISKOM, FRANCUSKOM, NJEMAČKOM I
TALIJSKOM JEZIKU

Suradnice *Višnja Barbir, Vera Jovanović (engleski), Jelena Rajak (francuski), Slavica Beronja, Zorica Borojević, Vesna Vuković (njemački) i Maja Adžija (talijanski). Tekstovi su prevedeni i na hrvatski, kako bi glumci imali precizniji uvid u sva značenja.*

PLAIDOYER PER PUSSY

Painkillers palliate Penelope's premenstrual phase. Prudent pulsating puritan pussy

TABLETE OLAKŠAVAJU BOL PENELOPINOJ PREDMENSTRUALNOJ FAZI. MUDRA PULSIRAJUĆA PURITANSKA PIČKA

proves pre-maternal psyche prompt per progress.

DOKAZUJE PREDMAJČINSKU DUŠU SPREMNU ZA NAPREDAK.

Prodigal Priapus practices popular precise penal poses. Ponderous penis prepared per penetrating.

PREOBILAN PRIJAP VJEŽBA POPULARNE PRECIZNE PENALNE POZE. POZAMAŠNI PENIS SPREMAN ZA PENETRACIJU.

Priapus's potential pistol, pointed proudly, plays placid, privately pestering.

PRIJAPOV POTENCIJALNI PIŠTOLJ, PONOSNO UPEREN, GLUMI SMIRENOST, PRIVATNO GNJAVEĆI.

Priapus's persistent psyche pleads per pussy.

PRIJAPOVA UPORNA DUŠA PREKLINJE ZA PIČKU.

PENELOPE (*professes profoundly*): Priapus! Playboy! Prodigal person! Prostitutes proclaim

PENELOPA (DUBOKO ISKAZUJE): PRIJAPE! PLAYBOYU! PREOBILNA PERSONO! PROSTITUTKE PROGLAŠAVAJU

Priapus Penis Prince. Prostitutes praise Priapus's precious pistol.

PRIJAPA PENISNIM PRINCOM. PROSTITUTKE POHVALJUJU PRIJAPOV PREDRAGOCJENI PIŠTOLJ.

PRIAPUS: Please, plain prostitutes pronounce plain proclamations. Priapus's proficient play-toy

PRIJAP: MOLIM TE, OBIČNE PROSTITUTKE IZJAVLJUJU OBIČNE PROKLAMACIJE. PRIJAPOVA STRUČNA IGRAČKA UZIMA ZA

presumes profounder praise. (*Priapus pushes pants, pressing Penelope's panties. Penelopa*

PRAVO DUBLJU HVALU. (PRIJAP GURNE HLAČE, PRITIŠČUĆI PENELOPINE GAĆICE. PENELOPA

puzzled, perplexed. Pussy pounds, pounds, pounds... Progress pleases Priapus. Prime progress,

ZBUNJENA, SMETENA. PIČKA LUPA, LUPA, LUPA... RAZVOJ ZADOVOLJAVAJA PRIJAPA. PRVORAZREDNI RAZVOJ,

persistently pressing Penelopa's pussy).

UPORNO PRITIŠČUĆI PENELOPINU PIČKICU).

PENELOPE: Peel pants Priapus! Present profoundest praise. Penetrate Penelope's prepared

PENELOPA: OGULI HLAČE, PRIJAPE! PREDOČI PONAJDUBLJU HVALU. PROBIJ PENELOPINU PRIPREMLJENU

plaything! Powerfully poke Penelope's pussy, perfect pillar!

IGRAČKU! MOĆNO UBODI PENELOPINU PIČKICU, SAVRŠENI STUPU!

PARCAE: Pst, Penelope! Pace peacefully. Pausing proves prudent. Prolific progress proves

PARKE: PST, PENELOPO! IDI MIRNO. ZASTAJANJE DOKAZUJE PROMIŠLJENOST. PLODONOSAN RAZVOJ DOKAZUJE

precariousness.

OPASNOST.

PENELOPE (*persistently*): Point preceding perfection, Priapus push Penelope. Part pussy, penis,

PENELOPA (UPORNO): TRENUTAK KOJI PRETHODI SAVRŠENSTVU, PRIJAP GURNE PENELOPU. RAZDVOJI PIČKU. PENIS,

Penelope, Priapus. (*Penelope parts pelvis. Presents paranoid, perverse, persuasive pussy. Pleasant*

PENELOPU, PRIJAPA. (PENELOPA RAZDVOJI ZDJELICU. POKAŽE PARANOIČNU, PERVERZNU, UVJERLJIVU PIČKU. MILI

parts please Priapus.)

DIJELOVI VESELE PRIJAPA.)

PRIAPUS (*pleased*): Pert Penelope! (*parting pants*) Please Priapus!

PRIJAP (ZADOVOLJAN): DRSKA I ŽIVAHNA PENELOPO! (RAZDVAJAJUĆI HLAČE.) ZADOVOLJI PRIJAPA!

(*Pistol passionately passes pants. Paranoid Penelope prepares palace per Priapus. Priapus*

(PIŠTOLJ STRASTVENO PROLAZI HLAČE. PARANOIČNA PENELOPA PRIPREMA PALAČU ZA PRIJAPA. PRIJAP

palpates Penelope's palace, peachy pubis, paranoid pearl. Prepares penis per precious

OPIPAVA PENELOPINU PALAČU, BRESKVIČASTU PREPONICU, PARANOIČNI BISER. PRIPREMA PENIS ZA PREDRAGOCJENI

penetration. Pleasure permeates phallic paradise. Penelope painfully puffs.

PROBOJ. ZADOVOLJSTVO PROŽIMA FALIČNI RAJ. PENELOPA BOLNO US-
PUHUJE.

Performance passes.)

PREDSTAVA PROLAZI.

PLAIDOYER PER PUSSY

(Prethodni tekst u cjelini na engleskom, zatim na hrvatskom.)

Painkillers palliate Penelope's premenstrual phase. Prudent pulsating puritan pussy proves pre-maternal psyche prompt per progress. Prodigal Priapus practices popular precise penal poses. Ponderous penis prepared per penetrating. Priapus's potential pistol, pointed proudly, plays placid, privately pestering. Priapus's persistent psyche pleads per pussy.

PENELOPE (*professes profoundly*): Priapus! Playboy! Prodigal person! Prostitutes proclaim Priapus Penis Prince. Prostitutes praise Priapus's precious pistol.

PRIAPUS: Please, plain prostitutes pronounce plain proclamations. Priapus's proficient play-toy presumes profounder praise. *(Priapus pushes pants, pressing Penelope's panties. Penelopa puzzled, perplexed. Pussy pounds, pounds, pounds... Progress pleases Priapus. Prime progress, persistently pressing Penelopa's pussy).*

PENELOPE: Peel pants Priapus! Present profoundest praise. Penetrate Penelope's prepared plaything! Powerfully poke Penelope's pussy, perfect pillar!

PARCAE: Pst, Penelope! Pace peacefully. Pausing proves prudent. Prolific progress proves precariousness.

PENELOPE (*persistently*): Point preceding perfection. Priapus, push Penelope. Part pussy, penis, Penelope, Priapus. *(Penelope parts pelvis. Presents paranoid, perverse, persuasive pussy. Pleasant parts please Priapus.)*

PRIAPUS (*pleased*): Pert Penelopa! *(Parting pants)*. Please Priapus!

(Pistol passionately passes pants. Paranoid Penelope prepares palace per Priapus. Priapus palpates Penelope's palace, peachy pubis, paranoid pearl. Prepares penis per precious penetration. Pleasure permeates phallic paradise. Penelope painfully puffs. Performance passes.)

TABLETE OLAKŠAVAJU BOL PENELOPINOJ PREDMENSTRUALNOJ FAZI. MUDRA PULSIRAJUĆA PURITANSKA PIČKA DOKAZUJE PREDMAJČINSKU DUŠU SPREMNU ZA NAPREDAK. PREOBILAN PRIJAP VJEŽBA POPULARNE PRECIZ-

NE PENALNE POZE. POZAMAŠNI PENIS SPREMAN ZA PENETRACIJU. PRIJAPOV POTENCIJALNI PIŠTOLJ, PONOSNO UPEREN, GLUMI SMIRENOST, PRIVATNO GNJAVEČI. PRIJAPOVA UPORNA DUŠA PREKLINJE ZA PIČKU.

PENELOPA (*DUBOKO ISKAZUJE*): PRIJAPE! PLAYBOYU! PREOBILNA PERSONO! PROSTITUTKE PROGLAŠAVAJU PRIJAPA PENISNIM PRINCOM. PROSTITUTKE POHVALJUJU PRIJAPOV PREDRAGOCJENI PIŠTOLJ.

PRIJAP: MOLIM TE, OBIČNE PROSTITUTKE IZJAVLJUJU OBIČNE PROKLAMACIJE. PRIJAPOVA STRUČNA IGRAČKA UZIMA ZA PRAVO DUBLJU HVALU. (*PRIJAP GURNE HLAČE PRITIŠČUĆI PENELOPINE GAĆICE. PENELOPA ZBUNJENA, SMETENA. PIČKA LUPA, LUPA, LUPA... RAZVOJ ZADOVOLJAVA PRIJAPA. PRVORAZREDNI RAZVOJ, UPORNO PRITIŠČUĆI PENELOPINU PIČKICU.*)

PENELOPA: OGULI HLAČE, PRIJAPE! PREDOČI PONAJDUBLJU HVALU. PROBIJ PENELOPINU PRIPREMLJENU IGRAČKU! MOČNO UBODI PENELOPINU PIČKICU, SAVRŠENI STUPU!

PARKE: PST, PENELOPO! IDI MIRNO. ZASTAJANJE DOKAZUJE PROMIŠLJENOST. PLODONOSNI RAZVOJ DOKAZUJE OPASNOST.

PENELOPA (*UPORNO*): TRENUTAK KOJI PRETHODI SAVRŠENSTVU. PRIJAPE, GURNI PENELOPU. RAZDVOJI PIČKU, PENIS, PENELOPU, PRIJAPA. (*PENELOPA RAZDVOJI ZDJELICU. POKAŽE PARANOIČNU, PERVERZNU, UVJERLJIVU PIČKU. MILI DIJELOVI VESELE PRIJAPA.*)

PRIJAP (*ZADOVOLJAN*): DRSKA I ŽIVAHNA PENELOPO! (*RAZDVAJAJUĆI HLAČE.*) ZADOVOLJI PRIJAPA!

(PIŠTOLJ STRASTVENO PROLAZI HLAČE. PARANOIČNA PENELOPA PRIPREMA PALAČU ZA PRIJAPA. PRIJAP OPIPAVA PENELOPINU PALAČU, BRESKVIČASTU PREPONICU, PARANOIČNI BISER. PRIPREMA PENIS ZA PREDRAGOCJENI PROBOJ. ZADOVOLJSTVO PROŽIMA FALIČKI RAJ. PENELOPA BOLNO USPUHUJE. PREDSTAVA PROLAZI.)

PLAIDOYER PER PUSSY
Popular paraspectacular psychodrama

PROLOGUE

Prepare!

Prepare! Prophetic preposterous players populate protruding prosceniums producing public perturbation, palpitation, profanation, profound psycho-penetration. Prolific progenitor Priapus, promiscuity's pastor, preferring pithy pulsating pudenda, profusely peoples planetary plains penetrating precocious proud Penelope, Pantheon's primly proper Pan-Hellenic prostitute, predatory pussy pulp provider, procreation's prowling protectress.

Puzzling pseudo-prudent Parcae persistently profess precaution, propose prevention, pretending piety, precariously purling psychoactive pussy patchworks.

Promusical protesters, punch-packing pain-loving punk pioneers preach prickly profanities; perverse poets - paupers' pipers, porno prophets - protect pleasure principles, pledging private proto-revolutions, parnassic pyrotechnics, publically preconditioned. Progressive perspicuous periodic paranoids, psychiatric patients, publicly perform psychotic profanation, provoking psychosexual pacemaker palpitations. Pusillanimous psychiatrists, persuasively popular puppeteers, populate playhouse parterre places, pitifully professing prohibition, precaution, punishment, persecution, pragmatic psycho-definition. Petrified petty panopticon protectors paranoically police pagan pleasures, preaching prosy psychobabble, promoting purgatorial psychomachia.

Prodding pricks pierce plush pulsating pithy pussies, patients protest pissing pessimistically, poets proclaim planetary pollination, prurient pastoral profanation.

Please, perceive passionately, protest parodically, pine proudly. Partial participation prohibited!

Players! Play, perchance please. Portray promusical punk protesters, progressive proletarian poets pining planetary pain, piquant prickly peckers perversely pleasing promiscuity's protégés; pulverize pacifying pseudo-principles professing propriety, prohibiting psychedelic picaresque peregrination, precluding priapic polyspectacular paradise. Portray primal powers, prevent palliative pseudo-protection, pauperization, pussy-policing, politicized predatory pantomime, pretended pacification... Provoke! Propagate! Procreate! Paganise! Perform poly-planetary pollination! Proclaim pataphysical panic! Proto-pornographic paradise, paroxysmic procreation! Proudly present prodigious pricks, persuasive perilous pussies, preposterous pederasty, progressive prostitution, purifying propagation, poly-potent primordial psychedelia.

Proceed!

Proceed paratheatrically...

PRIBLIŽNI PRIJEVOD

PLAIDOYER PO PIČKI*Popularna paraspektakularna psihodrama*

Prolog

Budite spremni!

Spremite se! Profetični nerazumni glumci napučili su pozornice što strše i s njih dovode do javnih nemira, treperenja, profanacije, duboke psihopenetracije. Plodni praotac Prijap, taj zaštitnik promiskuiteta, ljubitelj jedrih pulsirajućih ženskih genitalija, prodire u drsku i ponosnu Penelopu, Panteonovu ukočenu i doličnu panhelensku prostitutku, grabežljivu davateljicu pičke, vrebajuću zaštitnicu rađanja, pa se obilno množe i napučuju planetarna polja.

Čudesne pseudorazborite Parke uporno propovijedaju oprez, predlažu sprečavanje hineći pobožnost, a opasno pletu psihoaktivne pičkokolaže.

Promuzički prosvjednici, pioniri punka, zaljubljenici boli propovijedaju trnovitu profanost; perverzni pjesnici, svirači siromaha, porno proroci štite načelo ugode obećavajući privatne protorevolucije i parnasovski vatromet, spolno uvjetovan.

Napredni, bistri, povremeni paranoici, psihijatrijski pacijenti, javno uprizoruju psihotičnu profanaciju izazivajući psihoseksualno treperenje pacemakera. Malodušni psihijatri, uvjerljivo popularni lutkari, nastanjuju partere kazališta i bijedno propovijedaju zabrane, oprez, tjelesno kažnjavanje, progon i pragmatično psihodefiniranje. Sitni, od straha skamenjeni zatvorski čuvari, paranoično nadziru poganske ugode, propovijedaju prozaičnim psihoblebanjem i propagiraju psihomahiju čistilišta.

Poticajni kurčevi prodiru u raskošne, jedre, pulsirajuće pičke, pacijenti prosvjeduju uz pesimistično pišanje, pjesnici proglašavaju planetarno oplođivanje i pohotno pastoralno obeščašćivanje.

Molimo vas, gledajte strastveno, u prosvjedima parodirajte, u željama ponosno izgarajte!

Glumci! Igrajte, zadovoljite nas – možda? Prikažite promuzičke punk prosvjednike, napredne proleterske pjesnike što ginu u planetarnoj boli! Prikažite pikantne bodljikave pimpeke što zadovoljavaju šticećenice promiskuiteta! Zdrobite pseudonačela pacifikacije što obećavaju doličnost, a zabranjuju psihodelične pikareskne pohode i onemogućuju prijapski polispektakularni raj! Prikažite praiskonske moći! Spriječite palijativnu pseudozaštitu, pauperizaciju, nadziranje pičke, politiziranu predatorsku pantomimu, hinjenu pa-

cifikaciju... Provocirajte! Rasplodujte se! Množite se! Širite poganstvo! Izvedite poliplanetarno oplođivanje! Proglasite patafizičku paniku, protopornografski raj, eksplozivno razmnažanje. Ponosno prikažite silovite kurčeve, uvjerljive pogibeljne pičke, neumjerenu pederastiju, naprednu prostituciju, pročišćavajuće rađanje, polipotentnu praiskonsku psihodeliju.

Krenite!

Krenite parateatralno...

PLAIDOYER PER PUSSY

Plongez parmi personnel perturbateur proposant placebo piquant *Plaidoyer per pussy!* Précipitez-vous pour partager picotements palliatifs perdant pratiquants psychiatriques, personnages panhélieniques, poète profane! Punk protestera, Priape prendra Pénélope, Pénélope pressurera Priape, Parques palpitantes professeront prévention... Profusion promise! Priez pour permission parentale!

Pourquoi pas penser par petits pas poussés? Puisque parler pour parler paraît petit partout. Parodie psychodramatique *Plaidoyer Per Pussy* procure plusieurs procédés parathéâtraux parcourant prosodie plaisante, puis praxis pornographique. Pourtant, plus praxis paraît perversément percutante, plus présentation passe pour performante! Pièce plausible pour public psychorigide pourrait profondément purifier plateau plus poulailler. Puisque personne par-ici parle par paraboles! Pagaïe pacifiée par priapisme publique, paillardise provocatrice, paganisme psychiatrique. Paillettes poétiques psychédéliques parsèment panique parmi plusieurs participants – probes pevertis profitent pleinement. Pourquoi pas partouzer pragmatiquement? Prohibition planétairement présente paupérise progressivement proletariat pantois, patients pantouflards, personnages paresseux. Pourquoi pas profaner parfois planches, proscenium, praticables – précieux patrimoine polyspectaculaire? Pourquoi pas prendre podium pour paillasse? Pourquoi pas publiquement pisser, péter, posséder pouffiasses, poules, pédéastes, psychanalystes?

Parodie patibulaire, pastorale pastiche pratiquement, pose plusieurs problèmes paralangagiers, puis paramédicaux – panoplie paradoxale précisément. Panégyrique, péan, pantalonnade, pantomime, pamphlet, perversion, prostitution, parjure parricide?! Prometteuse péripétie pilotée par poète, pasteur panthéiste, promoteur proxénète, plaidoyant par pur plaisir. Poursuivi par prédateurs poltrons, paranoïaques puisque politisés, parasites puisque pathétiques, passera-t-il pour paria prosaïque paltoquet? Poète piégé, puis piétiné persistera? Pris pour pietre poétoman, plutôt précieux principe premier, Parnassien populaire pompe pompeusement pour porter plainte, propage potion prodigieuse protoplasmique pulvérisée, pure purée paléolithique, pulpe pittoresquement pointillée pour préserver passions, prouesses, pitié paraspectaculaires. Pesant présomptueusement pénible peut-être? Pourquoi pullulement puénil pourrait-il pas pester? Pas par pessimisme, plutôt par pétulance poignante.

Pulsion patrouille patronnant prisons psychiatriques. Pupilles patriotes passent pour pas possibles. Puissance présidentielle prépare possessions passagères, perfore puceaux, puis pucelles procréant pourceaux poulains. Pères peinars pelotent plantureux postérieurs. Psychiatres potiches profèrent "Pouce!" – peine perdue. Penis pendouillent par pénitence. Pudeur paraît primitivement parodiée, psalmes psychostatiques périphériques périment. Privilège pour personnes perpétuellement perquisitionnées par police pseudo-préventive, psychose périodique passionnée par parti pris particulier: pauvre peuple progressera paisiblement. Partant précepte préexcellent

pouffez par précaution pour promouvoir prestidigitateurs préponderants prétendant proclamer principats paradisiaques. Puis partout pointeront personifiés papayes, papillons, paons, perroquets, pétunias, pigeons, piments, pinsons, pins, pamplemousses, pissenlits, poissons, planctons, pieuvres, poivre, patates, poneys, poussins, pélicans, perdrix...

Proximité pugnace, patchwork pyrotechnique peu pensable: plages porphyriques portant placenta primordial, praline pourpre prophylactique propulsée par penchants prostatiques, proctopique-nique – pérégrination péremptoire pérennisée.

PRIJEVOD

Zaronite među pobunjeni personal koji vam nudi pikantni placebo **Plaidoyer po pički!** Požurite kako biste i vi okusili palijativno peckanje koje je u propast otjeralo psihijatrijske vjernike, panhelenska lica, profanog pjesnika! Punker će protestirati, Prijap će posjedovati Penelopu, Penelopa će iscijediti Prijapa, drhtave Parke podsjećati će na preventivne mjere... Obećavamo obilje! Prethodno tražite dopuštenje roditelja!

Zašto ne biste mislili praveći male, ali napredne korake? Budući da se govoriti radi govorenja svagdje čini niskim. Psihodramska parodija **Plaidoyer po pički** nudi više parateatralnih postupaka koji se protežu od šaljive prozodije do pornografske radnje. Međutim, što se radnja više čini perverzno šokantnom, to se više predstava smatra uspješnijom! Vjerodostojan komad za psihorigidnu publiku mogao bi dubinski pročistiti kako scenu tako gledalište. Budući da ovdje nitko ne govori preneseno! Nered je "utišan" javnim prijapizmom, provokativnom raspojasanošću, psihijatrijskim poganstvom. Psihodelične poetske šljokice siju paniku među mnogim sudionicima – čedni pervertiti profitiraju u potpunosti. Zašto ne biste sudjelovali u pragmatičnom grupnjaku?

Planetarno prisutna prohibicija postupno osiromašuje zabezeknuti proletarijat, "upapučene" pacijente, lijena lica komada. Zašto ne bismo ponekad skrnavili kazališne daske, proscenij, praktikable – dragocjenu polispektakularnu baštinu? Zašto podij ne bi mogao poslužiti umjesto slamnjače? Zašto se ne bi moglo javno pišati, prditi, općiti s drocama, kokošima, pederima, psihoanalitičarima?

Gorka parodija, praktički lažna pastorala, postavlja više parajezičnih te paramedicinskih problema – cijeli paradoksalni arsenal. Panegirik, pean, lakrdija, pantomima, pamflet, perverzija, prostitucija, oceubojičko krivokletstvo?! Peripetijom koja obećava pilotira pjesnik, panteistički pastor, promotor provodadžija, pledirajući iz čistog zadovoljstva. Da li će ga, proganjanog od strane grabežljivih kukavica, paranoičnih jer ispolitiziranih, nametljivih jer patetičnih, da li će ga držati za prostog suhoparnog pariju?

Poeta, prvo uhvaćen u zamku, a zatim izbatinan, će ustrajati! Smatran za jadnog poetomana, prije bi se reklo dragocjenog prapočela, pučki parnasovac raskošno "pumpa" kako bi se požalio; širi čudnovati protoplazmički napitak u prahu, prvobitnu paleolitsku kašu, pitoreskno istočkanu pulpu, kako bi očuvao paraspektakularne strasti, junaštva, sažaljenja. Pada li vam

to možda uobraženo teško? Zašto se djetinjastim vrvljenjem ne bi moglo izraziti gundanje? Ne kroz pesimizam, već kroz žestoku životnost.

Nagon patrolira psihijatrijskim zatvorima držeći ih u svojoj zaštiti. Štićenici patrioti ne smatraju se normalnima. Predsjedavajuća vlast priprema prolazne bjesomučne rituale, perforira jungfere i djevice proizvedeći razvratnike početnike. Stari flegmatičari pipaju pozamašne stražnjice. Psihijatri, čiji značaj je puko simboličan, viču "Dosta!" - no svaki trud je uzaludan. Penisi im poput visuljaka vise po kazni. Čini se da je stid na primitivan način ismišljan, psihostatični psalmi iz daljine jenjavaju. Periodična psihoza, privilegij osoba pod stalnom istragom pseudo-preventivne policije, zadivljuje jedinstvenim stavom: siroti narod napredovat će nesmetano. Dakle, evo preodličnog savjeta: opreza radi pucajte od smijeha kako biste unaprijedili nadmoćne opsjenare koji teže proglašenju rajskog carstva. I posvuda će se početi pojavljivati personificirane papaje, leptiri, paunovi, papige, petunije, golubovi, feferoni, zebe, borovi, grejpfruti, maslačci, ribe, planktoni, hobotnice, papar, krumpiri, poniji, pilići, pelikani, jarebice...

Borbena blizina, jedva zamisliv pirotehnički patchwork: porfirne plaže prapočetne placente, purpurna profilaktička pralina tjerana nagnućima prostate, prokto-piknik – konačno hodočašće ovjekovječeno.

PUBLIKUMANWEISUNG

Upute publici

Pikantes provokatives Pompstück “Plädoyer per Pussy” packen,

Zgrabite pikantni provokativni pompozni komad **Pledoaje po pički,**

Prachtexemplar paraspektakuläres Psychodrama,

raskošni primjerak paraspektakularne psihodrame,

Produkt polyhistorisches Primärsicht positivistischer

produkt polihistorijskog primarnoga pogleda pozitivističke

Psychologie/Psychiatrie; perniziösem, phrenetischem, perversem

psihologije/psihijatrije; udvarajte se zlokobnom, frenetičnom, perverznom
personalu;

**Personal poussieren; permeable, pickelige, pluderige, porige
Physiognomie**

propustljivu, bubuljičavu, naboranu, izboranu fizionomiju

psychodramatischer Parodie permutieren, präparieren, pediküren,

psihodramatske parodije permutirajte, preparirajte, pedikirajte,

pflügen; prädominierende, prägende, pornographische Parade par

njegujte; nadmoćnu, upečatljivu, pornografsku paradu par excellence

excellence prahlen, preisen, promulgieren.

hvalite, slavite, objavljajte.

**Palpable plüschene Palette palliativer Possen produziert Publikumser-
folg.**

Opipljiva plišana paleta palijativnih lakrdija rađa uspjehom kod publike.

Proszenium platzt per pfeffriger Perturbation, poppige Perversität,

Proscenij će se raspuknuti od paprene perturbacije, napadne perverzije,

präsenste, pulsierende, prickelnde, prangende Pornographie. Prima!

prisutne, pulsirajuće, draškajuće, blistave pornografije. Odlično!

Polynomisches Personal, Protagonisten psychotherapeutischen

Višečlani personal, protagonisti psihoterapijskoga

Paradestücks peinigen paralytisches, patriarchisches, prüdes,

paradnoga komada mučit će paralitičnu, patrijarhalnu, uštogljenu

psychorigides Publikum; pellen präskribierten, prädestinierten,

psihorigidnu publiku; ogolit će propisani, unaprijed određeni,

phrasenhaften, pathetischen Paramoralismus paranoider, putreszierter,

isprazni, patetični paramoralizam paranoidnih, gnjilih

psychopathologischer Pfarrer; provozieren Patienten profaner

psihopatoloških svećenika; provocirat će pacijente profane

politisierte Psychoanalyse.

ispolitizirane psihoanalize.

Poet – Protektor purer Pornographie, Poesie polysexuellen Plätscherns –

Pjesnik – zaštitnik čiste pornografije, poezije poliseksualnog žuborenja -

purgiert pestkranken purulenten Planeten.

čistit će kužnu gnojnu planetu.

Priapus – Preisträger pornographischer Popularität – pinkelt pomphaft

Prijap – nositelj nagrade pornografske popularnosti – izbacit će pompozno

Popspermen pro plumpen Pöbel, pro prämortale Popularität, proklitische

popspermu za neukusnu rulju, za predsmrtnu popularnost, proklitičko

Prahler.

hvalisanje.

Punker - Primärmitglied psychotischen Proletariats, Produkt progressiven

Punker – primarni član psihotičnoga proletarijata, produkt progresivnog

Produktionskollektivs - pisst präsenste Prohibitionen, plädiert

proizvodnog kolektiva – popišat će prisutne prohibicije, zagovarajući

promusikalische Punkbewegung.

promuzikalni punk pokret.

Penelope – populäre panhelenische Prostituierte – platzt plötzlich

Penelopa – popularna panhelenska prostitutka – iznenada će rastvoriti

plombierte Pussy, plündert phantastische Popspermen Priapus, peitscht

plombiranu pičku, pljačkat će fantastičnu popspermu Prijapovu, bez pijeteta će bičevati

pietätlos pharisäische Prophetinnen Parzen...

licemjerne proročice Parke...

PUBLIKUMANWEISUNG

Pikantes provokatives Pompstück "Plädoyer per Pussy" packen, Prachtexemplar paraspektakuläres Psychodrama, Produkt polyhistorisches Primärsicht positivistischer Psychologie/Psychiatrie; perniziösem, phrenetischem, perversem Personal poussieren; permeable, pickelige, pluderige, porige Physiognomie psychodramatischer Parodie permutieren, präparieren, pediküren, pflegen; prädominierende, prägende, pornographische Parade par excellence prahlen, preisen, promulgieren. Palpable plüschene Palette palliativer Possen produziert Publikumserfolg. Prosenium platzt per pfeffriger Perturbation, poppige Perversität, präsenste, pulsierende, prickelnde, prangende Pornographie. Prima! Polynomisches Personal, Protagonisten psychotherapeutischen Paradestücks peinigen paralytisches, patriarchisches, prüdes, psychorigides Publikum; pellen präskribierten, prädestinierten, phrasenhaften, pathetischen Paramoralismus paranoider, putreszierter, psychopathologischer Pfarrer; provozieren Patienten profaner politisierter Psychoanalyse. Poet – Protektor purer Pornographie, Poesie polysexuellen Plätscherns – purgiert pestkranken purrulenten Planeten. Priapus – Preisträger pornographischer Popularität – pinkelt pomphaft Popspermen pro plumpen Pöbel, pro prämortale Popularität, proklitische Prahler. Punker – Primärmitglied psychotischen Proletariats, Produkt progressiven Produkti-

onskolektivs - pisst präsenste Prohibitionen, plädiert promusikalische Punkbewegung. Penelope – populäre panhelenische Prostituierte – platzt plötzlich plombierte Pussy, plündert phantastische Popspermen Priapus, peitscht pietätlos pharisäische Prophetinnen Parzen...

PRIJEVOD

UPUTE PUBLICI

Zgrabite pikantni provokativni pompozni komad **Pledoaje po pički**, raskošni primjerak paraspektakularne psihodrame, produkt polihistorijskog primarnoga pogleda pozitivističke psihologije/psihijatrije; udvarajte se zlokobnom, frenetičnom, perverznom personalu; propustljivu, bubuljičavu, naboranu, izboranu fizionomiju psihodramatske parodije permutirajte, preparirajte, pedikirajte, njegujte; nadmoćnu, upečatljivu, pornografsku paradu par excellence hvalite, slavite, objavljujte. Opipljiva plišana paleta palijativnih lakrdija rađa uspjehom kod publike. Proscenij će se raspuknuti od paprene perturbacije, napadne perverzije, prisutne, pulsirajuće, draškajuće, blistave pornografije. Odlično! Višečlani personal, protagonisti psihoterapijskoga paradnog komada mučit će paralitičnu, patrijarhalnu, uštogljenu psihorigidnu publiku; ogolit će propisani, unaprijed određeni, isprazni, patetični paramoralizam paranoidnih, gnjilih psihopatoloških svećenika; provocirat će pacijente profane ispolitizirane psihoanalize. Pjesnik – zaštitnik čiste pornografije, poezije poliseksualnog žuborenja - čistit će kužnu gnojnu planetu. Prijap – nositelj nagrade pornografske popularnosti – izbacit će pompozno popspermu za neukusnu rulju, za predsmrtnu popularnost, proklitičko hvalisanje. Punker – primarni član psihotičnoga proletarijata, produkt progresivnoga proizvodnog kolektiva – popišat će prisutne prohibicije zagovarajući promuzikalni punk pokret. Penelopa – popularna panhelenska prostitutka – iznenada će rastvoriti plombiranu pičku, pljačkat će fantastičnu popspermu Prijapovu, bez pijeteta će bičevati licemjerne proročice Parke...

PLÄDOYER PRO PUSSY

Primjedba Drugi tekst na njemačkom jeziku. Prvi dio na njemačkom, a zatim prijevod na hrvatski jezik.

Passioniertes Publikum!

Pervers-penetrante Planetbewohner!

Pro Pontius per Pilatus-Passanten!

Panische Paradies-Pfarrkinder!

Psychotische Pflegeanstaltsinsassen!

Projektdarsteller präsentiert persönlich:

Prickelndes Provokantes Paraspektakuläres Prosexuelles Psychodrama:

PLÄDOYER PRO PUSSY

PROGRAMMVORSCHAU

Primäres Plädoyer-Pensum:

- perfekte, packende Podiums-Paarung projizieren;
- perniziöse, paradoxe Parodie per Pomade pölzen;
- pingelige, polytheistische Petting-Puten peroral poppen;
- penible, pornographische Promenade präludieren;
- phänomenale, pausenlose Prangerei produzieren;
- prestigevolle, prärentiöse, philanthropische Polaritäts-Propaganda prononcieren;
- Priapos` Präzedenzfall plötzlich peinlicherweise preisen;
- patzige, pathetische, pütscherige Pestalozzi-Pädagogen provozieren;
- puren, primären Philantropismus prächtig proklamieren;
- pro permanente polysexuelle Pressefreiheit plädieren;
- potentielle, pathologische Pessimisten präventiv pervertieren;
- perspektivlose, perplexen, passive planetare Provinzler profanieren;
- prekäre, permissive Promiskuität proponieren plus praktizieren
- pedantische, papageienhafte Pragmatiker persiflieren;
- priapeische pendelnde Pisse planvoll per procura proliferieren;
- prosexuelle Proklamation putativ, periodisch publizieren.

Personal

Projektmacher

phantasievoller Plädoyerdarsteller;

peripherer, postmoderner Prophezeier;

perfekter, präokupierter Plauderer;

provokanter Proklamateur praktischer primärer Prosexualität.

Priapos

pöbelhafter, pfiffiger, präziser Puten-Picker;
potenter, prahlender, pervertierter Papagallo;
populärer, possierlicher Phraseur;
passionierter Plebejerbefruchter.

Punk

provisorische prophylaktische Punk-Puppe;
plutokratischer Prasser.

Poet

polyglotter Pamphletschreiber;
pansexueller Putschist;
prinzipientreuer Proletarier.

Parke

pummelige, pampige, piesackende Prophetinnen;
prädestinierte, prägende, prustende Phantasmagorie-Püppchen.

Penelope

(populäres Profil)

passionierte, pompöse, phänotypische Putte;
pflichtbewußte, permanente, prohelenische Prostituierte.

(persönliches Profil)

pfuhlende, prunksüchtige Primadonna;
praktische, pikante Pfauhenne;
punische, prototypische Plauderliese.

Psychotiker

politischer Pfiffikus;
pausbäckiger Pfau;
parasitärer Prohibitionist.

Patienten

praktische, paranoide Planet-Population;
phlegmatische Paradebastarde;
periodische Planetpisser.

Publikum

parametrische Psychophraseure;
perfade Psychiater;
popelige, perverse Philosophen;
pseudonyme pingelige Pornofetischisten

PRIJEVOD

Pasionirana publiko!
 Perverzno-penetrantni stanovnici planete!
 Putnici "od Poncija do Pilata"!
 Panična rajska pastvo!
 Psihotični stanovnici duševne klinike!

Tvorac projekta osobno predstavlja prskajuću provokantnu paraspektakularnu proseksualnu psihodramu

PLÄDOYER PRO PUSSY

Programski prikaz

Primarni zadaci Pledoajea:

- projektirati perfektno, uzbuđujuće podijsko parenje;
- poduprijeti pomadom prelošu, paradoksalnu parodiju;
- peroralno pojebati pedantne, politeističke petting-purice;
- preludirati prevrijednu pornografsku paradu;
- producirati permanentnu prefenomenalnu prazabavu;
- izraziti prestižnu, pretencioznu, filantropsku polariziranu propagandu;
- Prijapov presedan iznenada, s osjećajem nelagode hvaliti, pa i slaviti, nagradivati;
- provocirati besramne, patetične, sitničave, Pestalozzi-pedagoge;
- raskošno, veličanstveno proklamirati čisti, primarni filantropizam;
- pledirati za permanentnu poliseksualnu slobodu tiska;
- preventivno preokrenuti potencijalne patološke pesimiste;
- profanirati besperspektivne, zbunjene, pasivne planetarne provincijalce;
- predlagati plus prakticirati sumnjičavi liberalni promiskuitet;
- ismijati, rugati se pedantnim, papagajskim pragmatičarima;
- prijapovsku klateću, plutajuću pišu planski, po nalogu dalje proslijediti;
- proseksualnu proklamaciju pravedno periodično publicirati.

LIKОВИ

Tvorac projekta

fantazijom bogat pisac pledoajea
periferni, postmoderni prorok
perfektan, previše zaokupljeni brbljivac
provokativni proklamator praktičnog izvornog proseksualiteta

Prijap

prostački grub, vulgaran, dovitljivi, precizni ključač kurvica, purica
potentni, razmetljivi, preobraženi Papagallo
popularan, zabavan, smiješan frazer
strastveni oplodivač plebejaca

Punker

provizorna profilaktička Punk-lutka
plutokratski bekrija

Pjesnik

poliglotski pisac pamfleta
panseksualni pobunjenik, ustanik pa i prevratnik
proleter vjoran principima

Parke

zaobljene, svježe, mučeničke proročice
predestinirane, upečatljive, praskajuće, frktajuće fatamorgana-lutkice

Penelopa

(*popularno*) pasionirana, pompozna, fenotipska kurvica;
savjesna, permanentna, prohelenska prostitutka.
(*osobno*) brložna, (ona koja se valja po blatu, u brlogu), željna raskoši i sjaja
poput primadone;
praktična, pikantna paunica odana, prototipska alapača.

Psihotik

politički prepredenjak
prebucmasti paun
parazitni prohičionist

Pacijenti

praktična, paranoidna planetna populacija
flegmatična paradna kopilad
periodični pišači planete

Publika

parametrični psiho-frazeri
perfidni psihijatri
perverzni filozofi siromašni duhom
pseudonimni sitničavi porno-fetišisti

PLAIDOYER PER PUSSY

Penetrate **Plaidoyer Per Pussy**, provandolo, prendendolo predatoriamente, parodiando provocando Pier Paolo Pasolini, Pirandello, Primo, Pascoli, Petrarca, Palazzeschi, Piccolomini (Priapo piccolo!?), parenti passati. Punto per partenza.

Provate passeggiare per parco persuasivo, perspicace personificazione personaggi pertinenti. Perturbate pace pesante, persistente, perso, perduto...

Penetrate perennita.

Pubblico perfido pericoloso peregrina palcoscenico proprio. Priapo padrone, piccolo piccone pensatore pentito, peregrina Penelope prostituta, puttana, pizia, perdonandolo piccolo pezzo. Priapo pappa Penelope.

Penelope, pantera, peccatrice, pecora, pazza patriota, per pauperismo pate Priapo pastore penetrare parzialmente per pascoli propri.

Parroco punker pare parlachiaro, parlamentare pargoleggia parlucchia parole persuasive, perverse parodia Priapo. Penelope partecipa partigianamente.

Penelope pasce passero povero passibile, passivo punker parrocchiano prendendolo per panacea.

Parche partecipano partorendo particelle paradisiache, partitanti, panegirici, purificando purgatorio per puro passatempo.

Priapo pastore, pataffione pastricciano prova patema percepiendo punker penetrando potentamente Penelope. Priapo pateticone permette penetrazione *paternostro* pavoneggiandosi perpetuosamente.

Pubblico pazzeggia.

Punker parroco perplesso perquisisce peritosamente Penelope pernice.

Punker, petrificato, pesca pesce pervicace.

Penelope pettegolona, pescecane, pappa pasticcino punkeriano, per Penelope paradisiaco praticamente parrocchiale.

Poeta, pazzarello, pedante Pegaso, pedagogico, pediatrico pecorone, pelandrone, Pelapoli.

Paparazzo pausa pavidio, pela pellicola pero pencolla penitente pianta Pisello. Penelope piomba, pilucca pignoli poetastri.

Poeta polarizza polemicita piacente pesca.

Pubblico piagnucola piaggiandosi pietrificata, poich  penetrata pochettino.

Politeama ponticello per ponderatezza popolare, porre porta per poppata porcellana, pornografico popone.

Personaggi potenti prematuri, postergando prelibano premio paradisiaco.

PRIJEVOD

Prodrite u **Plaidoyer Per Pussy**, iskušavajući ga, uzimajući ga predatorski, parodirajući te provocirajući Piera Paola Pasolinija, Pirandella, Prima, Pascolija, Petrarco, Palazzeschija, Piccolominija (Prija pa malen!?), rođake davne. Točka od koje se polazi.

Probajte šetati zavodljivim parkom, pronicljivom personifikacijom pripadajućih likova. Uznemirite mir, postojan no izgubljen, dalek...

Prodrite u vječnost.

Perfidna opasna publika hodočasti vlastitom pozornicom. Gazda Prija pa malenog penisa, mislilac koji se kaje, hodočasti Penelopu prostitutku, kurvu koja mu oprašta mali kurac. Prija pa proždire Penelopu.

Pantera Penelopa, grešnica, luda ovca, rodoljupka, zbog siromaštva podnosi pristrano penetriranje Prijapa čobanina po vlastitim pašnjacima.

Paroh panker, čini se da je jedan od onih što jasno govore, parlamentarac, ponaša se poput djeteta i natuca uvjerljive perverzne parole ismijavajući Prijapa. Penelopa sudjeluje pristrano.

Penelopa pase siroti penis, priličan, podnošljiv, pasivnog pankera župnika uzimajući ga kao lijek što sve liječi.

Parke participiraju porađajući rajske partikule, pristalice, panegirike, pročišćavajući čistilište iz čiste zabave.

Prijap pastir, zdepasta dobričina, osjeća duševnu bol kad vidje pankera kako snažno prodire u Penelopu. Prijap, sentimentalno čeljade, dopušta penetraciju Očenaša kočopereći se neprestano.

Publika divlja.

Župnik panker, zbunjen, kolebljivo pretražuje jarebicu Penelopu.

Panker, skamenjen, lovi jogunastu ribu.

Penelopa, alapača, ajkula, proždire pankerski kolačić, za Penelopu praktički rajski i župni.

Pjesnik, luda glava, pedantan Pegaz, pedagoški, pedijatrijski glupan, danguba, ništarija.

Paparazo zastajkuje ustrašen, guli kožicu, ali koleba se te pokajnički zabija kurac. Penelopa pada okomito, glođe nadripjesničke sjemenke.

Pjesnik polarizira polemičnost ljupke breskve.

Publika okamenjena cmizdri, ulagujući se nakon što je prodrila mrvicu.

Teatar, mostić za narodsko promišljanje, predstavlja vrata za usisavanje porculansko pornografske dinje.

Prerano sazreli moćni likovi, ne mareći previše, iskušavaju rajsku nagradu.

RADNI ZERO

Uvod u trilogiju, infrastruktura

SADRŽAJ

Uvod
Scenografija
Rekviziti
Kostimi
Glazba i pjevanje
Ples i pokret
Popis uloga
Erotske scene
Scena dobrovoljnog davanja krvi

Bilješka

Sve spomenuto u točkama sadržaja smatram integralnim dijelovima dramske trilogije *Zero*. To su elementi koji, kao svojevrsna infrastruktura scene, čine totalitet živog kazališnog tkiva moguće predstave, mogućeg kazališnog projekta *Zero*. Dramska trilogija *Zero* ima status živoga kazališnog bića i neodvojivi je dio mjesta u kojem se kao moguća predstava pojavljuje. *Zero* je organizam koji se isprva zbiva kao tekst, a zatim u kazalištu prije, za vrijeme i poslije predstave; on je novi kazališni organizam koji se događa u kazalištu, ali i izvan njega, ispred njega i oko njega. Već odavno vrijeme je za plodonosnu promjenu, ne samo u dramskom pisanju nego i u shvaćanju kazališta kao javne interakcije izvođača i publike prije predstave, za vrijeme predstave i poslije predstave, a u kojoj je relativna pasivnost primanja i davanja svedena na najmanju moguću mjeru. Vrijeme je za stvarnu promjenu u doba rastuće banalnosti odavno potrošenih kazališnih poetika, kao i invalidne banalnosti prividno alternativnih pokušaja siromašnog konceptualizma. Vrijeme je za promjenu, vrijeme je za dramaturgiju aproksimativno strogo kontroliranog kaosa. *Zero* je mogućnost takve promjene, zapravo promjena sama.

Uvod

Dramska trilogija *Zero* sastoji se od tri dijela, a ovdje je naznačen redosljed kojim se dijelovi trilogije pojavljuju u knjizi. Taj je redosljed po svojoj dramaturškoj logici tek jedan od prijedloga, prijedlog autora, i razvidno je da on nije mjerodavan za gradnju predstave pa ga se u tom smislu može zanemariti. Na primjer, zašto ne, predstava može početi sa *Zero 3*, a završiti sa *Zero 1*. Na razini redosljeda doista su sve opcije otvorene, jer nije moguće narušiti ili iznevjeriti strukturu ove dramske trilogije, elastičnu u svim dijelovima, u koju je uračunata većina mogućih modela scenske organizacije odnosno izvedbe. Evo mojega redosljeda.

Zero 1 Gola Europa (kraj 20. stoljeća i početak 21. stoljeća)

Zero 2 Ground Zero Aleksandra (početak 21. stoljeća)

Zero 3 Plaidoyer po pički ("antika" i suvremeni "renesansni" rubovi)

Sva tri dijela ove dramske trilogije ravnopravna su po važnosti i čine triptih dekadencije zapadne civilizacije i tako, trodijelno, funkcioniraju kao kompatibilno trojstvo, trijada koju zapadnjački um često rabi i razumije. Dramska trilogija *Zero* ima gotovo dimenziju epa pa je možda i nije loše na pozornici tretirati pomalo "epski", mjestimice čak na "veličanstveni" način, kao primjere *Mahabharatu*, *Ilijadu* i *Odiseju* ili *Posljednje dane čovječanstva* Karla Krausa, ali sa suvremenim ironijskim odmakom, po mogućnosti bez cinizma. (Na pitanje kako to kvalitetno izvesti, a izbjeći kakofonijsku lakrdiju ovoga svijeta prilikom transponiranja na pozornicu, može odgovoriti samo iznimno senzibilni redatelj koji dramskog trilogiji *Zero* pristupi i kao mogućem modusu dramskog spektakla.) Budući da je riječ o svojevrsnoj "propasti Zapada", *Zero* ima sablažljivo ozračje dekadencije koju tek renesansa osviještene tjelesnosti, vidljiva u sva tri dijela kao ozračje pokretnog i živog, zdravog mesa, može oplemeniti na način elementarne žudnje za zdravljem. Ekologija tjelesnosti, povezana s prehranom, svakovrsnim kreativnim izražavanjem i spolnim spajanjem, jedino je područje nade u kontekstu suvremene politike, suvremenih ratova, pasivnog turizma, dosade, hipokrizije, konzumerističke ravnodušnosti, "političke korektnosti", individualnih mikroregija bešćutnosti, terorizma i ritualnih, takoreći konfekcijskih ubijanja. S takvom vrstom nade teško je pretjerati pa je treba koristiti kao kazališni protest protiv zajedničkog nazivnika suvremene civilizacije, dakle protiv hipokrizije, koliko je to moguće, to jest barem u onim količinama koje sam naznačio u didaskalijama ili drugačije. Ako se to ne zanemari, uz sasvim ozbiljni uvid u totalitet suvremenoga svijeta, moguća je istovremeno i vrhunska zabava, vrsta dobre i "trijezne" droge koje u suvremenim dramskim djelima, i uopće kazališnim projektima, ima sve manje. Također, kako bi užitek igranja i gledanja ovoga teško razumljivog svijeta bio što veći, možda je uputno da mimetički proizvod, kazališna predstava *Zero*, bude na onom stupnju jasnoće koji je blizu provokativnog ruba percepcije gledatelja, ali ga ne prelazi i nije izvan ljudskoga dosega.

Scenografija 1

Izvan kazališta

1. Neonska slova Na vrhu kupole ili krova kazališne zgrade nalazi se riječ ZERO ispisana velikim neonskim slovima od 2 metra u crvenoj boji. Svjetlo natpisa gasi se svake dvije sekunde i zatim se odmah pali. Svjetlo se pali neposredno prije sumraka i upaljeno je cijelu noć, a može svijetliti i danju te tako pridonijeti ljepšoj vizuri grada. To je neonska reklama koja oglašava dramsku trilogiju *Zero* kao svojevrsnu kolijevku odrastanja, ali i kao bordel zapadne civilizacije, kao zabavno ništavilo i produktivnu neurotičnu ništicu, ludu nulu od koje se može krenuti samo u jednom pravcu: u pravcu osviještene tjelesnosti, dakle "duhovne tjelesnosti", u pravcu zdravoga mesa kao jedine nade koja umire zadnja, kao jedine otjelovljene nade koja uključuje i zdravi duh.

2. Laserski zraci Laserski zraci u četiri boje (crvena, plava, zelena i srebrna odnosno bijela) izlaze istovremeno iz četiri ugaone točke kvadrata u kojem se nalazi kazalište. Laserski zraci spajaju se te presijecaju u točki usred neonskog natpisa ZERO prolazeći kroz njega. Igra laserskih zraka po zgradi kazališta traje 5 sekunda, a onda se 1 sekundu zadrži u međusobnom presijecanju neonske riječi. Tako zaigrani laserski zraci u funkciji su sve vrijeme dok je upaljena i neonska reklama ZERO.

3. Balon Veliki balon u obliku boce *Coca Cola* zavezan je za vrh kupole ili krova kazališne zgrade i lebdi na 50 metara visine iznad kazališta. Na balonu crvene boje, koji može sponzorirati *Coca Cola*, u istom fontu kojim su inače ispisane riječi *Coca Cola* ispisana je u bijeloj boji i riječ ZERO, a obrubljena je obrubom crne boje. Riječ je ispisana s obje strane duž cijeloga balona. Neka balon noću bude iznutra osvijetljen. Također predlažem da balon bude instaliran sve dok je dramska trilogija *Zero* na repertoaru, a ako to nije moguće onda barem tri mjeseca od premijere. Ako stjecajem okolnosti prva predstava pada na Valentinovo ili uoči Valentinova 14. veljače, sve popularnijeg blagdana ljubavi, ljubavi koju osobito ističe dramska trilogija *Zero* nasuprot kulturi ubijanja, također i plesa koji naznačuje kao priručni lijek protiv hipokrizije i depresije, dakle u tom slučaju neka balon bude instaliran od 14. veljače do 14. svibnja tekuće godine. Usput rečeno, riječi "zero" i "coca cola", u smislu dublje semantike dramske trilogije *Zero*, itekako su, *cum grano salis*, kompatibilne i po pozitivnom i po negativnom naboju razvidnih konotacija. Ne vjerujem da će direktori marketinga u tvrtki *Coca Cola*, koja će zacijelo rado sponzorirati ovaj vanjski scenografski element predstave, kao i ostale elemente funkcionalnog oglašavanja (jumbo plakati, videospotovi, plateni plakati itd.), ne vjerujem da će oni doprijeti do razorna značenja koje sam tek ovlaš spomenuo osim, možda, do onoga površinskoga koji podržava relaciju ništice/nule i spomenutog pića. Ali to i nije važno. Da još malo produbim semantiku balona u kontekstu kazališne trilogije *Zero*, ističem da je bitno da ova trilogija, kada dođe do produkcije u svojstvu kazališnog projekta, dobije taj balon kao svoj scenografski element kako bi dodatno, kao balon

koji može svaki čas prsnuti, simbolizirao krhkost i snagu kazališnih nastojanja eventualne kritike društva u kojemu se to kazalište plodonosno zbiva.

Ugođaj koji čine tri vanjska scenografska elementa simbolizira ne samo dramsku trilogiju kao predstavu *Zero*, već i otvaranje nove kazališne sezone bilo kojega kazališta, "nove opće sezone" u kojoj je napokon zaživjelo novo shvaćanje javnog kazališta i na sceni i izvan nje. Ne i najmanje važno zacijelo je korisno i to što bi ovaj znakoviti imidž u velikoj mjeri pridonio popularnosti odlaska u kazalište, kao i novoj vizuri grada. Taj turistički aspekt cijele stvari razveselio bi učinkovito i gradske oce i sudionike kazališne trilogije odnosno kazališnog projekta *Zero*, jer bi mnogi namjernik namjerno pohodio takvu predstavu koja se "mora vidjeti" dok je na repertoaru. Značajna kazališna predstava kao dio turističke ponude poznata je mnogim gradovima koji drže do sebe ne samo u turističkom smislu nego i u smislu bogatog života kulture koji kontinuirano njeguju. Vrijeme je da taj lijepi osjećaj upozna svaki grad, a osobito oni gradovi u Hrvatskoj koji su takvu predstavu već morali imati u nekoj od kazališnih kuća ili na nekom od mogućih kazališnih prostora koji nisu nužno "barokna kutija", primjerice na stadionima, trgovima, terasama i tvrđavama. Zašto da ne počnu od temeljne dramske trilogije, od temeljne predstave novog kazališta? Zašto da novo vrijeme kazališta ne počnu od temeljito ozbiljne i u isto vrijeme temeljito zabavne predstave o kojoj je riječ? Zašto da ne počnu od dramske trilogije *Zero*?

Scenografija 2

U kazalištu

1. Mirisni dim (tamjan) Prije svake predstave, na početku puštanja publike u kazalište, počinje kuljati mirisni dim tamjana. Preporučam da ga se oboji crvenom bojom. Mirisni dim tamjana ispunjava cijelo kazalište, čak pomalo izlazi van na vrata glavnog ulaza. Naravno, dim nije toliko gust da bi ometao vidljivost koja je potrebna kako bi se rad u kazalištu odvijao normalno i kako bi publika neometano ušla u kazalište, pokazala ulaznice, odložila odjeću u garderobi i smjestila se u gledalište. Cijelu tu operaciju kađenja mogu s kadionicama izvesti mažoretkinje iz *Gole Europe* odjevene u crne večernje haljine, dakle odjevene u svoje kostime iz predstave. Mnogostruku simboliku paljenja tamjana, pa i u svrhu metaforičnog raskuživanja, uz blagi miris znakovite paljevine koji ima taj fini miomiris, smatram integralnim scenografskim elementom dramske trilogije *Zero*, mogućeg kazališnog projekta koji, čak i u itekako mogućoj formi kazališnog spektakla, bolno pokazuje vjerojatni kraj zapadne civilizacije kakvu poznajemo i u kojoj živimo. U isto vrijeme, paradoksalno, *Zero* se pokazuje i kao ono dramsko djelo, kao ona predstava o mogućem novom početku koji još, dakako, uopće ne poznajemo. "Raskuživanje" tamjanom prije tematski naslućenoga kraja zapadne civilizacije u ovoj dramskog trilogiji neće spasiti svijet, ali će u predstavi dodatno podcrtati veselo i borbeno dijagnostičiranje poznatog poraznog stanja i moguću promjenu tog stanja.

2. Videozid Videozid je osnovni scenografski element i služi za sva tri dijela dramske trilogije *Zero*. Preporučena veličina je 5,5 metara po dijagonali, što ukoliko je osnovica 4 metra daje okomicu od 3, 2 metra, dakle pravokutnik 4 X 3,2 metra.

Budući da je iza videozida potreban slobodan prostor od nekoliko metara zbog instalacija, kablova itd., predlažem da se oslobodi neka prostorija blizu dna pozornice za tu namjenu te da se videozid postavi, recimo, još tri metra prema dnu pozornice kako bi se dobilo što više scenskog prostora koji je itekako potreban zbog što funkcionalnijeg odvijanja predstave. Naime, iako je *Zero* jedno i cjelovito kazališno djelo, jedna predstava, praktički se na pozornici izvode istodobno tri dijela predstave, tj. tri predstave: *Gola Europa* (Sarajevo, Zagreb, Dubrovnik, Europa), *Ground Zero* (New York, Amerika) i *Aleksandra* (Zagreb) te *Plaidoyer po pički* (osuvremenjena "antika", suvremeni svijet Zapada).

3. Video i videozid Ukoliko je moguće, u smislu da je sve dovoljno vidljivo iz gledališta, videozid treba podijeliti na četiri odjeljka. U prvom odjeljku slijeva emitiraju se dokumentarne scene terorističkog napada na New York odnosno WTC od 11. rujna 2001., zatim dokumentarne scene bombardiranja Dubrovnika 6. prosinca 1991. i bombardiranja Sarajeva 1992. i 1993. te sahranjivanje mrtvih na nogometnom igralištu u tom gradu. (Redoslijed emitiranja određuju redateljica ili redatelj u skladu sa svojom režijom.) U drugom odjeljku desno emitiraju se isječci iz dvadesetak igranih ratnih filmova od *Spartaka*, recimo, nadalje, osobito dijelovi najokrutnijeg ubijanja i najžešćeg razaranja. U trećem odjeljku videozida, na lijevoj strani, prikazuju se zagrebačke, sarajevske i vukovarske "razglednice", kao i "razglednice" ostalih ratnom nesrećom pogođenih gradova, praćene dokumentarnim isječcima boravaka Pape i posjeta raznih važnih državnika. U četvrtom odjeljku desno emitiraju se žive scene, živi događaji tjelesnog spajanja koji se upravo zbivaju na raznim dijelovima pozornice. Pri emitiranju videomaterijala u tom odjeljku naglasak treba biti na "naturalističkim", "realističkim" odnosno "pornografskim" groplanovima spolno spojenih ili upravo spajajućih spolovila.

Ukoliko zbog nedostatne veličine videozida nije moguće s potpuno jasnom vidljivošću istovremeno koristiti sva četiri odjeljka, neka se sve što je spomenuto emitira u dva odjeljka. A ako ni to nije moguće, neka se sve navedeno prikazuje naizmjenice preko cijeloga videozida.

Prikazivanje filmskoga i videomaterijala može se emitirati i bez zvuka, što ovisi o svakoj pojedinoj režiji. Pretpostavljam da bi to mogao biti dobar kontrast, zapravo dobar kontrapunkt tišine užasa, ili užasne tišine, i žestoke buke glasova, ratnih zbivanja, glasne glazbe i uopće jako zapjenušanog života na sceni objedinjene trodijelne, pa i "četverodijelne" (*Aleksandra*) dramske trilogije *Zero* koja se, zašto ne, može uprizoriti i kao dramski spektakl ako se redateljica ili redatelj odluče za tu formu kazališne predstave.

GOLA EUROPA

1. videozid
2. drveni crni lijes
3. stolac
4. mali pisaći stol
5. stolac (*Ratni veteran*)

GROUND ZERO ALEKSANDRA

1. videozid
2. miris paljevine od početka do kraja predstave
3. kombinacija dnevne sobe i blagovaonice tipične građanske obitelji zapadnog svijeta. jedan trosjed, dvije fotelje, niski stolić na kojemu su bežični telefon, novine, nekoliko knjiga i hrpa ilustriranih časopisa. veliki regal s malim barom (kroz staklo vide se boce raznih pića), knjigama, televizorom, dijagonalna 72 cm, DVD uređajem, videorekorderom i muzičkom linijom te velikim brojem CD-ova. na sredini tog prostora nalazi se stol prekriven stolnjakom i četiri stolice s tapeciranim naslonima. na stolu je samo pepeljara
4. dim i prašina lebde za vrijeme cijele predstave
5. govornica s mikrofonom (*Predsjednik*)

PLAIDOYER PO PIČKI

1. videozid
2. veliki globus s osi (2 metra) na kotačićima. to je višenamjenski globus (u njemu se mogu držati neki rekviziti, u njemu može biti smješten bar s pićem itd.) s ubodenim transparentom na kojemu piše: PRIJE ODLASKA POJEBITE SE NA PLAVOM PLANETU
3. dvije antičke/grčke vaze (imitacija) s motivima ljubavi
4. pisoar (u koji piša *Psihotik*)
5. podijum (mali, drveni, na njemu se spajaju *Penelopa* i *Prijap*)

Rekviziti

GOLA EUROPA

1. pisamce (*Urbana djevojka*)
2. boca konjaka
3. svijećnjak sa svijećom
4. pecački štap
5. palice za *Mažoretkinje*
6. dva-tri pladnja puna hrane (pečeni pilići, kruh, kiseli krastavci)
7. pletena košara s pet-šest butelja raznog vina
8. novčanik (*Velika Mama*)
9. zastava Europske unije

Napomena

Ukoliko se priprema i radi snimljeni videomaterijal, za snimanje tih scena na videu treba osigurati sve što piše u didaskalijama. Svi rekviziti koji se spominju lako su nabavljivi i vrlo jeftini. To vrijedi i za kostime, zapravo za sve što se pojavljuje na videu.

GROUND ZERO ALEKSANDRA

1. megafoni (3 komada)
2. konjak *Courvoisier* (dvije boce, mogu se koristiti originalne boce ispunjene vodom)
3. bočica s *Predsjednikovom* krvlju (za svaku predstavu nova krv)
4. tri tanjura i pribor
5. salvete
6. tri čaše za vino
7. kasete s *Mihaelovim* glasom
8. kuhinjski nož za rezanje pršuta
9. cigarete *Marlboro*
10. mobilni telefoni (2 komada, *Mihael* i *Vera*)
11. plava ruža zamotana u bijeli ukrasni papir
13. crna vaza za cvijeće
14. stolnjak, crvenobijele kocke
15. svijećnjak
16. svijeća
17. viski *Chivas Regal* (nakon popijene boce može se koristiti ista ta boca, ali s vodom)
18. *Cabernet Sauvignon* i *Chardonnay* (ukupno 9 butelja vina)
19. zamotuljci s hranom i priborom (žene *Vatrogasaca*)
20. veliki pladnjevi za hranu (2 komada)

PLAIDOYER PO PIČKI

1. baterijske svjetiljke za "razvodnike" koji pokazuju publici mjesta (2-3 komada)
2. pult
3. tintarnica
4. gušćje pero
5. kompjutor (neka starudija, otpad)
6. pletaće igle (2 komada)
7. klupko vune
8. rajčice (otprilike 4 kilograma po predstavi, za *Publiku* u predstavi, a ne za publiku u kazališnoj dvorani)
9. prašak (u plastičnoj bočici, kao neki sprej)
10. veliki transparent s tekstom (nosi ga *Punker*)

Napomena o hrani, piću i električnom roštilju

Hrana i piće za *Aleksandru* (pršut, sir, crne masline, maslinovo ulje, kruh, 9 butelja vina *Cabernet Sauvignon* i *Chardonnay*) i za *Ground Zero* (kobasice, kruh, senf, majoneza, 10 boca *Coca Cole* te 5 kilograma bifteka za "odreske iz Kentuckyja" i 2 kilograma svinjske vratine, čije će pripremanje kao "miris pečenja" ispuniti cijelu kazališnu dvoranu, a sve za električni roštilj na bačvi od katrana), dakle sva ta hrana, uključujući piće, mora se, naravno, za svaku izvedbu dramske trilogije *Zero* osigurati kao svježa odnosno kupljena na dan izvedbe. Isto vrijedi i za rajčice u *Plaidoyeru po pički*, kao i za hranu u *Goljoj Europi* (pečeni pilići, kruh, kiseli krastavci, vino).

Električni roštilj u *Ground Zero* treba staviti na jednu praznu bačvu od katrana, u kojoj je netom prije zapaljena vatrica od triješća, a pokraj nje neka bude "bešumni" agregat *Honda* od 3 kW (ili neki drugi). Svi mesni odresci mogu se ispeći prije dotične scene, a samo zadnja runda odrezaka peče se na pozornici. Pečenje te zadnje runde bit će dostatno, osobito zbog svinjske vratine, da miris tog pečenja ispuni dvoranu. Taj miris pečenoga mesa pomiješat će se s mirisom tamjana s početka predstave. Ta dva mirisa u semantici civilizacijskog sna o zemaljskom raj, koji povremeno izbija kao snažan titraj kako dramska trilogija *Zero* napreduje, kompatibilna su jer povezuju i sferu duhovnosti i sferu tjelesnosti, te dvije, već neumjereno dugo, tragično razdvojene sfere u zapadnoj kršćanskoj civilizaciji kojom se ova dramska trilogija bavi.

Kostimi

GOLA EUROPA

Urbana djevojka	karirana košulja, crne traperice
Mažoretkinje	kratke, dekoltirane, crne večernje haljine
Velika Mama	jastučić za visoku trudnoću, kućna haljina (šlafrok) s velikim cvjetnim uzorcima
Ratni veteran	ratna odjeća svih ratova skrpana u jednu cjelinu
Redateljica	svakodnevna odjeća
Autor	vidi <i>Pisca</i> iz <i>Plaidoyera po pički</i>

GROUND ZERO ALEKSANDRA

Predsjednik	plavo odijelo, bijela ili plava košulja i crvena kravata
Prva dama	svijetloplavi kostim
Vatrogasci	tri kompleta američkih vatrogasnih odijela s kacigama
Gaspar	smeđi sako, crne hlače, plava košulja bez kravate
Aleksandra	crna večernja haljina od žoržeta, desetak centimetara iznad koljena, crni bolero od istog materijala, crne svilene čarape i

	crne cipele s visokom potpeticom; pregača s crvenim natpisom ŽIVJELA KUHARICA
Mihael	tamno odijelo, košulja, kravata i kaput
Žene vatrogasaca	karirane košulje, plave traperice, tenisice i male naprt-njače na leđima u kojima su zamotuljci s hranom (tri identična kompleta)
Vera	crvena suknja, crna majica i crvena karirana košulja od flanela, raskopčana

PLAIDOYER PO PIČKI

Pisac	plave ili crne traperice, bijela majica i bijela košulja
Prijap	kratka crvena tunika
Punker	crna odjeća, traperice itd.
Pjesnik	ofucana odjeća na rubu raspadanja
Parke	prozirne svjetlucave bluze, tajice boje mesa s izrezom za spolovilo (tri istovrsna kostima)
Penelopa	prozirna plava tunika
Psihotik	odjeven kao klaun ili dvorska luda; također ima pončo-poplun
Pacijenti	prugaste crnobijele fluorescentne pidžame
Publika	pomalo pohabane bijele liječničke kute

Prijedlog Na stražnjem dijelu kostima velikim slovima natpis lika.

Glazba i pjevanje

GOLA EUROPA

1. narodna (*folk*) glazba, neka bosanska sevdalinka
2. Enya (*The Memory Of The Trees*)
3. *Radetzky marš*
4. limena glazba uz mažoretkinje
5. himne (pjevanje himni s glazbom)
6. "industrijska" glazba uz tutnjavu topova
7. pjevanje američke himne bez glazbe
8. pogrebna pjesma (prema izboru)
9. pogrebni marš (prema izboru)
10. zvonjava crkvenih zvona
11. odlomak iz Mozartovog *Requiem*a
12. molitve (*Očenaš* i *Zdravo Marija*) izvoditi zapjevanim pojanjem, a pjesmu *Isus na žal*u Ivana Pavla II. pjeva zbor (zborna pjevanje)

GROUND ZERO ALEKSANDRA

1. herojske koračnice ili uznosita klasična glazba, najbolje ona s repertoara božićnih koncerata
2. *western & country* glazba, recimo pjesme *Field of Opportunity* ili *Motorcycle Mama Niela Younga*
3. Verdi, *La Traviata* (CD-player)
4. jazz (nije precizirano, CD-player)
5. Elvis Presley, *Are You Lonesome Tonight* (CD-player)
6. Janis Joplin, *Piece of My Heart* (CD-player)
7. Edith Piaf (nije precizirano, CD-player)
8. glazba iz filma *Grk Zorba* (osobito onaj dio u kojemu se koristi ples sirtaki, CD-player)

PLAIDOYER PO PIČKI

1. limena glazba (koračnice) na početku
2. grčka narodna glazba i folk balkanske orijentacije s ponekom aplikacijom s bližeg Orijenta (Bliski istok)
3. možda nije loša ideja uglazbiti tekstove na engleskom, francuskom, njemačkom i talijanskom, što je povezano s velikim mogućnostima pjevanja na stranim jezicima
4. glazba za točku bajadera (*Parke*)

Ples i pokret

GOLA EUROPA

1. koreografija stupanja mažoretkinja
2. koreografija "svi plešu neki svoj ples" (nakon recitacije pjesme *Pomrčina tikvice* koju izvodi *Urbana djevojka*)

GROUND ZERO ALEKSANDRA

1. lagani ples u paru (*Aleksandra i Mihael*)
2. ples "Salome" (*Aleksandra*), mjestimice jako erotičan, koji se kasnije pretvara u stilizirano trčanje
3. koreografija plesa (sirtaki) dvojice muškaraca (*Mihael, Gaspar*), kao i koreografija svih sudionika *Ground Zero Aleksandre* uz tu istu glazbu iz filma *Grk Zorba*

PLAIDOYER PO PIČKI

1. *Parke* se pretvaraju u bajadere i plešu trbušni ples. Predlažem klasičnu koreografiju trbušnog plesa. Ukoliko se igra u velikom kazalištu potrebno je ispitati mogu li se za uloge tri *Parke* izabrati najpogodnije plesačice Baleta (one koje mogu naučiti izgovarati tekst na sceni i glumiti, a ne samo plesati).

Popis uloga*Gola Europa*

URBANA DJEVOJKA

VELIKA MAMA

RATNI VETERAN

REDATELJICA

AUTOR

PRVA MAŽORETKINJA

DRUGA MAŽORETKINJA

TREĆA MAŽORETKINJA

ČETVRTA MAŽORETKINJA (uvedena je u *Mjesečini*, dodatnom izvoru mogućnosti, integralnom produžetku *Gole Europe*)

Ground Zero Aleksandra

PREDSJEDNIK

PRVA DAMA

PRVI VATROGASAC, CHARLIE

NJEGOVA ŽENA, BETTY

DRUGI VATROGASAC, KARLO

NJEGOVA ZARUČNICA, ANICA

TREĆI VATROGASAC, DRAGO

NJEGOVA DJEVOJKA, LIDIJA

MEDICINSKA SESTRA, TEREZA

ŽENA, SUPRUGA, ALEKSANDRA

MUŠKARAC, MUŽ, GASPAR

ZAVODNIK, MIHAEL

BAKA, VERA

Plaidoyer po pički

PISAC, protivnik pritiskivajuće politizirane psihijatrije

PRIJAP, plodni proizvođač potomaka

PUNKER, pripadnik promuzičkog punk pokreta

PJESNIK, pastir pjesama; primjerak primarnog proletarijata planeta;

pjevajuća patnja povijesti; predstavnik pauperâ

PARKE, (tri *Parke*), pluridimenzionalne potezače psina ponad pukog puka

PENELOPA, *popularno*: proslavljena, pametna, potajna panhelenska prostytutka; *privatno*: pahuljasto pičkinu pletivo poznatog poglavice putnika; pravovjerna pazilica pokućstva

PSIHOTIK, pristalica pravog putovanja

PACIJENTI, prvenstveno paranoiци prosvijećene pameti; pasionirani poklonici postavljanja pitanja; pustahije paranoičnih proganjanja

PUBLIKA, poludjeli psihijatri

Erotske scene

1. Masturbacija na lijesu	<i>Urbana djevojka</i> (Gola Europa)
2. Masturbacija tušem	<i>Urbana djevojka, Velika Mama</i> (video, Gola Europa)
3. Lezbijska scena	<i>Urbana djevojka</i> Elza i njezina prijateljica Ruža (video, Gola Europa)
4. Fellatio	<i>Medicinska sestra</i> i <i>Predsjednik</i> (Ground Zero Aleksandra)
5. "Silovanje"	<i>Vera</i> i <i>Gaspar</i> (Ground Zero Aleksandra)
6. Masturbacija bocom	<i>Aleksandra</i> (Ground Zero Aleksandra)
7. Grupni seks	<i>Svi u Zoni pepela i prašine</i> (Ground Zero Aleksandra)
8. Masturbacija obična	<i>Parke</i> (Plaidoyer po pički)
9. Spolno spajanje	<i>Penelopa</i> i <i>Prijap</i> (Plaidoyer po pički)

Napomena

Erotske scene, koje nisu izvorno predviđene kao scene na videu nego samo na pozornici, dobro je također snimiti videom. Predlažem da erotske scene budu izvedene "izravnom mimezom", dakle onako kako se inače odvijaju izvan scene, što će reći realistički. Upravo taj spolni realizam u okviru umjetničkog djela (fikcija) daje dodatnu dimenziju koja je potrebna dramskoj trilogiji *Zero*. Tu dodatnu dimenziju jednostavno nazivam "demistifikacija stvarnosti hipokrizije". Ona je potrebna kako bi se procesi hipokrizije, koji prate ljudsku spolnost zadnjih nekoliko tisuća godina od pojave kršćanstva na Zapadu, barem malo razrijedili u magiji "kazališne stvarnosti". Zbog tog postupka ono magično predstave još će više doći do izražaja, a paralelno "puštanje" istog sadržaja i na videu i na sceni može dodatno dinamizirati metafizički aspekt radnje glumačkog tijela, izvođačku bit mesa, mnogobrojne performativne mogućnosti našega ljudskog mesa oblikovanoga u tijelo. Taj "paralelni postupak" prezentacije pune ljudskosti, koji predlaže *Zero*, može dodatno pokrenuti osviještenost mesnog duha, otjelovljenog duha novog kazališta koji, između svega ostaloga, u ovoj dramskoj trilogiji zagovaram. Doista je vrijeme da sve mogućnosti ljudske tjelesnosti zadobiju pravo na ozbiljni i ničim opterećeni kazališni izraz, onaj izraz koji je po dramskoj fakturi predstave daleko od banalne *peep-show* izvedbe čija je jedina funkcija seksualno uzbuđenje publike, publike koja želi vidjeti tek obični seksualni čin bez konteksta i ništa više.

Scena dobrovoljnog davanja krvi

Scenu dobrovoljnog davanja krvi (*Predsjednik*, Ground Zero Aleksandra) može na pozornici izvesti stručna osoba (medicinska sestra) uobičajenim postupkom za desetak minuta. Ako dođe do uvrštavanja te hvalevrijedne scene na pozornicu, predlažem da postupak transfuzije bude izveden "starinski" odnosno u običnu staklenu bocu, i da tih 250 grama prave ljudske krvi bude iskorišteno za potrebe dramske trilogije *Zero* (predsjednička zdravica, darovanje jednoga gutljaja krvi *Medicinskoj sestri* za vrijeme ljubavne scene, čašćenje *Predsjednikovom* krvlju u završnoj sceni). Cijelu stvar treba ispitati i dogovoriti u Republičkom zavodu za transfuzijsku medicinu. Mislim da će svako kazalište naići na razumijevanje, jer se radi o zahtjevnoj dramskoj trilogiji, to jest o vrlo ozbiljnom kazališnom projektu koji između ostaloga nastoji oko ekologije zdravoga tijela. Ukoliko je potrebna službena dozvola, treba u obrazloženju zahtjeva Republičkom zavodu za transfuzijsku medicinu podastrijeti mnogoznačnu simboliku krvi u kazalištu i uopće značaj dobrovoljnog davanja krvi, kao i blagotvorne reperkusije tog čina na kazališnu publiku u smislu "prosvjetiteljske" funkcije te scene, to jest u smislu poticanja pučanstva na dobrovoljno davanje krvi.

Budući da svaki čovjek smije dati krv samo četiri puta godišnje, predlažem da se za svaku kazališnu izvedbu honorarno angažira student koji će u sceni zamjenjivati glumca (*Predsjednik*) dok traje postupak vađenja krvi na pozornici.

U *Ground Zero Aleksandri* postoji i lik *Medicinske sestre*. Naravno, bilo bi idealno da je jedna od glumica educirana po svojoj bivšoj profesiji kao medicinska sestra pa predlažem da se ispita i ta mogućnost. Ukoliko takve glumice nema u kazalištu, onda je potrebno angažirati stvarnu medicinsku sestru.

Bilješka o autoru

Milko Valent, prozaik, pjesnik, dramatičar, esejist i kazališni kritičar, rođen je 6. srpnja 1948. u Zagrebu. Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je filozofiju i komparativnu književnost. Zastupljen je u brojnim antologijama, panoramama i izborima poezije, eseja, proze i drame. Manji dijelovi iz njegova opusa prevedeni su na dvanaest jezika. Također je na njemački jezik prevedena knjiga proze *Nježna palisandrovina*, na francuski drama *Gola Europa*, a na engleski radiodrame *Tinta u oku* i *Neonski rubovi* te drame *Gola Europa*, *Ground Zero Aleksandra* i *Bordel divljih jabuka*. Dvije njegove drame, dijelovi dramske trilogije *Zero* (*Ground Zero Aleksandra* i *Gola Europa*), nagrađene su 2002. i 2000. prvom i trećom nagradom "Marin Držić".

Knjige

Carpe diem (filozofija, teorijski eseji), CKD, Zagreb, 1979.
Leptiri arhetipa (poezija), Mladost, Zagreb, 1980.
Zadimljena lopta (poezija), IC Revija, Osijek, 1981.
Koan (poezija), ICR, Rijeka, 1984.
Gorki deserti (proza), Globus, Zagreb, 1984.
Ordinacija za kretene (proza), IC Revija, Osijek, 1986.
Clown (roman), ICR, Rijeka, 1988.
Erotologike (filozofija, teorijski eseji), IC Revija, Osijek, 1988.
Totalni spol (teorija jezika, feminizam, polemika, eseji), Mladost, Zagreb, 1989.
Slatki automati (poezija), IC Revija, Osijek, 1990.
Erektikon (poezija), Univerzitetska riječ, Nikšić, 1990.
Al-Gubbah (proza), Azur Journal, Zagreb, 1992.
Rupa nad rupama (poezija), Perun, Zagreb, 1995.
Plava krv (poezija), Naklada MD, Zagreb, 1997.
Vrijeme je za kakao (proza), Areagrafika, Zagreb, 1998.
Bubnjevi i čipke (drame), Areagrafika, Zagreb, 2000.
Jazz, afrička vuna (poezija), Naklada MD, Zagreb, 2001.
Neuro-Neuro (poezija), Meandar, Zagreb, 2001.
Eurokaz - užareni suncostaj (kazališne kritike), Naklada MD, Zagreb, 2002.
Fatalne žene plaču na kamionima (roman), Naklada MD, Zagreb, 2002.
Nježna palisandrovina (proza), Meandar, Zagreb, 2003.
Demonstracije u jezgri (poezija), Stajergraf, Zagreb, 2004.
Isus u kampu (proza), Stajergraf, Zagreb, 2004.
Der zarte Palisander (proza), Schreibheft 64, Essen, 2005.
PlayStation, dušo (roman), Profil, Zagreb, 2005.
Zero (dramska trilogija), Profil, Zagreb, 2006.
Al-Gubbah (proza), drugo, prošireno, elektroničko izdanje, DPKM, Zagreb, 2006.

http://www.elektronickeknjige.com/valent_milko/al-gubbah/index.htm

Jazz, afrička vuna (poezija), drugo, elektroničko izdanje, DPKM, Zagreb, 2007.

http://www.elektronickeknjige.com/valent_milko/jazz_africka_vuna/index.htm

L'Europe nue (prvi dio dramske trilogije *Zero*), Theatroom noctuabundi, Paris, 2007.

Kaos (dramska trilogija), Naklada Ljevak, Zagreb, 2008.

Tihi alati (poezija), Mala knjižnica DHK, Društvo hrvatskih književnika, Zagreb, 2008.

Drame

Plaidoyer po pički (drama), Pitanja 4-5, Zagreb, 1979.

Higijena mjesečine (radiodrama), Revija 10, Osijek, 1986.

Zelena dolina (radiodrama), Quorum 3, Zagreb, 1991.

Neonski rubovi (radiodrama), Quorum 1, Zagreb, 1996.

Ink in the Eye (radiodrama), The Bridge 1-2, Zagreb, 1998.

Tinta u oku (radiodrama), u knjizi *Bubnjevi i čipke*, Areagrafika, Zagreb, 2000.

Bubnjevi i čipke (radiodrama), u knjizi *Bubnjevi i čipke*, Areagrafika, Zagreb, 2000.

Gola Europa (drama), Dubrovnik 3, Dubrovnik, 2002.

Bordel divljih jabuka (drama), Quorum 4, Zagreb, 2002.

Danas je Valentinovo (radiodrama), Forum 4-6, Zagreb, 2003.

Ground Zero Aleksandra (drama), Dubrovnik 2-3, Dubrovnik 2004.

Sarajevo Blues (drama), Riječi 3-4, Matica hrvatska Sisak, Sisak, 2005.

Nema više Apokalipse (drama), Dubrovnik 4, Dubrovnik, 2006.

Mala klaonica nježnosti (drama), Tvrđa 1-2, Zagreb, 2007.

Plaidoyer po pički (drama), drugo, elektroničko izdanje, BKG 5, Beograd, 2007.

<http://www.balkanwriters.com/broj12/milkovalent12.htm>

Sarajevo Blues (drama), elektroničko izdanje, BKG 6, Beograd, 2007.

http://www.balkanwriters.com/broj13/Milko_Valent-Sarajevo_Blues.pdf

Izvedene radiodrame

Plaidoyer po pički, Radio Novi Sad, režija Srđan Arsenijević, Novi Sad, 1988.

Higijena mjesečine, Radio Novi Sad, režija Srđan Arsenijević, Novi Sad, 1988.

Zelena dolina (na slovenskom), režija Branko Brezovec, RTV Maribor, Maribor, 1996.

Danas je Valentinovo, Hrvatski radio, režija Biserka Vučković, Zagreb, 2000.

Tinta u oku, Hrvatski radio, režija Dejan Šorak, 1996, izvedeno 2001, Zagreb, 2001.

Zelena dolina, Hrvatski radio, režija Vedrana Vrhovnik, Zagreb, 2001.

Plaidoyer po pički, Hrvatski radio, režija Mario Kovač, Zagreb, 2008.

Izvedene drame

Gola Europa, Hrvatsko narodno kazalište, režija Ivan Leo Lemo, Zagreb, 2003.

Važniji prijevodi

Zelena dolina (radiodrama), slovenski, prevela Lučka Gruden, RTV Maribor, Maribor, 1996.

Ink in the Eye (radiodrama), engleski, prevela Vera Jovanović, The Bridge 1-2, Zagreb, 1998.

Poems (poezija), engleski, preveo Miloš Đurđević, Poetry International Web, Rotterdam, 2004.

http://croatia.poetryinternationalweb.org/piw_cms/cms/cms_module/index.php?obj_id=1758

Der zarte Palisander (proza), njemački, prevela Alida Bremer, Schreibheft 64, Essen, 2005.

Coitus reservatus (esej), mađarski, preveo Balázs Attila, Tiszataj 6, Szeged, 2005.

Nocne paznokcie (proza), poljski, prevela Agata Nowak, Widzieć Chorwację, Panorama chorwackiej literatury i kultury (1990 – 2005), Poznań, 2005.

L'Europe nue (drama), prvi dio dramske trilogije *Zero*, predgovor Boris Senker, francuski, preveo Yves-Alexandre Tripković, Theatroom noctuabundi, Paris, 2007.

Rauch (proza), njemački, prevela Margit Jugo, Die Horen 229, Bremerhaven, 2008.

Плејстејин, душо (roman), makedonski, preveo Slavčo Kovilovski, Академски печат, Skopje 2008.

Balkansko književno društvo – Balkanski književni glasnik
www.glasnik.net

Edicija *Drama*
Milko Valent, Zero, dramska trilogija

Glavni i odgovorni urednik Dušan Gojkov
Urednik Vesna Denčić

Copyright © by Milko Valent & Balkanski književni glasnik – BKG, 2008.

CIP – Katalogizacija u publikaciji, Narodna biblioteka Srbije, Beograd 82

BALKANSKI KNJIŽEVNI GLASNIK, [Elektronski izvor] /
Elektronski časopis. Način dostupa (URL) www.glasnik.net
Glavni i odgovorni urednik Dušan Gojkov.
Urednica PDF izdanja Vesna Denčić.
PDF dodatak časopisu.

ISSN 1452-9254 = Balkanski književni glasnik (Online)
COBISS.SR-ID 141175564

BKG 3 / 2008. Sveska 16. PDF SEPARAT
EDICIJA „ČITAJ I DAJ DALJE“

